

SUR - VIVING PIECES

เศษเสี้ยวที่ยังคงอยู่

เสียงจากกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศรุ่นใหญ่

โครงการการศึกษาสถานการณ์สุขภาวะทางเพศ สุขภาพจิต
และความสัมพันธ์ของกลุ่มประชากรสูงอายุ
ที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

Surviving Pieces - Voices of LGBTIQNA+ Older Adults

เศษเสี้ยวที่ยังคงอยู่ - เสียงจากกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศรุ่นใหญ่

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

เศษเสี้ยวที่ยังคงอยู่ – เสียงจากกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศรุ่นใหญ่.

—ปทุมธานี :

คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2567.
230 หน้า.

306.76

ISBN 978-616-488-456-4

จัดทำโดย

โครงการการศึกษาสถานการณ์สุขภาพทางเพศ สุขภาพจิต และความ
สัมพันธ์ของกลุ่มประชากรสูงอายุที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย

คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
99 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

@สงวนลิขสิทธิ์โดยคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์ และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

พิมพ์ที่

โรงพิมพ์ภาพพิมพ์ อัมเอบางกรวย

จังหวัดนนทบุรี โทร. 0-2879-9154-6

ราคา 250 บาท

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

อดิสร จันทรสุข

คณะผู้วิจัย

ฐิติกาญจน์ อัครกุล

นฤตม์ ศุภวรรธนะกุล

อัศรา เมธาสุข

ลินดา เยห์

สกล โสภิตาชาศักดิ์

วิราภรณ์ โพธิศิริ

กองบรรณาธิการ

นฤตม์ ศุภวรรธนะกุล

ฐิติกาญจน์ อัครกุล

ขวัญชาย ดำรงค์วิญ

บรรณาธิการศิลปกรรม

ภัทรอนงค์ สิริพัฒน์

ปก ภาพประกอบ และศิลปกรรม

จรณ์ ยวนเจริญ นฤตม์ ศุภวรรธนะกุล

พิสูจน์อักษร

อภิรดี ปลายกระสินธุ์

คำนิยาม

เศษเสี้ยวที่ยังคงอยู่ - เสียงจากกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศรุ่นใหญ่ คือหนังสือที่เล่าเรื่องราวชีวิต การเรียนรู้ การเติบโตและการต่อสู้ของผู้สูงวัยที่มีความหลากหลายทางเพศในสังคมไทยจำนวน 15 คน ในช่วงเวลาที่สังคมไทยกำลังเฉลิมฉลองความสำเร็จครั้งสำคัญกับการผ่านร่างพระราชบัญญัติสมรสเท่าเทียมในรัฐสภาเมื่อเดือนมิถุนายนที่ผ่านมา หนังสือเล่มนี้มาพร้อมกับคำถามที่ท้าทายว่า แม้เราจะก้าวหน้าในด้านกฎหมายและสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศ แต่มีเสียงของใครอีกบ้างที่ยังคงถูกละเลยในสังคม

หนังสือเล่มนี้ชี้ให้เห็นว่าการต่อสู้เพื่อสิทธิและความเท่าเทียมของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศนั้นไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในกลุ่มคนรุ่นใหม่เท่านั้น แต่เป็นการต่อสู้ที่ดำเนินมาอย่างยาวนานผ่านหลายยุคสมัย และผู้สูงวัยหลายคนก็เรื่องราวถูกนำเสนอในหนังสือเล่มนี้ ยังถือเป็นผู้บุกเบิกที่ได้วางรากฐานสำคัญให้กับการเคลื่อนไหวเพื่อสิทธิความหลากหลายทางเพศในปัจจุบัน ดังนั้นหนังสือเล่มนี้จึงทำหน้าที่บันทึกประวัติศาสตร์ที่อาจถูกลืมเลือน พร้อมกับเป็นกระจกสะท้อนสังคมที่ชวนเราตั้งคำถามกับความเชื่อและค่านิยมเกี่ยวกับเพศวิถีและอัตลักษณ์ทางเพศ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงวัยที่มักถูกมองข้ามตัวตนและความต้องการเพียงเพราะพวกเขามีอายุที่มากขึ้น นอกจากนั้นหนังสือเล่มนี้ยังท้าทายมายาคติของสังคมที่ว่าผู้สูงอายุนั้นไม่มีความต้องการทางเพศหรือความสัมพันธ์ ด้วยการนำเสนอเรื่องราวของความรัก ความปรารถนา และความสัมพันธ์ที่ยังคงดำเนินต่อไปแม้ในวัยชรา ซึ่งเป็นการตอกย้ำว่าความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในการได้รับความรักและการยอมรับนั้นไม่มีวันหมดไปจากชีวิต

แต่ละเรื่องราวในหนังสือเล่มนี้นำเสนอบทเรียนแห่งความอดทน การต่อสู้ และความหวัง ที่สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายที่ซ้อนทับกันระหว่างการเป็นผู้สูงวัยและการมีอัตลักษณ์ทางเพศที่หลากหลาย ซึ่งนำมาสู่ปัญหาที่ซับซ้อนทั้งในด้านสุขภาพ การเข้าถึงบริการทางการแพทย์ ความมั่นคงทางการเงิน และการได้รับการยอมรับจากครอบครัวและสังคม ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่า *เศษเสี้ยวที่ยังคงอยู่* เป็นมากกว่าหนังสือ แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเข้าใจ ความเห็นอกเห็นใจ และการยอมรับในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อกลุ่มผู้สูงวัยที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งมักถูกละเลยในการกำหนดนโยบายสาธารณะและการให้บริการทางสังคม หนังสือเล่มนี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบสวัสดิการและการดูแลที่ตอบสนองต่อความต้องการเฉพาะของคนกลุ่มนี้ ไม่ว่าจะเป็นการจัดบริการสุขภาพที่เข้าใจและเคารพในอัตลักษณ์ทางเพศ การสร้างชุมชนและพื้นที่ปลอดภัย หรือการให้ความรู้แก่บุคลากรทางการแพทย์เกี่ยวกับความต้องการเฉพาะของพวกเขาเหล่านี้

ท้ายที่สุดนี้ ขอขอบคุณคณาจารย์และทีมงานทั้งจากคณะวิทยาการ เรียนรู้และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยประชากรศาสตร์ และเพจมนุษย์กรุงเทพฯ ที่มีส่วนร่วมในโครงการการศึกษาสถานการณ์สุขภาวะทางเพศ สุขภาพจิต และความสัมพันธ์ของกลุ่มประชากรสูงอายุที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนัก 9 ที่ได้เรียบเรียงสร้างสรรค์หนังสือเล่มนี้ออกมา ซึ่งนอกจากจะทำลายความเชื่อเดิมๆ และอาจเปลี่ยนมุมมองที่เรา มีต่อผู้สูงวัยและผู้มีความหลากหลายทางเพศแล้ว ยังถือเป็นก้าวสำคัญในการสร้างสังคมที่เท่าเทียมและเป็นธรรม เพื่อสร้างโลกที่ทุกคน ไม่ว่าจะอายุเท่าไรหรือมีอัตลักษณ์ทางเพศแบบใด สามารถใช้ชีวิตได้อย่างมีศักดิ์ศรีและเท่าเทียมดังเช่นที่พลเมืองคนหนึ่ง ในสังคมพึงจะได้รับ

อดิศร จันทรสุข

คณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

สารบัญ

บทเริ่มต้น	9
บนเส้นทางของการพิสูจน์ตัวเองในฐานะคนนอกของสังคม	14
เส้นทางความเจ็บปวดจากเพศที่แตกต่าง	17
เราอยากเป็นผู้หญิง เขาไม่มีสิทธิ์มาห้ามให้เราเป็นตัวเอง	29
จากอดีตที่เคยหลบซ่อนสู่การต่อสู้เพื่อขับเคลื่อนสังคม	42
ถ้าได้เกิดชาติหน้าอีกครั้งเราก็คงอยากเป็นเกย์	45
พรมแดนเพศของนักบวช	59
จากการหลบซ่อนสู่การขับเคลื่อนเพื่อเปิดเผยตัวตน	73
ตามหา เรียนรู้ และเติบโต	89
เสียงที่หายไปในสังคมชายเป็นใหญ่	104
อิสรภาพจากกรอบเพศ	107
ถ้าข้างในเราแข็งแรงพอ คนอื่นจะอย่างไร เราก็ไม่สะเทือน	121
คนแบบเราไม่ใช่คนเลวร้าย ไม่ใช่คนที่คุณจะมารังแกได้	137
เป็นแบบนี้ก็เป็นคนที่ประสบความสำเร็จได้	153
บางที่สังคมอาจจะใจดีกับเราบ้าง	166
เส้นทางชีวิตที่อยู่เหนือนิยามเพศ	169
มันคือความแปลกที่เป็นเรื่องปกติ	179
ชุมพลชีวิตที่สำคัญจากครอบครัวที่เข้าใจ	191
ชีวิตในฐานะผู้ชายคนหนึ่งและผู้ดูแล	203
ชีวิตที่ทำตามหัวใจตัวเอง	217
บทปิดท้าย	228

บทเริ่มต้น

“...I will survive.

Oh, as long as I know how to love, I know I'll stay alive.
I've got all my life to live, and I've got all my love to give.
And I'll survive, I will survive, hey hey.”

(...ฉันต้องรอด

ตราบเท่าที่ฉันเรียนรู้วิธีที่จะรัก ฉันรู้ว่าฉันจะต้องมีชีวิตอยู่
ชีวิตของฉันยังต้องดำเนินต่อไป ฉันยังมีความรักที่ต้องมอบให้ผู้อื่น
และฉันอยู่ได้ ฉันต้องรอด)

บทเพลงที่มาพร้อมกับท่วงทำนองเร้าใจ ปลุกให้หลายคนลุกขึ้นมา
ขยับตัวไปตามจังหวะ ผู้เขียนเชื่อว่าผู้อ่านหลายท่านน่าจะขยับร่างกายไม่ส่วน
ใดก็ส่วนหนึ่งตามระหว่างอ่านและนึกถึงทำนองในใจกับท่อนฮุคของเพลงนี้
โดยอัตโนมัติ

เพลง I Will Survive ที่ร้องโดยกลอเรีย เกย์เนอร์ (Gloria Gaynor) เผยแพร่ครั้งแรกเมื่อ ค.ศ. 1978 และยังคงเป็นที่นิยมอยู่จนถึงปัจจุบัน ได้รับการกล่าวขานเปรียบดังเพลงประจำชาติของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ แม้จุดเริ่มต้นของเพลงจะไม่ได้แต่งมาเพื่อเล่าถึงชีวิตของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศโดยตรง แต่แก่นสำคัญของเนื้อเพลงที่ย้ำถึงการต้องอยู่รอดให้ได้ ความเชื่อมั่นในการรักตนเอง สะท้อนแง่มุมที่พวกเขาต้องดิ้นรนเอาชีวิตรอดเพื่อให้สามารถอยู่ได้ในสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีเทียบเท่ากับคนอื่น ๆ พวกเขาต้องต่อสู้กับค่านิยมสังคมในยุคแห่งความเกลียดชัง เนื่องด้วยสังคมขณะนั้นยังมีความเชื่อที่ผิดพลาดต่อการมองเพื่อนมนุษย์อย่างเท่าเทียม

นอกจากนี้ท่อน “At first I was afraid, I was petrified. Kept thinking I could never live without you by my side...” (ตอนแรกฉันก็กลัวทำอะไรไม่ถูก คิดแต่ว่าฉันคงมีชีวิตต่อไปไม่ได้ถ้าไม่มีเธอข้างกาย...) ที่เป็นท่อนเริ่มต้นของเพลง ยังเป็นส่วนที่ผู้เขียนฟังแล้วเห็นว่าเป็นอารมณ์ความรู้สึกที่ผู้ถ่ายทอดเรื่องราวหลายท่านในหนังสือเล่มนี้มีความรู้สึกร่วมกันคือ ‘ความกลัว’ ซึ่งแสดงออกมาหลากหลายรูปแบบแตกต่างกันตามบริบทที่แต่ละคนเผชิญ แต่พวกเขาก็สามารถต่อสู้ ก้าวข้ามสิ่งเหล่านั้นมาได้ ระหว่างทางอาจพบเจอบาดแผล และหลายครั้งบาดแผลเหล่านั้นช่วยให้พวกเขามีภูมิคุ้มกันที่เพิ่มขึ้น แต่ถึงกระนั้น หนังสือเล่มนี้ต้องการสะท้อนให้เห็นว่า สิ่งที่พวกเขาเผชิญมันไม่ได้เกิดจากความผิดของพวกเขาเลย พวกเขาไม่สมควรต้องได้รับประสบการณ์อันยากลำบากมากกว่าคนทั่วไป สิ่งที่พวกเขาพบเจอมันมาจากความบิดเบี้ยวของสังคมภายนอกต่างหาก

หนังสือเล่มนี้เป็นส่วนหนึ่งของผลผลิตในโครงการการศึกษา สถานการณ์สุขภาพทางเพศ สุขภาพจิตและความสัมพันธ์ของกลุ่มประชากร สูงอายุที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย โดยคณะวิทยาการ เรียนรู้และศึกษาศาสตร์ ภายใต้การสนับสนุนทุนจากสำนักงานกองทุน สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนัก 9 หนึ่งในวัตถุประสงค์ของ โครงการนี้คือเพื่อศึกษาประสบการณ์ ความทุกข์ ความต้องการของประชากร สูงอายุที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย ผ่านเรื่องเล่าของกรณี ศึกษาการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมายจำนวน 15 คน และนำเสนอออกมา เป็นเรื่องเล่าของแต่ละคน โดยเลือกใช้นามสมมติเพื่อรักษาความเป็นส่วนตัว ของเจ้าของเรื่องราว

ผู้อ่านจะได้ร่วมเดินทางไปกับเพื่อนๆ ของพวกเรา มองโลกผ่าน มุมมองจาก 15 เรื่องราว ถ่ายทอดโดย 15 ผู้เล่าที่มีความหลากหลายทางเพศ มีอายุ 55 ปีขึ้นไป มีอัตลักษณ์ทางเพศที่แตกต่างกัน มีภูมิลำเนาที่ต่างกัน ได้ย้อนช่วงเวลากลับไปพร้อมกับพวกเขา แม้จะอยู่ในฐานะผู้สังเกตการณ์ที่ไม่ ได้เผชิญกับเหตุการณ์หรืออยู่ในช่วงเวลาของสังคมขณะนั้นโดยตรง แต่ผู้เขียน เชื่อว่าประสบการณ์ทั้งหลายของเจ้าของเรื่องราวที่ถ่ายทอดผ่านตัวหนังสือ จะมีผลต่อความรู้สึกนึกคิดของผู้อ่านไม่มากนัก

ผู้เขียนจึงขอแจ้งเตือนผู้อ่านทุกท่านเกี่ยวกับเนื้อหาในหนังสือ เล่มนี้ ที่บางส่วนมีความละเอียดอ่อนและความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ ซึ่งอาจกระตุ้นผู้อ่านให้นึกถึงประสบการณ์อันไม่พึงประสงค์ในอดีตได้

การพูดคุยกับเพื่อนๆ ของพวกเราทั้ง 15 คน เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กฎหมายสมรสเท่าเทียมอยู่ระหว่างการรอเข้าสู่สภา จึงเป็นประเด็นที่ถูกกล่าวถึงในหลายเรื่องเล่า และแต่ละบุคคลก็มีความรู้สึกแตกต่างกันไป เรื่องราวในหนังสือจะค่อยๆ ชวนผู้อ่านตั้งคำถามร่วมกันว่า พวกเขาจำเป็นต้องต่อสู้ขนาดนี้ใช่ไหม หรือ สังคมหลังลี้มอะไรไปหรือไม่อย่างไร องค์ประกอบใดในเรื่องราวที่ช่วยสนับสนุนพวกเขาอยู่ อะไรคือสิ่งที่สังคมควรทำเพื่อสนับสนุนให้พวกเขามีสุขภาวะที่ดีขึ้น

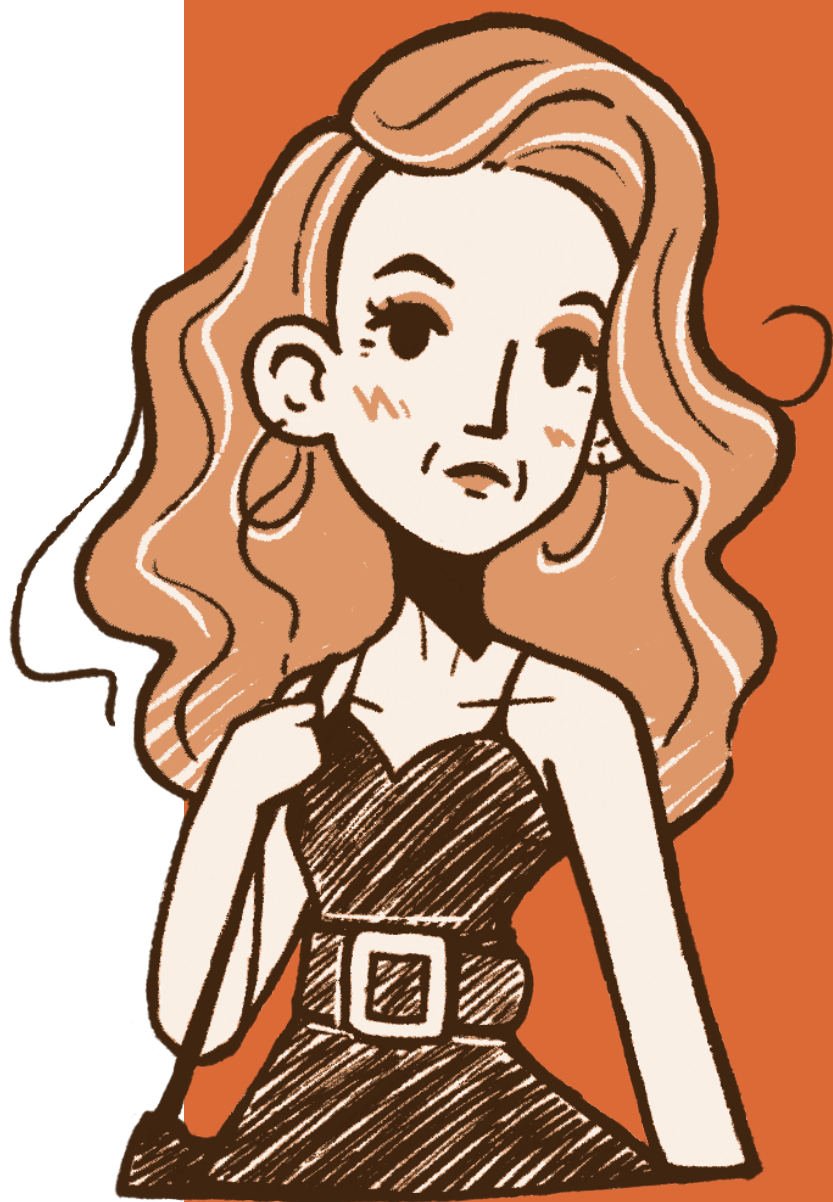
จากที่กล่าวไปข้างต้น ผู้เขียนจึงเลือกใช้คำว่า ‘Surviving’ มาเป็นส่วนหนึ่งของชื่อหนังสือ เพื่อสะท้อนว่าภายใต้เงื่อนไขของสังคมที่ไม่เป็นธรรม เสียงในหนังสือเล่มนี้คือตัวอย่างของสิ่งที่สังคมในอดีตกระทำต่อสมาชิกอย่างไม่ชอบธรรม โดยในเรื่องเล่ายังสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามต่อสู้เอาชีวิตรอดของพวกเขาด้วยวิธีการที่แตกต่างกันไป ยอมบ้าง ถอยบ้าง สู้บ้าง ตามแต่สิ่งที่มีในมือ และในหลายเรื่องราวจะเห็นได้ว่าการที่คนรอบข้างเข้าใจ อยู่เคียงข้าง มีพื้นที่ให้กับพวกเขา แม้จะไม่มาก แต่มันมีความหมายต่อการก้าวต่อไปเพื่อเอาชีวิตรอดของพวกเขามาก ดังชื่อหนังสือ *Surviving Pieces - Voices of LGBTIQNA+ Older Adults* หรือ **เศษเสี้ยวที่ยังคงอยู่ - เสียงจากกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศรุ่นใหญ่**

บนเส้นทางของการ **พิสูจน์ตัวเอง**
ในฐานะ **คนนอกของสังคม**

คิดว่าผู้อ่านทุกคนคงคุ้นเคยกับภาพของ ‘กะเทย’ ที่ปรากฏบนสื่อต่างๆ พอสมควร เวลาพูดถึงคำนี้ เราเชื่อว่าผู้อ่านน่าจะนึกถึงเสียงหัวเราะ ความสนุกสนาน ความบันเทิง การแต่งตัวขาดๆ เกินๆ ที่ทำให้พวกเขาโดดเด่นจากกลุ่มคนอื่นๆ ภาพจำเหล่านี้จะกลายเป็นสิ่งที่คนไทยใช้ในการทำความเข้าใจกะเทยมาตั้งแต่อดีต แต่ในการถ่ายทอดเรื่องเล่าครั้งนี้ เราขอชวนทุกคนมาลองเพื่อน ๆ ของเราจากมุมที่ต่างออกไป คราวนี้เราจะมองเขาในฐานะมนุษย์ที่ผ่านประสบการณ์ชีวิตมามาก มีช่วงเวลาที่สูงและทุกข์ มีช่วงเวลาหัวเราะและร้องไห้กับสิ่งที่เกิดขึ้น เราเชื่อว่าเรื่องราวของตัวแทนกลุ่มผู้หญิงข้ามเพศที่แบ่งปันเวลาเล่าประสบการณ์ให้พวกเราฟัง จะทำให้ผู้อ่านเห็นว่า กะเทยสาวประเภทสอง และผู้หญิงข้ามเพศ เป็นมากกว่าแค่ตัวประกอบที่ถูกใส่เข้ามาเพื่อสร้างความบันเทิงในโลกของชายจริงหญิงแท้ พวกเขามีเรื่องราวและต่างก็เป็นตัวเอกในเส้นทางชีวิตของตัวเอง

เส้นทางความเจ็บปวด จากเพศที่แตกต่าง

เราขอเริ่มต้นการถ่ายทอดเรื่องราวที่ **พีเอ็ม** ผู้หญิงข้ามเพศที่ผ่านประสบการณ์ชีวิต และการก้าวข้ามผ่านอุปสรรคต่างๆ มาเกือบ 70 ปี หากนิยามพีเอ็มตามเพศที่สังคมเลือกให้ แน่นอนว่าพีเอ็มถูกแปะป้ายว่าเป็น ‘ผู้ชาย’ ในช่วง พ.ศ. 2500 ต้นๆ สังคมไทยยังคงขาดความเข้าใจเรื่องเพศ และมองเห็นนิยามของเพศที่แบ่งออกเป็นแค่ ‘ชาย’ กับ ‘หญิง’ เท่านั้น แต่สำหรับพีเอ็มแล้ว ร่างกายไม่สามารถพันนาการจิตใจตัวเองได้ เพราะเขารับรู้มาเสมอว่าตัวเองเป็นผู้หญิง ตั้งแต่ช่วงวัยที่สังคมระบุว่าพีเอ็มเป็น ‘เด็กชาย’ พีเอ็มจึงมีคำถามในใจเสมอเกี่ยวกับตัวตนของตัวเอง

“ตอนนั้นเราไม่เข้าใจว่าทำไมตัวเองถึงไม่เหมือนเด็กผู้หญิงคนอื่น”

ครอบครัวของพีเอ็มมีฐานะปานกลาง พ่อรับราชการเป็นหมอ ส่วนแม่เป็นแม่บ้าน เพราะความเข้าใจและความรักทำให้บรรยากาศในบ้านค่อนข้างเปิดกว้างเรื่องเพศ สวนทางกับบรรทัดฐานของสังคมไทยที่ค่อนข้างปิดกั้น นับเป็นความโชคดีที่ชีวิตภายในบ้านไม่มีผู้ใหญ่คนไหนมาต่อว่า เมื่อพีเอ็มอยากไว้ผมยาวและสวมใส่ชุดสวยงาม ครอบครัวก็เข้าใจและไม่ปิดกั้น แม่เป็นคนช่วยแต่งตัวพีเอ็มด้วยชุดกระโปรง พ่อก็ไม่เคยมาออกคำสั่งว่าห้ามทำ มีหน้าที่ยังเคยซื้อครีมบำรุงผิวให้ใช้ด้วย แถมยังมียายที่คอยปกป้องหลานสาวที่รักอยู่ตลอด

“เขาอาจไม่ได้เข้าใจขนาดนั้น แต่ไม่ว่ายังไง เราคือลูกของเขา” พี่เข็มนองย้อนกลับไปถึงช่วงเวลาที่ยังอยู่กับครอบครัวที่บ้าน

เมื่ออายุถึงวัยเข้าเรียน กฎเกณฑ์ในโรงเรียนอนุบาลได้เข้ามาจัดระเบียบชีวิต ทั้งเรื่องการแต่งกาย ทรงผม และการแสดงออก เปลี่ยนโลกที่เคยอบอุ่นและปลอดภัยให้กลายเป็นความแปลกแยก ความเป็นตัวเองถูกห้ามผ่านคำว่าไม่เหมาะสมและผิดปกติ พร้อมถูกสั่งให้กลับไปแสดงออกในแบบที่ควรเป็น ภาพที่พี่เข็มนึกจำได้ไม่ลืมคือ ครูประจำชั้นผู้หญิงเคยจับตัวเขาแล้วเขย่าจนคอเคล็ด พร้อมกับพูดอย่างชัดถ้อยชัดคำว่า “เธอไม่ใช่ผู้หญิง เธอเป็นผู้ชาย” เป็นคำสั่งห้ามแสดงออกแบบเด็กผู้หญิง เมื่อเขานำสิ่งที่ตัวเองเจอมาบอกกับแม่ ก็เกิดการเข้าไปสอบถามถึงสาเหตุที่ครูทำรุนแรงแบบนั้น ทำทั้งที่ในขณะนั้น พี่เข็มนึกไม่เคยเกรและสร้างความเดือดร้อนให้ใคร “ไม่ได้นะคะ ลูกของคุณแม่ต้องอยู่ในระเบียบของโรงเรียน” ครูประจำชั้นให้เหตุผลและจัดแจงเปลี่ยนแปลงให้เด็กคนนั้นเข้ารูปเข้ารอย ทั้งทรงผมและการแสดงออก

นั่นคือครั้งแรกที่พี่เข็มนึกบังคับให้ปฏิบัติตัวอย่างเหมาะสม และบอกว่าเพศที่ถูกต้องของเขาคือ ‘ผู้ชาย’

ห่างจากอ้อมกอดของครอบครัว

เมื่อเขาอายุราว 13-14 ปี พ่อของพี่เข็มนึกเสียชีวิตกะทันหัน นั่นคือจุดเริ่มต้นความลำบากของทุกคนในครอบครัว เพราะแม่ต้องเลี้ยงลูกทั้งหมดเพียงลำพัง ทั้งทำนาและหาบของขาย ส่วนเขาต้องย้ายไปอยู่โรงเรียนวัดนอกอำเภอเมือง และเป็นจุดเริ่มต้นของการที่พี่เข็มนึกเริ่มเห็นว่าโลกที่อยู่นอกครอบครัวที่อบอุ่นและเข้าใจมีความโหดร้ายต่อเขาแค่ไหน

ที่โรงเรียน ครูมักตอกย้ำความผิดปกติในเรื่องเพศด้วยการกลั่นแอมบนศีรษะของพี่เข้มนจนสั้น อีกทั้งเพื่อนบางคนยังปฏิบัติกับเขาราวกับเป็นตุตลก “เราเป็นคนตุตสูง เลยโดนเพื่อนเรียกว่า ‘อีแก’ สมัยนั้นยังไม่มีคำว่า LGBTQ ไม่มีคำว่าตุตตุต คนเลยพูดกันว่า ‘อีนี้มันทำเหมือนผู้หญิง แต่มันไม่ใช่ผู้หญิง’ พอขึ้นมัธยม สมัยนั้นคือ ม.ศ.1 เราเริ่มโดนคนอื่นเรียก ‘อีกะเทย’ แล้วก็โดนเรียกว่า ‘อีตุต’” เขาเล่าถึงชีวิตวัยเรียนของตัวเอง

หลังจากเรียนจบ ม.ศ.1 แม่บอกว่าไม่มีเงินส่งให้เรียนต่อแล้ว เพื่อให้ได้เรียนต่อไป ผู้ใหญ่คนหนึ่งฝากพี่เข้มนกับพระที่วัดแห่งหนึ่งในย่านนนทบุรี พี่เข้มนกินอยู่ทีวัด ทำกิจวัตรเหมือนเด็กวัดคนหนึ่ง นานๆ แม่จะมาเยี่ยมสักครั้ง ‘ณเรวเข้มน’ ในเวลานั้นจึงกลายเป็นเด็กหัวเกรียนที่รักสวयरักงามและแสดงออกเหมือนเด็กผู้หญิง แต่ด้วยความที่รู้จักกับพระผู้ใหญ่ในวัด เด็กวัดคนอื่นเลยเกรงใจและไม่ค่อยมาพูดจาไม่ดี เมื่อเรียนจบ ม.ศ.3 เขาได้ย้ายมาพักอาศัยอยู่กับครูนาฏศิลป์คนหนึ่ง “ช่วงนั้นเราได้รู้จักกับครูคนหนึ่ง เขาเป็นกะเทยแต่งผู้ชาย แต่เรียนจบนาฏศิลป์และชอบรำ ครูส่งเราเรียน กศน. เรามีหน้าที่ทำงานต่างๆ ในบ้าน ครูทำข้าวเลี้ยงเด็กที่มาหัดละคร เราก็ทำกับข้าว เด็กรำกันเราเป็นคนเปิดเพลงและพากย์โชน ถ้ามีงานเล่นละครตามต่างจังหวัด เราก็ไปกับเขาด้วย ครูเห็นเราอยากเรียนภาษาอังกฤษก็ช่วยส่งให้เรียนด้วย”

ช่วงเวลาหลังจากที่ออกจากครอบครัวที่เคยเป็นที่ที่ปลอดภัยที่สุด การได้เจอผู้ใหญ่ที่มีตัวตนทางเพศนอกขนบเหมือนกัน และเข้าใจสิ่งที่พี่เข้มนเป็น ทำให้ช่วงเวลาไม่กี่ปีนั้น เขาได้เจอคนที่เข้มนเข้าใจและเห็นอกเห็นใจในความแตกต่างของเขา นอกเหนือจากพ่อแม่และยายยังมีผู้ใหญ่คนอื่นที่ใจดีกับเขาอยู่

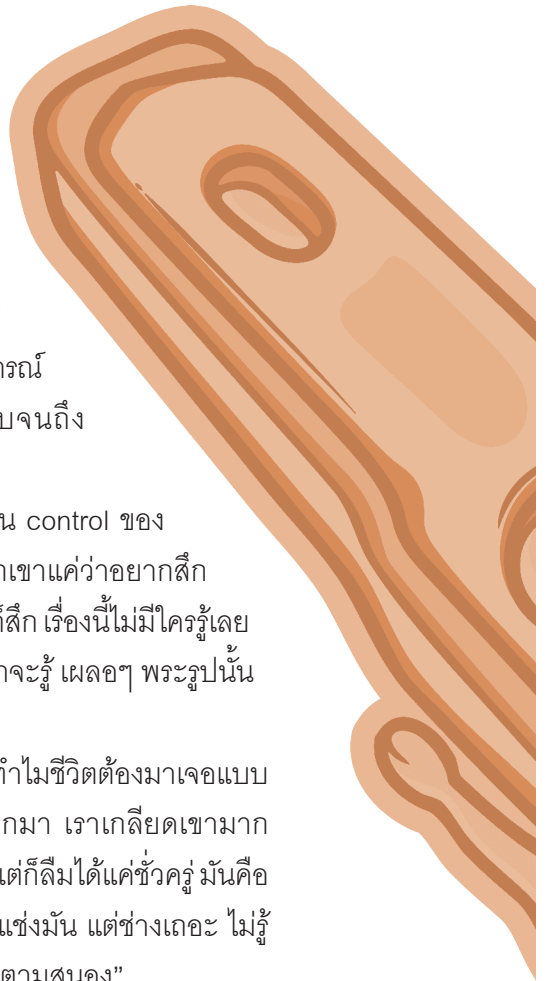
จากชนบทสู่เมืองท่าใหญ่ขึ้น

ชีวิตบทใหม่ของพี่เริ่มเริ่มต้นเมื่อครูนาฏศิลป์ที่ให้การดูแลเขาเสียชีวิตลงอย่างกะทันหัน จึงต้องย้ายที่อยู่และมีคนฝากเขาไปบวชเป็นเณรที่วัดแห่งหนึ่ง อาศัยผ้าเหลืองเป็นทางให้ตัวเองได้ร่ำเรียน พออายุถึงเกณฑ์ เขาก็ตัดสินใจบวชพระต่อทันที

ทว่า วัด ซึ่งหลายคนเข้าใจว่าเป็นสถานที่ที่อบอุ่น ปลอดภัย และเปี่ยมเมตตา กลายเป็นที่ที่สร้างบาดแผลลึก เพราะพี่เริ่มถูกล่วงละเมิดทางเพศจากพระผู้ใหญ่รูปหนึ่งซ้ำแล้วซ้ำเล่า ด้วยความที่อำนาจไม่เท่ากันและยังต้องพึ่งพิงกัน จึงไม่ใช่เรื่องง่ายที่เขาจะขัดขึ้นหรือปฏิเสธได้ เขาคิดแล้วคิดอีกว่าจะบอกแม่ดีไหม เพราะตัวเองยังอยู่ในการดูแลของพระรูปนั้น สุดท้ายเขาทำได้แค่บอกว่า “อยากสึกออกมาช่วยแม่ทำงาน” ทำให้เหตุการณ์ในวันนั้นได้ทิ้งบาดแผลที่พี่เข้มปิดเป็นความลับจนถึงปัจจุบัน

“มันเป็นเรื่องที่บอกไม่ได้ เพราะเรายังอยู่ใน control ของเขา เราไม่มีที่ไปด้วย เลยตัดสินใจไม่บอกแม่ บอกเขาแค่ว่าอยากสึกออกไปหางานทำช่วยแม่แล้ว แม่ก็ตามใจ อยากสึกก็สึก เรื่องนี้ไม่มีใครรู้เลย เราเก็บไว้ในใจคนเดียว นอกจากเด็กวัดด้วยกันที่น่าจะรู้ ผลออกๆ พระรูปนั้นก็ทำกับเด็กวัดคนอื่นด้วย

“เหตุการณ์นั้นส่งผลต่อจิตใจของเรามาก ทำให้ชีวิตต้องมาเจอแบบนี้ เราหนีร้อนมาพึ่งเย็นไม่ใช่เหรอ หลังจากสึกออกมา เราเกลียดเขามาก พยายามใช้ชีวิตต่อไป ทำเรื่องอื่นให้ลืมๆ เรื่องนี้ไป แต่ก็ลืมได้แค่ชั่วคราว มันคือครั้งแรกที่โดน rape พอวันนี้เล่าอีกครั้งก็แค้น สาปแช่งมัน แต่ช่างเถอะ ไม่รู้ว่าชีวิตของมันเป็นอย่างนี้บ้าง เราเชื่อว่าเวรกรรมต้องตามสนอง”

การใช้ชีวิตในฐานะเพศที่แตกต่าง

หลังจากสึกออกมา พี่เข้มาใช้วุฒิม.ศ.5 มาสมัครงานเป็นครูประจำบาล
อาศัยต้นทุนความรู้ทางภาษามาสอนวิชาภาษาอังกฤษให้เด็กประถม รวมทั้ง
สอนวิชาประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ด้วย แต่การเริ่มต้นชีวิตใหม่ในอีก
บทบาทกลับพาเขาให้พบกับความเจ็บปวดอีกครั้ง

“เราแต่งตัวแบบผู้ชาย ตัดผมสั้น ครูสมัยนั้นแต่งสาวไม่ได้นะ ถ้าทำได้
ทำไปแล้ว” เขาเล่าแล้วหัวเราะออกมา

“ข้างในของเราอัดอัดมาก แต่คิดว่าทำหน้าที่ครูให้ดีที่สุดไป ครูผู้ชาย
บางคนพูดไม่ดี โดนจับก้นด้วย โดนลวนลาม เป็นแบบนี้ซ้ำซาก เราบอกว่า
ไม่ชอบ บอกว่าจะแจ้งเจ้าของโรงเรียน พวกนั้นก็ทำเป็นขำๆ หลังจากเป็นครู
ได้ 4 ปี เราเบื่อสังคมในนั้น บางคนทำเป็นให้เกียรติเราต่อหน้าคนอื่น แต่
ลับหลังไม่ใช่ คิดดูนะ พอครูนาฏศิลป์ตายแล้วเรามาบวช เจอพระแบบนั้น
หนีจากวัดมาโรงเรียน เจอครูแบบนี้อีกแล้ว ไม่เอาแล้ว เลยตัดสินใจลาออก”

ในอดีตภายใต้สถานะนักบวชและครูประจำบาล ชีวิตที่อยู่ในวัดและ
ในโรงเรียน ทั้งสองพื้นที่ต่างมีรูปแบบของวิถีที่ถูกกำหนดไว้แล้ว เมื่อเขา
เปลี่ยนมาทำงานในบริษัทเอกชนและอาชีพอิสระ โดยไม่กลับไปสู่
อาชีพที่มีกรอบมากำหนดอีก พี่เข้จึงสามารถแสดงออกในเรื่อง
ต่างๆ ได้อย่างอิสระ ทั้งในเรื่องการแต่งกาย คำพูดจา และ
การนิยามอย่างเปิดเผยว่าตัวเองเป็นเพศอะไร รวมทั้งการ
ตัดสินใจผ่าตัดเพื่อใช้ชีวิตในฐานะผู้หญิงตอนอายุใกล้
จะ 30 ปี

หลากหลายอาชีพที่เคยทำมา ทั้งเด็กเสิร์ฟ ครูประจำบาล พนักงานบริษัทเอกชน คนขายเครื่องสำอาง พี่เข็ญอยู่กับอาชีพนวดนานที่สุด เขาเริ่มเรียนนวดที่วัดโพธิ์ ก่อนจะเรียนเพิ่มเติมอีกหลายต่อหลายที่ ใครชวนไปเรียนที่ไหนก็ไปเพิ่มเติมทักษะและความรู้ จนได้รับประกาศนียบัตรมาหลายใบ เขายึดการนวดเป็นอาชีพมาเกือบ 20 ปี ทั้งเป็นพนักงานนวดในร้าน และรับงานโดยตรงกับลูกค้าอย่างอิสระ

หลังจากทำงานนวดได้สักระยะ พี่เข็ญทราบข่าวว่าแม่เสียชีวิต นับจากวันนั้นเป็นครั้งแรกที่พี่เข็ญรับรู้แล้วว่าเส้นทางในชีวิตตัวเองจะเหลือตัวคนเดียว เพราะผู้ใหญ่นสุดท้ายที่รักและเป็นที่พักพิงมาโดยตลอดไม่อยู่แล้ว และความสัมพันธ์ของตัวเองกับพี่น้องก็ไม่ได้ราบรื่นนัก “ตอนนั้นเราบอกตัวเองว่ายังไงต้องฝ่าฟันไปให้ได้” เขาพูดถึงความรู้สึกของตัวเอง

เมื่อต้องใช้ชีวิตด้วยตัวเอง

“ข้อดีของอาชีพนวดคือได้พบปะผู้คนหลากหลายรูปแบบ มีทั้งคนที่เห็นอกเห็นใจเรา เอาเปรียบก็เยอะ ดูถูกกันไม่ให้เกียรติกันก็มี เคยมีลูกค้าบอกว่า เปิดตรงนั้นให้ดูหน่อย เดี่ยวให้เงิน เราด่าเลย ภูทำงานนวด ไม่ได้ขายตัว ถ้าจะโชว์ เดี่ยวเปิดให้ดูเอง” พี่เข็ญเล่าถึงประสบการณ์แย่ๆ ที่เกิดขึ้นจากอคติของผู้คนที่มาติดต่อตัวตนและอาชีพของเขา

สำหรับบางอาชีพคงนึกภาพตามได้ไม่ยากว่า ปัจจุบันก็อาจมีการเลือกปฏิบัติกับกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศ แต่กับอาชีพนวดแผนไทยที่ไม่ได้มีความเป็นทางการแต่อย่างใด กลับยังมีการเลือกปฏิบัติอยู่เช่นกัน บางช่วงที่เขาไปสมัครเป็นพนักงานนวดประจำร้านก็เคยโดนปฏิเสธ บอกว่าไม่รับกะเทย หรือลูกค้าบางคนพอรู้ว่าเขาไม่ใช่ผู้หญิงก็ปฏิเสธเช่นกัน

“เคยมีร้านนวดบอกเราว่า ที่นี่ไม่รับกะเทย เราว่าทุกวันนี้ก็ยังมี ไม่ได้เปิดกว้างไปทั้งหมดหรอก ทั้งที่การนวดไม่ได้เกี่ยวกับเพศสักหน่อย อยู่ที่มีมือแต่เราไม่สนใจหรอก ไม่แคร์ สะบัดหน้าไปหาร้านอื่นก็ได้ พอทำงานนวดไปเรื่อยๆ ก็เริ่มมีลูกค้าที่ติดใจแล้วมานวดกันเป็นประจำ จนช่วงหลังเราเปลี่ยนมารับงานนวด freelance

“ถามว่าเรานวดเก่งไหม ไม่รู้ เราไม่ชมตัวเองหรอก แต่ลูกค้าก็ชมกัน ไม่นั่นอยู่ไม่ได้จนถึงปัจจุบันหรอก” เขาพูดถึงงานของตัวเองด้วยความภาคภูมิใจ

ปัจจุบันเขายังทำอาชีพนวดแบบรับงานด้วยตัวเอง แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจ และการเกิดขึ้นของร้านใหม่ๆ และคนทำงานนวดรุ่นใหม่ ทำให้เขามิ้งานไม่มากอย่างในอดีต เหลือลูกค้าประจำที่เรียกกันรวมแล้วสัก 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ยังพอมีรายได้ แต่บางช่วงก็แทบไม่พอใช้ เขาต้องใช้จ่ายทุกบาทที่มีอย่างประหยัด บางเดือนอาจถึงขั้นขาดสน แต่พี่เข้ไม่เคยออกปากรบกวนใคร ไม่เคยที่จะนำความลำบากของตัวเองไปสร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น

“พูดอย่างไม่อายเลย เมื่อก่อนใส่ของดีๆ ทุกวันนี้ใส่เสื้อผ้ามือสอง เดี่ยวนี้ข้าวของแพงทั้งนั้น แต่เราไม่เคยยืมเงินใคร มีแต่คนอื่นจะมายืมเรา เกิดปัญหาอะไรก็พึ่งตัวเองก่อน ถ้าไม่มีก็ไม่ใช้ ตัวเองมีข้าวของอะไรก็เปลี่ยนเป็นเงิน เราเคยเอาต่างหูกับสร้อยไปจำนำ แต่ละวันต้องเซฟค่าใช้จ่ายให้มากที่สุด ยังดีที่เจ้าของห้องเช่าใจดี ถ้าช่วงไหนไม่มีก็ให้ผ่อนได้ เราไม่ได้กังวลอะไรมากมาย ตัวเองผ่านร้อนผ่านหนาวมาเยอะ เจอเรื่องหนักๆ มามากมาย แล้วก็สู้ด้วยตัวคนเดียวมาตลอด”

เป้าหมายของเราในตอนนี้
คือการอยู่ๆ ไป
ไม่ต้องไปคิดอะไรมากหรอก
เครียดไปก็เท่านั้น
อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด ช่างหัวมัน
แค่วันนี้ยังกินข้าวได้
นอนหลับได้ พอแล้ว

ด้วยความที่ชอบแต่งตัวและแต่งหน้ามาตั้งแต่เด็ก ครั้งหนึ่งเขาเลยมีความฝันว่าอยากเป็นเจ้าของกิจการร้านขายเสื้อผ้า ที่ในร้านมีตู้โชว์ชุดสวยๆ ให้ลูกค้าเข้ามาเลือก เจ้าของกิจการขายเครื่องสำอางก็เช่นกัน ที่เขาเคยนึกภาพว่าตัวเองเป็นเจ้าของร้านไว้ด้วย เมื่อมายึดการวาดเป็นอาชีพหลัก เขาก็เคยมีร้านวาดในฝัน แต่ทั้งหมดนั้นเป็นเพียงภาพในจินตนาการ เพราะปัจจุบันอาชีพวาดของเขาสร้างรายได้แต่ละเดือนไม่มากนัก

เมื่อถามเพิ่มเติมว่า เขาเสียขายหรือเปล่าที่ความฝันต่างๆ ไม่ได้เป็นจริง

“ไม่เสียขายหรอก เป็นเจ้าของร้านต้องใช้เงินลงทุนเยอะ ใครก็รู้ว่าสภาพเศรษฐกิจตอนนี้เป็นอย่างไง” เขาตอบขึ้นมาทันที

“บางช่วงเราเครียดเรื่องเศรษฐกิจบ้าง รายได้ไม่ค่อยพอใช้ จำได้ว่าตอนไปหาหมอ เขาบอกว่า ‘คุณอย่าไปเครียดมากนัก’ เขาก็พูดได้เพราะมีเงินเดือนไง แต่ชีวิต freelance แบบของเราไม่แน่นอน ทุกวันนี้ได้เงินผู้สูงอายุไม่กี่ร้อยบาท รัฐน่าจะให้สัก 3,000 บาทนะ อย่างน้อยก็มีเงินไว้จ่ายค่าเช่าบ้านและค่ากิน ไม่ถึงขนาดต้องอดตาย ประชาชนเสียภาษีทั้งทางตรงและทางอ้อมมาตลอด

“ตัวเรามีความเชื่อว่า ตราบใดที่ร่างกายยังมีแรงมีกำลัง ถ้าไม่อยู่เฉยเราไม่อดตายหรอก ขอให้รักษาสุขภาพให้ดี ถ้าป่วยก็ใช้บัตรทองรักษาตัวเอง เกิดอะไรขึ้นก็ต้องพยายามหาให้มีเงินจนได้ เราต้องเชื่อมั่นว่าจะผ่านไปได้ ใช้ชีวิตแต่ละวันให้ดี ยังไงเราก็ต้องช่วยตัวเอง เราว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์คงไม่ใจร้ายหรอก น่าจะให้โอกาสเรามากกว่า”

มองไปในอนาคต

เมื่อถามเกี่ยวกับความสัมพันธ์ที่คบหากันนานๆ ในอดีต พี่เข็มตอบว่า “เคยแต่ชอบ เราเห็นเพื่อนที่เป็น LGBTQ เจอเรื่องไม่ดีเยอะ โดนเกาะ โดนหลอกลวง เลยบอกตัวเองว่าต้องไม่เป็นแบบนั้น ถ้ามีให้ไม่ได้จะมีไปทำไม ผู้ชายที่มาชอบก็มีแหละ หลังจากแปลงเพศตอนอายุเกือบสามสิบ หมอเคยบอกว่าต้องใช้บ้างนะ ถ้าคนเข้ามาแล้วแยกย้ายก็เคยมี

“ไม่เหงานะ ชีวิตมีความสุข มันชินไปแล้ว เราเป็นคนชอบชีวิตอิสระ ไม่ชอบอยู่ใต้การ control ของใคร ถ้ามีแฟนแล้วต้องปรับตัวเยอะ เพราะที่ผ่านมาไม่เคยใช้ชีวิตคู่กับใครมาก่อนเลย อีกอย่างเรามีความเป็นตัวของตัวเองสูงด้วย ถ้ามีแฟนแล้วต้องเป็นแม่บ้านให้เขา เราไม่เป็น เพราะทุกวันนี้ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่ากันแล้วนะ”

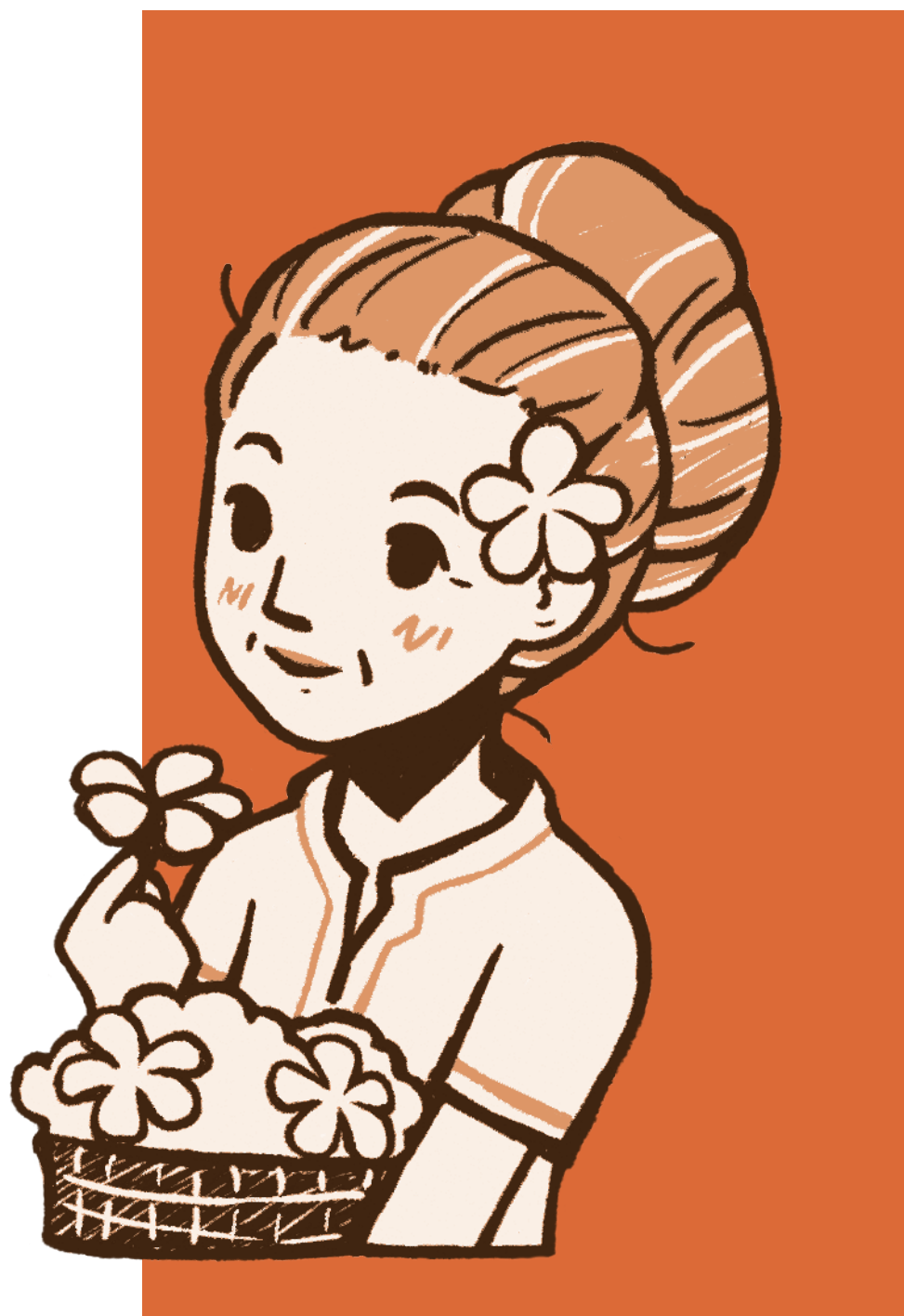
ในวัย 69 ปี พี่เขมมีเพื่อนเป็นลูกค้าประจำที่มารับบริการนวด ได้ถามไถ่สารทุกข์สุกดิบกันระหว่างนวด และมีเพื่อนสนิทอีกคนที่รู้จักกันตั้งแต่สมัยทำงานขายเครื่องสำอางแถวพัฒนาพงษ์ เรียกได้ว่าเป็นเพื่อนสนิทเพียงคนเดียวที่เหลืออยู่ในปัจจุบันก็ว่าได้

“คนสมัยนี้หน้าเนื้อใจเสือ หลายคนก็คบยาก แต่เพื่อนเกย์คนนี้คบกันนานที่สุดแล้ว เราชอบที่เขาไม่เอาเปรียบ นัดไปเที่ยวที่ต่างๆ กันบ้าง เขาเคยพูดว่า ‘เวลามาเที่ยวกับมึงนะ กู relax กูมีความสุข’ เราก็รู้สึกแบบนั้น แต่เราไม่ได้เล่าเรื่องพวกนี้ให้เขารู้หรอก เรื่องส่วนตัวของเขา เราก็ไม่เคยไปถาม ส่วนใหญ่เราคุยแต่เรื่องสนุกสนาน เวลาเรามีปัญหาอะไรก็จัดการด้วยตัวเอง

“เป้าหมายของเราในตอนนี่คือการอยู่ๆ ไป ไม่ต้องไปคิดอะไรมากหรอก เครียดไปก็เท่านั้น อะไรจะเกิดก็ต้องเกิด ช่างหัวมัน แคว้นนี้ยังกินข้าวได้ นอนหลับได้ พอแล้ว ถ้าสุดท้ายวันหนึ่งต้องตาย วันนั้นก็มารับรู้อะไรแล้วจริงไหม”

ก่อนที่จะแยกย้ายกับพี่เขม เราถามพี่เขมว่า ณ ตอนนี้ใครคือคนที่สำคัญที่สุดสำหรับเขาบ้าง “มีแค่ตัวเราเท่านั้นเลย” น้ำเสียงของเขาหนักแน่น

เราอยากเป็นผู้หญิง เขาไม่มีสิทธิ์มาห้ามให้เราเป็นตัวเอง

ย้ายจากบรรยากาศของภาคกลางสู่บรรยากาศของภาคเหนือ เราได้สัมภาษณ์ **พี่ปอ** ตัวแทนของผู้หญิงข้ามเพศอีกคนที่ได้มีโอกาสเล่าเรื่องให้เราฟัง สำหรับพี่ปอ นิยามของตัวตนที่ติดตัวเขามาตั้งแต่เด็กคือ ‘กะเทย’ ทุกวันนี้พี่ปออายุ 50 ปีกว่าแล้ว แต่ยังคงดูแลตัวเองและสนุกกับการแต่งตัวอยู่ พี่ปอทำงานอิสระในฐานะพิธีกรรับจ้าง แม้จะไม่มีเงินเก็บ การงานไม่แน่นอน แต่ก็ไม่กังวล เพราะสุขภาพร่างกายยังแข็งแรงดี และได้ทำงานที่ตัวเองรักอย่างมีความสุข

หนึ่งเดียวในหมู่บ้าน

ในอดีต แม้กะเทยจะเป็นที่รู้จัก แต่น้อยนักที่จะยอมรับได้โดยเฉพาะในหมู่บ้านเล็กๆ ของจังหวัดลำพูน พี่ปอเล่าให้พวกเราฟังเกี่ยวกับประสบการณ์ในวัยเด็ก ซึ่งพี่ปอเป็น ‘กะเทย’ เพียงคนเดียวในหมู่บ้าน “ตั้งแต่จำความได้ก็รู้สึกว่ทำไมเราต้องมีตรงนั้นด้วย ทำไมเราไม่มีเหมือนผู้หญิง เพราะเราทำอะไรก็เป็นเด็กผู้หญิงหมด พุดคะ พุดชา รักสวยรักงามตั้งแต่เด็ก แล้วหน้าเราเหมือนผู้หญิง ใครเห็นก็ถามว่านี่ลูกสาวหรือ เพราะพื้นเพเราเป็นคนผิวขาวเนียน เลยเหมือนเด็กผู้หญิงมาแต่เด็ก

“แต่คนละแวkB้านไม่ค่อยยอมรับ มองว่าเราเป็นตัวประหลาด เป็นเพราะเราเป็นกะเทยคนแรกและคนเดียวที่เปิดเผยตัวว่าฉันไม่ใช่ผู้ชายชัดเจน เวลาไปร้านขายของ เขาคิดกันว่า ถ้ากะเทยไปซื้อจะขายไม่ได้ทั้งวัน เหมือนเราเป็นตัวชวย เขาก็พูดว่า ‘อู๊ย ยังไม่ได้ขายใครเลย เดี่ยวค่อยซื้อเถอะ’ เราก็พยายามหาเหตุผลมาหักล้าง พยายามเรียนให้เก่งกว่าทุกคนเพื่อให้คนที่รังเกียจเราไม่กล้ามาพูด แต่คนที่ไม่เข้าใจก็ปล่อยเราไป เพราะว่าเราอยากเป็นผู้หญิง เราไม่มีสิทธิ์มาห้ามให้เราเป็นตัวเอง” พี่ปอเล่าถึงประสบการณ์ของการถูกเลือกปฏิบัติเพราะความเชื่อของคนในหมู่บ้านที่มีต่อกะเทยในเวลานั้น

“พอโตเป็นผู้ใหญ่ก็เริ่มเถียง บางทีเ้าทะเลเลย ฉันไม่ยอม เช่น คนพูดว่า ‘เป็นกะเทยอย่างนี้ไม่กลัวพ่อแม่เสียใจหรือ’ เราก็ตอบไปว่า ฉันเป็นฉันแบบนี้ก็ไม่ได้เดือดร้อนใครนะ ลองดูลูกชายคุณสิ ไม่ได้ดูคุณนะ เรียนจบแค่ ป.4 รับจ้างวันละเท่าไร? ทำงานหาเลี้ยงตัวเองได้ไหม เขาก็ถามเรากลับว่า ‘แล้วเราทำงานอะไร ขายตัวหรือ’ เราก็บอกว่า ทำไมต้องขาย ถ้าถูกใจก็ให้ฟรีไปเลย หลังจากนั้นชาวบ้านเขาก็เลี่ยนคุยกับเราไปเลย เพราะปากจัด เราไม่ยอม”

จุดเริ่มต้นของการพิสูจน์ตัวเอง

พี่ปอถูกคนในชุมชนดูถูกหลายครั้ง แม้พ่อจะไม่ตำหนิเขา แต่หลายครั้งก็ดูกังวลและหลบเลี่ยงที่จะคุยเรื่องนี้โดยตรง

พี่ปอจึงเรียนรู้ด้วยตัวเองว่าต้องเรียนให้เก่ง และหาเส้นทางไปสู่เมืองที่ใหญ่ขึ้นอย่างเชียงใหม่ เพื่อไปสู่สังคมที่เปิดกว้างและให้การยอมรับมากกว่า เขาเข้าสู่การประกวดนางงามและประกวดร้องเพลงตามเวทีต่างๆ สิ่งนี้ทำให้มีรายได้ตั้งแต่อยู่ในวัยเรียน ซึ่งช่วยให้พี่ปอรู้สึกว่าเป็นตัวเองได้อย่างสง่าผ่าเผย มีที่ยึดยืนมากขึ้นทั้งกับครอบครัวและชุมชนหมู่บ้าน

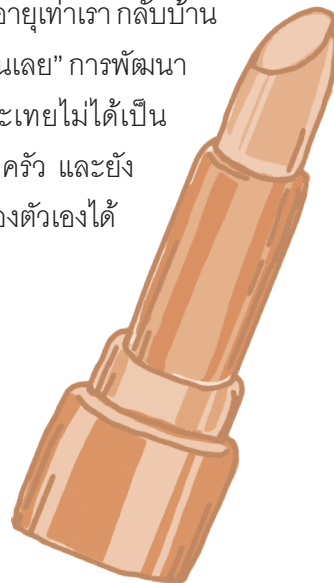
“ทีแรกพ่อยังไม่ค่อยยอมรับเท่าไรหรอก ชาวบ้านเคยมาถามว่า เลี้ยงลูก
ยังไงให้เป็นกะเทย แบบนี้ต้องย้ายไปอยู่พัทยาไหม เพราะคนบ้านนอกจะคิด
ว่ากะเทยต้องไปเต้นกินรำกินที่พัทยา พ่อเขาก็ไม่ชอบให้คนมาล้อลูกว่า
กระตุงกระต้าง พอผมยาว พ่อจะพาไปตัดตลอด คือเขาไม่ได้ด่าหรือรังเกียจ
นะคะ แต่เชิงว่าเลี้ยวๆ เดินหนี ฉะนั้นเวลาเราอยากแต่งหญิง เราก็จะไม่ทำให้
พ่อเห็น รอให้พ่อไปข้างนอกก่อนหรือไม่ก็ไปแต่งที่อื่น

“มาตอนเราโตจนย้ายไปเรียน ปวช.ที่เชียงใหม่ โรงเรียนเขาไม่ได้
จำกัดว่าต้องผมนสั้นแล้ว แต่เราก็ตัดสั้นเพราะกลัวพ่อเสียใจ วันหนึ่งแกพูดขึ้น
มาว่า ‘ไม่ต้องสั้นถึงขนาดนั้นก็ได้ลูก อยากไว้ผมยาวไม่ใช่เหรอ ไปเรียนใน
เมืองเขาไว้ผมยาวแล้วไม่ใช่เหรอ’ เราก็รู้สึกที่พ่อเปิดกับเรามากขึ้น แล้ว
พอเราไปประกวดนางงาม ประกวดร้องเพลง เราได้เงินมาก็บอกพ่อว่าค่าหอ
ค่าใช้จ่าย ค่ารถ พ่อให้เราแค่ครั้งเดียวก็พอ อีกครั้งเดียวหนูออกเอง พ่อก็ถาม
ว่าได้เงินมาจากไหน เราก็บอกว่าเราไปประกวดมา แล้วเวลาได้ถ้วยอะไรก็
เอามาประดับไว้ในบ้าน พ่อก็เห็นว่าสวยดี แต่พออ่านจะเห็นว่าเราไปประกวด
นางงาม พ่อก็อึ้งเหมือนกันนะ แต่ก็เหมือนมันซึมซับไปเรื่อยๆ ปรับตัวไปที่ละนิด
จากไม่แต่งอะไรเลยก็เริ่มมีทาแป้ง เติมลิปมัน ตามีสี พ่อก็จะเริ่มชิน เหมือน
ลองผิดลองถูกว่าประมาณนี้พ่อจะด่าไหม ซึ่งเขาก็ไม่เคยด่า อาจจะมีหลบหน้า
หรือมองผ่านๆ บ้าง มีวันหนึ่งพี่เอาจูปที่แต่งเต็มไปให้ดู แล้วถามว่าหนูสวย
ไหม พ่อก็ตอบว่า ‘สวย เหมือนแม่ตอนสาวๆ เลย’ คือหลักๆ พ่อเขาเป็นห่วง
กลัวชาวบ้านจะมาร่ำลือตัวเองมากกว่า จะบอกว่าอย่าให้มันเห็น เดี่ยวปาก
ไม่ดี มานินทา พ่อกลัวเราจะไปแหว่ๆ กับเขาอีก

“ส่วนแม่นี้เคยยอมรับเรามาแล้ว แม่เห็นว่าเราเริ่มมีหน้าอกก็บอกว่าระวังไป ต้องไปหาเสื้อทับมาใส่ละ เวลาจะประกวดร้องเพลง ประกวดนางงาม แม่ก็บอกว่าอยากดูประกวดบ้างจัง แม่ยังเคยมาเป็นพี่เลี้ยงเราตอนประกวดนางงามเลย”

เราถามพี่ป้อว่า การตั้งใจเรียนจนได้เรียนในสถาบันดีๆ ทำงานและฝึกฝนตัวเอง ทำไมถึงสำคัญสำหรับเขา พี่ป้อบอกว่า “มันเป็นเหมือนใบการันตี เราพยายามเรียนให้เก่งเพื่อให้คนยอมรับ หรือถ้ามีคนในหมู่บ้านตาย เราก็จัดดอกไม้ให้ได้ ในขณะที่ลูกชายคุณหรือเพื่อนลูกๆ คุณไม่ได้ช่วยอะไรเลย ฉะนั้นสิ่งที่เราทำมันไปหักล้างคำพูดที่เขาพูดหรือความเข้าใจผิดๆ ได้ พี่มองว่าความสามารถของพี่ทำให้คำพูดเหล่านั้นค่อยๆ เงียบลง

“แล้วพอเรามีอาชีพนางงาม เวลาแต่งหญิง พ่อก็ไม่ว่า แม่ก็ไม่ว่า อยากจะแต่งให้คนที่เคยว่าเห็น บางคนเขาก็ชมว่าไปอยู่เชียงใหม่มาแล้วสวย มีน้ำมีนวลขึ้น แต่คนไม่ชอบก็มี เราก็ไม่สนใจ เพราะเขามีลูกชาย แต่ไม่ได้ทำงานการอะไร วันๆ ดีก็ชนไก่ บางคนก็ติดยา ในขณะที่เราแต่งเนื้อแต่งตัวดี เล็บมือเล็บเท้าสะอาด ขณะที่คนอายุเท่าเรา กลับบ้านที่ พันหลอ ลงพุง หัวล้าน หลังๆ เรายิ่งไม่สนเลย” การพัฒนาจึงไม่ใช่แค่ทำให้คนอื่นเห็นว่าการเป็นกะเทยไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน หาเงินมาให้ครอบครัว และยังช่วยให้พี่ป้อสามารถใช้ชีวิตในฐานะเพศของตัวเองได้อย่างภูมิใจมากขึ้น

“พอเราเป็นตัวเราแบบนี้ได้กลุ่มหลังๆ ในหมู่บ้านก็เห็น ญาติเด็กบางคนก็ว่า แก่ว่าจะไปเลียนแบบทำไม เด็กๆ ก็จะถามว่า ทำไมเธอ เป็นแบบนี้ แล้วมันเสียหายอะไร คือเด็กเขาเอาเราไปเป็นแบบอย่างว่าการเป็นกะเทย มันไม่ได้เสียหายอะไร มีงานมีอาชีพ มีคนมาชอบเยอะแยะ ไม่ต้องขอเงินพ่อแม่กิน ไม่ต้องไปขายตัวแบบที่คนเขาพูดๆ กัน”

เส้นทางสายประภวดและความรัก

พี่ปอเล่าเหตุการณ์หลังจากจบชั้นประถมว่า “พอหลังจากจบ ป.6 ชั้นมัธยม 1 ปุ๊บ สังคมเราก็เปลี่ยน ออกสู่โลกกว้าง ได้ไปโรงเรียนประจำอำเภอ รู้จักเพื่อนมากขึ้น รู้จักแต่งตัว รู้จักเครื่องสำอาง แต่ก็ยังแต่งไม่ได้นะคะ เพราะพอจะบอกว่าเป็นผู้ชายจะหาแบ้ง ทาลิปทำไม คือสังคมในหมู่บ้านและในอำเภอมันยังไม่เปิด และเราไม่เคยเจอใครที่เป็นเหมือนเราเลย แต่เราได้เจอครูที่สนับสนุนเรา เราบอกว่า หนูอยากประกวดนางงามนะครู ครูก็บอกว่า อยากรู้ช่วยนะ แต่ถ้าพอเธอรู้ พ่อเธอเอาฉันตายแน่ เราก็บอกว่า ไม่เป็นไร เราจะไม่ไปให้พ่อรู้ ฉะนั้นเวลาไปกับครู เราจะบอกว่าไปติวหนังสือนะ แต่จริงๆ ไปบ้านครูที่เชียงใหม่เพื่อประกวด เราได้เริ่มประกวดนางงามตั้งแต่ตอน ป.6 ชอบมากๆ ทุกวันศุกร์ตอนเย็นจะหาเรื่องติดครูไปบ้านแกที่เชียงใหม่ด้วย พอเห็นว่าเป็นครูคงไม่พาลูกไปเสียหาย ผลการเรียนลูกก็อยู่ในระดับดีตลอด พอเราได้ไปเชียงใหม่ก็เข้าสู่แวดวงสังคมที่กว้างขึ้น เจอเพื่อนฝูงที่เป็นรุ่นพี่เยอะเลย ซึ่งช่วยให้เรามี mindset เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

“อย่างเมื่อก่อนหมู่บ้านไฟ ไฟฟ้ายังเข้าไม่ถึงเลย พอเชียงใหม่มีคนละเรื่อง มันมีทุกอย่าง มีห้างร้าน มีโรงหนัง มีเครื่องไฟฟ้าอำนวยความสะดวก เราก็รู้สึกที่เราใช้ชีวิตของเราได้เลย โดยไม่ต้องเกรงใจใคร วัฒนธรรม ความ เป็นอยู่ ความเชื่อก็เปิดกว้างกว่าที่บ้านของพี่มาก ๆ แล้วพี่เป็นคนที่ไม่เหมือน ชาวบ้าน คือชอบพูดตรง ๆ มีความคิดความอ่านเป็นตัวของตัวเอง

“พอพี่เรียนจบก็ยังประกวดนางงามอยู่นะ แต่เริ่มหันมาทำงานพิธีกร ตามเวทีต่างๆ เพราะเราสนใจงานนี้อยู่แล้ว เลยคุยกับพี่ที่เป็นผู้จัดว่าถ้าเขา ขาดพิธีกรให้เรียกเรา เราอยากลองทำ หลังจากนั้นเราก็ได้ทำอาชีพนี้นับตั้งแต่นั้นมา”

แน่นอนความรักย่อมเป็นหนึ่งในประสบการณ์ที่หลายคนเคยมีโอกาส ได้สัมผัส เราจึงถามพี่ปอเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านความสัมพันธ์ในอดีต

“มีตั้งแต่อยู่มัธยม 1 แล้ว ชอบผู้ชายที่เป็นรุ่นพี่ แต่ผู้ชายหลายคน กลับหลังพูดดีทำดีกับเรา แอบเขียนจดหมายให้ แต่อยู่ต่อหน้าเพื่อนฝูงกลับทำ เป็นไม่รู้จักรัก เขาคงอายุที่ให้เราคิดว่ามีแฟนเป็นกะเทย เราก็น้อยใจ แอบไปร้องให้ กับเพื่อน มันทำให้เราเรียนรู้ว่าคนคนนี้ไม่เหมาะ หลังๆ เราเลยเมินไปเลย

“พอเราย้ายมาอยู่เชียงใหม่ถึงเริ่มมีแฟนจริงจัง เราก็ได้เรียนรู้ว่า เธอ ที่นี้เราคบกันเปิดเผยได้นะ ไม่เหมือนที่บ้านเรา ผู้ชายเขาก็คุยกับเราเหมือน ผู้หญิงคนหนึ่ง แฟนคนแรกเขาโตกว่าเราเยอะเลย เขามีครอบครัวแล้วและ รายได้พิเศษเยอะ เราเลยกลายเป็นเด็กที่แกเลี้ยงดุ ช่วยดูแลเรื่องค่าเทอม ค่า ชุด อยากได้อะไร เขาให้ได้ทุกอย่าง แต่พอเขาอยากมีอะไรกับเรา เรากลับนะ เพราะไม่เคยจริง ๆ แล้วครั้งแรกมันเจ็บมาก เหมือนร่างจะแยกออกเป็นสอง ส่วน มีเลือดด้วย เพื่อนก็บอกให้หาตัวช่วย จนมาเข้าใจทีหลังว่าขนาดเขาไม่ใช่ ธรรมดา ซึ่งพอเช็คร่างครั้งแรกมันเจ็บ มันก็ฝังใจเรา ทำให้เราไม่ค่อยอยากมี เชื้อใหม่ว่าทั้งชีวิตที่เป็นกะเทยมาพี่เคยสอดใส่ไม่เกิน 10 ครั้ง เพราะมันกลัว มันเจ็บ แล้วทำก็ครั้งก็เหมือนเดิม เลยไม่ค่อยอยากทำ

“หลังจากนั้นพี่มีแฟนอีกหลายคน ส่วนใหญ่ไม่ได้เปิดเผย เพราะเรา
อยากให้เขาอยู่กับเรานานๆ แต่บางทีพี่ก็เลือกเยอะนะ เจอคนสูบบุหรี่ก็ไม่เอา
คนมั่วไปเรื่อย เห็นเพื่อนเราสวยก็ไปมีเซ็กซ์ด้วย พี่ก็ไม่เอา คนที่พี่อยู่ด้วยนาน
จริงๆ มีคนเดียว เพราะคนนี้เขารูปหล่อแบบผู้ชายจริงๆ ไม่ใช่เกย์ ไม่มี
ครอบครัว แล้วการเป็นกะเทยมันก็อยากได้ผู้ชายที่เป็นผู้ชายจริงๆ ไม่ใช่เกย์
หรือ bisexual ถึงเขาสูบบุหรี่เราก็กินได้ หรือเวลามีเซ็กซ์เราไม่ได้เป็นฝ่ายรับ
ตลอด มันมีแลกเปลี่ยนกัน ทั้งๆ ที่เขาเป็นผู้ชายจริงๆ อยู่ด้วยกันได้นานถึง
5 ปี ผูกพันกันมาก เราเคยไปบ้านเขา แรกๆ พ่อแม่เขานึกว่าเป็นผู้หญิง
ก็บอกให้ไปสูขอให้เป็นเรื่องเป็นราว แต่พอรู้ว่าเป็นกะเทย เขาก็ไม่โอเค เพราะ

เขาอยากอุ้มหลาน เราก็กินใจนะ แต่ไม่เลิกกัน
จนตอนหลังเขาเปลี่ยนไป เราจับได้ว่าเขามี
คนอื่น ซึ่งจริงๆ ก็เป็นคนที่เรารู้จัก แล้ว
ยุคนั้นโรคเอดส์กำลังระบาด เรากลัว
ว่าเขาจะไปติดโรคจากผู้หญิงคนนี้
เราเลยไม่ยอมให้เขาแตะตัว สุดท้าย
ก็เลยแตกหักและเลิกกัน”

พี่กลัวมาก
ถ้าไปสมัครงาน
แล้วเขาบอกว่า
'ไม่รับครับ พี่แก่เกินไป'
'ไม่รับครับ รับแต่ผู้ชาย'
รับแต่ผู้หญิง'

จากประสบการณ์ของการมีความรักที่ผ่านมา พี่ปอคิดว่า “พี่รู้สึกว่
กะเทยมีรักสมหวังยากนะ เคยดูหนังเรื่อง ‘เพลงสุดท้าย’ ตัวเอกมันยอมทำ
ทุกอย่างเพื่อให้ได้ความรักมา พี่ก็คิดว่า เป็นฉัน ฉันจะไม่ทำแบบนี้ ต้องไปต่อ
ข้างหน้า ผู้ชายไม่ได้มีคนเดียวในโลก พี่เลยคิดว่าจะมีแฟนหรือไม่มีแฟนไม่ได้
เป็นส่วนสำคัญในชีวิต มีแฟน บางทีไม่อิสระด้วย สมมติว่าอยากไปดูหมอลำ
ไปเที่ยว แฟนบอกไม่ได้ไม่ให้ไป ตื่นสาย แฟนว่าอีก พอโสด ฉันจะนอนตื่น
ก็โง่งก็ได้ อิสระดี”

มองไปในอนาคต

จากที่พูดคุยกับพี่ปอ เราคิดว่าพี่ปอคิดว่าความสัมพันธ์แบบคู่รักอาจ
จะไม่ใช่อนาคตที่สมบูรณ์แบบที่สุด และการใช้ชีวิตคนเดียวก็ไม่ได้เป็นสิ่งที่
แย่ เราเลยถามพี่ปอเกี่ยวกับการวางแผนอนาคตของตัวเอง

“พี่อยู่คนเดียวกับแมว อยู่ห้องแถวที่แม่ซึ่งเป็นรุ่นพี่กะเทยเขาให้
เรามาเช่าอยู่ แม่เขาทำห้องแถวเพื่อเอาไว้ค้าขายและเปิดให้เช่า เราก็เลย
มาอยู่ตรงนี้ตั้งแต่ช่วงโควิด ถ้ามีปัญหาอะไรก็จะมีเพื่อนสนิท 3-5 คนให้
คำปรึกษาได้ เช่น เราจะมีเพื่อนคนหนึ่งไว้ปรึกษาเรื่องเงินอย่างเดียว เพราะ
เขามี mindset ดี แต่ถ้าเหงา อยากได้เพื่อนไปเที่ยวก็จะโทร.หาอีกคน

“พี่เป็นคนที่ไม่แปลกอย่างหนึ่งคือไม่เคยป่วยเลย เช่น ช่วงใช้เลือดออก
ระบาด นักเรียนป่วยจนต้องส่งตรวจหมด แต่เราเป็นแค่ไข้หวัดธรรมดา อย่าง
โควิดก็ไม่เคยติดเลย ไปกับเพื่อน 5 คน เพื่อนทุกคนติดหมดยกเว้นเรา วัคซีน
ไม่ฉีดก็ไม่มีไร เหมือนเรามีภูมิคุ้มกันดี แล้วเป็นคนที่ไม่เป็นเวลา หมายถึง
ถึงหิวก็กิน ไม่หิวก็ไม่กิน แต่ก็ไม่เป็นโรคกระเพาะ ซึ่งทำแบบนี้แต่เด็ก พอจาก
พ่อแม่มาอยู่ในเมือง ใช้ชีวิตคนเดียว ก็เลยคิดไม่ออกว่าถ้าป่วยจะนึกถึงใคร
นะ”

แน่นอนว่าการใช้ชีวิต เงินก็เป็นสิ่งสำคัญ เราเลยถามพี่ปอเกี่ยวกับอาชีพที่ทำอยู่ตอนนี้ว่าเป็นอย่างไรบ้าง “ทุกวันนี้ก็ยังทำงานพิธีกรอยู่ รับแต่งหน้าทำผมด้วย บางทีก็ปล่อยให้เช่าชุด ทำให้มีรายได้เข้ามาเรื่อยๆ ถึงแม้จะไม่มีเงินเก็บ แต่ถ้ามีเข้ามาเดือนละหมื่น พี่ก็อยู่ได้แล้ว มีงาน 3-4 ครั้งต่อเดือน ก็สบายแล้วค่ะ ซึ่งมีคนบอองานให้เรื่อยๆ อย่างช่วงโควิด พี่ก็รอดมาได้เพราะโชคดีเจอคนคอยอุปถัมภ์ตลอด มีคนเคยบอกว่าถ้าเลิกหรือเบื่องานพิธีกรแล้ว ก็ให้บอก เขาจะให้เงินก้อนหนึ่งมาเป็นทุนเริ่มต้นเพื่อให้เราค้าขาย รวมๆ เลยไม่ค่อยกังวลเรื่องนี้และไม่มีหนี้สินด้วย

“พี่เรียนนาฏศิลป์มา แล้วเขาห้ามกะเทยประกวด หรือถ้าอยากทำงานที่มันน่าเชื่อถืออย่างเป็นหมอ เป็นทหาร เป็นข้าราชการ จะแต่งหญิงไม่ได้ใช้ไหมคะ เพราะฉะนั้นอาชีพที่เราสนใจมันก็แคบลงมา เราก็หาความสามารถพิเศษที่เราจะไม่ถูกปฏิเสธด้วยความเป็นกะเทยของเรา คือพี่กลัวมาก ถ้าไปสมัครงานแล้วเขาบอกว่า ‘ไม่รับครับ พี่แก่เกินไป’ ‘ไม่รับครับ รับแต่ผู้ชาย รับแต่ผู้หญิง’ เพราะเราเคยเห็นประกาศหาคนที่มาช่วยไล่อีฟัดขายชุดเครื่องนอนซึ่งพี่ทำได้สบายมาก พอทักเขาไป เขาตอบว่า ‘ขอโทษค่ะ รับแต่ผู้หญิง’ ซึ่งเราจะไม่ค่อยเจอเรื่องนี้ในงานพิธีกรที่ทำเท่าไร เพราะคนจ้างส่วนใหญ่จะรู้แล้วว่าเราเป็นใคร ถ้าไม่รู้พี่ก็จะบอกเจ้าภาพก่อนเสมอ ถ้าเขาไม่เอา เพราะมันเป็นงานพิธีการมากๆ หรือเป็นงานมงคล เราก็เข้าใจว่าเวทีนั้นไม่เหมาะกับเราจริงๆ คือโดยรวมพี่จะกันตัวเองไว้เพื่อไม่ให้เสียความรู้สึก คือยอมเสียงานมากกว่าเสียความรู้สึก”

สำหรับฟิปอแล้ว การมีคู่รักอาจจะเป็นสิ่งที่ตัวเองมองหามากนัก แต่ด้วยการที่ฟิปอต้องพิสูจน์ตัวเองและพึ่งพาความสามารถของตัวเองมาตลอด การได้รับสิทธิเท่าเทียมกับชายหญิงเป็นสิ่งที่ฟิปอให้ความสำคัญ และเชื่อว่าการที่ตัวเองเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้หญิงข้ามเพศก็ควรจะต้องสามารถเข้าถึงสิทธิต่างๆ เพื่อที่จะดูแลตัวเองได้ “ฟิปอสมรสเท่าเทียม มันเป็นไปได้ทั้งข้อดีข้อเสีย การแต่งงานมันมีเรื่องผลประโยชน์ของการเป็นคู่สมรสมาเกี่ยวข้องเยอะ แต่กฎหมายที่ฟิปออยากให้มีคือ ‘การรับรองเพศสภาพ’ การให้เปลี่ยนคำนำหน้าได้ เพราะคนเหยียดเราเยอะ เช่น เวลาไปนอนโรงพยาบาลเพื่อผ่าตัดเพื่อน เขาก็บอกว่าทำไมเอาผู้ชายมานอนล่ะ แบบนี้มันทำให้ฟิปออยากมีคำนำหน้าว่า ‘คุณ’ ก็พอ ไม่ต้องมีหรอก นาย นาง นางสาว”

ความเป็นพ่อแม่-ตัวมัม พูดอะไรไม่เกรงใจใคร มีปัญหาอะไรก็พร้อมที่จะขีดใส่ ซึ่งพวกเราเชื่อว่าภาพที่ทุกคนคุ้นเคยนี้เป็นเพียงแค่ภาพกะเทยที่ปรากฏบนสื่อเท่านั้น แต่จากเรื่องราวของพีแฉิมและพีปอ เราเชื่อว่าการแสดงออกถึงความมั่นใจและการทะนงในศักดิ์ศรีของตน ล้วนแต่ผ่านการถูกผลักไส และปฏิบัติในฐานะคนนอกตั้งแต่อายุน้อย แต่เขาทั้งสองเลือกที่จะซื่อสัตย์ต่อตัวตนของตัวเอง เลือกที่จะสู้และแข็งแกร่งขึ้น เพื่อที่จะพิสูจน์ให้เห็นว่าเขาก็สามารถประสบความสำเร็จไม่ต่างจากคนอื่น ๆ เราเชื่อว่าตัวอย่างเรื่องราวจากพีแฉิมและพีปอน่าจะช่วยทำให้ผู้อ่านหลายๆ คนเห็นว่า ‘กะเทย’ ซึ่งมักจะเป็น *ตัวประกอบ* เพื่อสร้างเสียงหัวเราะให้กับผู้อื่น แต่ในชีวิตที่เขาเป็น *ตัวเอก* ซึ่งผ่านการฝ่าฟันและมีชีวิตรอด จนสามารถเล่าประสบการณ์ให้เราฟังได้ ไม่ใช่เรื่องตลกอย่างที่ใครหลายคนคิด

จากอดีตที่เคย **หลบซ่อน**
สู่การต่อสู้เพื่อ **ขับเคลื่อนสังคม**

จากเรื่องเล่าของผู้หญิงข้ามเพศ เราขอพาผู้อ่านมาสู่เรื่องเล่า ประสบการณ์ของชายรักชาย หรือกลุ่มคนที่สังคมเรียกว่า ‘เกย์’ เหล่าชายรักชายในอดีตก็เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เผชิญกับแรงกดดันจากสังคม และการถูกตีตรา ซึ่งส่งผลต่อการใช้ชีวิตของพวกเขา แม้คำว่า ‘เกย์’ จะไม่ได้เป็นคนที่ดูหิวโหสำหรับยุคปัจจุบัน แต่ในอดีตตัวตนนี้เคยเป็นกลุ่มเพศที่เพิ่งถูกพบเห็นชัดเจนแยกขาดออกจากกลุ่มกะเทย สาวประเภทสอง และผู้หญิงข้ามเพศ

ในช่วงเวลาที่ผู้คนมีความแตกตื่นเรื่องชนบททางเพศและโรคระบาดที่เกี่ยวข้องกับเพศสัมพันธ์ ‘เกย์’ กลายเป็นสัญลักษณ์ของการหมกมุ่นในเรื่องเพศ และพาหะนำไวรัส โดยเฉพาะในเขตพื้นที่เมือง ส่งผลให้ชายรักชายในอดีตจำนวนหนึ่งต้องหลบซ่อนตัวเอง และมีรูปแบบประสบการณ์ที่ต่างจากกลุ่มผู้หญิงข้ามเพศ ที่ต้องต่อสู้ในฐานะคนที่ทำให้แปลกแยกตั้งแต่เด็ก เพราะไม่สามารถซ่อนตัวตนของตัวเองได้ กลุ่มชายรักชายที่เราได้มีโอกาสพูดคุยด้วยต่างผ่านการตั้งคำถามต่อตัวตนของตัวเอง บางส่วนเคยพยายามที่จะบังคับให้ตัวเองเป็นเหมือนผู้ชายคนอื่น บางส่วนเลือกที่จะหลบหลีกการพูดคุยกับคนอื่น เพราะไม่อยากให้ใครรู้ตัวตน แต่ท้ายที่สุดด้วยประสบการณ์ของการตามหาตัวเอง เพื่อนๆ ชายรักชายที่ได้มีโอกาสพูดคุยกับเรา เลือกที่จะทำความเข้าใจและยอมรับตัวตนของตัวเอง และกลายเป็นแรงผลักดันสำคัญหนึ่งเพื่อส่งเสริมให้พื้นที่ของชายรักชายในสังคมไทยเพิ่มมากขึ้นจากในอดีต

ถ้าได้เกิดชาติหน้าอีกครั้ง เราก็ยังอยากเป็นเกย์

สำหรับเรื่องเล่าจากชายรักชายในอดีต เราขอเริ่มต้นจากประสบการณ์ของพี่ภพ เราอยากพาทุกคนกลับไปทศวรรษเมื่อ 50-60 ปีที่ผ่านมา ซึ่งชุมชนยังคงให้ความสำคัญกับการแต่งงานมีลูก และมองว่าเป็นวิถีชีวิตที่ปกติ สำหรับพี่ภพเองเป็นหนึ่งในชายรักชายที่พบเจอแรงกดดันนี้

นิยามว่า ‘ผู้ชาย’ ต้องคู่กับ ‘ผู้หญิง’ ถูกกำหนดให้เป็นค่าตั้งต้นในความสัมพันธ์ของมนุษย์ ทั้งจากความเชื่อทางศาสนา ตัวละครในนิยายหรือการ์ตูน คำสอนจากคนในครอบครัว รวมไปถึงตัวอย่างชีวิตคู่ของคนมีชื่อเสียง เมื่อความรู้สึกนึกคิดข้างในไม่สอดคล้องกับนิยามนั้น เด็กหลายคนเติบโตมากับความรู้สึกสับสน กล้าๆ กลัวๆ ที่จะแสดงออกอย่างตรงไปตรงมา และบางคนอาจถึงขั้นมองว่าตัวเองทำอะไรผิดบาป ทั้งที่เขาไม่เคยกระทำความผิดร่อนให้เพื่อนมนุษย์คนใดเลย

เมื่อสมาชิกในครอบครัว ครูในโรงเรียน และข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ ไร้ซึ่งคำอธิบายที่เปิดกว้าง ไม่ฉายภาพความหลากหลายให้เห็น มิน่าซ้ำยังตีตราให้กลุ่มเพศแบบอื่นๆ เป็นสิ่งผิดแปลกในสังคม ทั้งโดยตั้งใจและไม่ได้ตั้งใจ จากเรื่องที่ควรเป็นไปได้กลับกลายเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้

เด็กหลายคนต้องเผชิญกับความคาดหวังในเรื่องต่างๆ จากครอบครัว ตั้งแต่เรื่องเล็กอย่างการแต่งตัว การแสดงออกที่เหมาะสม ไปจนถึงชีวิตที่ควรเป็นในอนาคตข้างหน้า เด็กบางคนเลยเลือกที่จะปกปิดและเก็บซ่อนความรู้สึกของตัวเองไว้ข้างใน และบางคนถึงขั้นเก็บไว้ข้างในตลอดกาล

พีภพลေးให้เราฟังว่า “สมัยนั้นยังไม่มีคำว่า LGBT คำว่าเกย์ก็ยังใช้ไม่เยอะ ถ้าใครต้งตั้งน้อยจะถูกเรียกว่า ‘กะเทย’ ตอนแรกเราไม่รู้ตัวขนาดนั้น แต่สิ่งที่จำได้คือเราเคยแอบชอบครูผู้ชาย มีความคิดว่า ‘ทำไมครูคนนี้หล่อจัง’ เลยเริ่มรู้แล้วว่าจิตใจของเราไม่เหมือนกับเด็กผู้ชายคนอื่น แต่ไม่ได้แสดงออก เลือกที่จะปกปิดไว้

“แต่ตอนนั้นไม่ได้คุยกับใคร พ่อแม่ออกไปทำงานตั้งแต่เช้า กว่าจะกลับก็เย็น เวลาผ่านไปแม่เสียชีวิตตั้งแต่เรายังเด็ก ถ้าเขายังอยู่ก็คงได้คุยกัน ส่วนพ่อไม่ได้คุยกันเลยจนกระทั่งเขาเสียชีวิต เราเป็นพี่คนโต บุคลิกนิ่งๆ เงียบๆ น้องชายและน้องสาวเลยไม่เคยมาถามอะไร พวกเขาคงรู้ แต่จนถึงปัจจุบันก็ไม่เคยคุยกับใครอย่างจริงจัง”

เมื่อกลับบ้าน

พีภพลเกิดเมื่อ พ.ศ. 2505 ด้วยเพศกำเนิดเป็นชาย เขาใช้ชีวิตช่วงสั้นๆ ที่จังหวัดมุกดาหาร เนื่องจากพื้นที่ของภาคอีสานต้องเผชิญความแห้งแล้งอยู่เป็นประจำ บางครั้งผลผลิตไม่มากเพียงพอให้กลายเป็นอาชีพหลัก พ่อแม่ของเขาเลยตัดสินใจหันหลังให้อาชีพเกษตรกร แล้วย้ายมาปักหลักใช้ชีวิตและประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงานที่กรุงเทพฯ เด็กชายจากภาคอีสานเริ่มต้นเรียนชั้น ป.1 ในโรงเรียนแห่งใหม่ในเมืองหลวง กลายเป็นเด็กที่เติบโตในสองจังหวัดและมีสองความทรงจำต่อเรื่องเพศของตัวเอง

ในกรุงเทพฯ พี่ภพเริ่มรู้จักตัวเองบ้างแล้ว เขามักอยู่ในกลุ่มเพื่อน ผู้หญิง แต่แทบไม่เปิดเผยตัวเองกับใคร และค่อนข้างระมัดระวังการแสดงออก มีเพื่อนแก๊งบ้าง แต่ไม่ได้ชัดเจนและรุนแรงจนเป็นปมปัญหาในชีวิต เวลาผ่านไปจนเข้าสู่วัยบรรลุนิติภาวะ เขาในวัยหนุ่มได้กลับไปเยี่ยมบ้านเกิดอีกครั้ง เจอกับญาติที่คุ้นเคยกับเด็กชายคนนั้นอยู่หลายปี พอได้พูดคุยกันทำให้เขาได้รู้จักตัวเองในวัยเด็ก

จุดเปลี่ยนสำคัญของพี่ภพคือ เมื่อเขาอายุ 20 ปี และต้องกลับบ้าน “ภายนอกของเราเหมือนผู้ชายเลย ญาติบางคนมาเล่าว่า ‘ตอนเด็กมันร้องกรี๊ดๆ เหมือนเป็นผู้หญิงเลย’ เราคงออกอาการมาตั้งแต่เด็ก แต่ไม่รู้ตัวและจำไม่ได้ด้วย เวลากลับไปก็มักเจอคำถามว่า ‘เอาเมียหรือยัง’ ‘มีลูกกี่คนแล้ว’ เพราะคนรุ่นเดียวกันมีลูกมีเมียกันหมดแล้ว เราใช้วิธีตอบเลี่ยงๆ ไป ‘เลิกกันไปแล้ว’ ‘ไม่เอาแล้ว เดี่ยวจะบวช’ เวลาเจอคำถามแบบนั้นแล้วอึดอัดใจ ไม่รู้ว่าจะตอบยังไง”

เราถามพี่ภพเกี่ยวกับการพูดคุยเรื่องเพศในอดีตว่า แต่ก่อนผู้ใหญ่เขาสื่อสารเรื่องในประเด็นนี้อย่างไรบ้าง “คนสมัยก่อนไม่ค่อยคุยเรื่องเพศกัน มองเป็นเรื่องน่าอาย ต้องปกปิด ในห้องเรียนก็ไม่มีวิชาเพศศึกษา เพิ่งมีการรณรงค์ให้คนในครอบครัวพูดคุยเรื่องเพศช่วงไม่กี่ปีมานี้เอง”

พี่ภพคิดว่าแต่ก่อนตอนที่ไม่ได้คุยเรื่องเพศกันมากก็ไม่ได้แยอะไร “ตอนนั้นรู้สึกว่ดี เราไม่อยากรตอบคำถามที่ไม่อยากรตอบ เรื่องนี้คงแล้วแต่ครอบครัว ถ้าโดนจ้ำจี้จ้ำไชก็อาจต้องคุยกัน เพื่อไม่ให้บรรยากาศในบ้านอึดอัด เราไม่ได้เป็นคนเกรง ไม่ได้แสดงออกแบบดั่งดั่ง แม่เสียไปตั้งแต่เด็ก พ่อที่อยู่คงห่วงเรื่องทำมาหากินเป็นหลัก พอเราดูแลตัวเองได้เลยไม่มีปัญหาอะไร” เป็นความโล่งใจของเขา

เราอยากเริ่มต้นใหม่
อยากเป็นคนปกติ
คิดว่าตัวเองน่าจะทำได้
แต่พอทำจริงแล้วทำไม่ได้

ลึกๆ ในใจพีภ ณ ตอนนั้นก็อยากมีคนรัก อยากมีใครสักคนที่ได้ใช้ชีวิตด้วยกัน แต่ด้วยบรรยากาศทางสังคมที่ยังไม่เปิดกว้างอย่างในปัจจุบัน เขาเลยไม่รู้ว่าจะต้องพาตัวเองไปที่ไหนถึงจะเจอพื้นที่ปลอดภัยและได้เป็นตัวเอง ตั้งแต่เรียนจบชั้น ม.ศ.3 เขาทำอาชีพเป็นพ่อค้าขายผลไม้ตามตลาดนัดในย่านฝั่งธนฯ แต่ละวันผ่านไปด้วยความรู้สึกแปลกแยกแตกต่าง และทุกครั้งที่มีคนตั้งคำถามเดิมซ้ำๆ เขาก็ยังรู้สึกอัดอัดจนอยากเปลี่ยนแปลงตัวเอง

“เรารู้สึกเหมือนตัวเองเป็นตัวประหลาดเลย” เป็นความรู้สึกที่เขา มีต่อตัวเองในเวลานั้น จนเขามีความคิดเรื่องการแต่งงานกับผู้หญิงสักคน ขึ้นมา

ถ้าเราเป็นเหมือนคนอื่น

“เราอยากเป็นเหมือนคนทั่วไป” เป็นความตั้งใจของพีภในขณะนั้น

“ตอนนั้นเมื่อคำถามจากคนรอบตัว ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง เราก็มองว่าตัวเองผิดปกติด้วย เคยเจอคนมาพูดว่า ‘ถ้าไม่มีเมียมีลูก ต่อไปจะใช้ชีวิตยังไง’ งั้นไม่เอาแล้วชีวิตกะเทย เราเคยเห็นจากสื่อว่ามีคนแต่งงานแล้วเปลี่ยนตัวเองได้ เราอยากนับหนึ่งใหม่ อยากแต่งงาน อยากมีเมียมีลูก อยากเลิกเป็นเกย์ อยากเป็นคนปกติเหมือนกับคนอื่น”

หากมองจากสายตาคนนอกคงง่ายต่อการตัดสินว่าการตัดสินใจของพีภเป็นความเห็นแก่ตัว แต่สำหรับคนที่แบกความสับสนไว้เพียงลำพังมาเนิ่นนาน อีกทั้งอยู่ในยุคสมัยที่ไม่มีการสื่อสารที่หลากหลาย เปิดกว้าง เปิดใจ และมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ความปรารถนาของเขาเป็นเช่นนั้นจริงๆ ไม่ได้เป็นการจงใจหลอกหลวงเพื่อให้ใครเป็นเครื่องมือ สิ่งที่เขาต้องการมีเพียงหลุดพ้นจากตัวตนที่สังคมบอกว่า ‘ผิดปกติ’

ญาติผู้ใหญ่ที่กรุงเทพฯ พาเขาไปรู้จักกับแม่ฝ่ายคนหนึ่ง ทั้งสองคน
ไปมาหาสู่และทำความรู้จักกันเกือบหนึ่งปี โดยไม่มีใครนึกสงสัยถึงเรื่อง
รสนิยมทางเพศของเขาเลย ความสนิทสนมทำให้เขารู้สึกว่าผู้หญิงคนนี้นิสัย
ดีน่าคบหา จึงเกิดการพูดคุยเรื่องแต่งงานกัน เกิดขึ้นตอนผู้ชาย ตกลงเรื่อง
สินสอด จนกระทั่งวันแต่งงาน

หลังพิธีการเสร็จสิ้น คู่บ่าวสาวถูกส่งตัวเข้าหอ แยกที่มาร่วมงาน
ทยอยเดินทางกลับ ทุกๆ ขั้นตอนดำเนินไปเป็นปกติ ไม่มีใครเอะใจว่าค่าคืน
นั้นจะทำให้พี่ภพต้องยอมรับความจริงเกี่ยวกับตัวตนของตัวเอง เพราะอยู่ๆ
ความตั้งใจที่จะเปลี่ยนตัวเองก็ปะทะกับความรู้สึกในใจ กลายเป็นเสียงปฏิเสธ
ความสัมพันธ์ที่ยังไม่ทันได้เริ่มต้น “ไม่ได้เลย เรานอนกับเขาไม่ได้เลย ไม่มี
อารมณ์ ถูกตัวยังไม่ได้ รู้เลยว่าใจของเราเป็นผู้หญิง” เป็นความรู้สึกของเขา
ในคืนนั้น

“คืนแรกเราบอกผู้หญิงว่ายังไม่พร้อม อยู่บ้านด้วยกันไปสักสองวัน
เราตัดสินใจเก็บเสื้อผ้าหนีกลับมากรุงเทพฯ ไม่ได้คุยอะไรกันเลย พอเรื่องไป
ถึงผู้ใหญ่ก็เป็นเรื่องราวใหญ่โต มีคนมาตามตัว ถามว่าทำไมถึงทำแบบนี้
จะอย่างไร เราจำไม่ได้ว่าตอบไปว่าอย่างไร แต่จำได้ว่าไม่ได้บอกเรื่องเป็นเกย์
เราอายุที่ตัวเองเป็นเกย์ อายุที่ตัวเองชอบผู้ชาย คงตอบเสียงๆ ไปว่า ‘จริงๆ
ไม่ได้รักหรอก’ ‘แต่งงานตามที่ผู้ใหญ่บอก’ ญาติฝ่ายหญิงด่าเราเยอะมาก
สุดท้ายก็ไปหย่ากันที่อำเภอ”

เหตุการณ์นั้นผ่านมาแล้วหลายสิบปี พี่ภพอาจจะจดจำรายละเอียด
ตกหล่นไปบ้าง แต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลงคือ ความรู้สึกผิดที่เผย
ออกมาอย่างชัดเจนผ่านทั้งคำพูด น้ำเสียง และสีหน้า

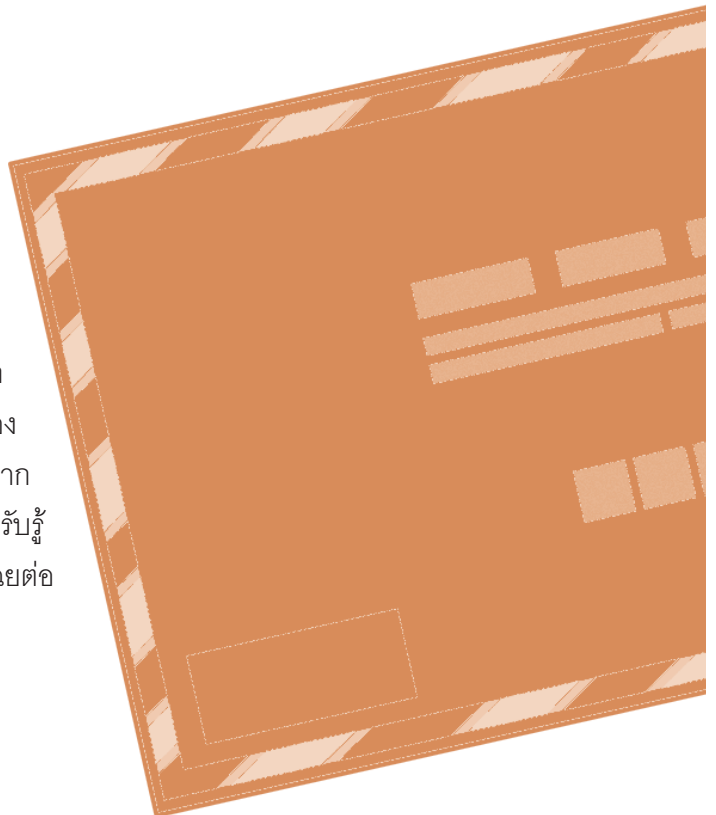
“พลาดไปหมดเลย ไม่รู้ว่าสมัยนั้นมีคนที่ตัดสินใจแบบนี้มากแค่ไหน ช่วงนั้นคือความสับสน เราอยากเริ่มต้นใหม่ อยากเป็นคนปกติ คิดว่าตัวเอง น่าจะทำได้ แต่พอทำจริงแล้วทำไม่ได้ รู้สึกผิดมาก เราทำให้ผู้หญิงอับอาย ไปทั้งอำเภอ ถ้าไม่มีเรา เขาอาจจะไปเจอคนอื่นที่ทำให้ชีวิตสมบูรณ์ก็ได้

“ผู้หญิงคนนั้นเคยเขียนจดหมายมาบอกว่ายอมรับในตัวตนของเรา ไม่ว่าจะเป็นอะไรก็ตาม ไม่มีอะไรกันก็อยู่ด้วยกันได้ เวลาผ่านไป ลูกสาวของ เขายังตามหาเราใน Facebook เรียกเราว่าพ่อด้วยซ้ำ แล้วชวนให้กลับไปหา แม่ของเขา เพราะทุกวันนี้เขาก็ยังไม่มีใคร แต่เราไม่กลับไปแล้ว ไม่รู้ว่าจะคุย ยังไง ไม่รู้ว่าจะทำหน้ายังงี้”

จากที่เห็นสีหน้าของพิภพที่เต็มไปด้วยความรู้สึกผิด เราเลยถามไป ว่า แล้วจริงๆ ตั้งแต่ต้นเขาก็ไม่ได้มีเจตนาที่จะหลอกผู้หญิงใช่ไหม พิภพคิด และเงียบไปสักครู่ ก่อนที่จะบอกว่า “ไม่ได้อยากหลอกเขา... เราหลอกตัวเอง คิดว่าจะทำได้ แต่ทำไม่ได้”

เริ่มต้นใหม่

หลังจากดำเนินการเรื่อง หย่าหลังจากแต่งงานไปได้ไม่กี่วัน ตอนนั้นแม่ของพิภพเสียชีวิตไปแล้ว ส่วนพ่อก็ไม่เคยมาถามอะไร ขณะที่น้องชายและน้องสาวก็เลือกที่จะไม่ก้าวเข้ามาในพื้นที่ส่วนตัวของ พี่ชายคนโต เหลือเพียงเสียงนินทาจาก คนรู้จักในวงที่ห่างออกไป แม้ว่าเขารับรู้ แต่ความต่างคือเขาเลือกที่จะเพิกเฉยต่อ เสียงเหล่านั้น

“สงสัยมันเป็นกะเทย” พี่ภพเล่าถึงเสียงนินทาที่ดังขึ้นหลังจากการแต่งงานล้มเหลว “แต่หลังจากเหตุการณ์นั้น เราเติมที่กับชีวิตเกย์เลย ใครมาพูดอะไรก็ไม่สนใจแล้ว”

ในเวลากลางวัน เขาคือพ่อค้าขายผลไม้ตามตลาดนัด ช่วงเวลาที่ยังไม่มีห้างสรรพสินค้ามากนัก ร้านสะดวกซื้อก็ยังไม่เยอะ ตลาดนัดคือแหล่งจับจ่ายหลักของผู้คน หน้าทุเรียนขายทุเรียน หน้าส้มขายส้ม ผลไม้จำนวนมากขายหมดแทบจะตลอด พอหมดวัน เขาปล่อยให้ลูกน้องเป็นคนเก็บร้าน และในเวลากลางคืน เขาพาตัวเองไปยังพื้นที่ของตัวเอง เจอกกลุ่มคนที่ชื่นชอบอะไรเหมือนกัน ที่ที่เปิดกว้างให้เขาแสดงออกได้เต็มที่โดยไม่มีกรอบใดมากำกับ

“เป็นพ่อค้าก็มีความสุขนะ เพราะได้เงิน” พี่ภพเล่าถึงอาชีพของตัวเองแล้วหัวเราะออกมา “แต่ในแง่ตัวตนมันขัดแย้งกัน สมัยนั้นมีบาร์เกย์แถวสนามหลวง พอเลิกขายของแล้ว เราไปเที่ยวแทบทุกวันเลย พอเจอกลุ่มเกย์ด้วยกัน เราได้ปลดปล่อย ได้เป็นตัวเอง ได้ทำในสิ่งที่ชอบ ไม่ต้องแอบแล้ว มีความสุขมาก”

เราถามพี่ภพต่อว่า พอได้มาอยู่ในพื้นที่ที่จัดไว้ให้เฉพาะเกย์เขาคิดอย่างไรบ้าง “เป็นกลุ่มคนที่พูดภาษาเดียวกัน ทุกคนไม่ต้องแอบ ไม่ต้องปิดบัง มีทั้งคนฐานะดี คนฐานะไม่ดีมาก คนเห็นแก่ตัว เพื่อนที่ดี มีคนหลากหลายเลย ก็ไม่ได้ต่างจากสังคมข้างนอกหรอก ตอนนั้นมีเรื่องโรคเอดส์ด้วย ‘คนนั้นติดแล้วนะ’ ‘คนนั้นโคตรอดตัวไป’ กลุ่มเกย์ก็หนีทาลับหลังกัน”

ชีวิตวนเวียนแบบนั้นไปสักระยะ จากพื้นที่ความอ่อนคลาก็กลายเป็นจุดเริ่มต้นของหน้าที่การงานใหม่ มีคนมาชักชวนพี่ภพไปทำงานเกี่ยวกับโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์โดยเฉพาะโรคเอดส์และการติดเชื้อเอชไอวี เริ่มจากช่วยงานในคลินิกก่อน พี่ภพทำมาแล้วหลายบทบาท นับถึงปัจจุบันคืออยู่ในงานสายนี้มาราว 20 ปี ก่อนที่ปัจจุบันจะเป็นผู้ช่วยนักวิจัย “ตอนนั้นเราเรียนจบแค่ ม.ศ.3 แต่พอไปเที่ยวแล้วรู้จักคนเยอะ เป็นคนมีประสบการณ์ มีวุฒิภาวะเลยมีคนมาชวนไปช่วยงานในคลินิกนิรนาม จ่ายยาป้องกันเอชไอวี หลังจากนั้นก็ทำมาเรื่อยๆ มีโครงการอะไรก็ทำ เมื่อก่อนไม่ค่อยมีคนอยากตรวจเอชไอวี เรารณรงค์ให้มาตรวจ ใครตรวจเจอว่าเป็นก็รีบให้ยาต้านไวรัสเลย พอไวรัสในตัวลดลง ภูมิคุ้มกันก็เพิ่มขึ้น เขาจะได้ไม่เจ็บป่วยมากและร่างกายกลับมาแข็งแรง

“ที่ผ่านมาเรามีโครงการคู่รักผลเลือดต่าง คนหนึ่งเป็นบวก คนหนึ่งเป็นลบ แต่อยู่ด้วยกันได้ มีลูกได้ด้วย โดยไม่ติดเชื้อเอชไอวี ลูกที่อยู่ในท้องตอนนั้น ปัจจุบันก็โตเป็นหนุ่มเป็นสาว เรียนจบทำงานกันแล้ว ต่อมามีการรณรงค์เกี่ยวกับยา PrEP เริ่มจากเป็นยากินวันละเม็ด ปัจจุบันเริ่มมีแบบฉีดที่อยู่ได้นานขึ้น และกำลังจะมีงานวิจัยเกี่ยวกับวัคซีน HPV ในกลุ่มเกย์และสาวประเภทสอง

“งานของเราไม่ใช่แค่ระดับชาติ แต่บางงานเป็นโครงการระดับโลก เป็นการทำให้ลูกหลานในวันข้างหน้า เป้าหมายของเราคือ ทำให้ประเทศไทยไม่พบผู้ติดเชื้อรายใหม่ ในกรุงเทพฯ มีคนอยู่ร่วมกับเชื้อหลายแสนคน หลายคนแข็งแรงเลย เราต้องลดการตีตราคนที่อยู่ร่วมกับเชื้อ ทำให้เขาอยู่ในสังคมได้ นั่นคือวิสัยทัศน์ขององค์กรเลย”

พี่ภพเล่าถึงความภาคภูมิใจในงานหลากหลายบทบาทที่ทำต่อเนื่องมามากกว่า 20 ปี หลังจากที่ได้ตัดสินใจเริ่มต้นชีวิตใหม่ โดยยอมรับตัวตนของตัวเองมากขึ้น

อนาคตหลังจากนี้

คำพูดว่า “ถ้าไม่มีเมียมีลูก ไม่มีลูกหลาน ต่อไปจะใช้ชีวิตยังไง” เป็นหนึ่งในเหตุผลที่ทำให้เขาตัดสินใจแต่งงาน เพราะนอกจากคำถามเดิมๆ จากญาติผู้ใหญ่แล้ว ในประเทศที่นอกจากข้าราชการก็ไม่มีสวัสดิการให้คนสูงวัย ต้องยอมรับว่าภาพอนาคตที่อยู่ไกลๆ เป็นเรื่องที่น่ากังวลไม่น้อย แต่หลังจากเข้ามาอยู่ในแวดวงคนทำงานภาคสังคมเกี่ยวกับผู้ติดเชื้อเอชไอวี และได้รับการบรรจุเป็นพนักงานประจำ เขาต้องส่งประกันสังคมมาตรา 33 มีสวัสดิการรักษาพยาบาลในระดับหนึ่ง อีกทั้งมีกองทุนยังชีพขององค์กรสังกัดที่สะสมเงินไว้จำนวนหนึ่ง ทำให้ชีวิตหลังจากเลิกทำงานแล้วไม่น่าเป็นห่วงมากนัก ปัจจุบันอายุของเขาเลยวัยเกษียณมาแล้ว องค์กรยังมอบสัญญาปีต่อปีให้กับเขา นอกจากได้ทำงานที่ภาคภูมิใจแล้ว งานทำให้เขามีเงินเดือนสำหรับเลี้ยงชีพในแต่ละวัน

คนสูงวัยจำนวนไม่น้อยไร้ซึ่งสวัสดิการ แม้อายุจะมากขึ้นและเรี่ยวแรงจะน้อยลง แต่พวกเขายังต้องออกไปทำงานรับจ้างเพื่อแลกกับค่าแรงรายวัน “เรื่องเศรษฐกิจคือเรื่องใหญ่เลย ไม่ใช่แค่พวกเราหรอก ทุกเพศเลย คนส่งประกันสังคมมานานก็รอดไป พอเกษียณแล้วยังมีเงินบำนาญบำนาญบางคนได้ 4-5 พันบางคนได้พันกว่าบาท แต่คนจำนวนมากไม่มีสิทธิ์อะไรเลย รักษาพยาบาลโดยใช้บัตรทอง รอเงินจากรัฐเดือนละ 600 บาท ค่าเช่าห้องก็พันกว่า ยังไม่รวมค่าน้ำค่าไฟอีก

“หลายคนเลยต้องไปรับจ้างเด็ดพริก รับจ้างร้อยพวงมาลัย รับจ้างล้างจาน หรือบางคนถึงขนาดต้องออกมาไ้บ้าน คนเหล่านั้นลำบากกว่าเราอีก เพราะรัฐไม่มีสวัสดิการให้คนทั่วไปเลย คนไหนมีครอบครัวก็มีคนช่วยส่งเสีย ถือว่าโชคดีไป แต่ถ้าเกย์หรือสาวประเภทสองไม่มีลูกหลาน ทำงานอิสระมาตลอด ไม่ได้เตรียมตัวไว้ตั้งแต่แรก คนกลุ่มนี้ลำบากมาก เราเลยอยากให้ประเทศไทยมีบำนาญประชาชน อย่างน้อยทุกคนมีเงินเดือนละ 3,000 บาทไว้ใช้จ่าย” พี่พพบเชื่อว่าการสนับสนุนจากรัฐบาลเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการใช้ชีวิตของผู้สูงอายุในทุกเพศ รวมถึงกลุ่มความหลากหลายทางเพศด้วย

“ตัวเราเองไม่ต้องกังวลแล้ว พอเกษียณแล้วก็มีเงินบำนาญและเงินก้อนจากองค์กร แต่ต่อให้หยุดทำงานนี้ เราเป็นคนไม่ชอบอยู่เฉย คงหาอะไรค้าขายเล็กๆ น้อยๆ ไม่ให้ตัวเองเบื่อด้วย ถ้าถึงวันนั้นแล้วทำอะไรไม่ไหวจริงๆ เราอาจไปอยู่ที่มุกดาหาร มีที่ดินของหลาน แะไปสร้างบ้าน แล้วใช้ชีวิตสโลว์ไลฟ์ ปลูกผักเลี้ยงปลา ไม่ต้องดิ้นรนอะไรแล้ว”

ดูเหมือนว่าพี่พพบจะไม่ได้พูดถึงเรื่องความสัมพันธ์ในการวางแผนอนาคตมากนัก เราเลยถามพี่พพบเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ความรัก และการมีชีวิตคู่ในอนาคต

“ไม่เหงา ถึงเหงาก็มีที่ไป” เขาตอบแล้วหัวเราะอย่างอารมณ์ดี

“ปัจจุบันมีชาวน่าของเกย์ ออนเซ็นก็มี เราไปคนเดียวเป็นประจำ เจอคนรู้จักก็คุยกัน หรือไปโรงหนัง ทั้งโรงหนังทั่วไปและโรงหนังที่เกย์มาพบปะ หรือไปออกกำลังกายที่ฟิตเนส เวลาหาคนมาเข้าโครงการวิจัยให้องค์กร เราก็หาจากที่เหล่านั้นด้วย

“เมื่อก่อนเราอยากมีคู่มากเลย มีคนมาอยู่ด้วย ต่างคนต่างไปทำงาน แล้วกลับมาเจอกัน วันเสาร์อาทิตย์ไปดูหนังไปเที่ยว ที่ผ่านมามีแต่คนคุย นานสุดที่คบก็ 5-6 เดือน ไม่ได้จริงจังอะไร ตอนนี้ไม่อยากมีแล้ว เลยจุดนั้นไปแล้ว ถ้าเจอกันทุกวันคงเบื่อ เราอยากมีชีวิตส่วนตัว ในอดีตเราเคยหย่าร้างมาก็ไม่อยากเจอแบบนั้นอีก กลัวผิดหวัง กลัวอกหัก ถ้าเหงาก็ซื้อกินเขา” เขาตอบแบบยิ้มๆ

มองจากภายนอก พี่ภพเป็นชายสูงวัยที่บุคลิกภูมิฐาน ดูแข็งแรง
ทะมัดทะแมง เมื่อได้คุยกัน เขาเป็นคนพูดน้อย เปิดเผย และเปิดกว้าง

“ชีวิตตอนนี้แฮปปี้ดี ขออย่าเจ็บอย่าป่วยอย่างเดียว สุขภาพยังปกติ
มีไขมันและเบาหวานนิดหน่อย ความสุขของเราคือการทำงานเพื่อน ๆ น้อง ๆ
ที่ทำงานรู้ว่าเราเป็นยังไง ทุกคนรักและให้เกียรติกัน เราเป็นตัวเองได้ ออกมา
ทำงานแล้วมีความสุข”

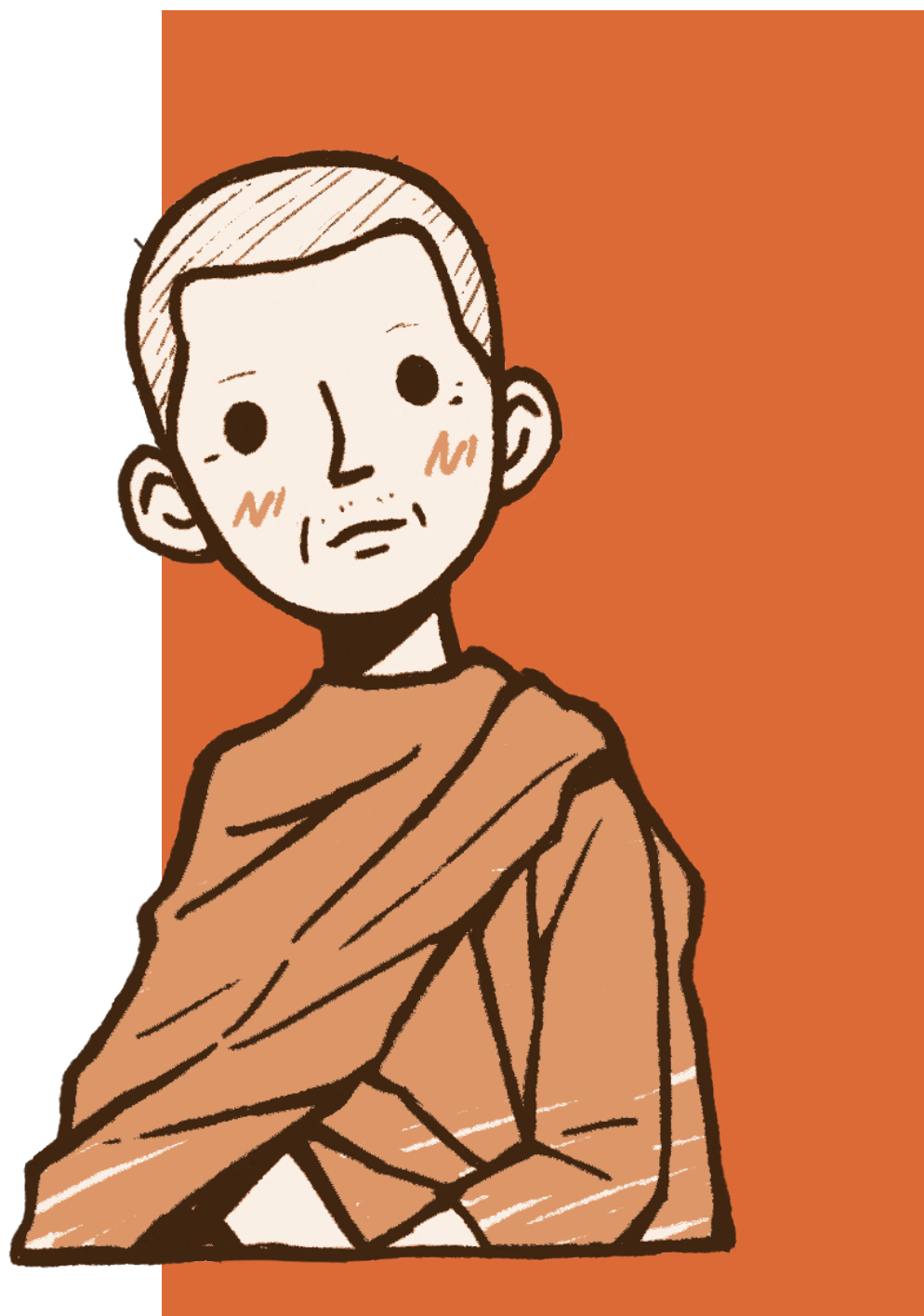
ชีวิตที่ต้องเผชิญกับบรรยากาศทางสังคมที่ปิดกั้นเรื่องเพศเมื่อหลาย
สิบปีก่อน ทำให้เกิดการตัดสินใจที่ผิดพลาดจนกลายเป็นบาดแผลในใจ แต่
มันได้หล่อหลอมให้เขาเป็นคนเข้มแข็ง ทั้งในบทบาทลูกชายคนโต พี่ชายคนโต
และพี่ภพของน้องๆ ในที่ทำงาน ไม่ใช่เพียงเท่านั้น ระหว่างที่คุยกัน เรารู้สึกได้
ถึงความเห็นอกเห็นใจในตัวเขาด้วย

ก่อนจะแยกย้ายกัน เราถามพี่ภพว่า ถ้ากลับไปแก้ไขอดีตได้ อยาก
จะแก้ไขเรื่องไหน “คงเป็นเรื่องแต่งงาน ต้องไม่แต่ง ไม่ปล่อยให้ความคิดแบบ
นั้นเกิดขึ้นเลย” เสียงของเขาหนักแน่น

“ถ้าสมัยนั้นมีบรรยากาศทางสังคมแบบในปัจจุบัน เราคงใช้ชีวิตเกย์
ไปเลย ใครว่ายังไงก็ไม่สนใจ เกย์เป็นชีวิตที่มีความสุข มีเพื่อนฝูง เจอคนดีๆ
มากมาย เจอหัวหน้าที่มีเมตตาและได้ทำงานที่มีคุณค่า ทุกวันนี้เรายังคิดเลย
ว่า ถ้าได้เกิดชาติหน้าอีกครั้ง เราก็ยังอยากเป็นเกย์”

เขาพูดถึงความรู้สึก ณ ปัจจุบันของตัวเอง

พรมแดนเพศ ของนักบวช

จากจังหวัดหนึ่งทางภาคอีสานมาสู่จังหวัดที่ใกล้กรุงเทพฯ เข้ามาอีก
หน่อยอย่างนนทบุรี เราอยากพาผู้อ่านมาทำความรู้จักหลวงพี่รุ่ง ผู้ให้
สัมภาษณ์เพียงรูปเดียวที่อยู่ในสถานะพระ ที่ตั้งแต่เกิดเขาได้มีโอกาสตั้ง
คำถามเกี่ยวกับตัวตนทางเพศจากสายตาของเด็กชายคนหนึ่ง และจากสายตา
พระสงฆ์รูปหนึ่ง

โดยทั่วไปคนไทยเชื่อว่าศาสนาพุทธไม่ได้มีพื้นที่ให้กับความหลากหลาย
ทางเพศ โดยเฉพาะการเป็นพระ ที่ถูกยกให้เป็นหน้าที่ของผู้ที่เป็นชาย
อย่างสมบูรณ์เท่านั้น ครั้งนี้เราจะได้ทำความเข้าใจความเกี่ยวข้องของศาสนา
ชายรักชาย การตามหาตัวตน และการหาทางพ้นทุกข์ผ่านประสบการณ์ของ
หลวงพี่รุ่งด้วยกัน

อามะ ภัณฑะ

‘บุริโสสิ’ เป็นคำภาษาบาลีแปลว่า ‘เป็นผู้ชายใช่หรือไม่’ ที่คนตั้งใจจะบวชต้องตอบให้หมู่สงฆ์ได้ยินในพิธีกรรมขอบวชของศาสนาพุทธ ถ้าใช่เขาจะตอบกลับไปว่า “อามะ ภัณฑะ” แล้วพิธีกรรมจะดำเนินต่อไปจนแล้วเสร็จ

แน่นอนว่าคงไม่มีใครตอบปฏิเสธออกมาในตอนนั้น เพราะในสังคมสมัยใหม่ ก่อนจะเข้าสู่พิธีกรรมดังกล่าว เจ้าตัวต้องเข้าไปพูดคุยกับพระผู้ใหญ่ในวัด บอกเล่าความตั้งใจในการบวชของตัวเอง พร้อมกับทำความเข้าใจถึงนักบวชเบื้องต้น และทำความรู้จักข้อกำหนดต่างๆ ภายในวัดเสียก่อน หากเขามีคุณลักษณะใดอยู่ในข้อห้าม คำปฏิเสธย่อมเกิดขึ้นตั้งแต่วันนั้นแล้ว ส่วนพิธีกรรมท่ามกลางหมู่สงฆ์เป็นเพียงกิจกรรมเชิงสัญลักษณ์ของการเปลี่ยนผ่านจากฆราวาสไปสู่บรรพชิต

ย้อนไปเมื่อ พ.ศ. 2533 ชายคนหนึ่งตัดสินใจปลงผมเพื่อเปลี่ยนสถานะไปเป็นนักบวช เนื่องจากพี่สาวของเขาผันเห็นภาพลางร้ายที่กำลังจะเกิดขึ้นกับน้องชาย แล้วมีคำแนะนำว่าการบวชจะช่วยทำให้เขาบางลงได้ เขาเป็นคนที่เชื่อในเรื่องทำนองนั้นอยู่บ้าง เลยตอบรับความหวังใญ่แล้วตัดสินใจเข้าสู่พิธีกรรมขอบวช เป็นคนหนึ่งที่กล่าวว่า “อามะ ภัณฑะ” ให้หมู่สงฆ์ได้ยินในทุกๆ คำถาม ทั้ง “มะนุสโสสิ (เป็นมนุษย์ใช่หรือไม่)” “บุริโสสิ (เป็นผู้ชายใช่หรือไม่)” “ภุขิสโสสิ (เป็นไทใช่หรือไม่)” หรือ “อะนะโณสิ (ไม่ได้เป็นหนี้ใครใช่หรือไม่)”

จากความตั้งใจที่จะบวชเพียงสั้นๆ เพื่อแก้ไขลางร้าย นับจนถึงปัจจุบัน หลวงพี่รุ่งในวัย 55 ปี อยู่ภายใต้สถานะนักบวชมากกว่า 30 พรรษาแล้ว เรื่องราวของเขาอาจดูเหมือนไม่มีอะไรผิดปกติ โดยเฉพาะในสายตาคนไทยหลายๆ คน ก็อาจเชื่อว่าการที่ใครสักคนครองผ้าเหลืองมายาวนานเป็นสิ่งที่น่าร่วมโมทนาสาธุ ชื่นชมยินดีกับคนคนนั้นด้วย แต่เส้นทางการเป็นนักบวชของหลวงพี่รุ่งที่มีความแตกต่างคือ ตั้งแต่ก่อนบวชพี่รุ่งรู้ก่อนแล้วว่าตัวเองนั้นเป็น ‘เกย์’

เรื่องที่ยากไม่ได้

“การรับรู้เรื่องเพศของเราเหมือนเด็กทั่วไปเลย รู้จักอวัยวะเพศ พอโตขึ้นมาหน่อยก็รู้ว่าเพศไหนถูกห้ามเรื่องอะไร อะไรถูก อะไรผิด ทั้งได้ยินจากคนในครอบครัว คนในโรงเรียนก็ล้อเลียนกัน เรามีบุคลิกอ่อนนุ่มเหมือนผู้หญิง ไม่ชอบเล่นอะไรแรงๆ เพื่อนผู้ชายเลยล้อว่าเป็นกะเทยบ้าง ล้อว่าเป็นตุ๋นบ้าง พอโดนแบบนั้นเลยยิ่งเก็บตัว พยายามไม่แสดงออกในสิ่งที่แตกต่างจากผู้ชายคนอื่น” หลวงพี่เล่าถึงความรู้สึกของตัวเองในวัยเด็กให้เราฟัง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่เด็กชายรุ่นเริ่มเห็นว่าตัวเองแตกต่างจากเด็กชายคนอื่นๆ

คนในครอบครัวไม่เคยรับรู้ ช่วงประถมและมัธยมต้นก็ไม่ค่อยมีเพื่อนสนิทในระดับที่จะเปิดใจพูดคุยกันได้ จึงไม่เคยบอกเล่าความในใจให้ใครฟัง เมื่อความเป็นตัวเองไม่ใช่สิ่งที่สังคมยอมรับ เขาเลยทำได้เพียงเก็บความรู้สึกของตัวเองไว้ในใจ...เพียงลำพัง

เราจึงถามหลวงพี่ไปว่าความรู้สึกในตอนนั้นเป็นอย่างไร “ตอนนั้นเรากลัวคนในบ้านรู้นะ” เขาบอกความรู้สึก “เราอยู่บ้านเดียวกัน ถ้าเกิดพวกเขาจับไม่ได้ขึ้นมา เราไม่รู้จะวางตัวยังไง หนีไปไหนไม่ได้ด้วย”

พี่รุ่นในขณะนั้นเริ่มรู้ว่าตั้งแต่ ม.1 ตนเองชอบเพศเดียวกัน หลังจากเรียนจบ ม.3 เขาตัดสินใจเรียนต่อระดับ ปวช. และ ปวส. เขายังปกปิดตัวเองในเรื่องเพศเช่นเดิม เมื่อมีบางคนถามตรงๆ ว่า “เป็นเกย์หรือเปล่า” เขาก็ตอบไปทันทีว่า “ไม่ใช่” เพราะไม่รู้ว่าจะหลังจากคำตอบว่า “ใช่” เขาต้องปฏิบัติตัวอย่างไร แต่ด้วยความรู้สึกดีๆ ที่มีให้เพื่อนคนหนึ่งอย่างชัดเจน เขาเลยตัดสินใจบอกสิ่งที่อยู่ในใจออกไป

มีชาวนักบวชชาย
เสพเมถุนมากมาย
แต่ไม่ถูกห้ามบวช
แต่ศาสนาพุทธในไทย
ห้ามผู้หญิงบวช
และห้าม LGBT บางคนด้วย

“สมัยเรียน ปวช. เราเคยบอกชอบเพื่อนในห้อง บอกอยู่หลายครั้ง แต่เขาทำเป็นไม่ได้ยิน พอขึ้น ปวส. เราไม่ได้เรียนที่เดียวกัน เลยค่อยๆ ห่างกันไป ต้องใช้เวลาหลายเดือนกว่าจะยอมรับได้ ชีวิตหลังจากนั้นก็มองผู้ชายมาเรื่อยๆ โดยมีความรู้สึกหนึ่งคือ การชอบเพศเดียวกันนี่เศร้าอะ เขาไม่ชอบยังไม่เท่าไร แต่บอกใครไม่ได้อีก”

เมื่อตัวตนข้างในไม่สอดคล้องกับสิ่งที่สังคมนิยมไว้ ในยุคสมัยที่ไม่มีคำอธิบายมากนัก ไม่มีใครมาบอกว่าสาเหตุเกิดจากสังคมภายนอกที่ยังไม่เปิดกว้าง หลวงพี่รุ่งเป็นอีกคนหนึ่งที่ไม่ใช่ตัวเอง เริ่มจากมองว่าตัวเองผิดปกติ ผิดปกติ จนเกิดเป็นบาดแผลข้างในจิตใจ

ฝันร้าย

ช่วงท้ายของการเรียน ปวส. พี่สาวที่บวชชียู่ต่างจังหวัดเกิดฝันว่ามีเด็กผู้ชายถูกรถชนเสียชีวิต เมื่อตื่นขึ้นมาก็รับรู้ทันทีว่าคนในฝันคือน้องชาย พี่สาวอธิษฐานจิตว่าถ้าภาพนั้นคือกลางบอกเหตุ ขอให้ฝันแบบเดิมอีกครั้ง ปรากฏว่าเขายังฝันแบบเดิมถึง 3 ครั้ง เขาเลยเข้ากรุงเทพฯ มาสื่อสารความกังวลกับหลวงพี่ และร้องขอให้บวชเพื่อปิดเป่าลางร้ายนั้น

ด้านหนึ่งเป็นความปรารถนาดีของพี่สาว ตัวน้องชายก็เชื่อเรื่องแบบนี้อยู่บ้าง แต่เมื่อมีคำแนะนำมาว่าต้องบวชในช่วงนั้นเลย ในใจเขาเกิดความลังเล เพราะกำลังจะเรียนจบ ปวส. มีหลายเรื่องต้องจัดการให้แล้วเสร็จ แต่เมื่อเข้าไปคุยกับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อหาวิธีการให้การบวชเกิดขึ้นได้ก็เจอจุดลงตัวในที่สุด

หลวงพี่รุ่งตั้งใจว่าจะบวชเป็นเวลาครึ่งเดือน หลังจากนั้นคงกลับมาใช้ชีวิตในทางโลกต่อไป แต่เมื่อถึงกำหนดลาสิกขาก็มีเหตุให้เขาขยับวันออกไปเรื่อยๆ นับตั้งแต่วันแรกจนถึงปัจจุบัน โดยไม่เคยมีพฤติกรรมเสื่อมเสียจนต้องถูกขับออกจากสังฆะแต่อย่างใด

เมื่อประเด็นศาสนากับความหลากหลายทางเพศมักถูกมองว่าเป็นเรื่องที่ขัดแย้งกัน เราเลยถามหลวงพี่เกี่ยวกับการบวชของเกย์ว่าสามารถทำได้หรือไม่อย่างไร “ในสมัยนั้นแทบไม่มีประเด็นว่าเกย์บวชได้หรือไม่ได้ มีแค่บอกว่าผู้ชายถึงบวชได้ เราบวชโดยไม่ได้คิดอะไร ไม่ได้นึกถึงเรื่องนั้นเลย ค่อยมารับรู้ภายหลัง พอรู้แล้วก็เกิดปฏิกิริยากับตัวเองนะ ช่วงแรกมีคำถามว่า ตกลงเราบวชได้ไหม เป็นพระสมณูรณหรือเปล่า ช่วงหลังถึงเริ่มเข้าใจมากขึ้นว่ามันมีอะไรมากกว่านั้น

“ในสมัยพุทธกาล พระพุทธเจ้าเคยให้ ‘บัณฑิตเขากะกั’ บวชได้ ความหมายของบัณฑิตเขากะกัคือ คนที่มีเพศไม่ชัดเจน แต่สุดท้ายคนนั้นดันไปมีเพศสัมพันธ์ คณะสงฆ์กลุ่มหนึ่งเลยมาร้องเรียนกับพระพุทธเจ้า จนกระทั่งเกิดเป็นข้อห้ามในการบวช เรามองว่าศาสนาพุทธได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดชายเป็นใหญ่ อะไรต่างๆ ที่ถูกบัญญัติก็มีแนวคิดชายเป็นใหญ่ เพราะเป็นสิ่งที่เขียนขึ้นโดยผู้ชาย มีข่าวนักบวชชายเสพเมถุนมากมาย แต่ไม่ถูกห้ามบวช แต่ศาสนาพุทธในไทยห้ามผู้หญิงบวช และห้าม LGBT บางคนด้วย

“เท่าที่เรารู้ในสังคมไทยมีนักบวชเป็น LGBT อยู่ประมาณหนึ่ง แต่ละวัดมีขอบเขตของการบวชได้หรือไม่ต่างกัน เมื่อบวชเรียบร้อยแล้ว เท่าที่รู้ยังไม่เคยมีใครถูกจับสึกจากเหตุผลเรื่องเพศ นอกเสียจากเขาไปทำเรื่องเสื่อมเสียอื่นฉฉาว เจ้าอาวาสหรือพระอุปัชฌาย์คือผู้ที่ทำให้คนกลุ่มนี้อยู่ได้ เพราะถ้าบวชไม่ได้ เขาจะไม่ให้บวชตั้งแต่แรกแล้ว เคยได้ยินว่าวัดในต่างจังหวัดมีพระที่เป็น LGBT ที่มีตำแหน่งในทางสงฆ์ด้วยซ้ำไป

“คำว่า ‘บัณฑิตเขากะ’ ที่คนทั่วไปเข้าใจว่าเกย์และกะเทยบวชไม่ได้ เป็นสิ่งที่ขึ้นกับการตีความของพระในแต่ละวัด ความจริงแล้วเกย์ไม่ได้ถูกห้ามบวช คนที่บอกว่าเกย์บวชไม่ได้มาจากอคติ เรามองว่าเรื่องเพศไม่ได้เกี่ยวอะไรกับการบวชเลย สิ่งที่ใช้ในการบวชคือความศรัทธา สิ่งสำคัญไม่ใช่เรื่องเพศแบบไหน แต่อยู่ที่คนนั้นจะปฏิบัติตัวอย่างไรในช่วงเวลาที่บวชต่างหาก” จากประสบการณ์ของผู้ที่บวชมามากกว่า 30 พรรษาได้เล่าให้เราฟัง

พื้นที่ศักดิ์สิทธิ์

เราพูดคุยกับหลวงพี่รุ่งในหลากหลายประเด็น โดยประเด็นเรื่องการบวชของกลุ่มคนที่สังคมเรียกว่า ‘เกย์’ และ ‘กะเทย’ แม้หลายวัดจะปฏิเสธไม่ให้เกย์หรือกะเทยบวช แต่มีข่าวให้เห็นอยู่ตลอดว่าคนกลุ่มนี้สามารถบวชได้ อีกทั้งหลายคนได้รับคำชื่นชมจากคนในวงกว้างด้วยซ้ำไป หรือแม้แต่คนที่เคยผ่าตัดเสริมหน้าอกและเคยแต่งตัวเป็นผู้หญิงก็ยังบวชได้เช่นกัน โดยผู้อำนวยการสำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติในขณะนั้นเคยออกมาชี้แจงว่าบวชได้เนื่องจากไม่ปรากฏสิ่งแปลกปลอมที่แสดงถึงความเป็นเพศหญิง แต่หลวงพี่รุ่งบอกว่าความเข้าใจดังกล่าวก็ไม่ได้แพร่หลายไปสู่ทุกวัดในประเทศไทย จึงอาจเป็นเรื่องยากที่จะให้ทุกวัดยึดถือความเข้าใจต่อเรื่องบวชตรงกัน ท้ายที่สุดจึงอาศัยการตีความของเจ้าอาวาสหรือพระอุปัชฌาย์ที่จะอนุญาตให้กับคนที่ตัวเองคิดว่าเหมาะสม

หลวงพี่รุ่งเสริมอีกว่า ไม่ใช่เพียงหลักเกณฑ์ในการบวชเท่านั้น ศรัทธาที่ผู้คนมีให้ต่อพระสงฆ์ก็เช่นเดียวกัน ที่อาจเกิดการตีความตามประสบการณ์ของแต่ละคน บางคนเมื่อรับรู้ว่ามีพระรูปนี้มีตัวตนทางเพศแบบไหนก็รู้สึกต่อต้านขึ้นมาทันที แต่บางคนกลับมองข้ามเรื่องเพศแล้วสนใจการกระทำในปัจจุบันมากกว่า

“ประมาณ พ.ศ. 2542 เราเคยไปร่วมวงพูดคุยกับคนภายนอก ต่างฝ่ายต่างรู้แหละว่าแต่ละคนเป็นยังไง มีเกย์คนหนึ่งพูดขึ้นมาว่า ‘เป็นเกย์แล้วมาบวชอย่างนี้ ผมไม่ยอมรับนะ’ เขาก็กล้าเข้ามาพูดตรงๆ เลย เวลาผ่านไปสักระยะ เรามีโอกาสได้เปิดใจกับรุ่นพี่ผู้หญิงคนหนึ่ง เขากลับบอกว่า ‘ไม่เห็นเป็นไรเลย’ แล้วเขายังเปิดเผยตัวเองออกมาด้วย ‘ทั้งสองคนเป็น LGBT เหมือนกัน ความต่างคงเป็นความเข้าใจและความเปิดกว้าง มุมมองของคนหนึ่งมาจากเรื่องจารีตเป็นหลัก อะไรที่ไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ตัวเองเชื่อก็เลยต่อต้าน อีกคนไม่ได้มองตรงนั้น แต่ให้ความสำคัญกับเรื่องภายในของมนุษย์คนหนึ่งมากกว่า”

เพศผ่านบุพพการ

หลวงพี่รุ่งบวชมาหลายสิบพรรษา ทำกิจวัตรประจำวันร่วมกับหมู่สงฆ์มานับไม่ถ้วน ไม่แปลกเลยที่พระที่คุ้นเคยกับเขาจะทราบถึงตัวตนของหลวงพี่บ้าง แต่ตลอดสามสิบกว่าปีที่ผ่านมา ไม่เคยมีใครมาตำหนิหรือทำเป็นเรื่องตลก เพราะเขาก็เป็นนักบวชที่อยู่ในร่องในรอย ซึ่งถ้าหากเราไม่ได้ฟังเรื่องราวจากหลวงพี่รุ่งก็คงยากที่จะรู้เกี่ยวกับตัวตนของเขา เพราะภายนอกหลวงพี่ไม่ได้แตกต่างจากพระรูปอื่นๆ เราถามหลวงพี่ว่า ถ้ามองประสบการณ์การบวชของตัวเอง เคยรู้สึกผิดไหมที่ตัวเองมาบวช แม้จะทราบว่าตัวเองเป็นเกย์

“ไม่รู้รู้สึกผิดเลย” เขาตอบกลับทันที

“เรามองเป็นสิ่งที่ตัวเองสามารถเป็นได้ ไม่มีเหตุผลอะไรเลยที่บอกว่าคนเป็นเกย์มาบวชแล้วจะผิด จากช่วงแรกที่บวชโดยไม่รู้อะไรเลย เริ่มรู้และเข้าใจความทุกข์ที่เกิดจากระบบโครงสร้างสังคมในความเป็นเพศ ศาสนาพุทธ ถูกเคลือบไปด้วยวิธีคิดแบบผู้ชาย เลยเกิดการกีดกันคนที่ถูกนิยามว่าไม่ใช่ผู้ชายแท้ๆ ออกไป ตอนนี้สังคมไทยขยับไปอีกขั้นแล้ว คนมีชื่อเสียงที่เปิดตัวว่าเป็นเกย์ กะเทย หลายคนมาบวชอย่างเป็นปกติ”

แม้ปัจจุบันจะเป็นยุคสมัยที่ความแตกต่างหลากหลายเป็นเรื่องพื้นฐานของสังคมโลก ไม่ว่าเพศใดก็มีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน หากไม่ได้ก้าวล่วงหรือคุกคามผู้อื่น ทุกอัตลักษณ์ทุกรสนิยมย่อมเกิดขึ้นได้และเป็นไปได้ทั้งนั้น แต่ว่ากันตามตรง คงปฏิเสธไม่ได้หรอกว่ายังมีคนจำนวนหนึ่งมองว่าผู้ชายสูงส่งกว่าเพศอื่นๆ และเชื่อว่ากลุ่มความหลากหลายทางเพศคือคนที่เคยทำบาปมาเมื่อชาติที่แล้ว เราถามหลวงพี่รุ่งว่า ในฐานะที่เป็นพระที่ศึกษาธรรมะในมิติของเพศ เขาสามารถเทศน์ในประเด็นเหล่านี้ได้หรือไม่

“เทศน์ได้ แต่คงไม่อาจคาดหวังให้เกิดการเปลี่ยนแปลง” เขาพูดถึง การสื่อสารกับความเชื่อของคน

“ถ้ามีโอกาสได้พูดคุยพูดว่า ที่โยมเข้าใจว่าเพศชายดีที่สุด อาจไม่ใช่ ก็ได้ เพราะถ้าคิดอย่างนั้นแล้ว คนที่เกิดมาเป็นเพศที่หลากหลายหรือเพศหญิง ความหมายในการเกิดมาคืออะไร ถ้าเชื่อแบบนั้น โยมก็เห็นด้วยใช่ไหมว่า ถ้า โยมเป็นผู้หญิงหรือเป็นกะเทยก็ต้องยอมรับคุณค่าของตัวเองแบบนั้นไป

“ศาสนาพุทธไม่ได้สอนให้จมปลักกับความต่ำต้อย แต่สอนให้คน เปลี่ยนแปลงกรรมในปัจจุบัน คำถามคือ ความต่ำต้อยที่ว่าเกิดขึ้นจากอะไร เกิดมาจากความคิดของโยมใช่ไหม มันมาจากคนหลายๆ คนคิดแบบนี้ คิด คล้ายๆ กัน เลยส่งผลให้บางคนต้องทุกข์ระทมกับความคิดแบบนี้ พอโยมมี ความคิดแบบนี้มันก็เป็นกรรมสะสมรวม คนที่เกิดมาใหม่ก็ต้องยอมรับวิถีคิด แบบนี้ไปด้วย

“ถ้าถามว่าอดีตต่อเรื่อง LGBT ในสังคมไทยมาจากไหน มันก็มาจาก หลายๆ อย่าง ตั้งแต่บทกวี สำนวนไทย วัฒนธรรมไทย และศาสนา เช่น ผู้ชาย ข้าวเปลือก ผู้หญิงข้าวสาร ข้าวเปลือกตกพื้นถึงอกงามต่อได้ แต่ข้าวสารอก ต่อไม่ได้แล้ว หรือคำกล่าวว่ามีลูกสาวเหมือนมีส้วมอยู่หน้าบ้าน คำสอน พวกนี้สิ่งสมที่ละนิดอยู่ในสังคมไทย จนเกิดเป็นความเชื่อที่แข็งแรงขึ้นมา

“ความคิดเหล่านั้นส่งผลเสียในด้านจิตใจ ทำลายความมั่นใจของคน ที่ไม่ได้เกิดมาเป็นผู้ชาย ถ้าเราสร้างทัศนคติใหม่ๆ ให้คนรู้สึกมีความสุขกับ สิ่งที่ตัวเองเป็นโดยไม่ต้องใช้เพศมาเป็นเครื่องกำหนด คนที่เกิดมาแล้วเป็น กะเทย แทนที่พ่อแม่จะดูต่ำหรือไม่พอใจ แต่เปลี่ยนมายอมรับแล้วให้การ สนับสนุน ชีวิตของพวกเขาจะเปลี่ยนไปเลย”

เราคิดว่าจากการที่ได้พูดคุยกับหลวงพี่รุ่ง ทำให้เราเห็นว่าจริงๆ แล้ว พุทธศาสนาก็สามารถมีพื้นที่ให้กับความหลากหลายทางเพศได้ เพราะสุดท้าย เพศไม่ได้มีผลต่อการเข้าถึงหนทางการพ้นทุกข์ การศึกษาธรรมะ และการตามหาที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ เพียงแต่มนุษย์ที่ดูแลพุทธศาสนาเองที่ยึดถืออคติและเลือกที่จะกีดกันให้คนบางส่วนออกไป ยกสถานะให้กับผู้ชายเท่านั้นที่มีอภิสิทธิ์ในพื้นที่ศาสนา ค่านิยมชายเป็นใหญ่จึงยังมีอิทธิพลกับพุทธศาสนา ในไทยมากๆ มุมมองที่เปิดกว้างกับความหลากหลายทางเพศจึงไม่ค่อยได้ยินจากพระสงฆ์ในไทยเท่าไรนัก

เมื่อมีคำถามว่าเพศแบบไหนบวชได้หรือไม่ได้ มักมีคนยกคำว่า ‘บัณเฑาะก์’ ขึ้นมาเป็นคำตอบ จากความหมายในสมัยพุทธกาล กาลเวลา ค่อยๆ เคลื่อนย้ายคำนี้ไปสู่คำสรุปง่ายๆ ว่า ผู้ชายเท่านั้นที่บวชได้ โดยเชื่อว่าน้อยคนที่จะเข้าใจความหมายของคำคำนี้

พระมหาอิสระ ชัยภักดี เขียนบทความเผยแพร่ในเว็บไซต์มิวเซียมสยาม (Museum Siam) โดยให้ข้อมูลว่า ในคัมภีร์อรรถกถาที่พระมหาเถระร่วมกันพิจารณาและขยายความถึงข้อธรรมต่างๆ มีการจำแนกบัณเฑาะก์ออกเป็น 5 ประเภท ได้แก่

1. อาสิตตบัณเฑาะก์ คือชายที่อ้อมวัยจะเพศของชายอื่น
2. อุตฺตยบัณเฑาะก์ คือชายที่ชอบพอใจในการดูกิจกรรมร่วมเพศระหว่างชายกับชาย
3. โอปักกมียบัณเฑาะก์ คือบุคคลที่ถูกตอน เช่น ชันตี
4. ปักขบัณเฑาะก์ คือเป็นบัณเฑาะก์ในช่วงข้างแรม (มีอารมณ์กำหนดบางวัน) แต่ช่วงข้างขึ้นไม่เป็น
5. นปฺงสกัปปบัณเฑาะก์ คือผู้มีความบกพร่องทางเพศสภาพ คือไม่ปรากฏเพศที่แน่ชัด

คัมภีร์อรรถกถาบอกไว้ว่า ‘อาสิตตบัณเฑาะก์’ และ ‘อุตฺตยบัณเฑาะก์’ สามารถบวชได้ ‘ปักขบัณเฑาะก์’ สามารถบวชได้ในวันที่ไม่มีกำหนด ส่วน ‘โอปักกมียบัณเฑาะก์’ และ ‘นปฺงสกัปปบัณเฑาะก์’ นั้นไม่สามารถบวชได้

การอนุญาตให้บัณเฑาะก์บวช พระอรรถกถาจารย์อธิบายว่า ต้องเป็นบัณเฑาะก์ก่อนที่จะเข้ารับการอุปสมบท เมื่อเลือกที่จะบวชแล้ว ถือว่าผู้นั้นได้เลือกเพศสภาพแห่งความเป็นชาย ต้องข่มจิตใจอาการแห่งความเป็นหญิงไม่ให้ฟุ้งซ่านขึ้นมา คำอธิบายนั้นสะท้อนว่ามีการอนุญาตให้ผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศได้มีโอกาสบวช แต่เมื่อเลือกมาเป็นส่วนหนึ่งของวินัยนักบวชแล้ว เขาต้องยอมรับวิถีปฏิบัติในหมู่สงฆ์เป็นสำคัญ

จากการหลบซ่อน สู่การขับเคลื่อนเพื่อเปิดเผยตัวตน

จากประสบการณ์ของพีภพและหลวงพีรุ้ง เราได้เห็นตัวอย่างของแรงกดดันที่ทำให้พวกเขาต้องหลบซ่อนตัวเอง **พีหนุ่ย**เป็นหนึ่งในชายรักชายที่ผ่านประสบการณ์แบบเดียวกัน จากคนที่เชื่อว่าการหลบซ่อนตัวเป็นสิ่งที่ปลอดภัยที่สุด เขาเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ต่างๆ จนวันหนึ่งกลายเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมเพื่อกลุ่มความหลากหลายทางเพศคนอื่นๆ

ย้อนไปเมื่อช่วง พ.ศ. 2545 พีหนุ่ยซึ่งในเวลานั้นเป็นพนักงานธนาคารย้ายมาทำงานในกรุงเทพฯ เริ่มเห็นว่ากลุ่มชายรักชายและผู้หญิงข้ามเพศในสมัยนั้นส่วนมากต้องอยู่ในพื้นที่เฉพาะ เขากับเพื่อนๆ มีความตั้งใจว่าอยากจะร่วมกันผลักดันให้คนในสังคมมองเห็นพวกเขามากขึ้น พวกเขาเริ่มต้นจากการชักชวนกลุ่มเกย์มาทำกิจกรรมในเวลากลางวัน จัดหลากหลายกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กลุ่มคนที่เคยถูกตัดสินและผลักไสมีตัวตนและพื้นที่ในช่วงเวลากลางวันมากขึ้น เพื่อให้เกิดการรับรู้ว่าพวกเขาก็ไม่ได้แตกต่างจากคนอื่น และไม่จำเป็นต้องหลบซ่อนจากใคร หลังจากนั้นได้มีการจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องเพศในมิติต่างๆ เพื่อให้ผู้คนเกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงงานขับเคลื่อนประเด็นเชื้อเอชไอวี โรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ด้วย

ในช่วงแรกพี่หนูยังใช้เงินส่วนตัวมาเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อสนับสนุนกิจกรรมเหล่านี้ ก่อนที่ภายหลังจะได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ จากความคิดที่จะจัดกิจกรรมเล็กๆ ค่อยๆ เติบโตเป็นองค์กรที่ใหญ่ขึ้น จนผ่านมาเกือบ 20 ปีแล้ว พี่หนูกลายเป็นผู้มีบทบาทในการขับเคลื่อนที่สำคัญขององค์กร และตัดสินใจออกจากงานเพื่อมาทุ่มเทให้กับงานด้านสิทธิอย่างเต็มตัวเมื่อไม่กี่ปีที่ผ่านมา

หลายคนอาจจะเดาว่าในฐานะที่พี่หนูทำงานด้านสิทธิให้กับกลุ่มความหลากหลายทางเพศมานาน โดยเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวกับชายรักชาย พี่หนูน่าจะเป็นคนที่กล้าหาญและพร้อมเผชิญกับแรงกดดันจากสังคมมาแต่ไหนแต่ไร แต่จากการที่เรานั่งคุยกับพี่หนู เราพบว่าเขาไม่ได้ต่างจากชายรักชายคนอื่นๆ ในสมัยนั้นที่ได้รับแรงกดดันจากสังคม และเคยผ่านช่วงเวลาที่ย่ำแย่กับความรู้สึกของตัวเอง ก่อนที่ประสบการณ์จะค่อยๆ สร้างความเข้าใจและยุคสมัยก็คลี่คลายปัญหาให้เขามองเห็นทางที่ตัวเองอยากจะเดินชัดเจนขึ้น ก่อนที่บรรยากาศทางสังคมจะเปิดกว้างเรื่องเพศเช่นในปัจจุบัน มีคู่รักเพศเดียวกันออกมาเปิดเผยตัว มีสื่อแขนงต่างๆ เปิดประเด็นเรื่องเพศอย่างเป็นปกติ มีการสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนในกิจกรรมต่างๆ และมีกฎหมายที่รับรองสถานะของคู่รักเพศเดียวกัน ปฏิเสธไม่ได้ว่าสังคมไทยเคยปิดกั้นคนกลุ่มนี้มาก่อน อดีตที่มีต่อกลุ่มความหลากหลายทางเพศในกรุงเทพฯ ก็มีสูงและปิดกั้นพื้นที่ที่พวกเขาจะสามารถเข้าไปใช้ได้ พวกเขาถูกทำให้เป็นส่วนเกิน ความแปลกแยก และภัยต่อสังคม

นั่นหมายความว่า เขา-ในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง และเขา-ในฐานะคนทำงานประเด็นนี้ผ่านงานขององค์กร ต้องเคยฝ่าฟัน พยายามทำความเข้าใจกับผู้คน และหาทางเอาชนะอคติจำนวนมาก เรียกได้ว่าเป็นการออกเดินทางอย่างยาวนานที่ไม่ได้ราบรื่นเลย เราคิดว่าประสบการณ์การใช้ชีวิต การทำงาน และการขับเคลื่อนของพี่น้อง นอกจากจะสะท้อนอดีตของผู้ชายคนหนึ่งแล้วยังสะท้อนให้เห็นบรรยากาศของสังคมไทยที่เคยกีดกันกลุ่มความหลากหลายทางเพศในอดีตได้เป็นอย่างดีด้วย

คำถามที่ไม่อยากตอบ

“ผมรู้สึกว่าตัวเองน่าจะเป็นเกย์ประมาณ ม.3 อายุสัก 15 ปี ก่อนหน้านั้นไม่ได้รู้สึกว่าตัวเองเป็นอะไร เป็นคนคนหนึ่งที่ใช้ชีวิตไปตามปกติเลย แต่พอ ม.3 ผมได้เป็นประธานสี ประธานกองเชียร์ แล้วเริ่มมีความรู้สึกว่า เอ๊ะ... ทำไมเราชอบมองผู้ชายคนนี้ จริงๆ มองผู้หญิงก็ดูดีเหมือนกัน แค่มองผู้ชายแล้วมีอะไรพิเศษมากกว่า แต่ตอนนั้นยังไม่มีความรู้สึกทางเพศกับผู้ชายว่าอยากจะได้ อยากจะมี เป็นแค่ความรู้สึกชื่นชม ช่วงนั้นผมจีบผู้หญิงด้วย เป็นความรู้สึกแบบ puppy love แต่สุดท้ายไม่ได้เป็นแฟนกันหรอก เป็นเพื่อนสนิทกัน” พี่หนุ่มเล่าช่วงเวลาในวัยเด็กให้พวกเราฟังว่า เริ่มสังเกตเห็นว่าตัวเองรู้สึกดีกับผู้ชาย ซึ่งแน่นอนตอนนั้นพี่หนุ่มรู้แล้วว่าตัวเองแตกต่างจากเพื่อนผู้ชายคนอื่นๆ พอเรียน ม.3 เขาก็ย้ายไปเรียนสายพาณิชยการ ซึ่งมีผู้หญิงเรียนเยอะ แต่ก็ยังเป็นเวลาที่เจอผู้ชายในสายช่างอื่นๆ มากขึ้นด้วย ทำให้มันใจกับความรู้สึกที่มีต่อเพศเดียวกันมากขึ้น “เวลาผมเจอน้องๆ ที่เรียนช่าง แล้วมองบางคนว่าหน้าตาดี มีความรู้สึกว่า ทำไมคนนั้นดูดี ทำไมคนนี้ดูน่ารัก ช่วงนั้นผมเลยชัดเจนว่าเราไม่ได้มองผู้หญิงแล้ว เรามองผู้ชาย เรารู้สึกชื่นชมผู้ชายแล้ว”

พื้หน่วยเล่าว่า “ไม่ได้พูดกับใครเลย เป็นความรู้สึกในใจเราฝ่ายเดียว อย่างที่บอกว่าเป็นแค่ความรู้สึกชื่นชมอย่างเดียว ไม่ได้คิดในเรื่องเพศ ไม่ได้มีอะไรเกินเลยกว่านั้น แล้วเวลาผมคุยกับเพื่อนผู้ชายก็พูดแต่เรื่องผู้หญิงอีก เป็นคนไม่ค่อยแสดงออกอะไรให้ใครรู้... จริงๆ ในความเป็นเรา บางคนอาจสังเกตได้บ้างได้ ผมอาจมีท่าทีอะไรบางอย่างออกมา ผมเป็นคนอ่อนโยนและสุภาพ แต่บุคลิกแบบนั้นอาจไม่เข้ากับ culture ของเทคนิค เลยอาจถูกมองว่าเป็นเกย์” พื้หน่วยบอกว่าด้วยความที่เขาเป็นมิตรกับคนรอบข้าง ส่วนมากตอนเรียนไม่เจอประสบการณ์ใดๆ จากคนรอบข้างมากนัก อาจแซวว่าเป็น ‘ตุ๊ด’ บ้าง เพราะแตกต่างจากเพื่อนผู้ชายคนอื่นๆ แต่พื้หน่วยคิดว่าเป็นการหยอกล้อกันแบบเพื่อน

ด้วยความสงสัย เราเลยถามพื้หน่วยว่า การที่พื้หน่วยสนิทไปกับเพื่อนคนอื่นๆ สำหรับเขาคิดว่าอันนี้เป็นการ ‘แอ๊บแมน’ หรือเปล่า “ไม่ละ บุคลิกของผมเป็นแบบนี้มาตั้งแต่เริ่มต้น เป็นธรรมชาติ ผมไม่เคยแอ๊บ ไม่เคยเฟกไม่เคยฝืนตัวเองเลย ใช้ชีวิตไปตามปกติ ถ้าคนอื่นจะมองว่าเป็นยังไง เป็นเรื่องที่เขาจะตัดสินเอง แต่ผมไม่ได้แสดงออกว่าต้องเป็นแบบนี้แบบนั้น

“ครอบครัวไม่เคยถาม ด้วยความที่ผมมีเพื่อนเป็น LGBT จากเทคนิคมาห้อย เพื่อนแถวบ้านก็สนิทกับผู้หญิง เขาคงไม่ได้มองว่าเป็นแบบนี้แบบนี้ เพราะเห็นว่าเรามีเพื่อนทุกเพศ คิดว่าพ่อแม่คงไม่รู้หรืออาจไม่ได้สนใจ” พื้หน่วยบอกว่าทุกครั้งทีกลับไปบ้านพ่อแม่จะชอบถามว่า “เมื่อไหร่จะแต่งงาน” ซึ่งเขาก็มักจะเลี่ยงโดยการบอกว่าทำงานยุ่ง ไม่มีเวลา แต่ลึกๆ ก็เริ่มอึดอัดกับการถูกถามแบบนี้ “แม้กระทั่งตอนกลับไปเจอเพื่อนเก่าก็โดนถาม เป็นเหตุผลที่ผมไม่อยากไปงานคืนสู่เหย้าของวิทยาลัยเลย เพราะคำถามที่เจออยู่ตลอดคือเรื่องผัวเมีย เรื่องลูก เรื่องครอบครัว

“จุดที่ตัดสินใจว่าเป็นเกย์จริงๆ คือเช็ทซ์ เหตุการณ์เกิดขึ้นช่วงเรียน ปวช. ปี 2 เขาเป็นเพื่อนสนิทมาตั้งแต่มัธยม เขาเรียนช่างไฟ เราเรียนพาณิชย์ เขาเรียนรอบเช้า เราเรียนรอบค่ำ เขาเลิก 4 โมงเย็น เราเลิก 2 ทุ่ม ด้วยความที่อยู่หมู่บ้านเดียวกัน เขามีมอเตอร์ไซด์เลยชวนกลับด้วยกัน เราเลยกลับด้วยกันทุกวัน เป็นแบบนี้ตลอดปีนั้น พอช่วงหน้าหนาวก็กลับด้วยกัน ระยะทางสัก 7 กิโลเมตร รักแห่งสยามก็เกิดขึ้นตอนนั้นแหละ” ความใกล้ชิดกับเพื่อนในช่วงเวลานั้นกลายเป็นประสบการณ์ทางเพศครั้งแรกของพีหนุ่ย ที่ทำให้เขาเริ่มมั่นใจกับตัวเองมากขึ้นว่าเขาชอบเพศเดียวกัน แม้ว่าสุดท้ายหลังจากประสบการณ์ครั้งนั้น พีหนุ่ยและเพื่อนจะกลับมาใช้ชีวิตตามเดิม เหมือนเพื่อน ไม่มีการขอคบกันแบบแฟนก็ตาม

“ช่วงเวลาใกล้ๆ กัน ผมเป็นคนชอบอ่านหนังสือ เวลาไปร้านตัดผมจะมีหนังสือชื่อว่า แปลก ในนั้นมีเรื่องราวทุกแบบเลย เรื่องของชายหญิง เรื่องแปลก เรื่องเล่า เรื่องเช็ทซ์ เรื่องมวย เรื่องมวย เรื่องต่างๆ อยู่ในเล่ม ผมก็หยิบมาอ่าน คนตรงนั้นไม่ได้สงสัยอะไร เพราะหนังสือมีสารพัดเรื่อง เราพลิกไปอ่านเรื่องของเกย์ ชีวิตเศร้าชาวเกย์ ตอนอ่านยังไม่รู้จักคำว่าเกย์เลย ผมยังอ่านเป็น ‘เกย์’ อยู่เลย เรื่องของเกย์ในเล่มมีทั้งเรื่องราวความรัก ความเศร้า และความตื่นเต้นต่างๆ แอบรักคนนั้นคนนี้ เหมือนนิราศเหมือนพี่อ้อยพี่ฉอด ยิ่งอ่านก็รู้สึกว้าว มันชีวิตเราเลย ความรู้สึกแบบเดียวกันเลย เลยทำให้นิยามได้ว่าตัวเองเป็นเกย์”

จากที่พีหนุ่ยเล่าให้เราฟัง เราเห็นว่าบรรยากาศของสังคมไทยในอดีตไม่ได้มีการพูดคุยเรื่องความหลากหลายทางเพศมากนัก แม้จะมีข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชายชายอยู่บ้าง แต่ก็ปรากฏอยู่ในแหล่งเรื่อง ‘แปลก’ ซึ่งก็ตอกย้ำว่าทัศนคติทางเพศนี้เป็นสิ่งที่ไม่ปกติในอดีต พีหนุ่ยจึงไม่ได้รู้สึกสบายใจที่จะเปิดเผยตัวกับใครมากนัก แต่เพราะการที่บุคลิกของพีหนุ่ยยังเหมือนผู้ชายทั่วๆ ไป จึงสามารถที่จะหลบเลี่ยงการถูกจับตาได้บ้าง

“ผมไม่มีความอยากรู้ ไม่มีความรู้สึกอึดอัด ถ้าเพื่อนแซว ไม่มีปัญหาเลย แต่ถ้าคนแถวบ้านแซวจะรู้สึกนิดหนึ่ง อาจเห็นจากกิริยาของเรา เขาเลยแซวว่า ‘ชอบผู้ชายหรือเปล่า’ มีแค่คำนี้แหละ ผมไม่ได้ตอบอะไร แค่นี้น่ะ มันเป็นการพูดของเขาฝ่ายเดียว ช่วงนั้นผมไม่ค่อยอยากเจอคำถามพวกนี้เลย

“ผมคิดว่ามันไม่จำเป็นต้องตอบ คุณจะอยากรู้ไปทำไม รู้แล้วมันช่วยอะไร ถ้าตอบว่าชอบผู้ชาย แล้วยังไง มันเป็นเรื่องส่วนตัว จริงๆ ไม่ได้คิดซับซ้อนขนาดนั้น ถ้าความรู้สึกเลยคือไม่อยากรู้ตอบ แต่ถ้ามองในยุคนั้น การเปิดเผยตัวเองไม่ใช่สิ่งที่คนยอมรับ เราเลยเลือกไม่พูดดีกว่า อาจทำให้ถูกล้อเลียนมากขึ้นก็ได้ ในกองทัพของอเมริกาเลยมีแคมเปญว่า ‘Don't Ask, Don't Tell’ คือไม่เห็นจำเป็นต้องบอก ถ้าไม่ถามก็ไม่บอก ขอให้คนเคารพในเรื่องของเพศสภาพ ไม่ว่าเพศไหนก็มองเป็นมนุษย์คนหนึ่ง”

ไต้แสงไฟยามราตรี

หลังจากจบ ปวช. พี่หนูยัดตัดสินใจไม่เรียนต่อ และเดินทางเข้ากรุงเทพฯ “มีเพื่อนตุ๊ดของเรามาทำงานที่กรุงเทพฯ เลยอยากมาทำบ้าง ผมมาจากครอบครัวที่ไม่ได้มีพร้อมทุกอย่าง เลยอยากทำอะไรด้วยตัวเอง ที่เลือกเรียนสายวิชาชีพเพราะเรียนจบแล้วทำงานได้เลย เริ่มจากมาเป็นเด็กเสิร์ฟก่อน แล้วขยับมาเป็นบาร์เทนเดอร์ ผมเป็นคนตั้งใจทำงาน ทุกคนเลยรักแล้วถูกโปรโมตเร็ว ที่นั่นทำให้สังคมเรากว้างขึ้น เจอนักรณรงค์ศิลปินดารา พอทำไปสักพักก็ไปเกย์ทiharแล้วจับได้ใบดำ เลยเริ่มทำงานบริษัทบัญชีและทำงานบาร์เทนเดอร์ต่ออีกสักพัก แล้วมาเริ่มทำงานธนาคาร ผมเป็นคนชอบเที่ยวแต่ไม่ได้เมา เพราะเป็นคนไม่ดื่มแอลกอฮอล์ เป็นคนเที่ยวแบบมีสาระ สร้างคอนเนกชัน คุยเรื่องงาน เลยเริ่มคุยกันว่า ทำไมเกย์หรือ LGBT ต้องมาเจอกันเฉพาะกลางคืนในสถานบันเทิงด้วย กิจกรรมกลางวันหายไปไหนหมด ทั้งที่ทุกคนก็มีชีวิตในตอนกลางวันปกติ”

พีหนุ่ยเป็นคนชอบทำกิจกรรมต่างๆ ก่อนที่จะย้ายเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ เลยตัดสินใจใช้เงินที่ได้จากงานธนาคารมาจัดกิจกรรมในวันเสาร์อาทิตย์เพื่อให้เพื่อนๆ ที่มีความหลากหลายทางเพศออกมาเจอกัน ก่อนที่จะเป็นจุดเริ่มต้นของการจัดตั้งองค์กรขับเคลื่อนด้านสิทธิของกลุ่มพีหนุ่ยและเพื่อนๆ พวกเขาประชุมครั้งแรกในผับ “ถามว่าทำไมต้องจัดกิจกรรมตอนกลางวัน การเปิดเผยตัวในยุคนั้นเป็นเรื่องยากมากเลยนะ ก่อนหน้านั้นพวกเรามาคุยกันว่าปัญหาคืออะไร และสิ่งที่เราควรทำคืออะไร หนึ่ง เราอยากสร้างกลุ่มชัปพอร์ต LGBT ใครที่ต้องการ come out ก็ควรมีพื้นที่ ตอนนั้นทำเรื่องเดียวเลย สร้างความเข้าใจกับครอบครัวและสังคม เพื่อนของผมทำงานเป็น

สื่อมวลชนด้วย นอกจากจัดกิจกรรมตอนกลางวันก็ช่วยกันสื่อสารเรื่องนี้

“การเข้ามาอยู่ในเมืองใหญ่ทำให้เราเป็นอิสระ เปิดเผยตัวเองได้ สามารถเป็นตัวของตัวเอง เมื่อก่อนผมเคยถูกจับจ้องจากคนแถวบ้าน และเพื่อนในวิทยาลัย ตอนนั้นผม

คิดว่าไม่เกิดประโยชน์อะไรกับการตอบคำถามพอเข้ามาอยู่ในกรุงเทพฯ ผมเป็นตัวของตัวเองแล้ว อยากถามก็ถาม ตอบได้ ไม่แคร์ อาชีพบริการที่ทำในช่วงแรกพาเราไปเจอคนแบบเดียวกัน เวลาผ่านไปก็มีเพื่อนเพิ่มขึ้นๆ”

จากเรื่องเล่าของพี่หนู เราเห็นว่าการเปิดเผยตัวตนหรือการ come out เป็นประเด็นปัญหาที่ใหญ่มากสำหรับชายรักชายในอดีต ทำให้พวกเขาสามารถเป็นตัวของตัวเองได้เฉพาะในช่วงกลางคืนเท่านั้น และช่วงกลางวันก็ต้องหลบซ่อนตัวเอง กลืนไปกับผู้ชายคนอื่นๆ พี่หนูเลยเห็นความสำคัญของการสร้างพื้นที่และ community ให้กับกลุ่มของตัวเอง “เป็นกิจกรรมง่ายๆ ที่ทำได้เลยคือชวนเกย์ไปทำบุญ ไหว้พระที่อยุธยา ชักชวนผ่านเว็บไซต์ของเกย์ ในยุคนั้นเรื่องความไว้วางใจเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อนต่อเพื่อน ต่อเพื่อนไปเรื่อยๆ จาก 10 คน ขยายเป็น 20 คน จนกลายเป็น community สมัยนั้นคนรู้สึกต่อคำว่าเกย์ในทางลบ เป็นเรื่องที่ถูกเพ่งเล็ง ไม่มีใครอยากเปิดตัว พอมีคำว่าเกย์บู๊บ ต้องมีอะไรไม่ดีแน่เลย เกย์เหรอก มึงต้องไปผูกกับเช็กซ์ เอชไอวี หรือยาเสพติด เราเลยอยากทำให้การใช้ชีวิตของเกย์เป็นเรื่องปกติ

“งานหลังจากนั้นขยายไปในเรื่องของงานวิชาการ เช่น จัดงานเสวนา เปิดมุมมองว่าจะ come out ต้องทำยังไง จัด focus group ครอบครัวยที่มีบุตรหลานเป็น LGBT กิจกรรมที่เราจัดจะเข้าหาสังคมวงกว้าง ทำแบบสาธารณะ เพราะถ้าเราทำกันเองเล็กๆ จะสร้างความเข้าใจให้กับสังคมได้ยังไง”

พอมีกิจกรรมที่กลุ่มพี่หนูจัดมาเรื่อยๆ ก็เริ่มได้รับความสนใจจากนักวิชาการมากขึ้น และทำให้จากกลุ่มเล็กๆ กลายเป็นองค์กรสำคัญขององค์กรหนึ่งในไทยที่ทำงานด้านสิทธิให้กับกลุ่มชายรักชายและกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ซึ่งในช่วงต้นพี่หนูยังคงทำงานด้านขับเคลื่อนสิทธิควบคู่ไปกับการทำงานประจำ และใช้เงินของตัวเองแทบทั้งหมดมาทำงานด้านสิทธิและกิจกรรมต่างๆ จนน้องๆ ที่ทำงานด้วยกันยังแซวว่า ถ้าหากพี่หนูไม่มาทำองค์กร น่าจะมีเงินเยอะพอที่จะทำบ้านให้ตัวเองหลายๆ หลังไปแล้ว

สายรุ้งในวันที่ฟ้าหม่น

เมื่อกิจกรรมที่กลุ่มพีหนุ่ยจัดมีมากขึ้น แน่ใจว่าการใช้เงินของตัวเองอย่างเดียวน่าจะจัดกิจกรรมไม่ไหว เมื่อองค์กรที่ทำเริ่มเติบโตขึ้น พีหนุ่ยและเพื่อนๆ จึงตัดสินใจขอทุนจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อจัดกิจกรรม “ผมเคยพยายามเขียนของบในประเด็นสุขภาพ เพราะภาครัฐจะมีให้แต่เรื่องของสุขภาพ เลยเขียนของบหน่วยงานแห่งหนึ่งไป เป็นโปรเจกต์เล็กๆ ที่อบรมแกนนำเกี่ยวกับการรณรงค์การป้องกันเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีจดหมายจากกรรมการคนหนึ่งให้ปรับโครงการ บอกว่ากิจกรรมลักษณะนี้อาจเป็นการส่งเสริมให้มีเพศสัมพันธ์กัน พอเป็นกิจกรรมเกย์บูบ เขาคิดว่าต้องไปเอากันแนนอน” เมื่อได้รับ comment เกี่ยวกับโครงการแบบมีอคติ พีหนุ่ยจึงให้เพื่อนที่เป็นสื่อจำนวนหนึ่งเปิดเผยข้อมูลตรงนี้ จนหน่วยงานที่ปฏิเสธทุนไปในช่วงแรกติดต่อกลับมาเพื่อชี้แจง “เขาโทร.มาเคลียร์เลย บอกว่ากรรมการไม่ได้มีเจตนาแบบนั้น ผมบอกไปว่าตัวเองอยากจะทำให้ความรู้กับสังคมว่าแม้กระทั่งองค์กรที่ทำงานด้านสุขภาพ ผู้ทรงคุณวุฒิที่พิจารณาโครงการยังมีวิธีคิดแบบนี้ การจะเปลี่ยนทัศนคติของคนในสังคมยากกว่าอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิอีก เขาบอกว่าอาจารย์ไม่ได้มีเจตนาแบบนั้น ไม่รู้ว่าให้บเพราะโดนโจมตีหรือเปล่า”

สิ่งหนึ่งที่เรายากทำคือ
ออมทรัพย์ LGBT

การขับเคลื่อนของกลุ่มพีหนุ่ยยังเผชิญกับอคติและอุปสรรคบ่อยครั้ง “อย่างที่บอกว่าการกิจกรรมต้องการจัดอย่างเป็นสาธารณะ เราเคยจะจัดแข่งกีฬา ตอนกลางวัน อยากจะใช้ชื่อว่า เกย์เกม หรือ เกย์สปอร์ตเดย์ พอไปขอเช่า สนามกีฬาเล็กๆ ของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เขาไม่ให้ เขาบอกว่างานลักษณะ แบบนี้ ‘ไม่ให้ครับ’ ผมเลยถามว่า ผมจ่ายค่าเช่าตามเกณฑ์ของคุณทุกอย่าง ไม่ได้ขอลดราคาเลย เป็นกีฬาปกติด้วย วิ่งในลู่วิ่งผลัด วอลเลย์บอล บาสฯ มันเสียหายตรงไหน เขาก็ตอบว่า ‘ไม่ให้’ ตอบแค่นั้นแหละ” ซึ่งตอนนั้นพีหนุ่ย ก็สงสัยว่าในเมื่อกิจกรรมที่จัดเป็นการเล่นกีฬาทั่วไป เพียงแต่เป็นการจัด กิจกรรมสำหรับคนเฉพาะกลุ่ม ทำไมถึงไม่ได้รับโอกาสให้ใช้สถานที่ได้เหมือน คนกลุ่มอื่นๆ “ทัศนคติของเขา ความเป็นเกย์นี่แหละ สมัยนั้นคำว่าเกย์เป็น อะไรที่พูดไม่ได้ คนไม่ยอมรับ คนมองแง่ลบ พวกมั่วเซ็กซ์ ประมาณ พ.ศ. 2545 ผมจัดงานขอสปอนเซอร์ยากมาก มีแต่ในกลุ่มสืลมด้วยกันเอง เขาบอกว่า ภาพลักษณ์ไม่ได้ ส่งผลไม่ดีต่อองค์กร ไม่เหมือนสมัยนี้ที่แบรนด์ต่างๆ อยาก มาสนับสนุน หรือในสภาเอง สมัยนั้นแทบไม่มีการพูดถึงเรื่อง LGBT โดยนักการเมืองเลย

“มันเป็นเรื่องของช่วงจังหวะการสื่อสาร กว่าเราจะมาถึงทุกวันนี้ได้ สิ่งที่เราเคยทำมา โดนด่า ถูกโจมตี เจอต่อต้าน เหล่านั้นแหละคือการสร้าง องค์ความรู้ไม่ได้สูญเปล่าจะดีด้วย เพราะสังคมได้คุยกัน คนทำงานมีโอกาส ได้อธิบาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ แล้วเรานำเสนอข้อมูลความรู้ทางวิชาการด้วย คนก็ค่อยๆ เข้าใจมากขึ้น” สำหรับพีหนุ่ยแล้ว อุปสรรคที่ผ่านมาในอดีตเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยทำให้นักกิจกรรมรุ่นหลังๆ สามารถต่อยอดและขับเคลื่อนใน ประเด็นด้านสิทธิให้กับกลุ่มชายรักชายมาจนถึงปัจจุบัน

เส้นทางชีวิตของผู้ขับเคลื่อน

“ผมเป็นคนชอบเที่ยว ชอบเจอคน พอเจอคนเยอะเลยมีแฟนชั่วคราวเยอะ ตกลงเป็นแฟน อยู่ด้วยกัน แต่ผ่านไปไม่กี่เดือนก็แยกกัน ที่ผ่านมาผมเปลี่ยนแฟนไปเรื่อยๆ จนชีวิตเริ่มนิ่ง หางเรื่องการเที่ยวไป เลยทำให้ผมมีแฟนเป็นตัวเป็นตนมากขึ้น ตั้งแต่คนนี้เข้ามาในชีวิต ครอบครัวของเราไม่เคยถามเลย เขาอาจรับรู้ไปเองแต่ไม่ได้พูด ผมก็ไม่เคยคุย ไม่จำเป็นต้องคุย รู้ว่าเขารู้แล้ว พอกลับบ้านไปเจอ แม่ก็พูดว่า ‘อยู่กันนานๆ นะ’ ตอนได้ยินก็รู้สึกดีนะ”

พี่น้องเคยคบกับแฟนที่ทำงานขับเคลื่อนด้านสิทธิด้วยกันมากกว่า 10 ปี แต่แฟนเสียชีวิตด้วยปัญหาสุขภาพ ซึ่งการเสียคนรักที่อยู่เคียงข้างกันมาทั้งด้านชีวิตส่วนตัวและด้านการทำงานขับเคลื่อน ส่งผลต่อสภาพจิตใจของพี่น้องค่อนข้างมาก แต่ก็ทำให้พี่น้องได้มีโอกาสกลับมามองครอบครัวและครอบครัวข้างของตัวเองมากขึ้น เริ่มมองชีวิตของตัวเองที่นอกเหนือจากการทำงานขับเคลื่อนมากขึ้น “ผมอยู่คนเดียวไปสัก 2 ปีก็มีคนเข้ามา ปัจจุบันคบกันได้ 8 ปีแล้ว ไม่ได้จินตนาการถึงชีวิตคู่ไกลๆ แค่อยากดูแลกันให้ดีที่สุด เพราะไม่รู้ว่าในอนาคตจะเกิดอะไรขึ้น ถ้าเกิดอะไรขึ้นมา เราไม่อะไรแล้ว เพราะเคยผ่านความสูญเสียยิ่งใหญ่มาแล้ว เลยไม่ยึดติด ขณะเดียวกัน ชีวิตของผมวางแผนไว้แล้วว่าเป็นอะไรขึ้นมาต้องจัดการยังไง

“ตอนแฟนของผมเสียชีวิต ตัวเองไม่ได้เสียเวลาช่วงเวลาที่อยู่ด้วยกันเลย เขาอยากไปไหน ผมพาไปหมด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ อยากกินอะไร อยากทำอะไร ผมเต็มที่ พอวันหนึ่งที่เขาเสียชีวิตเลยไม่ได้รู้สึกเสียตายอะไร เพราะสิ่งที่ทำมันสมบูรณ์แบบแล้ว เราเลยมาคิดถึงครอบครัว อยากทำอะไรให้พ่อแม่ด้วย ผมเลยเอาเงินที่ได้จากงานธนาคารมาทำบ้านให้พ่อแม่ด้วย ไม่ต้องผัดวันประกันพรุ่ง พวกเขาวัยมากกันแล้ว ชีวิตที่เหลือได้อยู่ในบ้านสวยๆ ผมได้ทำให้พวกเขามีความสุขแล้ว”

จากประสบการณ์ของตัวเองทำให้พี่หนูเห็นความสำคัญในเรื่องความมั่นคงทางเศรษฐกิจของกลุ่มความหลากหลายทางเพศมากขึ้น “สิ่งหนึ่งที่เรายากทำคือ ออมทรัพย์ LGBT มีหลายคนที่ไม่มีญาติ พวกเขาโดดเดี่ยวนะ แล้วมันไม่รู้จะไปฝากความหวังไว้กับใคร เป็นอะไรขึ้นมา ใครจะทำฉาปนกิจสงเคราะห์ให้ เขาควรมีหลักประกันอะไรสักอย่างหนึ่ง ทำเหมือนเกษตรกรออมทรัพย์ เป็นออมทรัพย์ LGBT นี่คือสิ่งที่อยากทำให้เกิดขึ้น

“ผมเป็นคนทำงานสายธนาคารธุรกิจการเงินก็จริง แต่วางแผนเรื่องการใช้น้อยมาก เพราะดันเอาเงินมาทำสนุก เอามาใช้ทำกิจกรรมขององค์กร แต่ที่บอกว่าไม่ค่อยวางแผนนั้น ผมเป็นคนทำประกันให้ตัวเองไว้เยอะมาก ประกันชีวิต ประกันอุบัติเหตุ ประกันสุขภาพ น่าจะเป็นสิบลบกรรมวิธี ทำแล้วก็จะบอกคนที่บ้านไว้ว่าอันนี้คือกรรมวิธีที่ทำไว้ และบางส่วนก็เป็นเงินออมที่ครบกำหนดจะเอามาใช้ได้ด้วย

“ถ้าวันนี้ตัวเองเสียชีวิต แสบไปแล้ว เพราะเต็มทีในสิ่งที่อยากทำทุกอย่างแล้ว”

สำหรับพี่หนูที่ครั้งหนึ่งเคยไม่สบายใจที่จะพูดถึงเรื่องราวของตัวเอง กลายเป็นผู้ที่ทำงานเพื่อฉายไฟให้กับกลุ่มชายรักชายที่ครั้งหนึ่งต้องหลบซ่อนตัวเองในยามราตรี ให้มีพื้นที่มากขึ้นในสังคมอย่างที่คนกลุ่มอื่นๆ มี เขาเชื่อว่าเวลาที่เขาได้ใช้ไป ได้ทำหน้าที่ของตัวเองอย่างดีที่สุดแล้ว

ตามหา เรียนรู้ และเติบโต

เช่นเดียวกับพี่น้อง **พีอัน** เป็นชายรักชายอีกคนหนึ่งที่อยู่ในช่วงเวลาเดียวกัน และเผชิญกับแรงกดดันจากสังคมไทยที่มีอคติกับเกย์ค่อนข้างมาก เขาเกิดและเติบโตในครอบครัวคนจีนชนชั้นกลางในกรุงเทพฯ โดยที่พีอันมีพี่ชายคนโตเป็นเกย์ที่ออกสาวและเปิดเผยตัวตนตั้งแต่เขารู้ความ พ่อแม่ของเขาไม่เคยตำหนิพี่ชายคนนี้เลย เข้าใจและให้อิสระ แต่เมื่อเติบโตขึ้นเขาเริ่มรับรู้ ค่อยๆ เรียนรู้ถึงอคติของสังคมที่มีต่อผู้ชายที่ไม่ได้ทำตามบทบาททางเพศ เห็นการหลบซ่อนจากการเลือกปฏิบัติ จนค่อยๆ ผ่านประสบการณ์มากมาย พอที่จะเข้าใจตัวตนของตัวเองมากขึ้น

เรื่องหัวใจ

ในช่วงวัยเด็กพีอันไม่คิดอยากเปิดเผยให้ใครรู้ เพราะกลัวว่าตัวเองจะกลายเป็นภาระที่ทำให้พ่อแม่หนักใจเหมือนพี่ชายอีกคน “พี่ชายคนโตเขามีจิตสวณ้อยผู้น่ารัก แต่ไม่ใช่กะเทยนะ เป็นเกย์ออกสาวตั้งแต่เด็กๆ เขาเป็นเด็กเรียนดี บุคลิกดี หน้าตาดี แต่ถูกเพื่อนรังแกตลอด เราได้ยินเรื่องนี้บ่อยจนคิดไปเองว่า ถ้าพ่อแม่ต้องมารู้ว่าลูกอีกคนเป็นเหมือนกัน เราคงทำให้เขากังวล กลายเป็นภาระเขาอีกคน เลยเลือกกดทับตัวเองไว้ ไม่บอกใครว่าเราเป็นแบบนี้ ส่วนหนึ่งเราไม่เห็นตัวอย่างของคนที่คล้ายเราด้วย อีกส่วนก็กลัวว่าพ่อแม่จะอับอาย เลยพยายามเป็นลูกที่ดี ขยันและตั้งใจเรียน”

เด็กชายอื่นในเวลานั้นจึงเป็นเด็กดี เรียนดี เป็นหัวหน้าห้อง ชอบช่วยเหลือคนอื่นอยู่เสมอ เพราะเขาต้องการได้รับความรักจากเพื่อน คุณครู และคนรอบตัว อย่างไรก็ตาม ไรท์ก็มีความเครียดจากการที่ต้องปิดบังตัวตนทำให้เขามีปัญหาสุขภาพ กล่าวคือมีอาการวิตกกังวล หอบง่าย และเจ็บแปล็บที่หัวใจบ่อยครั้ง แต่เขาเลือกไม่บอกให้ใครรู้ เช่นเดียวกับที่ไม่บอกใครว่าตนเองเป็นเกย์

“ตอนเด็กๆ เราเจ็บแปล็บตรงหัวใจบ่อยมาก จนสงสัยว่าเราเป็นโรคหัวใจหรือเปล่า แต่ก็คิดว่าเป็นก็ดีขึ้นได้ตายเร็วๆ ไม่ต้องมานั่งเก็บใจความลับนี้ ไม่ต้องเป็นภาระใคร พอเราแตกต่างจากคนอื่นก็พลอยรู้สึกว่าคุณโลกนี้ไม่ต้อนรับเราเท่าไร พี่เคยอ่านหนังสือเล่มหนึ่งเขียนว่า ความลับจะไม่ใช่ความลับทันที ถ้ามีคนรู้มากกว่าหนึ่งคน เลยยึดมั่นมาเป็นนโยบายหลักนำพาชีวิตตั้งแต่เด็กจนทำงาน ไม่บอกใครใดๆ ทั้งสิ้น ชีตเส้นใต้สีแดงห้าชั้น”

พี่อ้นเริ่มรู้สึกว่าคุณแตกต่างจากเพื่อนผู้ชายคนอื่นๆ ตั้งแต่อายุ 6-7 ขวบ เพราะทุกครั้งที่ดูละครจะชอบมองพระเอกหรือตัวละครที่หล่อ มีกล้ามเนื้อดี และไม่เคยมองผู้หญิงเลย ไม่ว่าจะสวยแค่ไหนก็ตาม ในขณะที่พี่ชายอีกคนมองผู้หญิง หรือเวลาที่ดูหนังไปชายหญิง เขาก็ไม่เคยมองผู้หญิงเลย มองแต่ผู้ชายเท่านั้น จึงรู้สึกได้ว่าตัวเองแตกต่าง ประกอบกับไม่เคยเห็นแบบอย่างของเกย์ที่หลากหลาย เห็นแต่คนที่ออกสาว แต่งหญิง หรือที่ข้ามไปเป็นผู้หญิงเลย จึงทำให้พี่อ้นรู้สึกเคืองแค้นและโดดเดี่ยว

“เราไม่เข้าใจว่าเราควรอยู่ตรงไหน เพราะเราไม่ได้แต่งหญิง ไม่มีจริต ผู้หญิง ไม่เดินตุงตุง ไม่พูดคะชา ไม่มี mentality แบบผู้หญิง พอไม่มีตัวแบบ ก็ไม่รู้ว่าจะทำตัวยังไง พอไม่รู้ว่าจะทำตัวยังไง มันก็ไปเชื่อมโยงว่าไม่รู้จะใช้ชีวิตยังไงด้วย อย่างเรื่องของเพศสัมพันธ์ ตอนแรกคิดว่าถ้าชอบผู้ชาย เราก็ต้องเป็นฝ่ายรับ แต่ในใจก็คิดว่า เราไม่มีความรู้สึกว่าจะตัวเองจะเป็นฝ่ายรับเลย ถ้าใครจะมาทำอะไรแบบนั้นคงไม่มีอารมณ์ กลัวเจ็บ เราก็คิดวนแบบนี้ คนเดียวอยู่นานเลย”

พื่อ้นพบว่าเพื่อนเกย์หลายคนเริ่มมีเพศสัมพันธ์โดยที่ไม่รู้รสนิยมของตัวเองด้วยซ้ำ หลายคนเริ่มจากการเป็นฝ่ายรับก่อน แล้วมาค้นพบภายหลังว่าชอบเป็นรุก บางคนก็พบว่าตัวเองเป็น Both (เป็นได้ทั้งรุกและรับ) สำหรับพื่อ้นเองก็เพิ่งได้เริ่มสำรวจตนเองในช่วงอายุ 27-28 ปี จากการมีแฟนคนแรก เพราะความรู้หรือข้อมูลเกี่ยวกับชายรักชายในขณะนั้นมีน้อยมากๆ หรือแทบไม่มีเลย

เมื่อวางใจ

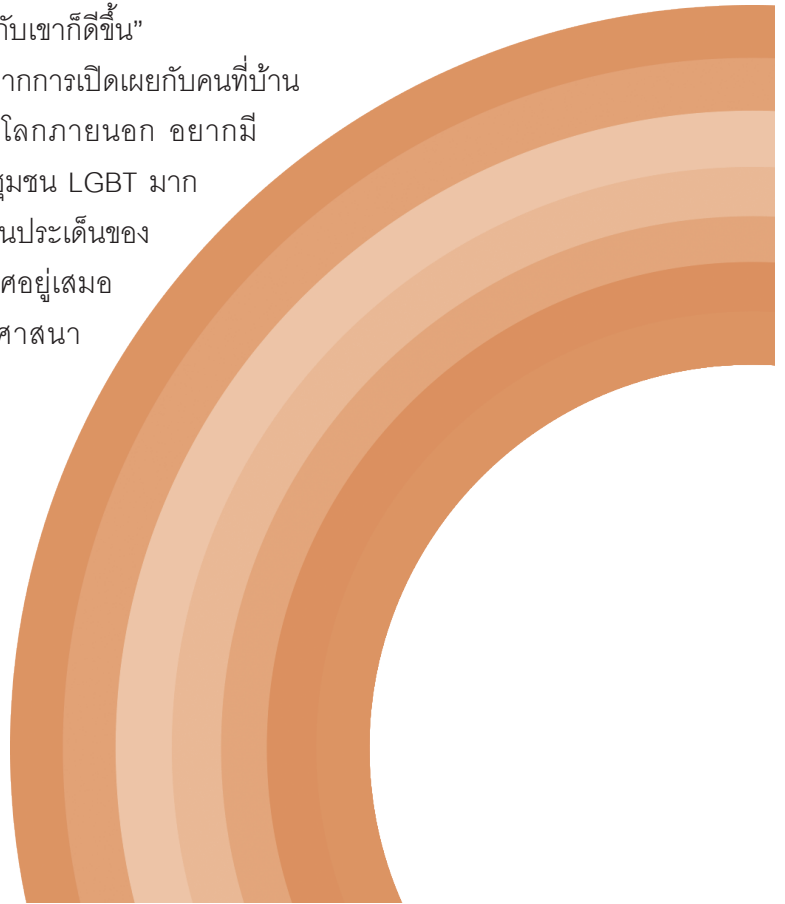
ตอนอายุ 27-28 ปี พื่อ้นได้พบคนที่ถูกใจเป็นรุ่นพี่ที่ทำงานคนหนึ่ง เป็นคนฉลาด น่าเชื่อถือ และไว้วางใจได้ คนคนนี้จึงกลายเป็นแฟนคนแรกและเป็นคนแรกที่รู้ความลับที่เขาปกปิดมา 28 ปี

“เราแอบๆ คุยกับเขามาสักพักหนึ่ง แล้วรู้สึกว่าเขาไว้วางใจได้ เป็นคนแรกในโลกที่รู้ความลับของเรา ซึ่งเขาจะต้องช่วยเราเก็บด้วย ตัวเขาเองเปิดเผยกับครอบครัวตัวเองมานานแล้ว แล้วเขาเป็นคนสอนเราให้คิดเป็น เป็นครูคนแรกที่บอกว่าการใช้ชีวิตมันเป็นได้หลายรูปแบบ ชีวิตที่เรามีความสุข เราต้องเลือกเอง อย่าให้คนอื่นมากำหนดชีวิตเรา พี่ก็ค่อยๆ ปรับความคิด เปิดโลกของเราเกี่ยวกับการเป็นเกย์ เช่น การมีเซ็กซ์ จากที่ไม่มีประสบการณ์เลย การมีแฟนก็ทำให้เราศึกษาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของคนเพศเดียวกันมากขึ้น รู้จักโรคติดต่อทางเพศ รู้จักระมัดระวังตัวเอง”

สิ่งที่น่าสนใจคือ เมื่อเขาเริ่มมีแฟนและค่อยๆ come out ไปทีละชั้น
ละตอน อาการเจ็บแสบที่หัวใจที่เคยเป็นมาตลอดก็ค่อยๆ หายไปเอง พี่อ้น
คิดว่าเป็นเพราะเขารู้สึกมีความสุขกับชีวิตมากขึ้น มองเห็นและเข้าใจว่าโลก
นี้มีทางเลือกในการใช้ชีวิตแบบอื่นอยู่ แฟนคนแรกได้แนะนำเขาว่าจะสื่อสาร
กับพ่อแม่อย่างไร ทำให้พี่อ้นกล้าเปิดเผยตัวตนกับแม่ ซึ่งก็พบว่าที่บ้านไม่ได้
ตำหนิหรือบีบบังคับอะไรเลย แม่เข้าใจในสิ่งที่เขาเป็น เพียงแต่คาดหวังให้เขา
ใช้ชีวิตให้ดี กลายเป็นเขาเองที่สร้างความกดดันให้ตัวเองมาตลอด คิดไปเอง
ว่าตัวเองเป็นภาระของพ่อแม่หากเป็นเกย์

“ตอนนั้นเรารู้สึกเหมือนเกิดใหม่เลย ไม่มีความลับระหว่างเรากับ
พ่อแม่ ความสัมพันธ์ของเรากับเขาก็ตีขึ้น”

เมื่อพี่อ้นได้รับพลังจากการเปิดเผยกับคนที่บ้าน
ก็เริ่มรู้สึกอยากออกไปรู้จักโลกภายนอก อยากมี
ปฏิสัมพันธ์และเข้าสังคมในชุมชน LGBT มาก
ขึ้น ทำให้เขาไปร่วมสังสรรค์ในประเด็นของ
ผู้มีความหลากหลายทางเพศอยู่เสมอ
ไม่ว่าจะเป็นเวทีที่เกี่ยวกับศาสนา
วิชาการ หรือทางสังคม

“มันไม่มีใครมาบอกเราว่าเกย์คืออะไร เราควรใช้ชีวิตยังไง ที่บ้านก็สอนไม่ได้ เพื่อนก็ไม่มี ความที่พี่เป็นเด็กเนิร์ดเลยหาหนังสือทั้งไทยและเทศมาอ่านซึ่ง 99.99% จะพูดถึงเกี่ยวกับเกย์ในทางลบทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเขียนโดยหมอพยาบาล พระ นักจิตวิทยา เขาจะบอกว่าบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศเป็นคนที่มีปัญหาทางจิต ไม่ก็เป็นบาป แต่เรารู้สึกว่ามันไม่ใช่ มันต้องมีวิธีที่อธิบายได้ดีกว่านี้”

ในยุคเริ่มต้นของอินเทอร์เน็ตทำให้เกิดชุมชน LGBT ในเว็บบอร์ดขึ้น ทำให้คนเป็นเกย์ที่ไม่กล้าเปิดเผยตัวตนได้เจอกันซึ่งขณะนั้นมีเว็บบอร์ดหลากหลายแนว เช่น สายบันเทิงที่เน้นความสวຍความงาม สายมืดที่เน้นชวนกัน

ไปมีเพศสัมพันธ์ จนไปถึงสายความรู้ เช่น สายวิทยาศาสตร์ สายสังคม ที่พี่อันเข้าไปท่องหาความรู้ในเว็บกลุ่มเหล่านี้ ทำให้เขาพบข้อมูลมากมายที่ช่วยอธิบายความเป็นเกย์ของเขา แต่สิ่งที่ช่วยปลดล็อกเขาได้มากที่สุดคือ การที่เขาได้ศึกษาเพิ่มเติมจากบทความหนึ่งซึ่งนำเสนอมุมมองทางพุทธ ที่ไม่ได้มีอคติต่อความหลากหลายทางเพศ

“เราเป็นคนพุทธ แต่ในศาสนาพุทธไม่มีใครมาอธิบายเรื่องนี้เลย มีแต่คำว่า ‘บัณฑิตะกะ’ ซึ่งถูกตีความไปได้หลายแบบ แล้วเราได้อ่านบทความชิ้นนั้นที่บอกว่าการเป็นเกย์ไม่ผิด คำพูดที่บอกว่าการเป็นเกย์ไม่ใช่เรื่องบาปกรรม แต่เป็นเพียงความเชื่อที่ผิดตามๆ กันมา ไม่มีคำสั่งสอนไหนของพระพุทธเจ้าที่ระบุว่าผิดเลย บทความนี้ปลดล็อกเราเลย”

ลองเปิดใจ (แบบ 360 องศา)

ช่วงแรกหลังจากที่พี่อ้นบอกที่บ้านเกี่ยวกับตัวตนของตัวเอง พี่อ้นก็ยังไม่ได้สบายใจที่จะเปิดเผยตัวเองกับที่ทำงาน เพราะว่าเป็นบรรยากาศที่ทำงานไม่เป็นมิตรมากพอ จนช่วงที่อายุ 30 ต้นๆ จึงตัดสินใจลาออกและเปิดบริษัทของตัวเอง

พี่อ้นคิดว่าผู้มีความหลากหลายทางเพศควรมีชีวิตบนความปกติสุข และใช้ชีวิตที่เป็นตัวเองได้อย่าง 360 องศา คือไม่ควรต้องปิดบังความเป็นเกย์ของตนเองไม่ว่ากับใคร อย่างไรก็ดี เพื่อนเกย์ในวัยเดียวกันหรืออายุมากกว่ามักเลือกไม่เปิดเผยตัวตนบางด้าน เช่น เปิดเผยกับที่ทำงาน แต่ไม่เปิดเผยกับที่บ้าน เปิดเผยกับที่บ้าน แต่ไม่เปิดเผยกับที่ทำงาน หรือไม่เปิดเผยกับใครเลยเนื่องจากเกิดและเติบโตในยุคสมัยที่สังคมไม่ยอมรับผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศ จึงเลือกใช้ชีวิตไปวันๆ สิ่งนี้ส่งผลให้เกย์บางคนมีความเคารพในตนเองต่ำ คิดว่าตัวเองไม่สำคัญ ไม่มีคุณค่า เมื่ออยู่ในสังคมเกย์ที่มีสิ่งยั่วยุมากมาย อย่างยาเสพติดไปจนถึงการมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัยก็อาจจะทำให้ตนเองตกอยู่ในความเสี่ยง

“พี่มักตั้งคำถามกับเพื่อนในกลุ่มว่า คุณมีความสุขกับการเป็นคุณจริงหรือเปล่า เพราะบางคนบอกว่าไม่จำเป็นต้องบอกที่บ้านก็ได้ โดยอ้างว่านี่เป็นเรื่อง privacy แต่ถ้ามั่นไม่เป็นประเด็นจริงๆ ทำไมถึงต้องปกปิดล่ะ ถ้ามั่นไม่ใช่เรื่องสำคัญ คุณก็ควรที่จะพูดถึงได้เหมือนพูดว่า เข้านี้พี่ไปวิ่งมา เย็นนี้จะไปกินก๋วยเตี๋ยว”

พี่อื่นบอกว่าเขาไม่ได้ต้องการบังคับใครให้เปิดเผยตัวตน แต่มองว่ากลุ่มคนที่ไม่เปิดเผยตัวตนอาจทำให้การเคลื่อนไหวณรงค์เพื่อสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศเคลื่อนไหวไปได้ช้าขึ้น เพราะเห็นว่าพวกเขากำลังทำให้การต้องหลบซ่อนตัวเองเป็นเรื่องปกติของชายรักชาย เรื่องความหลากหลายทางเพศกลายเป็นเรื่องส่วนตัวที่สื่อสารไม่ได้ และไม่ควรบอกใครเพราะน่าละอาย ซึ่งสำหรับพี่อื่นเชื่อว่าการรักเพศเดียวกัน การใช้ชีวิตไม่ตรงขอบเพศในยุคก่อนควรจะเป็นประเด็นที่ผู้คนเรียนรู้ด้วยกันได้

“มันจะมีคนกลุ่มหนึ่งที่บอกกับคนอื่นๆ หรือบอกกับตัวเองว่าอยู่อย่างนี้ไปเถอะ จะไปเรียกร้องให้มันเป็นเรื่องขึ้นมาทำไม นี่มันเรื่องส่วนตัว คนกลุ่มนี้จะไม่สนับสนุน social issue อะไรเลย แต่จริงๆ มันเกี่ยวกับเราทุกคนนะ เพียงแต่ว่าคุณตั้งใจมองไม่เห็นเอง”

ส่วนตัวของพี่อื่น เขาเลือกเปิดเผยผ่านบทสนทนาในชีวิตประจำวัน หรือใส่ริสแบนด์สีรุ้งติดข้อมือ “คนที่เปิดเผยมันสบายใจกว่านะ เวลาใครมาถามนู่นนี่นั่น พี่ก็ถือโอกาส educate เขาไปเลย เช่น ในกลุ่มที่เราต้องปฏิสัมพันธ์กันหลายวัน บางทีพี่แนะนำตัวเองเลยว่า ผมทำงานประเด็น LGBT หากใครสงสัยเรื่องลูกเป็นเกย์ เป็นทอม เป็นดี๊ ปรีक्षाได้นะครับ ผมมีประสบการณ์ตรง ทุกคนก็เข้าใจ สุดท้ายทุกคนก็เป็นเพื่อนกับเราหมด พอเราเป็นตัวอยู่อย่างนี้ได้ เราก็รู้สึกว่ามีพลังภายในตัวเองอยู่ตลอดเวลา”

รอให้สังคมเปิดใจ

เมื่อถามถึงการถูกกีดกันหรือเลือกปฏิบัติ พี่อ้นบอกว่าช่วงเป็นเด็กไม่เคยเจอเลย เป็นเพราะไม่เปิดเผยอัตลักษณ์ของตัวเอง นอกจากนี้ยังเป็นหัวหน้าห้อง อย่างไรก็ดี ในช่วงวัยนั้นเขาได้เห็นคนที่ เป็นกะเทยหรือออกสาว ถูกกลั่นแกล้งและแหวอยู่เสมอ เมื่อเข้าสู่วัยทำงาน เขาเจอเพื่อนร่วมอาชีพที่รู้ว่าเขาเป็นเกย์พูดกระแนะกระแหนอยู่บ้าง แต่ส่วนหนึ่งเป็นเพราะทั้งคู่เป็นคู่แข่งกันในการทำงานด้วย เขาจึงไม่เห็นประโยชน์ที่จะอธิบายและเลือกไม่ได้ตอบอีกฝ่าย

ในช่วงหลังมานี้เขาตั้งกลุ่มชมรมเพื่อทำกิจกรรมร่วมกันในที่สาธารณะ เขาพบว่าบางร้านอาหารไม่ต้อนรับให้กลุ่มของพวกเขาจัดงานบางองค์กรเชิญชมรมของพวกเขาไปร่วมกิจกรรม แต่เมื่อต้องอ่านชื่อชมรมก็ตั้งใจเลี่ยงการพูดคำว่า ‘เกย์’ ออกมา หรือถึงขั้นยกเลิกกิจกรรมไปเลยก็มี “พี่เจอบ่อยจนพี่จะต้องเช็กกับเจ้าของสถานที่ก่อน บอกว่าเราเป็นใคร หรือบางทีก็ชวนเราไปร่วมกิจกรรม พอเราเตรียมตัวเรียบร้อยแล้ว ก่อนจัดกิจกรรมก็โทรมาขอยกเลิก อ้างว่าเปลี่ยน concept งานบ้างละ หรือบางคนเพิ่งมาสังเกตหน้างานก็เลือกอ่านชื่อชมรมเราผิดไปเลย พี่เลยสั่งน้องๆ ในชมรมว่า ถ้าพี่ตายไป ห้ามเปลี่ยนชื่อชมรมเด็ดขาด ขอให้คงสัญลักษณ์ของการเป็นตัวของตัวเองไว้ พี่มองว่าเราต้องยอมรับตัวเองได้ในทุกสถานการณ์ คนที่ไม่ยอมรับหรือไม่ชอบเราก็ถือเป็นเรื่องของเขา แต่ถ้าเรายอมถอยและไม่ยอมรับว่าตัวเราเองเป็นใคร เรากำลังให้ความสำคัญกับคนที่ไม่ยอมรับ เราไปทำให้ตัวเขาใหญ่ขึ้น เรา empower เขา แต่เราไม่ได้ empower ตัวเอง

“เมื่อก่อนเวลาประชุมภาครัฐ เขาจะเรียกเราว่าเป็น ‘พวกรักร่วมเพศ’ หรือ ‘เบี่ยงเบนทางเพศ’ คือเขาคิดว่าเราเป็นคนที่ย่ำแย่ตลอดเวลา ลำโสน ติดเอดส์ จิตไม่ปกติ หรือบางทีก็ถามเลยว่า จะจดทะเบียนสมรสกันทำไม ในเมื่อไม่มีลูก อย่างในชีวิตประจำวัน พี่จะโดนถามบ่อยมากกว่า ‘เป็นเกย์เพราะอะไร’ ‘รักษาหายไหม’ ‘เปลี่ยนกลับมาเป็นผู้ชายได้ไหม’ คือต้องอดทนและ educate เยอะมาก แต่ไม่กี่ปีมานี้ คนไม่ถามกันแบบนี้แล้ว เมื่อก่อนพ่อแม่จะพาลูกที่เป็นกะเทยไปหาจิตแพทย์ แต่เดี๋ยวนี้พ่อแม่บางคนพาลูกมาปรึกษาว่าจะใช้ฮอร์โมนยังไงถึงจะปลอดภัยด้วยซ้ำ พี่มองว่าพวกเราชนรุ่นกันมากพอจนสังคมรู้ เข้าใจ และเปิดกว้างมากขึ้น ประเด็นที่ผลักดันก็ก้าวหน้ามากขึ้น”

พี่อ้นเป็นคนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการผลักดันสิทธิของผู้มีความหลากหลายทางเพศมานานหลายปี เขาบอกว่าในช่วงแรกๆ ที่ผลักดันพระราชบัญญัติคู่ชีวิต ให้นำในการรณรงค์คือเรื่องสิทธิทางสุขภาพ ด้วยข้อเรียกร้องว่าอย่างน้อยที่สุดคู่ชีวิตที่เป็นคนเพศเดียวกันควรดูแลสุขภาพของกันและกันได้ ซึ่งเราก็อำนาจจากที่คุยประเด็นเรื่องความสัมพันธ์กับพี่อ้นว่า แฟนคนแรกที่อยู่เคียงข้างพี่อ้นมาตลอดก็เสียชีวิตด้วยปัญหาทางสุขภาพ และมีคนรอบข้างบางส่วนที่สูญเสียคนรักไปจากปัญหาสุขภาพเหมือนกัน พี่อ้นจึงคิดว่าประเด็นการดูแลสุขภาพของคู่รักเพศเดียวกันเป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม

ปัจจุบันพี่อ้นอายุย่าง 60 ปี อาศัยอยู่บ้านแฟนคนปัจจุบัน และยังมีบ้านของตัวเองที่เป็นมรดกของแม่ ทั้งคู่ใช้ชีวิตร่วมกันเป็นเวลานานและวางแผนว่าจะอยู่ด้วยกันจนถึงบั้นปลายชีวิต พี่อ้นไม่คิดมีลูกและมองว่าครอบครัวคือการดูแลเอาใจใส่กัน การแก้ปัญหาพร้อมกัน และความเข้าใจในกันและกัน “คนนี้แหละ ใช่ เพราะว่าเขาดูแลเราดี lifestyle ชีวิตหลายอย่างก็คล้ายๆ กัน พี่พบว่าถ้า lifestyle ไม่สอดคล้องกัน คุณจะมีปัญหากันไป เช่น พี่กับเขาชอบอ่านหนังสือเหมือนกัน ก็ชอบเดินร้านหนังสือ แต่อะไรที่ชอบไม่เหมือนกันก็ไม่ใช่ไร แยกกันทำ พี่มองว่าเขาเป็นคนไม่ perfect เราก็ไม่ perfect เราถึงอยู่ด้วยกันได้ ยอมรับและปรับตัวกันไป”

สมรสเท่าเทียม
มันเป็นสิทธิ
และเป็นทางเลือก

ตอนนี้พี่อ้นมีเงินเก็บสะสมไว้พอสมควร ทุกวันนี้ยังคงทำงานและตั้งใจสร้าง passive income ผ่านความสามารถที่ตัวเองถนัดและได้รับการว่าจ้างในทุกๆ ปี เพื่อให้มีรายได้เข้ามาเรื่อยๆ นอกจากนี้ตนเองและคู่ยังทำประกันชีวิตและประกันสุขภาพไว้เรียบร้อย แต่พี่อ้นพบปัญหาที่ไม่สามารถลงชื่อแฟนเป็นผู้รับประโยชน์ในเอกสารประกันชีวิตได้ ทั้งๆ ที่กฎหมายประกันชีวิตไม่ได้กำหนดว่าต้องยกผลประโยชน์ให้คนในครอบครัวเท่านั้น แต่คนขายประกันส่วนใหญ่เลือกไม่ทำให้ เนื่องจากกังวลว่าจะมีปัญหาในภายหลัง พี่อ้นจึงระบุผู้รับประโยชน์เป็นน้องสาว และฝากฝังให้น้องสาวมอบผลประโยชน์ให้คู่ของตนด้วย

ด้านสุขภาพร่างกาย พี่อ้นพยายามดูแลสุขภาพตัวเอง เช่น ออกกำลังกาย ดูแลอาหารการกินไม่ให้มีโซเดียมมากเกินไป เนื่องจากเป็นโรคเกาต์และพยายามฝึกสติ เพราะเคยทำติดต่อกันแล้วส่งผลดีทั้งทางร่างกายและจิตใจ สำหรับการวางแผนในวาระสุดท้ายของชีวิต เขาวาดหวังแค่ที่ไม่อยากตายอย่างเจ็บปวดทรมาน จึงสนใจแนวคิดการุณยฆาต “พี่คิดเรื่องหนึ่งที่ทรัพย์สินบนโลกมันมีจำกัด ถ้าเราแก่แล้ว เราน่าจะมีทางเลือกกว่าจะตายได้ เราอยากลาโลกนี้ไปด้วยตัวเอง ไม่อยากตายทรมาน ต้องมีสายระโยงระยาง ต้องบิ๊มหัวใจ หรือกินยาเป็นร้อยเป็นพันเม็ดเพื่อรักษาชีวิตไว้ พี่คิดว่าเราได้ทั้งอะไที่เป็นประโยชน์ไว้แล้วก็จบชีวิตได้ พี่เชื่อมั่นช่วยสังคมและลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ดีกว่าต้องนอนกินเงินรัฐบาล ป่วยนู่นป่วยนี่ แล้วเชื่อไหมว่าเพื่อนวัยเดียวกันกับพี่ 2-3 คนพูดว่า ไม่อยากเก็บตังค์ไปอยู่บ้านพักคนชรา แต่อยากเก็บตังค์ไปตายที่สวิตเซอร์แลนด์”

เมื่อถามเกี่ยวกับการสนับสนุนเชิงนโยบายที่ช่วยกลุ่มความหลากหลายทางเพศ พี่น้องตอบทันทีว่าอยากปรับระบบการศึกษาใหม่ให้มีมิติที่เข้าใจความหลากหลายหลายทางเพศ เช่น ในตำราหรือข้อสอบในระบบการศึกษา บางครั้งยังตีตรากลุ่มผู้ที่มีความหลากหลายทางเพศอยู่ ควรปรับแก้เนื้อหาดังกล่าว อีกทั้งควรสร้างแบบเรียนหรือกิจกรรมที่สร้างเสริมให้เด็กเรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกันกับความหลากหลายได้อย่างเข้าอกเข้าใจ โดยเนื้อหาอาจไม่จำเป็นต้องอยู่ในวิชาสุขศึกษาก็ได้

“ถ้าเราบอกว่าจะอบรมเรื่อง sexual diversity พ่อแม่จะไม่สบายใจนะ เขาอาจมองว่าเราไปกล่อมเกลาลูกเขาให้เป็นแบบนี้แบบนั้น แต่เราสอนเรื่องนี้โดยใช้หลักการสิทธิมนุษยชนเป็นพื้นฐานได้ เขาต้องมีทักษะในการปรับตัว ทักษะด้านหนึ่งที่ต้องเรียนรู้คือ relationship เราก็ชวนให้เขาเห็นความสัมพันธ์ของมนุษย์ที่มีหลากหลายแบบ ชาย-หญิง ชาย-ชาย หญิง-หญิง เราจะเคารพและอยู่ร่วมกันได้อย่างไร ซึ่งมันจะมีประโยชน์กับนักศึกษาที่อาจจะยังไม่รู้จักตัวเองมาก และถ้ามีการให้คำปรึกษาส่วนตัวด้วยก็ยิ่งดี”

ด้านกฎหมายสมรสเท่าเทียม พี่น้องสนับสนุนกฎหมายฉบับดังกล่าวและเห็นว่านี่คือสิทธิขั้นพื้นฐานที่ทุกคนพึงมีพึงได้ อย่างไรก็ตาม ส่วนตัวเขาเองอาจไม่เลือกจดทะเบียน เพราะเห็นว่ามีภาระผูกพันตามมาจำนวนมาก จึงต้องแลกเปลี่ยนพูดคุยกับคู่ชีวิตของตนต่อไป “พื้มองว่าสมรสเท่าเทียมมันเป็นสิทธิและเป็นทางเลือก คนที่อยู่ด้วยกัน แต่ไม่อยากจะจดทะเบียนก็ไม่ต้องจดทะเบียน ทำธุรกิจร่วมกัน ตกลงปลงใจกัน เขาอยากมีอะไรรับรองเลยก็ควรได้จดทะเบียน ฉะนั้นคนที่ออกมาพูดว่ามีทำไม คนพวกนี้ก็ควรเงียบ เพราะเราต้องการความเท่าเทียม LGBTQ ก็เสียภาษีเหมือนผู้ชายผู้หญิงทั่วไปแล้วทำไมเราไม่ได้สวัสดิการหรือการดูแลเหมือนผู้หญิงผู้ชาย”

สำหรับชีวิตหลังจากนี้ พี่อั้นยังมีอีกหลายเรื่องที่ยอยากผลักดัน หัวใจหลักคือเขายากส่งต่อความเข้าใจเรื่อง gender ต่อไป เนื่องจากเห็นพลังของคนหนุ่มสาวรุ่นใหม่ที่มีความกล้าหาญและเห็นความเป็นไปได้ต่างๆ ในสังคม “พื้มองว่าการให้ความรู้ การส่งต่อความคิดสำคัญมาก พี่เป็นมนุษย์จอมโปรเจกต์ มีอีกหลายอย่างที่ยังไม่ได้ทำและอยากทำ อันหนึ่งที่ยอยากทำคือสร้าง business forum เพื่อไปเคาะกะโหลกฝ่ายบุคคลในบริษัทต่างๆ ให้ยอมรับการสมัครงานของ transgender มากขึ้น เพราะคนกลุ่มนี้ถูกกีดกันสูงมาก ถูกมองว่าเป็นคนที่ sensitive เกินไป ไม่น่าไว้วางใจ หรือเป็นมิจฉาชีพ เราจะทำอย่างไรให้ภาพของ transgender ไม่ได้มีแค่นางโชว์ เจ้าของร้านยา ช่างแต่งหน้าทำผม แต่จะทำยังไงให้ transgender เป็น CEO เป็น manager ก็ได้”

พี่อั้นในวัย 56 ปี ด้วยความที่ชอบทำกิจกรรมต่างๆ ตลอดเวลาภายนอกจึงห่างไกลกับคำว่าผู้สูงอายุอยู่มาก จากเด็กหนุ่มที่หัวใจบอบบางและต้องหลบซ่อนตัวผู้ใหญ่มุมที่มีหัวใจเข้มแข็ง และยังมีไฟในใจที่ยอยากร่วมสร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคมนี้ด้วยตาที่เป็นประกายและน้ำเสียงที่กระตือรือร้น พี่อั้นคิดว่าหลังจากพูดคุยกับเราเสร็จก็จะเริ่มทำโปรเจกต์ที่ตัวเองตั้งใจไว้ในไม่ช้า

จากเรื่องราวของเพื่อนๆ ชายรักชายที่เรารวบรวมมา คิดว่าผู้อ่านน่าจะเห็นว่าแม้พวกเขาจะสามารถหลบซ่อนตัวตนเพื่อกลับไปกับชายที่ทำตามความคาดหวังของสังคมไทยได้ แต่สังคมไทยในอดีตที่มีอคติต่อพวกเขาทำให้ชายรักชายในอดีตเติบโตมาพร้อมกับความสงสัยและความรู้สึกที่ตนเองแปลกแยกจากคนอื่นๆ หลายคนพยายามที่จะทำตามความคาดหวังของสังคมเพื่อที่จะใช้ชีวิตในฐานะผู้ชายธรรมดาๆ คนหนึ่ง แต่ท้ายที่สุดก็ไม่สามารถผันตัวตนของตัวเองได้ เส้นทางของชายรักชายที่ได้มีโอกาสแบ่งปันเรื่องราวกับเราเป็นตัวอย่างให้เห็นว่า ประสบการณ์ ระยะเวลา และการมีคนรอบข้างที่ยอมรับในสิ่งที่เขาเป็น สามารถสร้างแรงบันดาลใจหรืออย่างน้อยเป็นกำลังใจให้พวกเขาค่อยๆ ยอมรับตัวตนของตัวเองได้ และสำหรับบางคน ชายรักชายที่ครั้งหนึ่งรู้สึกไม่ปลอดภัยแม้แต่จะพูดเรื่องเกี่ยวกับตัวเอง กลายมาเป็นกลุ่มคนที่เสียงดังที่สุด และพร้อมที่จะใช้เสียงของตัวเองทำให้คนอื่นมองเห็นกลุ่มความหลากหลายทางเพศในยุคหลังๆ มากขึ้น

เสียงที่หายไป
ในสังคม ชายเป็นใหญ่

จากประสบการณ์ของผู้หญิงข้ามเพศและชายรักชาย ซึ่งเป็นกลุ่มคนแรกๆ ที่คนในสังคมไทยนึกถึงเวลาได้ยินคำว่า ‘เพศที่สาม’ ‘LGBT+’ หรือ ‘กลุ่มความหลากหลายทางเพศ’ ซึ่งในความเป็นจริงเรากลับมองข้ามไปว่า ความหลากหลายของตัวตนมนุษย์ไม่ได้จำกัดอยู่แค่กลุ่มคนที่มีเพศกำเนิดเป็นชาย ผู้ที่ถูกสังคมระบุว่าผู้หญิงจำนวนหนึ่งก็ไม่ได้ทำตามชนชายจริงหญิงแท้ บางส่วนนิยามตัวเองแตกต่างจากสิ่งที่สังคมคาดหวัง บางส่วนตัดสินใจที่จะสร้างความสัมพันธ์กับเพศเดียวกัน แต่เรื่องราวของพวกเขาไม่ค่อยถูกพูดถึงและถ่ายทอดผ่านสื่อ ผู้อ่านหลายท่านอาจจะเห็นว่าภาพของ ‘ทอม’ บนสื่อไทยมีจำนวนไม่มากถ้าเทียบกับ ‘กะเทย’ และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันนี้ซีรีส์วายที่นำเสนอความรักอันสวยงามระหว่างชายหนุ่ม แต่ภาพของความสัมพันธ์ระหว่างหญิงสาวกลับมีไม่มากนัก ในส่วนนี้เราจึงอยากชวนผู้อ่านมาสัมผัสเรื่องราวและประสบการณ์ของกลุ่มเพื่อนๆ ของเราที่สังคมมักมองข้าม เพราะในสังคมชายเป็นใหญ่ เสียงที่ถูกเปล่งออกมาจากปากของ ‘ผู้หญิง’ อาจจะดังไม่มากพอ

อิสราฟ

จากกรอบเพศ

หากมองกันภายนอก **ครูเจน**เป็นผู้หญิงผมดำชอยสั้น แม่จะถึงวัยเกษียณ แต่ยังเดินเหินได้แข็งแรง วันที่มาคุยกับเรา เขาสวมเสื้อยืดสีดำพิมพ์ตัวหนังสือสีขาวของสาขาวิชาด้านสตรีนิยมและเพศวิถี ที่สะท้อนเรื่องราวของเขาได้อย่างดี

ครูเจนอายุ 60 ปี โสด เคยหย่าร้างหนึ่งครั้ง มีลูกชายสองคน ปัจจุบันเป็นนักกิจกรรมและนักวิชาการอิสระด้านเพศวิถี ทำสวนโคกหนองนาของตัวเอง เขานิยามตนเองว่าเป็น non-binary คือบุคคลที่ไม่เจาะจงว่าเป็นชายหรือหญิง แต่สั่นไหลอยู่ในสองขั้ว

ถือได้ว่าครูเจนเพิ่งเกิดใหม่ในเพศวิถีนี้ไม่นานนัก ก่อนหน้านี้เคยเรียกตัวเองว่า ทอม หญิงแท้ แต่งงาน มีลูก แต่ลึกๆ เขาอยากมีคู่ที่เป็นทอม และรู้สึกไม่อยากใกล้ชิดกับคนที่มิ 'จู' เพราะเพศชายที่เขาประสบพบเจอทำให้เขารู้สึกกลัวและไม่ปลอดภัยตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น จนถึงวัยทำงาน เขาไม่ต้องการตัวเป็นหญิงแท้ และอึดอัดกับข้อใจเวลาต้องกรอกคำนำหน้าว่านาง หากเป็นไปได้เขาไม่อยากจะใส่คำว่าอะไรลงไปเลย

เราจึงชวนเขาคุยในฐานะมนุษย์คนหนึ่งที่มีเพศกำเนิดเป็นหญิง ในฐานะผู้รอดชีวิตจากความรุนแรงด้วยเหตุแห่งเพศ ในฐานะที่เคยเป็นข้าราชการครูที่ผลักดันเรื่องเพศศึกษาในระบบ ในฐานะที่เป็นนักกิจกรรม ในฐานะที่เป็นแม่ และในฐานะที่เป็น non-binary

ทำความเข้าใจโลก

ครูเจนเป็นคนกรุงเทพฯ โดยกำเนิด เขาชอบเตะบอลและเล่นกับพี่ชาย ไม่สนใจแต่งตัวแต่งหน้าเหมือนพี่สาว เขาเริ่มรู้สึกสนใจและชอบผู้หญิงด้วยกันตอนเรียนประถม และชัดเจนขึ้นเมื่อเรียนมัธยมในโรงเรียนหญิงล้วน เขาหลงรักมาสเซอร์ (ครูผู้สอน) และเคยเอาดอกไม้ไปให้ เคยมีแฟนเป็นผู้หญิง ครูเจนจะติดหัวๆ จึงรับบทบาทเป็นทอมที่คอยดูแลอีกฝ่าย อย่างไรก็ดี เมื่อเริ่มเติบโตต่างคนเริ่มมีผู้ชายมาจีบ จึงค่อยๆ ห่างกันออกไป

“เรารักผู้หญิง แต่ไม่ได้แปลว่าเรารักผู้ชายไม่ได้ พี่เลยไม่ใช่เลสเบี้ยนเต็มตัว ช่วงที่จบ ม.ศ.5 เริ่มมีผู้ชายเข้ามา เราก็ตื่นเต้นหือหือว่า แม้วาลึกๆ จะชอบผู้หญิงมากกว่า แต่ก็มีสามีเอาไว้ปกป้อง รักกันชั่ววูบชั่วคราวก็เอาเลย พอมองกลับไปมันเป็นความคิดโง่ๆ นะ ในขณะที่เดียวกันผู้หญิงที่คบ เราก็รู้สึกว่าเขาไม่ได้จริงจัง เรารอกหักอีก เพราะเขาไปมีคนอื่น แต่เขาอาจจะจะเป็นแบบเราก็ได้ คือคบได้ทั้งสองเพศ หรือไม่ก็อยากมีผู้ชายไว้ดูแลเหมือนกัน”

อย่างไรก็ดี ครูเจนเผยว่ามีเหตุการณ์ฝังใจวัยอนุบาล เขาเคยถูกละเมิดโดยคุณตาที่อยู่บ้านตรงข้าม จนเมื่อโตพอรู้ความจริงทำตัวหัวๆ เหมือนเด็กผู้ชาย เพราะเชื่อว่าหากทำตัวแบบนั้นจะไม่มีใครมาถอดกางเกงได้ง่ายๆ

“เป็นเรื่องที่เราจำได้ ภาพว่าคุณตาใช้วิธีนั้น...ก็รู้ว่าทำไมยังจำถึงทุกวันนี้ มันกลายเป็นฝังใจมากกว่าไอ้เรื่องที่เคยถูกข่มขืนหรือทำแท้งด้วยซ้ำไปนะ”

เผชิญความรุนแรงซ้ำๆ

เมื่อเติบโตสู่วัยทำงาน ครูเจนได้ไปเรียนหลักสูตรแห่งหนึ่งที่มีการออกพื้นที่ลงทำงานภาคสนาม และทำงานในฐานะครูชายแดนในจังหวัดแห่งหนึ่ง เขาก็มักวางตัวเป็นผู้หญิงแกร่ง เพราะต้องลงพื้นที่คนเดียว

“พี่ก็ดูเป็นผู้หญิงนะ แต่เราจำเป็นต้องกล้าแกร่ง บางคนจะมองว่าพี่เหมือนทอมตัวเล็กๆ บางทีก็มีทหารมาจีบ คนก็แซวว่าจีบทอมเว้ยๆ หรือพูดกันว่ามีครูทอมคนหนึ่งมานะ ระวังลูกสาวไว้ คือจีบแบบหมาหยอกไก่แบบนี้ เราก็ตอบไปว่า เราไม่ใช่ทอม เราเป็นผู้หญิง เพราะเราเป็นครู จำเป็นต้องวางตัวว่าฉันคือผู้หญิง”

แต่แล้วเหตุการณ์ที่เป็นดังฝันร้ายในชีวิตของครูเจนก็ได้เกิดขึ้น ในพื้นที่ชายแดนเช่นนั้น รุ่นพี่ที่เขาไว้ใจกลับใช้โอกาสขณะมีเมาชมขึ้นเขา อีกทั้งยังใช้สถานะที่เป็นคนที่ได้รับการยอมรับจากชุมชนและหลักสูตรที่เขาศึกษาอยู่ ทำให้ไม่กล้าพูดเพื่อปกป้องตัวเอง

“เขาเป็นคนที่เรานับถือมากๆ นะ แต่จริงๆ เป็นพอมดแท้ๆ เลย เขาใช้วิธีการที่ทำให้เราไม่กล้าลุกขึ้นมาต่อสู้ คือเขาจัดพิธีรับขวัญถอนฮอนฮอนเป็นการต้อนรับเราเข้าบ้าน ทำให้เรารู้สึกได้รับความยอมรับศรัทธาจากคนในชุมชน เขาเป็นคนพูดด้วยว่าจะดูแลเราอย่างดีที่สุด ผูกฝ้ายผูกข้อมือ แต่มันกลายเป็นการกระทำที่ทำให้เราสยบยอมให้อำนาจของชายเป็นใหญ่ไปในตัว

“ตอนนั้นเราเมามากเลยไม่ได้ระวัง แล้วพอเราท้อ เขาก็มองว่าเราไปแบล็กเมลเขา จะมาแบล็กเมลบ้าอะไรละ เราต้องไปทำแท้ง คนเจ็บคือเรา ภาพของการทำแท้งครั้งแรกมันยังฝังใจเลย ด้วยความที่เราไม่ได้สลับ มันเลยรู้สึกหมดว่าเราเอาอะไรออกจากเรา มีกระดาษหนังสือพิมพ์มาห่อ... ดิที่พี่มีโอกาสได้ทำงานกับกลุ่มทำทาง พี่เลยเยียวยาเรื่องนี้ไปได้พอสมควร

16 ปีแห่งความหลังแล้ว
ถึงได้ลุกขึ้นมาพูดนะ
พูดไปร้องไห้ไป
ไม่รู้ก็รอบเพื่อैया

“หลังเกิดเหตุพี่ไม่กล้าบอกใครเลย ส่วนหนึ่งเพราะพี่กำลังจะบรรจุครูด้วย เราต้องเรียนให้จบ ต้องทำสารนิพนธ์เพื่อให้ได้วุฒิ เลยกลัวเสียชื่อกลัวไม่มีคนฟังเรา กลัวกลายเป็นตัวตลกของการสัมมนาสารนิพนธ์ กลัวคนจะคิดว่าเขาเตือนแล้วว่าลงพื้นที่ต้องทำตัวอย่างไร แล้วเราถูกข่มขืนเพราะเราทำตัวไม่ดีเองหรือเปล่า เลยเลือกจะเงียบดีกว่า แต่พอมีโอกาสคุยกับเพื่อนนอกกรอบพบว่ามันก็โดนละเมิดจากคนนี่เหมือนกัน เราเลยคิดว่าต้องมีอีกแน่ๆ ผู้หญิงที่เข้ามาในพื้นที่ชายแดนแล้วโดนกระทำ ซึ่งมันไม่ยุติธรรมเลย”

อย่างไรก็ดี หลังจากเหตุการณ์ดังกล่าวผ่านมา 16 ปี ครูเจนมีโอกาสดูได้เรียนปริญญาโทและได้ศึกษาประเด็นเกี่ยวกับสังคมชายเป็นใหญ่ จึงทำวิทยานิพนธ์ในเรื่องดังกล่าว เขียนเรื่องราวทั้งหมดออกมาเพื่อเยียวยาตัวเอง และผู้ที่มีประสบการณ์ร่วม

“16 ปีแห่งความหลังแล้วถึงได้ลุกขึ้นมาพูดนะ พูดไปร้องไห้ไปไม่รู้ก็รอบเพื่อเยียวยา พี่เอาเรื่องในแต่ละวิชาที่เรียนมาร้อยเรียงให้เป็นเล่มวิทยานิพนธ์ จบคอร์สแล้วยังเรียนเพิ่มเพื่อเอามาตกผลึกว่าการเล่าเรื่องมันเป็น mechanism ในการเยียวยาได้จริงๆ”

ความสัมพันธ์ที่ไม่มั่นคง

สำหรับการทำแท้งครั้งที่สองเกิดขึ้นกับสามีเก่าของครูเจน เป็นการมีเซ็กซ์ที่เกิดขึ้นเพราะความมึนเมา แต่ฝ่ายชายยังไม่พร้อมมีลูก จึงตัดสินใจทำแท้งอีกครั้ง เมื่อพร้อมมีลูกอีกจึงตัดสินใจแต่งงานมีครอบครัว

“ตอนนั้นก็ไม่รู้ว่าพลาดได้ยังไงนะ น่าจะเป็นเพราะเหล้า ตอนนั้นพ่อของลูกเรายังไม่พร้อม แต่ตอนหลังมีลูกกันอีกก็ตัดสินใจแต่งงานกัน สร้างครอบครัว เพราะตัวเราก็เป็นครูบาอาจารย์ มีความพร้อมแล้ว”

อย่างไรก็ดี หลังแต่งงานไป ครูเจนรู้ว่าสามีตัวเองนั้นข่มขืนเด็กหญิง ที่ทำงานในบ้านและอ้างว่าเมา เหตุดังกล่าวทำให้หลายปีหลังจากนั้น เขา ตัดสินใจหย่าและมองว่าชีวิตตัวเองไม่เคยเจอผู้ชายดีๆ เลย เจอแต่คนเฮงซวย มาตลอด

“ผู้ชายที่ผ่านมาก็คือไมโอเคเลยนะ สักคนที่เคยมีแฟนผู้ชายที่เป็นหมอก็ทำผู้หญิงอื่นท้อง ขนาดเป็นหมอ บางคนก็จะเอาอย่างเดียว แล้วมันเจ็บ ตอนนี้อยู่คนเดียว จู้ ไม่เอาแล้วผู้ชาย ซึ่งผู้ชายที่ดีๆ ก็มีแหละ แต่ที่รู้สึกว่าจะเจอแต่พวกชายแท้ คือผู้ชายที่วางตัวเหนือกว่าผู้หญิง ไม่ได้มีความเข้าใจเรื่อง ความหลากหลายทางเพศ บางทีก็ลามไปถึงดูถูกผู้หญิงหรือกลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศด้วย”

ครูเจนยกตัวอย่างผู้ชายที่ใกล้ชิดตัวคือพี่ชายตัวเอง ที่รับไม่ได้กับงาน ด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิความหลากหลายทางเพศที่ครูเจนทำ หรือแม้แต่ ลูกชายของเธอสองคนที่ไม่ชัดเจนนักว่ายอมรับแม่ได้เต็มร้อยหรือไม่

“ได้ลูกชายสองคนเนี่ยมันมีอาการมากเวลามีผู้ชายมาใกล้ๆ บอกว่า ไม่มีใครรักแม่จริงหรอก แม่แก่แล้ว แม่ไม่ได้เป็นหญิงเลย ใครจะรัก มันเห็น แม่ทำงานเรื่องเพศมาตลอดก็คิดว่าแม่เหมือนทอม เหตุที่พ่อเลิกกับแม่ เพราะ แม่เป็นทอม พ่อบอกเขาแบบนี้ ตอนที่เราได้รางวัลนักต่อสู้เพื่อสิทธิมนุษยชน สามีก็ไม่เข้าใจ โทรมาคำว่าเราเป็นทอม หลังจากนั้นก็ได้คุยกันอีกเลย... คือพวกผู้ชายนี่แปลก เราก็ชี้แจงพูดว่าที่ฉันเลิกกับแกเพราะไปข่มขืนเด็กในบ้านต่างหาก แล้วมาอ้างว่าเมานั่นอย่างนี้ พ่อมาเรียนได้ 2 ปีนี้แหละ พี่ถึงได้ตัดสินใจหย่า พ่อหย่าก็ลุกขึ้นมาสู้ผ้าถุง ดัดผมหยิก แต่งตัวเป็นหญิงเลย ผู้ชายมาจีบด้วยนะ แต่ไม่ได้จะเอาใครหรอก แค่อยากบอกว่ากูจะเป็นอะไรก็ได้”

คนเดียวในชีวิตครูเจนที่เข้าใจจริงๆ คือแม่ ซึ่งเป็นคนเดียวที่
รับฟังความทุกข์ของเขา ฟังทุกประสบการณ์ความเจ็บปวดที่ผ่านเผชิญ เข้าใจ
เป็นอย่างดีว่าทำไมเขาถึงทำงานเรื่องสิทธิทางเพศอย่างไม่หยุดยั้งจนปัจจุบัน
ทุกวันนี้แม่ของครูเจนอายุ 88 ปีแล้ว แต่ยังคงเป็นหลักพิงทางจิตใจให้ครูเจน
ในทุกๆ วัน

ออกนอกกล่อง

เราค่อนข้างสนใจที่คนในวัยเกย์ณัฐจักษ์คำว่า ‘non-binary’ และเลือก
ใช้คำคำนี้เรียกตัวเอง เราจึงพูดคุยเรื่องนี้กับครูเจน และถามว่าทำไมถึงใช้
คำคำนี้

“ชีวิตฉันจะใช้ยังงี้ก็ได้แล้ว ดีใจจังเลยที่มีคำนี้” ครูเจนตอบด้วย
รอยยิ้ม

“ตัวพี่ไม่ได้รู้สึกว่ายากวางตนว่าเป็นหญิงแท้ๆ เพราะบางครั้งรัก
ผู้หญิงด้วยกัน เคยคบผู้ชาย แต่หลังๆ มานี้พี่เริ่มรู้สึกรังเกียจๆ คือมันไม่ได้
ปลอดภัยกับฉันเลย ยิ่งต้องเอามดลูกรังไข่ออกเพราะเคยทำแท้ง ทำให้มี
เนื้องอกเกิดขึ้นหลายตำแหน่ง ความเป็นหญิงก็ยิ่งหายไป พอได้เจอน้องๆ กลุ่ม
non-binary ในงานเบิกบานเฟส ก็รู้สึกว่ากลุ่มนี้น่ารัก บางคนมีหมวดเครา
ร่างใหญ่ แต่มีความน่ารัก มีความ empathy ต่อกัน รู้สึกอบอุ่นใจ พี่ยังไม่เคย
มีความสัมพันธ์กับคนกลุ่มนี้นะ แต่พี่รู้สึกว่าเขากลับเป็นตัวเองกันมากเลย
ทำไมฉันไม่กล้า พอได้อ่านบทกวีเปิดงานให้เขา ก็เดินไปบอกน้องเขาว่าพี่ขอ
เป็น non-binary ด้วยนะ

“พี่รู้สึกโชคดีมากที่อยู่ในช่วงเวลาที่เมืองไทยเริ่มมี pride คือการเปิด
รับค่อนข้างเยอะ ดังนั้นเวลาที่เจอในวงไหนก็ตาม เราพูดจากประสบการณ์
เรื่องเยอะมาก เป็นความรู้ชุดหนึ่งได้เลย และมันเป็นการเยียวยาด้วย ถึงแม้ว่า
trauma ของเราจะไม่มีวันหายก็ตาม”

ครูเจนบอกว่าในวันที่อายุล่วงเลยมาถึง 60 ปี เขารู้สึกลอยตัวกับกรอบกรงของความเป็นเพศมากขึ้น จากเดิมที่เคยเจ็บปวดซ้ำๆ กับการทำหน้าที่เป็นผู้หญิง สถานะปัจจุบันที่เป็นอยู่ทำให้เขามีความสุขมากกว่า พูดเรื่องเพศและร่วมมรณรังค์ในประเด็นต่างๆ ได้อย่างอิสระ ไม่ต้องกังวลเยอะเหมือนสมัยก่อน ส่วนหนึ่งเป็นเรื่องของจังหวะเวลาและยุคสมัย อีกส่วนเพราะเวลาที่เหลืออยู่ในชีวิตก็มีไม่มากแล้ว

เมื่อถามว่าหากเลือกคบใครได้สักคนในเวลานี้ ครูเจนอยากได้แฟนผู้หญิงที่เป็นทอม เพราะเวลาที่ดูแลกลุ่มนักฟุตบอลหญิง เมื่อได้อยู่ใกล้คนเพศสภาพนี้ เธอรู้สึกมีความสุขและอบอุ่นใจ

“มันแมนๆ แล้วรู้สึกอบอุ่นนะ ยิ่งถ้าเขาเข้าใจผู้หญิง เข้าใจเพศของตัวเองด้วย พอเราได้สอนเพศศึกษาหรือชวนคุยเรื่องนี้กับเขา ก็รับได้ง่ายๆ เลย ถ้าชีวิตฉันอยากมีใครมาดูแล ถ้าเลือกได้คงเลือกทอม แบบนี้พี่ก็จะกลายเป็นดีไซ์ใหม่ เห็นใหม่ว่า non-binary แล้วสำหรับพี่ พี่เป็น non-binary แล้ว”

ชีวิตในฐานะครูที่ทำงานเรื่องเพศศึกษา

ครูเจนบรรจุเป็นข้าราชการครูและทำงานเป็นครูกว่า 30 ปี ทำงานเป็นครูตั้งแต่ในพื้นที่เขตชายแดนถึงเมืองหลวง หลังจากนั้นเขาเรียนต่อบริญญาโทในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเพศและสิทธิสตรี และมีโอกาสได้ดูแลชมรมนักเรียนฟุตบอลในโรงเรียนซึ่งเปิดรับนักเรียนในกลุ่มความหลากหลายทางเพศ ได้ก่อตั้งชมรมเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและการให้ความรู้ด้านเพศศึกษาและเพศวิถีศึกษาแก่ครูในกรุงเทพฯ

อย่างไรก็ตาม ครูเจนตัดสินใจลาออกก่อนเกษียณอายุ เนื่องจากพบ
อคติต่อการขับเคลื่อนงานเพศศึกษาในระบบข้าราชการครูจำนวนมากจนรู้สึก
ไม่ไหว เช่น เด็กในกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่อยู่ในทีมฟุตบอลจะถูกหัก
คะแนนวินัยบ่อย บางคนถูกตี เนื่องจากแสดงอัตลักษณ์ของตัวเองผ่านทรง
ผม หรือแม้แต่ชมรมที่ครูเจนก่อตั้งก็ต้องต่อรองเพื่อเปลี่ยนชื่อ เพราะผู้ใหญ่
ไม่ต้องการให้เป็นการพูดถึงเรื่องเพศอย่างโจ่งแจ้งเกินไป จึงต้องบอกว่าชมรมที่
ตัวเองก่อตั้งดูแลเรื่องอื่นๆ ที่นอกเหนือจากเรื่องเพศศึกษาด้วย

“เราพาครูด้านสุขศึกษาในกรุงเทพฯ ที่สนใจ
ทำงานเรื่องเพศไปอบรมต่างจังหวัด แต่ก็
ผิดหวังหลายเรื่อง เพราะลึกๆ เขาไม่
อยากให้ชมรมแบบนี้ มองว่าเป็น
การชี้โพรงให้กระรอก พี่ก็ย้ายไปทำ
โรงเรียนใหม่ ทำให้เขาจนเขาดัง แต่
ก็รู้สึกว่าเขายังตีเด็กด้วยเรื่องแบบนี้
อยู่ พี่หันมาทำสื่อหนังสือเรื่องเพศ-
ศึกษากับนักศึกษาฝึกงาน พาเด็กๆ
ไปทำกิจกรรม แต่งานกลับถูกฉีกทิ้ง
ต่อหน้าเลย เขาเดินเข้ามางานเด็กในขณะ
ที่เรานั่งอยู่ด้วย ทั้งๆ ที่เราก็เป็นครูผู้ใหญ่
คนหนึ่ง ความรู้สึกว่ารับไม่ได้มันสะสม มัน
กดดัน จึงคิดว่าถ้ามีที่อื่นดีกว่า พี่ไปแน่ ไม่อยาก
อยู่ในกล่องแบบนี้ มีช่วงหนึ่งที่หนีไปเรียนปริญญา
เอกย้ายโรงเรียนใหม่ หันมาทำงานเป็นวิทยากรครูมาก
ขึ้น แต่ตอนนี้พี่ไม่ได้ช่วยทำแล้วนะ หลังๆ งานก็ชาลงไปมาก”

เป้าหมายของการเปลี่ยนแปลง

หลังจากเกษียณอายุก่อนกำหนด ครูเจนหันมาทำงานในองค์กรพัฒนาสังคมหลายแห่ง ปัจจุบันเป็นอาสาสมัครกระบวนการนักสิทธิมนุษยชน และเป็นอาสาสมัครกลุ่มต่างๆ อีกมากมาย เพื่อขับเคลื่อนสังคมในประเด็นต่างๆ ที่ตัวเองสนใจ

“ตอนนี้ทำงานอิสระแล้ว แต่เรายังอยากส่งต่อคือเรื่องเพศศึกษานะ เราอยากให้เด็กเรียนรู้ว่าเขาต้องรักตัวเอง หวงแหนในสิทธิเนื้อตัวร่างกายของตัวเอง รวมทั้งเรียนรู้ที่จะเคารพร่างกายและอัตลักษณ์ของคนอื่น ซึ่งมันสำคัญมากๆ นะ ถ้าเราจะต้องยินยอมเพราะกลัวเขาไม่รัก อันนี้ไม่ใช่ หรือต้องไปทำแท้ง เพราะผู้ชายบอกให้ทำ เขาก็ไม่ได้ตัดสินใจเอง ไซ้ใหม่ ยิ่งพอแก่ตัวขึ้น พี่เป็นโรคหัวใจก็รู้สึกเลยว่าเวลาเราเหนื่อยน้อย เราอยากสุขภาพดี พยายามรักษาอยู่ แต่ไม่รู้ว่าจะอยู่ถึงเมื่อไหร่ เพราะฉะนั้นต้องปล่อยของออกมาให้ได้มากที่สุด แม้กระทั่งลงลึกไปถึงประสบการณ์การมีเซ็กซ์พี่ก็พูดได้ไม่ติดขัด คือเป็นนายกสมาคมเพศมาก่อน เป็นประธานชมรมที่ทำงานเรื่องนี้ ฉะนั้นคุยได้ ไม่มานั่งปิดๆ บังๆ คือเราชวนกระรอกเข้าโพรงได้แล้ว

“ทุกวันนี้ก็มีเด็กโทร.มาคุย มาปรึกษาเรื่อยๆ ล่าสุดไปสอนเด็กมอญที่พูดไทยได้ ก็จะต้องรู้หรืออยากเห็นมาก พี่สนุนนะ เขามีปัญหาอะไรกับอวัยวะเพศเขาทั้งหลายแหล่ มาคุยได้เลย เรารู้สึกภูมิใจว่าเราไม่ได้ทำแค่เด็กไทยแล้ว เด็กมอญเขายังถูกกดทับใหญ่เลย เพราะเรื่องเพศนี่ไม่ให้พูด แค่มียูยางก็เรื่องใหญ่แล้ว มันเป็นบริบทของการกดทับซับซ้อน”

ทุกวันนี้สิ่งที่ครูเจนอยากแสดงออกจึงไม่ใช่ว่าตนเองเป็นคนมีอัตลักษณ์ทางเพศแบบไหนอย่างไร แต่อยากแสดงออกในฐานะครูคนหนึ่งที่ยอยากขยายความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ในสังคมนี้

กลับมาดูแลร่างกายและจิตใจ

นอกจากเคยผ่าตัดมดลูกออกทั้งหมด ปัจจุบันครูเจนมีปัญหาเรื่องโรคหัวใจ และคิดว่าอยากจะหาโอกาสพบจิตแพทย์ เพราะลึกๆ แล้วมีภาวะแห่งแล้งจากความรู้สึกเหนื่อยล้าสะสม

“ตอนที่เราไปอบรมธาตุทั้ง 4 เพื่อรักษาสมดุล พี่ได้รับคำแนะนำว่าข้างในเราค่อนข้างแห้งแล้ง น่าจะหาโอกาสเยียวยาหรือพบจิตแพทย์เพราะงานและชีวิตที่ผ่านมาเหมือนคนรอบตัวพี่เป็นไฟหมดเลย พี่ก็ทำงานกับอะไรที่มันแรงๆ ทั้งนั้นเลย พี่เลยรู้สึกเหนื่อยแล้วก็ป่วยเป็นโรคหัวใจ หลังๆ พี่เลยหันมาอยู่กับต้นไม้มากขึ้น มาทำสวนโคกหนองนาที่ลพบุรี เพื่อจะได้ fresh ขึ้นมาใหม่ให้ได้”

ครูเจนบอกกับเราว่าวันถัดไปหลังการให้สัมภาษณ์เขามีแผนจะไปอบรมด้านศิลปะบำบัดเพื่อเยียวยาตัวเอง นอกจากนี้เขายังมีวงกลุ่มเฟมินิสต์ที่ตั้งวงคุยบ่อยๆ และมีโอกาสได้ไปเยียวยากับกลุ่มเพื่อนที่ทำงานขับเคลื่อนเหมือนกัน แม้จะช่วยให้รู้สึกผ่อนคลายขึ้น แต่บางครั้งร่างกายก็กลับไประลึกถึงเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้น

“พี่อยากคุยกับจิตแพทย์เหมือนกันนะ แต่กลัวจะไปเจอจิตแพทย์ที่บอกให้เราต้องลืมมันลืมนี้ ไม่อยากเจอคนที่มาคิดแทนกัน เพราะเราคิดว่ามันไม่จำเป็นต้องทิ้งทุกอย่างที่เคยเกิดขึ้นในอดีต แต่มันคือบทเรียนที่เราเรียนรู้ได้” ครูเจนกล่าวถึงความกังวลของเธอในการเยียวยาแผลภายในของตัวเอง

ในวัย 60 ปี ครูเจนยังได้รับเบี้ยเกษียณอายุราชการอยู่บ้าง แต่ยังมีภาระที่ต้องดูแลลูกชายอยู่ และยังไม่มีบ้านของตัวเอง จึงมีความกังวลในเชิงเศรษฐกิจอยู่ไม่น้อย

“พี่ต้องดูแลและระวังเรื่องล้มละลายนะ เพราะต้องรับผิดชอบอยู่ แล้วเวลาซื้อบ้านที่ไรท์หลุดทุกหลัง กลายเป็นชื่อของคนอื่นตลอด ไม่ก็ขายขาดทุนไป แล้วเราก็เหลือช่วงชีวิตไม่ได้มากมาย อยากมีบ้านเป็นของตัวเองนะ ถ้าเกิดเราจะมีคู่อีกก็อยากให้เป็นผู้หญิงที่จะอยู่ด้วยกันจริงๆ แล้วมันจะมีปัญหาแน่ๆ เรื่องการกู้ร่วม ถ้าสมรสเท่าเทียมไม่ผ่าน ฉะนั้นช่วยกันหน่อยนะ”
ครูเจนหัวเราะ่วน

ครูเจนบอกเราว่าในชีวิตมันปลาย เขายังมีความปรารถนาเล็กๆ ที่อยากมีใครสักคนมาดูแลกัน อาจจะเป็นทอมหรือดี้ก็ได้ที่พร้อมจะเปิดเผย รัก และแต่งงานกับเขา ส่วนจะเจอคนนั้นหรือไม่อย่างไรก็เป็นเรื่องของอนาคต เรื่องราวของครูเจนทำให้เราเห็นว่า การที่ร่างกายเป็นหญิงทำให้คนคนหนึ่งสามารถเผชิญกับอำนาจได้มากมาย ถูกกระทำทั้งทางร่างกายและจิตใจ ถูกเอาเปรียบ โดยที่บ่อยครั้งไม่สามารถขอความช่วยเหลือหรือเรียกร้องความเป็นธรรมให้กับตนเองได้ แต่ครูเจนได้เปลี่ยนบาดแผลในอดีตให้เป็นกำลังที่จะช่วยคนอื่นๆ ที่ประสบปัญหาเหมือนตนเอง แม้ว่าจะมีบาดแผลที่ตัวเองต้องเย็บเย็บมากก็ตาม แต่ยังเลือกที่จะอุทิศตนเองเพื่อทำให้คนอื่นไม่ต้องเจ็บปวดกับเหตุการณ์ที่ครูเจนเคยผ่านมา

ถ้าข้างในของเราแข็งแกร่งพอ คนอื่นจะอย่างไร เราก็ไม่สะเทือน

ในวันที่นัดหมายเพื่อสนทนา พี่วันสวมเสื้อยืดสีแดงสดและกางเกงขาวาวทรงสปอร์ต เขาตัดผมสั้นด้านข้างและเซตผมตรงกลางให้เป็นทรง หากมองจากภายนอกแล้ว เขาดูเป็นคนบุคลิกนิ่งๆ ขรึมๆ และภายใต้ภาพลักษณ์นั้น บางคนอาจมองว่าเขาเป็นคนจริงจังและเข้าถึงยาก แต่ในจังหวะที่กำลังจะถ่ายภาพ เขายิ้มน้อยๆ ให้อีกกล้อง เมื่อรวมกับท่าที่ผ่อนคลาย ช่วงขณะนั้น เขาดูเป็นคนใจดีและเข้าถึงง่ายขึ้น

บทสนทนาในวันนั้นนับหนึ่งจากวัยเด็กแล้วสิ้นสุดที่ชีวิตในปัจจุบัน จากเด็กผู้หญิงที่ชื่นชอบกิจกรรมโดดโผน เล่นกีฬาในรั้วโรงเรียนอย่างจริงจัง และหลายครั้งก็ร่วมทีมกับเพื่อนผู้ชาย เมื่อไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของการแต่งตัว เขาเลือกตัดผมสั้นและใส่กางเกง เป็นเช่นนั้นตั้งแต่อยู่ในรั้ววิทยาลัยจนกระทั่งเริ่มทำงาน ส่วนในเรื่องความรัก เขาเคยมีแฟนเป็นผู้หญิงมาหลายคน เริ่มรักและจากลาด้วยเหตุผลที่ต่างกันออกไป ส่วนแฟนคนปัจจุบัน เขาอยู่ในความสัมพันธ์นี้มากกว่า 8 ปีแล้ว

พี่วันนิยามเพศของตัวเองว่า ‘ทอม’ แต่หากคุณมีมุมมองว่าทอมคือ คนที่มีเพศกำเนิดเป็นผู้หญิง มีการแสดงออกเหมือนกับผู้ชาย และมักต้องใช้ เงินทองปรนเปรอคนที่ตัวเองชอบ เขาปฏิเสธว่าตัวเองไม่ใช่ทอมแบบนั้น ซึ่ง เน้นนอนว่าเป็นเรื่องปกติอยู่แล้ว เพราะไม่ว่าจะเป็นเพศไหน เราทุกคนล้วนมี ความแตกต่างในแบบของตัวเอง

พี่วันอธิบายสิ่งที่ตัวเองได้รับจากครอบครัวด้วยคำว่า ‘โชคดี’ เมื่อ ลูกสาวแสดงออกไม่ตรงตามบรรทัดฐานของสังคม เขาโชคดีที่ไม่เจอคำตำหนิ ไม่เจอการผลักไส ไม่เจอคำพูดใดที่ทำให้ต้องรู้สึกแย่กับตัวเอง ประสบการณ์ ในอดีตได้กลายเป็นต้นทุนชีวิต เป็นกำลังใจ เป็นอาวุธไว้ต่อกรกับแรงเสียดทานจากชีวิตจริง ที่อาจมีคนไม่เห็นด้วยกับการแสดงออกในเรื่องเพศของเขา

เมื่อเข้าสู่วัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ แม้ว่าโลกความเป็นจริงจะมีสิ่งรบกวน จิตใจเข้ามาบ้าง แต่พี่วันไม่ได้ยึดอัดหรือเจ็บปวดจนกระทบกระเทือนชีวิต สิ่งเหล่านั้นเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ ที่ผ่านมาแล้วก็ผ่านไป ถ้าครั้งไหนเกิดความ รู้สึกติดขัดขึ้นมา เขาไม่ไปกล่าวโทษปัจจัยภายนอกเสมอไป แต่เลือกรับมือ ด้วยการทำความเข้าใจ ปรับตัว และหมั่นเติมพลังภายในให้ตัวเอง

“ถ้าข้างในของเราแข็งแรงพอ คนอื่นจะทำยังไง เราก็ไม่สะเทือน” เป็น คำพูดที่เขาเคยพูดกับคนอื่น และใช้มันบอกกับตัวเองด้วย

ปัจจุบันในวัย 55 ปี หากย้อนความทรงจำทั้งหมดออกมา ระหว่าง ทางของพี่วันอาจไม่เข้มข้นและหนักหน่วงเท่ากับบางคน แต่ไม่ได้หมายความว่าช่วงเวลาเหล่านั้นจะราบรื่นและง่ายดาย ซึ่งปรากฏอยู่ในเรื่องราวของการ พุดคุยครั้งนี้ ที่พี่วันค่อยๆ เล่าถึงร่องรอยของความเจ็บปวด และเผยให้เห็น ความเข้มแข็งของมนุษย์คนหนึ่งออกมาด้วย

ทอมทางเลือก

“ถ้าปัจจุบันเรานิยามตัวเองว่าเป็นทอม แต่ไม่ใช่ทอมกระแสหลักจำ ไม่ใช่ทอมที่ต้องป้าต้องเปย์ เคยมีเพื่อนถามว่า ‘มึงเป็นทอมยังงัยวะไม่เห็นป้าเลย’ เราโตมากับครอบครัวระดับล่างถึงกลาง ไม่ถึงขนาดยากจน ปู่ย่าตายายก็พอมีฐานะบ้าง แต่เป็นฐานะของเขา ไม่ได้เกี่ยวกับเรา เราไม่ได้ร่ำรวย ถ้าต้องนิยามตัวเองคงเป็น ‘ทอมทางเลือก’ ดังนั้นไม่ต้องคาดหวังความเป็นทอมแมนๆ จากเราเลย”

แม้ว่าพีวันจะให้นิยามว่าตนเองเป็นทอม แต่ในมุมมองของเขามองว่าตนเองเป็นทอมซึ่งต่างจากที่สังคมพยายามสร้างภาพให้เป็น เช่น คาดหวังว่าต้องใจใหญ่ หาเลี้ยงผู้หญิงคนอื่นได้มากๆ พีวันจึงใช้คำเลี้ยงเพื่อให้ทอมแบบตนเองมีพื้นที่ โดยนิยามเองว่า ‘ทอมทางเลือก’

พีวันชอบกิจกรรมโลดโผนมาตั้งแต่เด็ก เป็นนักกีฬาโรงเรียนมาตั้งแต่ประถม เป็นนักวิ่ง ชอบเล่นฟุตบอลและฝึกฟุตบอลกับเพื่อนผู้ชาย เวลาที่สาวเล่นขายของ พีวันจะไม่ชอบเล่น ชอบยิงนกตกปลากับเพื่อนผู้ชายมากกว่า บ้านเกิดของพีวันอยู่จังหวัดสงขลา สมัย ม.ต้น เขาเรียนอยู่โรงเรียนระดับอำเภอ ด้วยเป็นสังคมที่ไม่กว้างมาก จึงไม่เคยเห็นคนที่เป็นแบบตัวเองมาก่อน จนกระทั่ง ม.ปลาย พีวันย้ายมาโรงเรียนประจำจังหวัด มีเด็กจากบ้านนอกที่เก่งๆ มีเด็กที่เป็นลูกคนรวย โรงเรียนประจำจังหวัดเป็นแหล่งรวมเด็กที่มีความหลากหลาย ซึ่งที่นี่เป็นครั้งแรกที่พีวันได้เห็นและรู้จักความหลากหลายทางเพศ

“มีคนเป็นกะเทย แต่ไม่ได้เรียนอยู่ห้องเดียวกัน ส่วนความรู้สึกของตัวเองเกิดขึ้นลึก ม.5 เราเริ่มมีความรู้สึกชอบเพื่อนผู้หญิง อยากอยู่ใกล้ อยากเดินกลับหอด้วยกัน มีอะไรก็อยากคุยอยากปรึกษาเขา เขาเองน่าจะมีความรู้สึกบางอย่างด้วย เพราะเขามาจากโรงเรียนหญิงล้วน ช่วงนั้นเราสองคนไปไหนด้วยกัน เป็นเพื่อนที่สนิทคนหนึ่ง มีความรู้สึกดีๆ แต่ไม่ได้พูดอย่างจริงจังว่าชอบ เราไม่ได้เปิดเผยเรื่องนี้กับคนอื่นเลย ไม่ได้แสดงออกมากนัก พอเรียนจบ ม.6 ก็แยกย้ายกันไปเรียนคนละที่”

หลังจากเรียนจบ ม.ปลายที่สงขลา พี่วันไปเรียนต่อที่ภูเก็ต พอชีวิตไม่ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบของการแต่งตัว พี่วันจึงเริ่มเปลี่ยนแปลงบุคลิกภายนอกของตนเอง ตัดผมสั้น ไม่ใส่กระโปรง และเริ่มมีแฟนเป็นผู้หญิง เพราะเริ่มรู้ชัดเจนแล้วว่าตนเองชอบผู้หญิงน่ารัก แต่อาจจะยังไม่ได้ชัดเจนเรื่องนิยามมากนัก

ความสัมพันธ์ที่เลือกเอง

การที่พ่อแม่ยอมรับในอัตลักษณ์ทางเพศของลูก นับเป็นการสร้างพื้นที่ปลอดภัยให้กับลูกของตนเอง และพี่วันก็เป็นหนึ่งในนั้น ที่เติบโตมาในครอบครัวที่พ่อแม่ยอมรับในทางเลือกของลูก และแม้จะมีเพื่อนบ้านหรือคนในชุมชนที่คอยตั้งคำถามต่อชีวิตครอบครัว และความเป็นไปของพี่วันกับพ่อแม่ของเขา โดยคำถามที่มักจะได้ยินบ่อยๆ จากคนในชุมชนคือ “เมื่อไหร่จะแต่งงาน” แต่พ่อแม่ก็มักจะคอยตอบแบบปกป้องลูกของตนเองเสมอ ซึ่งพี่วันพยายามมองว่าเป็นเรื่องที่สามารถเกิดขึ้นได้ในสังคมชนบทที่มักจะมีคำถามจากเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการแต่งงานและการมีลูก

“คนที่บ้านไม่ได้กีดกันอะไรเลย ความโชคดีของเราคือพ่อแม่ยอมรับ เขาจะยอมรับด้วยอะไรก็ตาม แต่เขาไม่เคยต่อว่าที่เราทำตัวเหมือนเป็นผู้ชาย ไม่เคยมีคำถาม ไม่เคยพูดอะไรให้เสียใจ เราบอกตลอดว่าคบกับใคร พอพาผู้หญิงกลับบ้านช่วงเทศกาล เขาไม่ถามอะไร แต่มีคนข้างบ้านอยากรู้ยาก เห็นเราเคยได้ยินลุงข้างบ้านถามแม่ว่า ‘มันไม่แต่งงานหรือ’ เป็นความหวังดีของคนข้างบ้าน ตอนนั้นแม่ตอบไปว่าแต่งหรือไม่แต่งก็เรื่องของมันเถอะ คบกับใครก็เรื่องของมันเถอะ ความหมายประมาณว่า แค่ลูกไม่ไปสร้างความเดือดร้อนให้ใครก็พอ”

อย่างไรก็ดี แม้ว่าครอบครัวของพี่วันจะเข้าใจ แต่บางครั้งเมื่อเขาต้องเข้าไปอยู่ในพื้นที่ครอบครัวของแฟน ความรู้สึกกังวลย่อมมีบ้าง เพราะไม่รู้ว่าอีกฝ่ายจะเป็นอย่างไร แต่ก็ไม่ใช่เรื่องใหญ่สำหรับพี่วัน และครอบครัวแฟนที่เขาเคยคบหาด้วยสมัยเรียนก็ไม่เคยแสดงท่าทีรังเกียจหรือปฏิเสธอะไร อาจด้วยความคิดว่ายังอยู่ในวัยเรียน คงคบหากันแบบเพื่อน

“คนที่บ้านของแฟนจะมองยังไง เราไม่ได้สนใจ กังวลบ้างตอนแรก แต่ไม่ได้คิดอะไรมาก สมัยเรียนอยู่ภูเก็ตแล้วมีแฟน พอไปบ้านของเขา ผู้ใหญ่น่าจะรู้แหละ เพราะนอนห้องเดียวกันเลย เขาทำเหมือนเราเป็นลูกคนหนึ่ง คงมองเป็นรุ่นพี่ที่สนิทกัน”

ในช่วงเรียนพี่วันไม่เคยรู้สึกว่าตนเองถูกเลือกปฏิบัติในสถานศึกษามีกลุ่มเพื่อนที่ยอมรับ เพื่อนพี่วันเคยบอกว่า “กูไม่สนใจหรอกว่ามึงเป็นอะไร แต่มึงคือเพื่อนกู”

ทว่าเมื่อเข้าสู่วัยทำงาน มีไฟทำงานเก็บเงิน หลายคู่รักคงมีภาพฝันในการสร้างครอบครัวร่วมกัน และหนึ่งในองค์ประกอบที่หลายๆ คู่รักทำคือการกู้ซื้อบ้านร่วมกัน แต่สิ่งที่ดูเหมือนเป็นเรื่องทำทนายอยู่แล้วสำหรับคู่รักปกติ เพราะต้องอาศัยการพิจารณาจากสถานะทางการเงินที่มั่นคงเพียงพอ หรืออาชีพที่น่าจะเป็นหลักประกันได้ กลับยิ่งทำทนายเข้าไปอีกสำหรับคู่รักเพศเดียวกัน

“

เข้าใจแหละว่าพูดเล่น
แต่บางคำ
ก็ไม่สมควรพูด
ถ้าคุณทำงานประเด็นนี้แล้ว
การพูดอะไร
ต้องระมัดระวัง

“เรากับแฟนคนหนึ่งเคยไปติดต่อบางกัด้วยกัน เมื่อก่อนระเบียบบางกัชัดเจนว่าห้ามคนที่ไม่เกี่ยวข้องกันกัร่วม เราเป็นแฟนกัน ตามไปตรงๆ เลยว่าเรากัร่วมได้ไหม เขาบอกว่าถ้าไม่ได้จดทะเบียนสมรสกัต้องเป็นพ่อแม่ ต้องเอาพี่น้องมากั บังเอิญอาชีพของแฟนคนนั้นสามารถทำใบรับรองจนกัคนเดียวได้ ปัญหานั้นเลยจบไป จำได้ว่าตอนนั้นประกันบ้านต้องใส่ชื่อกคนใดคนหนึ่ง เพราะกฎหมายมันยังไม่เอื้อที่จะให้ใส่ชื่อกสองคน”

พี่วันเล่าถึงประสบการณ์ถูกเลือกปฏิบัติจากการกัซื้อบ้านในฐานะคู่รักที่เป็นเพศเดียวกัน และกำลังอยู่ในวัยที่อยากสร้างตัว สร้างฝันครอบครัวที่แม่ในขณะนั้นพี่วันเองยังไม่รู้ว่าที่ตนถูกกระทำอยู่นั้นคือการเลือกปฏิบัติ จึงยอมรับเหตุการณ์นั้นโดยดี และด้วยความที่แฟนของพี่วันประกอบอาชีพที่ได้รับการรับรองจนสามารถดำเนินการกัคนเดียวได้ เขาจึงมองว่าปัญหานั้นคลี่คลายลง

“แต่ตอนนั้นเราไม่รู้สึกกัถูกเลือกปฏิบัตินะ อาจเพราะยังไม่ได้เข้าสู่วงการ NGO ยังไม่รู้กฎหมาย ยังไม่ได้เรียนรู้เรื่องนี้มากนัก เราเลยไม่รู้สึกกัติดขัดอะไร ทั้งที่ความจริงตัวเองถูกเลือกปฏิบัติไปแล้ว พอตัวกฎหมายบอกว่าใช้สิทธิ์ไม่ได้ก็คือไม่ได้ ไม่ได้ไปโต้แย้งอะไร”

ผลพวงจากการถูกปฏิบัติในการกัซื้อบ้านร่วมกันกับคนรักเพศเดียวกันในอดีต ผนวกกับปัจจัยอื่นๆ ทั้งเรื่องเวลาที่ต่างฝ่ายต่างก็มีบ้านเป็นของตนเอง หรือด้วยเหตุผลทางอายุก็ตาม ทำให้ปัจจุบันนี้พี่วันไม่ได้มีความต้องการจะกัซื้อบ้านร่วมกันกับแฟนแล้ว

“ปัจจุบันเราไม่ได้คิดเรื่องสร้างครอบครัวแบบนั้นแล้ว แม้กระทั่งคนปัจจุบันที่คบกันมา 8 ปี ทำงานประเดินคนพิการด้วยกัน เราไม่ได้คิดเรื่องซื้อบ้านด้วยกัน เขามีบ้านของเขา เรามีบ้านของเรา”

การเป็นทอมที่มีคนรักเป็นผู้หญิง ในช่วงวัยทำงานพีวันต้องเผชิญกับแรงต่อต้านของคนในครอบครัวแฟนมากกว่าสมัยวัยเรียน ที่พวกเขาอาจมองแค่ว่าเป็นเพื่อนกัน ดังนั้นพีวันจึงต้องพยายามอย่างมากในการพิสูจน์ตนเองเพื่อให้ครอบครัวฝั่งแฟนยอมรับ

“ปัจจุบันเราอยู่บ้านของเขที่มีญาติๆ อยู่ด้วย ซึ่งช่วงแรกญาติๆ ไม่ค่อยชอบเรา กลัวว่าจะหลอกน้องของเขา เราต้องทำให้พวกเขาเห็นว่าเรามาแบบจริงจัง ไม่ได้จะมาเอาอะไร”

ในช่วงชีวิตบั้นปลาย ใจจริงพีวันเองก็มีความคิดอยู่บ้างว่าอยากย้ายกลับไปอยู่ที่สงขลา เพราะตนเองไม่ได้มีทรัพย์สินอะไรที่กรุงเทพฯ บ้านที่สงขลามีแต่แม่ ถ้าแฟนทำใจไปกลับกรุงเทพฯ-สงขลาได้ก็อาจพากันไปอยู่ที่ได้ ถ้ายังไม่พร้อม แฟนก็คงอยู่บ้านของตัวเองไป และพีวันก็อยู่ดูแลกันไปแบบนี้

พีวันมองว่าตนเองไม่ได้อยากมีลูก อยากอยู่กันสองคนกับแฟน เพราะการเลี้ยงเด็กคนหนึ่งให้เติบโตอย่างมีคุณภาพเป็นเรื่องยาก โลกเปลี่ยนไปแล้ว มีอันตรายรอบตัว เขาเคยถามแฟนว่าอยากแต่งงานหรือไม่ อยากจดทะเบียนหรือไม่ แฟนพีวันไม่ได้มองว่าสิ่งเหล่านั้นคือหลักประกันความมั่นคง ซึ่งทั้งคู่คิดคล้ายกัน ด้วยความที่พีวันเองก็มาจากครอบครัวที่พ่อแม่มีภรรยาหลายคน จนสุดท้ายแยกกันอยู่กับแม่ พีวันจึงมองว่าการแต่งงานและจดทะเบียนไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะเป็นคู่ที่มั่นคงไปตลอด กระดาษทะเบียนสมรสหรือพิธีการต่างๆ ไม่ได้บอกว่าเราจะอยู่ด้วยกันชั่ววันรันดร์ หลายคู่ก็จบลงที่การหย่าร้าง

“ต้องเล่าที่มาก่อนว่า เราเองมาจากครอบครัวที่มีปัญหา พ่อเป็นคนเจ้าชู้ แกเป็นคนอารมณ์ดี ผู้หญิงหลายคนติด มีเมียหลายคน เราอยู่ให้แม่เลิกกับพ่อตั้งแต่เรียนจบใหม่ๆ เลย ถ้าไม่มีความสุขก็หย่ากันเถอะ แม่ตอบว่า ‘พวกมึงโตขนาดนี้แล้ว ภูจะหย่าทำไม แค่ว่าคนต่างอยู่ก็คือแยกกันอยู่แล้วไง’ พ่อมีเมียหลายคนแต่จดทะเบียนสมรสกับแม่ การกระทำของพ่อทำให้เรามีความคิดว่าการจดทะเบียนสมรสไม่มีประโยชน์อะไรเลย ถ้าคนใดคนหนึ่งไม่ให้ความสำคัญ เขาก็ยังไปลั่นลาได้อยู่ดี”

สิ่งที่เกิดขึ้นในครอบครัวทำให้พี่วันต้องเข้มแข็ง และสร้างเกราะป้องกันตนเอง โดยมีความคิดว่าคนมีชีวิตคู่ไม่จำเป็นต้องแต่งงานก็ได้ ไม่จำเป็นต้องจดทะเบียนก็ได้ แต่ถ้าวันหนึ่งแฟนของพี่วันอยากจดทะเบียนขึ้นมา พี่วันก็ทำได้ เพื่อความมั่นใจของเขา แต่ตัวเขาเองไม่ได้ยึดติดกับเอกสารหรือพิธีการ

เผชิญหน้าอย่างเข้มแข็ง

การถูกมองด้วยสายตาครุ่นคิด สงสัย ระแวง กังวลใจ หรืออื่นๆ เวลาที่ทอมคนหนึ่งเข้าห้องน้ำผู้ชาย เป็นเรื่องที่สร้างความอึดอัดใจให้กับพี่วันอยู่บ้าง แต่ด้วยความที่พี่วันเป็นคนจิตใจเข้มแข็ง หลายๆ ครั้งเวลาเผชิญเรื่องเช่นนี้จึงพยายามไม่เอามาใส่ใจ

“เวลาเราใส่ชุดแต่งตัวเหมือนผู้ชาย พอจะเข้าห้องน้ำ คนมักมองที่เจอบ่อยๆ คือแม่บ้านบางคนอาจคิดว่าทำไมไม่ไปเข้าห้องน้ำผู้ชาย เจอหลายครั้งแล้ว แต่เราไม่ได้เอามาใส่ใจ นานๆ ครั้งก็หงุดหงิดบ้าง หน้าอกของเราขนาดนี้ มองไม่ออกอีกหรือ !”

ที่แย่ไปกว่านั้นคือการที่ถูกเลือกปฏิบัติจากคนที่น่าจะมีความเข้าใจ
ในประเด็นอ่อนไหวเช่นนี้มากกว่าคนทั่วไป ยิ่งทำให้เพื่อนรู้สึกอึดอัดมากขึ้น
โดยเฉพาะอย่างยิ่งการถูกเลือกปฏิบัติในสถานที่ทำงาน ที่ระดับอำนาจใน
องค์กรมีไม่เท่ากันมันยิ่งสร้างความเจ็บมากขึ้นไปอีก แต่เพื่อนก็ใช้วิธีการอดทน
เพราะมีมิติเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจอยู่

“สักประมาณ พ.ศ. 2549-2550 เราเคยไปสมัครงานองค์กร NGO
แห่งหนึ่ง ซึ่งก่อนหน้านี้เคยทำงานองค์กรนี้ในส่วนอื่นมาแล้ว สมัยก่อน
แบบฟอร์มสมัครงานมีแค่ชายหญิง หลังจากสัมภาษณ์งานเสร็จ คนสัมภาษณ์
เป็นผู้หญิงถามเราว่า ‘เรียกไอ้ทอมได้ไหม’ ตอนได้ยินแล้วรู้สึก โห... คุณทำงาน
ประเด็นนี้ ทำไมไม่ละเอียดอ่อนเลย แต่หลังจากนั้นก็ไม่มีอะไรไม่ได้มาปฏิบัติ
ไม่ดี แค่เราไม่คิดว่า NGO ที่ทำงานประเด็นแบบนี้จะถามแบบนี้

“พอเราเข้ามาทำงานในวงการ NGO เรียนรู้เรื่องเพศมากขึ้นก็เห็น
เลยว่า ต่อให้เป็นองค์กรที่ทำงานประเด็นนี้ แต่ไม่ใช่ทุกคนที่จะเข้าใจกลุ่ม
LGBT และยังใช้คำพูดที่สมัยนี้เรียกว่าบูลลี่ เข้าใจแหละว่าพูดเล่น แต่บางคำ
ก็ไม่สมควรพูด ถ้าคุณทำงานประเด็นนี้แล้ว การพูดอะไรต้องระมัดระวัง แม้แต่
เราพูดเล่นกับเพื่อน แต่คนอื่นได้ยินแล้วอาจมองไม่ดีได้”

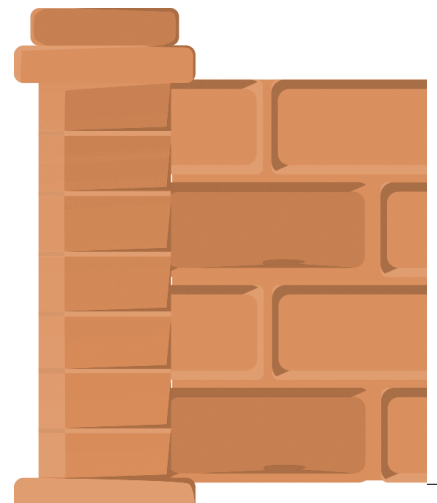
อย่างไรก็ตาม เพื่อนมองว่าหากเรายอมรับตัวเองได้ว่าเรามีวิถีทางเพศ
แบบนี้ ถ้าข้างในของเราแข็งแรงพอ คนอื่นจะทำอย่างไร เราก็ไม่สะเทือน มัน
เป็นเรื่องของประสบการณ์ ทุกวันนี้เพื่อนไม่สะเทือนกับคำพูดหรือสายตา
ที่คนอื่นมองแล้ว ไม่ว่าพวกเขาจะพูดหรือมองอย่างไร คนที่มีความหมายกับ
เพื่อนคือครอบครัว แม้ว่าครอบครัวจะไม่ได้มีเงินมากมาย แต่พวกเขาเห็นเพื่อน
มาตั้งแต่เด็กและพร้อมซัพพอร์ตความรู้สึก สำหรับเพื่อนแล้ว ครอบครัวจึงเป็น
คนที่มีความหมายกับชีวิตที่สุด ไม่ใช่คนอื่น

ในยามที่เผชิญปัญหาและอุปสรรคต่างๆ คนแรกๆ ที่เพื่อนนึกถึงคือ ครอบครัว แต่ไม่ใช่เพื่อให้ครอบครัวมาคอยช่วยเหลือ เป็นการนึกถึงเพื่อเพิ่มพลังใจในการใช้ชีวิตต่อ เพราะด้วยความเข้มแข็งของเพื่อนจึงไม่เคยเอาปัญหาไปพูดกับคนที่บ้าน แต่จะเลือกการก้าวข้ามด้วยตนเอง

“พอคิดแบบนั้นได้แล้ว ทำให้เรากล้าที่จะก้าวไปอยู่ในสังคมต่างๆ กล้าที่จะตั้งศักยภาพตัวเองออกมา กล้าที่จะบอกคนอื่นว่า กูเป็นแบบนี้ ! ถ้าครอบครัวไม่ต่อว่าแล้ว มึงเป็นใครที่จะมาตัดสิน เป็นใครที่จะมาว่าเราอย่างนั้นอย่างนี้ ยิ่งพอเราอายุมากขึ้น มันเห็นไงว่า การใส่ใจคำพูดของคนอื่นมากเกินไป มันไม่ใช่เรื่องเลย สุดท้ายเราคือคนที่ทุกข์ แต่คนพูดอาจไม่ได้ทำอะไรสักอย่างเลย”

ในอนาคต เพื่อนมองว่ารัฐควรมีสวัสดิการสนับสนุน เช่น เงินช่วยเหลือ เพราะมันคือหลักประกันว่าพวกเขาจะใช้ชีวิตต่อไปได้ โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศที่บางคนไม่มีครอบครัวมาสนับสนุน เพราะไม่ได้รับการยอมรับ

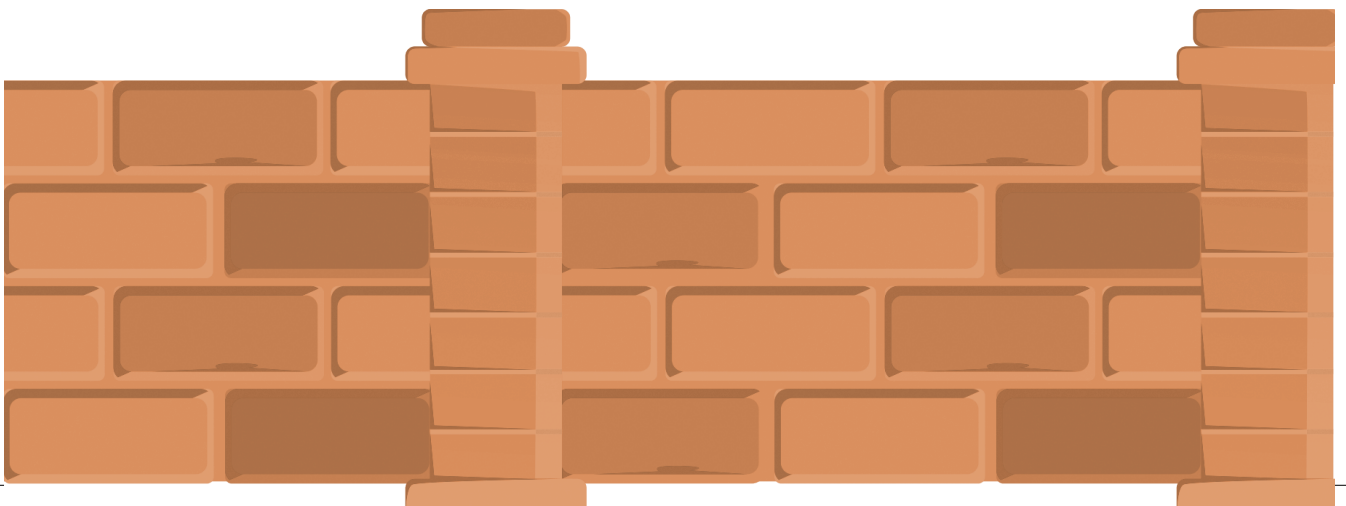
“เมื่อนอกก็ทำกันได้ แต่เรื่องนี้พูดยากเพราะที่นั่นเก็บภาษีเยอะ หรือเรื่องอาชีพก็จำเป็น เป็นอาชีพที่ผู้สูงอายุสามารถทำได้ แต่ต้องคิดกว้างหน่อย เพราะแต่ละคนมีความถนัดนี้ไม่เหมือนกัน ต้องเป็นนโยบายรัฐที่ช่วยเหลือคนกลุ่มนี้ให้มีความทำหรือฝึกอาชีพได้ การมีงานก็เพื่อสร้างรายได้ สร้างความมั่นคงทางการเงินให้ชีวิต เขาจะได้รู้สึกได้ถึงแม้จะอยู่คนเดียวก็อยู่ได้ เพราะพอไปถึงจุดหนึ่ง หลายคนไม่เหลือครอบครัวแล้ว หลายคนถูกตีบออกมาเพราะเป็น LGBT”

สิ่งที่เพื่อนมองว่าสำคัญมากในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่มีความหลากหลายทางเพศคือ การสร้างความเข้าใจเรื่องเพศต่อคนในสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับครอบครัว

“คนในสังคมไม่ยอมรับยังไม่หนักเท่ากับครอบครัวไม่ยอมรับนะ เพราะมันใกล้ตัวกว่า ไม่ว่าใครจะเป็นรัฐบาล คุณต้องสร้างความเข้าใจให้ถึงระดับครอบครัว ทำยังไงไม่ให้เขาอยู่อย่างโดดเดี่ยว ตั้งกลุ่มขึ้นมาในชุมชน เปิดพื้นที่ให้ผู้สูงอายุได้มาแชร์กัน ปัจจุบันบางพื้นที่มีแล้ว ต้องทำให้ชุมชนเข้าใจคนที่เป็น LGBT สร้างความเข้าใจว่าเพศไม่ได้มีแค่สอง พ่อแม่บางคนคิดว่าลูกต้องอยู่กับครอบครัวผู้ชาย ถ้าไม่ใช่คือกลับบ้านไม่ได้เดี๋ยวจะอายคนในเรื่องความรุนแรงแบบนี้ต้องทำความเข้าใจให้ถึงระดับครอบครัว ส่วนเรื่องสวัสดิการก็ต้องทำควบคู่กัน”

นอกจากการคาดหวังการสนับสนุนจากสังคมแล้ว เพื่อนมองว่ากลุ่มพวกเราเองก็ต้องเรียนรู้ที่จะสร้างความเข้มแข็งให้ตัวเองเหมือนกัน คาดหวังจากคนอื่นอย่างเดียวไม่ได้ บางคนมีปัญหาแล้วมาคุยกับเรา คุยเสร็จแล้วรู้สึกดี พอกลับไปอยู่คนเดียวเป็นอีก เราต้องรู้จักเห็นคุณค่าในตัวเอง โดยใช้ชีวิตอยู่แบบไม่ต้องพึ่งพิงความรู้สึกโอบอุ้มจากคนอื่นมากเกินไป ทำยที่สุดไม่ว่าจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย คุณค่าต้องเกิดขึ้นจากตัวเอง เราต้องยืนอยู่ด้วยตัวเอง

สำหรับนโยบายด้านสุขภาพที่มองถึงสวัสดิการที่ส่งเสริมให้บุคคลสามารถมีความสุขกับเพศที่ตรงกับตนเอง เช่น การเข้าถึงยาฮอร์โมน โดยเปรียบเทียบว่าทำไมคนพิการได้รถเข็น ทั้งที่บางคนพิการเพราะดื่มเหล้าเมาแล้วขับรถชน มันชัดเจนว่าเป็นความประมาท แต่เรายังสามารถให้พวกเขาได้ แล้วคนที่เกิดมาโดยเป็นแบบนี้ ทำไมเขาถึงไม่สมควรได้ พี่วันเองอยากตัดหน้าออกออก เพราะอยากทำตัวสบายๆ ใส่เสื้อกล้ามเดินไปเดินมา ซึ่งพี่วันเคยลองไปปรึกษามาแล้ว การศัลยกรรมมีค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง แคตัดหน้าออกอย่างเดียวก็มีค่าใช้จ่ายหลายหมื่นบาท

“การที่ใครสักคนจะเอาสิ่งที่อยู่กับตัวเองมาตลอดชีวิตออก เขาต้องคิดแล้วคิดอีก เขาต้องยอมรับสภาพตรงนั้นได้ถึงไปทำ ไม่ใช่เนี่ยก็อยากทำก็ไปทำได้เลย เพราะหลังจากทำแล้ว เขาต้องเจอกับคำถามของคนรอบตัว ทุกคนในครอบครัว เพื่อน หรือแม้แต่คนที่เพิ่งรู้จักกัน เราเคยได้ยินว่าบางคนไปทำแล้วไม่ได้ตั้งใจ ไม่ใช่อย่างที่คิดไว้ พออยากจะเอากลับเหมือนเดิมก็ไม่ได้แล้ว มันเลยเป็นสิ่งที่ต้องคิดแล้วคิดอีก และต้องตัดสินใจให้ดี

“พูดถึงการตัดหน้าออก ผู้หญิงบางคนเป็นมะเร็งเต้านมแล้วต้องตัดหน้าออกออก ทำไมแบบนี้ถึงใช้สิทธิบัตรทองได้ เราไม่อยากเอาไว้แล้ว ทำไมถึงไม่ตัดออกให้ เรามองแบบนี้ได้ไหม ตัดหน้าออกคือการป้องกันมะเร็งเต้านม มันอาจจะดีกว่าตอนเป็นมะเร็งแล้วเสียค่าใช้จ่ายรักษาก็ได้ ถ้าเขาต้องการแบบนี้ รัฐก็ควรมีสวัสดิการให้”

ความต้องการในเรื่องข้ามเพศหรือเปลี่ยนแปลงร่างกายของตนเองนี้ พี่วันมองว่าแต่ละคนมีความต้องการไม่เท่ากัน บางคนรู้สึกว่าเป็นผู้ชาย ผันมาตลอดว่าต้องเป็นแบบนั้น แต่พี่วันเองต้องการแค่คือตัดหน้าอก ไม่ต้องการมีหนวด ไม่ต้องการให้เสียงเปลี่ยน จนถึงปัจจุบันเลยไม่เคยคิดอยากเทกฮอร์โมน

จากที่เราฟังเรื่องราวของพี่วัน เรารับรู้ได้ถึงความเข้มแข็งของบุคคลตรงหน้า ก่อนที่จะแยกจากกันไป เราคิดว่าพี่วันน่าจะเป็นอีกเจ้าของเรื่องราวหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นว่า การเป็นทอมในสังคมไทยต้องอาศัยความเข้มแข็งมาก เพื่อพิสูจน์และใช้ชีวิตเหมือนคนอื่นๆ ทั้งที่ถูกสบประมาทเพราะร่างกายแต่กำเนิดเป็นหญิง และเพราะทางเลือกในการใช้ชีวิตไม่ตรงกับที่สังคมคาดหวังไว้

คนแบบเราไม่ใช่คนเลวร้าย ไม่ใช่คนที่คุณจะสามารถโต้

พีโธ นักกิจกรรมสิทธิความหลากหลายทางเพศ หนึ่งในสมาชิกของกลุ่มอัญจารี เคยเป็นเด็กหญิงที่ชอบทำกิจกรรมแบบเด็กผู้ชาย พอขึ้นชั้นประถม เขาเริ่มรู้สึกดีกับเพื่อนผู้หญิงในห้อง และเมื่อขึ้นชั้นมัธยม แฟนคนแรกของเขาก็เป็นผู้หญิง แม้ว่าสิ่งที่เขาเป็นจะไม่ตรงกับมาตรฐานของสังคมในเวลานั้น แต่ทุกอย่างเกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ เป็นความรู้สึกที่ตรงของมนุษย์คนหนึ่ง

เมื่อไม่มีใครมาตัดสินว่าผิด ไม่มีใครมาสั่งห้าม แต่อย่างก้าวเลย เป็นการเริ่มต้นทำความรู้จักตัวเอง

แต่เมื่อเรียนจบแล้วได้ทำงานในองค์กรพัฒนาเอกชน การปฏิบัติของเพื่อนร่วมงานบางคนทำให้เขาเกิดความรู้สึกบางอย่างกับอัตลักษณ์ทางเพศของตัวเอง ทั้งเจ็บปวด ทั้งหวาดกลัว จนกลายเป็นบาดแผลที่ฝังใจ แต่ขณะเดียวกัน ประสบการณ์เลวร้ายครั้งนั้นได้แปรเปลี่ยนเป็นเป้าหมายในใจขึ้นมา

“สมัยเรียนไม่เคยมีใครคุกคามเราเลย มีพูดแหย่พูดหยอกบ้าง แต่ไม่ได้รุนแรงสำหรับเรา เพื่อนร่วมงานที่ทำงานแรกก็ให้เกียรติกัน พอมาเจอเพื่อนร่วมงานที่ใหม่ เราเจอรุ่นพี่ผู้ชายรูดเป้าทุกวันเลย ไม่ใช่แค่นั้นนะ เขาวางแผนจะข่มขืนด้วย เราารู้เพราะมีคนมาบอกก่อน แต่สุดท้ายก็หาทางเอาตัวรอดมาได้”

“เราเลยอยากบอกโลกทั้งโลกให้รู้ว่าคนแบบเราไม่ใช่คนเลวร้าย ไม่ใช่คนที่คุณจะมารังแกได้” เขาพูดถึงความตั้งใจที่หนักแน่นของตัวเอง เป็นสิ่งที่อยากบอกกับคนในสังคม

บทสนทนาเริ่มตั้งแต่วัยเด็ก วัยเรียน วัยทำงาน จนถึงวัยใกล้ 60 ปี ในปัจจุบัน เพื่อทำความรู้จักระหว่างทางของเขา พร้อมกับทำความเข้าใจอุปสรรคที่กลุ่มคนที่มีความหลากหลายทางเพศที่เพศกำเนิดเป็นหญิงต้องเผชิญในสังคมไทย

ทำไมไม่เป็นเหมือนพ่อ

พีโลเกิดที่จังหวัดสุรินทร์ อยู่ในครอบครัวชนชั้นกลาง แม่เป็นแม่บ้าน พ่อเป็นข้าราชการครู มีลูกทั้งหมด 9 คน โดยที่พีโลเป็นลูกคนเล็ก พีโลเป็นเด็กที่กำก้น ปีนต้นไม้ ชอบเล่นกับเด็กผู้ชาย พอเข้าเรียน ป.2 พีโลเริ่มรู้สึกชอบเพื่อนผู้หญิง อยากนั่งใกล้เขา ชอบแหย่ชอบหยอก แม้ว่ามีพี่คนกลางเป็นกะเทย แต่ไม่เคยมีใครมาอธิบายเรื่องเพศให้พีโลฟัง แม่ไม่เคยตั้งคำถามอะไร พ่ออาบน้ำให้เขา พอเห็นพ่อโกนหนวด พีโลก็ทำตามโกนตาม เวลาอาบน้ำด้วยกัน เขามักจะถามพ่อว่า “ทำไมหนูไม่มีเหมือนพ่อ” พร้อมชี้ไปที่อวัยวะเพศของพ่อ พ่อบอกว่า “รอให้โตก่อน เดี่ยวก็มีเอง” ตอนนั้นด้วยความที่เป็นเด็ก พีโลก็เชื่ออย่างสนิทใจ เพราะไม่รู้ว่าตนเองเป็นเพศไหน

เมื่อเริ่มเติบโตขึ้นพีโลก็ยิ่งค้นพบตัวตนของตัวเองมากขึ้น ทั้งรสนิยม การแต่งกาย และการมีความรักกับผู้หญิงด้วยกันในบทบาทของทอมและดี้

“พอขึ้น ม.ต้น เราเริ่มมีแฟนเป็นผู้หญิง ก็ยังไม่รู้อีกว่าอัตลักษณ์แบบนั้นเรียกอะไร เวลาผ่านไปถึงมารู้ว่าเพศแบบเราเรียกว่า ทอม ผู้หญิงที่เป็นแฟนเราเรียกว่า ดี พอขึ้น ม.ปลาย เราเริ่มเป็นวัยรุ่น เข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ด้วยความเป็นคนตัวเล็ก พอเห็นเพื่อนโตเป็นหนุ่มหล่อ เริ่มเสียงห้าว เราก็อยากเป็นแบบนั้นบ้าง เราเป็นเด็กชอบทำกิจกรรม เป็นประธานนักเรียนหญิงคนแรกของโรงเรียนสหศึกษาที่จังหวัดสุรินทร์ ขณะเดียวกันเราก็อเป็นเด็กเรียนดีด้วย เคยมีครูถามว่า ‘ทำไมไม่เป็นข้าราชการละลูก’ เราตอบว่า ‘หนูไม่อยากใส่กระโปรง’ ตอนนั้นเราอยากทำงาน NGO รู้สึกว่าอิสระ”

พอเรียนจบ ม.ศ.5 พี่ไสได้เข้าเรียนปริญญาตรี คณะเกษตรศาสตร์ ที่อยู่ไม่ไกลจากบ้าน ทำให้ได้แต่งตัวตรงกับความต้องการของตนเอง ที่ไสชื่นชอบ ด้วยความที่พี่ไสเป็นเด็กกิจกรรมตั้งแต่เล็กๆ จนเข้าเรียนมหาวิทยาลัย ก็ยังคงทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นเลขาฯ สโมสรนักศึกษาจังหวัดสุรินทร์ ทำให้มีโอกาสได้ร่วมงานกับองค์กร NGO ต่างๆ และช่วยทำให้ภาพฝันในอาชีพการทำงานของพี่ไสชัดเจนยิ่งขึ้น

พื้นที่ที่ไม่ปลอดภัย

เมื่อพี่ไสเรียนจบก็ได้ทำงานในองค์กรนานาชาติเพื่อร่วมการพัฒนาที่จังหวัดขอนแก่นตั้งใจฝัน แต่ทำไปได้ประมาณ 3 ปี องค์กรประสบปัญหา จึงต้องเลิกจ้างงานทั้งออฟฟิศ เขาจึงย้ายมาทำงานที่องค์กรแห่งหนึ่งในจังหวัดสุรินทร์ และเป็นจุดเริ่มต้นของประสบการณ์การถูกเลือกปฏิบัติที่มองข้ามความเป็นมนุษย์ของคนคนหนึ่งไป

พีโศเคยตัดสินใจสอบงานราชการ ตั้งใจจะเป็นนักวิชาการด้านการเกษตรให้พ่อแม่ สอบได้ที่หนึ่ง ต้องเป็นลูกจ้างก่อน 2 ปีถึงได้บรรจุ พอไปรายงานตัววันแรกกลับโดนหัวหน้างานบอกว่าจะรับแต่ผู้ชายนะ แล้วต้องจบมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งที่เขาชอบเท่านั้น ประโยคนี้เป็นประเด็นที่ติดอยู่ในใจพีโศ ทั้งเรื่องเพศและเรื่องสถาบันการศึกษา วันนั้นทั้งวันพีโศต้องใช้ความพยายามในการบอกตัวเองให้อดทนในการทำงานให้จบวัน เลิกงานเสร็จกลับบ้านมาคิดทั้งคืน จนเช้ารุ่งขึ้นจึงตัดสินใจลาออก

“แค่ทำงานวันแรกยังโดนดูถูก อยู่ต่อไปถ้าเกิดเขาคิดไม่ดีกับเราละ คือเรามันมีบาดแผลจากกลุ่มเพื่อนที่วางแผนข่มขืน แล้วมาเจอหัวหน้างานที่เป็นผู้ชายพูดคำนี้ เจ็บใจมากกว่าเรื่องสถาบันการศึกษาอีก คำพูดว่า ‘ปกติผมรับแต่ผู้ชายนะ’ ทั้งที่เราเป็นนักกิจกรรม มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศในระดับหนึ่ง แล้วนับประสาอะไรกับคนทั่วไปที่สมัยนั้นไม่รู้อะไรมาก เราถึงเข้าใจคนที่โดนแบบนั้นว่าความรู้สึกแย่นานแค่ไหน”

‘อัญจารี’ ในฐานะพื้นที่ปลอดภัย

แม้บุคลิกภายนอกของพี่โสจะดูเข้มแข็งมากเพียงใด แต่ประสบการณ์ที่เจอก็เป็นสิ่งที่ร้ายแรงไม่ใช่่น้อย เมื่อเราได้ฟังเรื่องราวดังกล่าว อดใจไม่ได้ที่จะถามพี่โสที่นั่งอยู่ตรงหน้าว่าผ่านช่วงเวลานั้นมาได้อย่างไร เขาจึงเล่าจุดเริ่มต้นของการค้นพบชุมชนทางใจและสังคม ‘อัญจารี’

“งานทำให้เราไม่มีเวลาว่าง ประกอบกับทำงานไปสักระยะแล้วลาออกไปเรียนต่อด้วย เลยไม่ได้เจอกลุ่มคนที่วางแผนนั้น พอเรียนจบก็ได้งานใหม่ที่ชอบแทน พอเวลาผ่านไปกลับสูรินทร์อีกครั้ง ต่างคนต่างแยกย้ายเลยไม่ได้เจอกันอีก อีกอย่างคือช่วงเวลานั้นมีรุ่นน้องผู้ร่วมก่อตั้งกลุ่มทำทางเห็นเราจากภายนอกแล้วมาถามว่า ‘พี่อยากมีกลุ่มไหม’ แล้วแนะนำว่ามีกลุ่มชื่อ ‘อัญจารี’ เป็นการรวบรวมคนแบบพวกเราไว้ โอ้โห...ทางสว่างเลย เราไม่โดดเดี่ยวแล้ว สิ่งที่เราโดนรังแกมาต้องถูกเปิดเผย เป็นปีแรกที่ก้าวเข้าสู่การเป็นนักกิจกรรมทางเพศ”

‘อัญจารี’ เป็นกลุ่มแรกๆ ในประเทศไทยที่ทำงานเคลื่อนไหวเรื่องสิทธิคนรักเพศเดียวกัน ในช่วงเวลานั้นทำเรื่องหญิงรักหญิง ไม่ได้เป็นองค์กรที่มีเงินทุนมาก มีการสมัครเป็นสมาชิก สื่อสารกันด้วยอัญจารีสาร เป็นวารสารเล่มเล็กๆ ติดต่อกันทางจดหมาย

“ทุกคนทำงานด้วยบทบาทอาสาสมัคร ติดต่อกันทางจดหมาย ใครอยากจะคบกันเองในนั้นก็ได้อะ ยังเราเปิดตัว เรายังมีเพื่อนมากขึ้น ยิ่งรู้สึกอบอุ่นและปลอดภัย”

พอพี่ไผ่ได้อยู่ในกลุ่มงานเคลื่อนไหว ได้เจอกับเพื่อนที่หลากหลาย เป็นการเติมเต็มความรู้ให้กันและกัน แต่ละคนมาแชร์ประสบการณ์ความรู้ให้กัน มีวิทยากรข้างนอกเข้ามาแลกเปลี่ยนว่าวิถีชีวิตของแต่ละคนเป็นอย่างไร พี่ไผ่จึงค่อยๆ เรียนรู้เรื่องสิทธิมนุษยชน กฎระเบียบ องค์กร อนุสัญญา ปฏิญญาสากลต่างๆ เรามีสิทธิทำอะไรได้บ้าง ทำให้พี่ไผ่ได้รู้ว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องสิทธิของตนเอง พร้อมๆ กับที่ประเทศไทยเริ่มมีการคุยเรื่องนี้ในวงกว้าง

แม้การทำงานเคลื่อนไหวทางสังคมร่วมกับกลุ่มจะได้รับการยอมรับจากคนทำงานในประเด็นนี้ อย่างไรก็ดี พี่ไผ่ก็ยังรู้สึกกังวลใจและไม่กล้าบอกครอบครัวอยู่ เนื่องด้วยช่วงยุคสมัยนั้น สังคมยังไม่ค่อยเปิดรับเรื่องความหลากหลายทางเพศมากเท่าปัจจุบัน

“เราออกไปทำกิจกรรมในกรุงเทพฯ เรื่องพวกนี้ไม่ได้บอกครอบครัวเลย เขาไม่เคยถาม เราเลยไม่เคยบอก ไม่เคยบอกอะไรกันจนกระทั่งปัจจุบัน ถ้าเขารู้คือมารู้จากการออกสื่อ เราไม่บอกเพราะกลัวพ่อแม่เกิดความกังวล พวกเขาเป็นคนในวัฒนธรรมชุมชนดั้งเดิมอาจรับไม่ได้ อาจเสียใจหรืออับอายเมื่อก่อนเรากลัวถูกเขาจับคลุมถุงชนด้วย”

การได้เข้ามาอยู่กรุงเทพฯ ทำให้พี่ไผ่มีคนรอบข้างที่เข้าใจ ซึ่งต่างจากตอนที่พี่ไผ่อยู่สุรินทร์ ที่ในขณะนั้นความรู้ความเข้าใจเรื่องเพศยังมีค่อนข้างน้อย

“ตอนเราอยู่สุรินทร์ไม่มีเพื่อนที่จะคุยเรื่องแบบนี้ แม้แต่เพื่อนทอมด้วยกันก็คุยไม่ได้ เคยชวนเคลื่อนไหวอะไร เขาบอกว่า ‘อยู่แบบนี้ก็ดีแล้ว’ ‘อายคนอื่นเปิดเผยตัวเองไปทำไม’ เราเคลื่อนไหวกับที่อื่นได้แต่ทำกับเพื่อนตัวเองไม่ได้ การมีเพื่อนในวงการทำให้รู้สึกว่ามีพลัง มีคนที่เข้าอกเข้าใจ มีคนที่ประสบปัญหาแบบเดียวกัน สำคัญที่สุดคือมีพื้นที่ปลอดภัย เราอยู่ตรงนั้นแล้วไม่มีใครมาตีตราว่าผิดหรือถูก ไม่มีใครมาพูดว่าสมควรแล้ว สมน้ำหน้า ไม่มีเรื่องพวกนี้เลย มีแต่เรามาแชร์ประสบการณ์ของตัวเอง วิเคราะห์กัน คุยกัน”

การพบเจอกับกลุ่มอาจารย์ในครั้งนั้นมีอิทธิพลกับชีวิตของพีโสมมาก จนเขาได้เอ่ยกับเราว่า “ถ้าวันนั้นไม่เจอพื้นที่ที่มีคนแบบเดียวกัน ถ้าวันนั้นโดนข่มขืนแล้วไม่มีทางออก สุดท้ายเราอาจโดดตึก ผูกคอตายไปแล้วก็ได้”

ความรุนแรงต่อร่างกายเพศหญิง

พีโสมเล่าให้เราฟังถึงเหตุผลที่เข้าสู่สนามการเคลื่อนไหวประเด็นด้านเพศ สาเหตุมาจากความกลัว กลัวว่าตนเองจะถูกคุกคามหนักขึ้นอีก หากไม่ลุกขึ้นมาทำอะไรสักอย่างในจังหวะที่ได้พบกับกัลยาณมิตรร่วมทางอย่างอาจารย์แล้ว คงเป็นการปล่อยโอกาสให้หลุดมือไป

“มาจากความกลัวในใจ กลัวถูกข่มขืน กลัวถูกสังคมตราหน้าว่าสมน้ำหน้า มึงอยากแต่งตัวเป็นผู้ชายทำไม จริงๆ มึงก็เป็นผู้หญิง เราเองเคยถูกค่านี้อะไร ‘เป็นผู้หญิงดีๆ ทำไมถึงอยากเป็นผู้ชาย’ ‘ถ้าโดนสักดอกแล้วจะรู้’ คำพวกนี้มีมาตั้งแต่สมัยนั้นแล้วนะ แก่ทอมซอมดี มีคนพูดตั้งแต่ยังไม่รู้จักคำว่าทอมเลย พอเราเปิดตัวเองว่าเป็นทอม เป็นหญิงรักหญิง ก็เจอกับสิ่งเหล่านั้น จนถึงวันนี้มายาคติเรื่องแก่ทอมซอมดียังไม่หลุดไปจากสังคมเลย ต้องโดนสักครั้ง ถ้าหยาบๆ คือโดนสอดใส่โดนเอาก็จะหายเป็นทอม”

พีโสมเล่าด้วยน้ำเสียงสั่นเครือเกี่ยวกับความรักในอดีต ที่ยังคงเป็นบาดแผลในใจของเขามาจนถึงทุกวันนี้ บาดแผลจากความรักสำหรับคนอื่นๆ อาจมาจากการถูกปฏิเสธ ไม่ได้ได้รับความรักกลับ หรือเหตุผลอื่นๆ ของคนสองคน แต่กับพีโสมนั้นไม่ใช่เลย มันคือแผลที่มาจากบุคคลอื่นที่ขาดหัวใจในการมองเพื่อนมนุษย์เทียบเท่ามนุษย์คนอื่น จึงมีความคิดที่โหดร้ายต่อพีโสม

“แฟนที่เป็น puppy love เป็นลูกข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ แม่ของเขาเคย
คุกคามเราหนักมาก เขาเรียกให้เราไปหาที่บ้านตอนกลางคืน แล้วเปิดใจพูด
เลยว่าไม่โอเคกับเรายังไง วางแผนจ้างมือปืนมาฆ่า จะให้คนขับสามล้อมา
ข่มขืน เราได้ยินแล้วแบบว่า อะไรวะ เขามีความคิดขนาดนั้นเลยหรอ พอมา
รวมกับสิ่งที่เจอตอนทำงาน สิ่งที่ยังใจเรามาตลอดคือ กูจะบอกให้โลกทั้งโลก
รู้ว่าเพศแบบเราไม่ผิด เราไม่ใช่คนร้าย กับแฟนคนนั้นยังคบกันต่ออีกหลายปี
แต่สุดท้ายก็เลิกกัน เพราะเขาเลือกที่จะไปแต่งงานกับผู้ชาย”

เหตุการณ์ผ่านไปนานแล้ว แต่พอนึกถึงน้ำตาที่ไหลออกมาด้วยความ
รู้สึกปวดใจ อึดอัดที่ตนเองไม่สามารถบอกหรือทำอะไรได้เลย เป็น
เหมือนบาดแผลที่ถูกกระทำจากคนอื่นหลายครั้ง มันสะสมเป็นความรู้สึกอัน
ท่วมท้นนี้

“มันเจ็บปวดนะ ไม่ได้เจ็บปวดที่เขาไปแต่งงานกับผู้ชาย เราจากกัน
ด้วยความเข้าใจ แต่เจ็บปวดกับแม่ของเขา เราไม่อยากเชื่อเลยว่ามีคนคิด
กับเราแบบนี้ในสังคมด้วย ทำไมเราต้องโดนอะไรแบบนี้ซ้ำซาก เจอเพื่อนร่วม
งานแย่ๆ แล้วเจอครอบครัวของแฟนอีก เราต้องผ่านช่วงเวลานั้นด้วยตัวเอง
บอกใครไม่ได้ เพราะครอบครัวของเราทั้งสองคนก็เคารพนับถือกัน”

แม้พี่โสจะพยายามทำความเข้าใจคนที่กระทำต่อเขาทั้งในที่ทำงาน
และครอบครัวของอดีตคนรักว่าพวกเขาคงมีอคติ หรือถูกครอบด้วยอคติจาก
สังคม อาจโดนกดทับด้วยความคิดอะไรสักอย่าง แต่พี่โสก็มองว่าเป็นสิ่งที่ยอม
ให้เกิดไม่ได้ เพราะมันคือการด้อยค่าเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน

“แต่ตอนนั้นเราไม่รู้หรอก รู้แค่ว่าไม่โอเคๆ ยังไม่ได้วิเคราะห์ว่าเป็นเพราะอะไร แม่ของแฟนคนนั้นก็รังเกียจเรามาก เขาพูดขนาดว่า มันเป็นคนพวก ลักเพศ มองว่าวิปริตผิดเพศ แต่กับเพื่อนผู้ชายคนนั้น เขามองถึงแต่เรื่องการ มีเพศสัมพันธ์ มองเป็นเรื่องของการแก้ปัญหา เฮ้ย ต้องเอามันมาข่มขืน อยาก เอาความใคร่มาจัดการเรา แต่ไม่ใช่ไง ถ้าเราโอเคกับเรื่องแบบนั้น เราคงไม่ เป็นทอมแล้วมีแฟนเป็นผู้ชายไปแล้ว พอสิ่งที่พวกเขาวางแผน เราเลยรู้สึกว่ ตัวเองถูกด้อยค่า ถูกมองว่าไม่ใช่มนุษย์”

พีโลรับรู้ว่าครอบครัวรักตน โดยมองว่าตนเองโชคดีที่เกิดมาใน ครอบครัวชนชั้นกลางที่มีความเข้าใจระดับหนึ่ง ไม่เคยเจอเรื่องหนักๆ จน กลายเป็นบาดแผล อย่างไรก็ตามก็ดี แม้ครอบครัวจะรัก แต่การยอมรับยังเป็นเรื่อง ยากสำหรับช่วงเวลานั้นและบริบทของสังคม

“เคยมีแค่ครั้งเดียว ตอนที่เราพาแฟนเข้าบ้าน แม่เปิดห้องนอนแล้ว เห็นที่นอนอันหนึ่ง หมอนใบหนึ่ง ผ้าห่มผืนหนึ่ง แม่ถามว่าเป็นผู้หญิงนอนด้วย กันได้ยังไง มันผิดเพศ ผิดธรรมชาติ เป็นครั้งแรกที่กลัวแม่ที่สุดในชีวิต เรากลัว ว่าแม่จะตี สิ่งที่แม่ทำวันนั้นทำให้เรารู้สึกเหมือนเป็นเด็กอีกครั้ง แม่เป็นคนดู มาก เราค่อยเข้าใจตอนหลังว่า แม่ น่าจะเหนื่อยกับบทบาทแม่ บทบาทเมีย ต้องทำนาทำสวนและค้าขายอีก เขาเลยแสดงออกกับเราแบบนั้น ถึงอย่างนั้น ก็ตาม ความกลัวยังอยู่ในใจจนถึงวันที่แม่เสียชีวิตเลย เราเองก็เพิ่งคลี่คลาย หลังจากนั้นว่าไม่ต้องกลัวแล้ว แม่เสียชีวิตไปแล้ว”

พีโลเล่าว่าตอนนั้นตนเองกลัวแม่ตีแล้วพูดเสียงดัง กลัวชาวบ้านรู้เรื่อง แล้วอาย ทั้งที่ความเป็นจริงบ้านของพีโลเป็นบ้านสวน อยู่ห่างจากบ้านคนอื่น พอสมควร ไม่มีใครได้ยิน แต่เขากลัวไปเอง กลัวต่อว่าถ้าแม่บอกไม่ให้ไป ทำงาน สั่งให้ลาออกจากงาน พีโลกลัวตงาน แล้วจะไม่ได้ทำงานในสิ่งที่ ตัวเองรัก ณ ขณะนั้นความกลัวก่อตัวขึ้นมากมายไปจนถึงกลัวถูกจับแต่งงาน เพราะว่าพ่อกับแม่พีโลเคยคุยในหมู่ญาติเรื่องจะหาแฟนให้

อยากอยู่อย่างคนชราที่มีคุณภาพ
ตายอย่างคนที่มีศักดิ์ศรีมีคุณค่า
ไม่ใช่ตายแบบคนถูกทอดทิ้ง

ก้าวข้ามสู่อีกเพศหนึ่ง

ตั้งแต่ยุคเริ่มต้น พี่โสชาติความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศมาก่อน แต่หลังจากมีความเข้าใจมากขึ้นก็เริ่มเปิดเผยตัวเอง เมื่อสังคมค่อยๆ เปิดมากขึ้น พอมีกิจกรรมต่างๆ มีข้อมูลมากขึ้น มีงานวิจัย และมีการขับเคลื่อนงานเรื่องสิทธิอย่างจริงจัง ทำให้คนเห็นคุณค่าของการเป็นมนุษย์ของพี่โสมากขึ้น รวมทั้งการรู้จักอัตลักษณ์ทางเพศต่างๆ ที่ซับซ้อนเพิ่มมากขึ้น

“เพศของเราเชิงซ้อนหลายอัตลักษณ์ บางคนถามถึงการนิยามตัวเอง ‘พี่เป็นทอม หรือเป็นทรานส์ หรือเป็นอะไรกันแน่’ เราอาจเป็นคนแรกๆ ที่อธิบายคำว่าทรานส์นอกรอบ จากความหมายเดิมที่คนเข้าใจคำว่าทรานส์ คือวิทยาศาสตร์ทางการแพทย์เท่านั้น แต่เรามองว่าตัวเองก็เป็นทรานส์เหมือนกัน เป็นการทรานส์จากภายในเราเปิดตัวเอง ฉีกขอบต่างๆ ปฏิเสธเสื้อผ้าหน้าผม ปฏิเสธวิถีชีวิตของคนพื้นถิ่นของคนที่บ้าน ปฏิเสธการแต่งงานกับผู้ชาย”

สิ่งหนึ่งที่พี่โสอยากทำมาตลอดคือ ‘การตัดหน้าอก’ เพราะไม่อยากใส่เสื้อชั้นใน มันให้ความรู้สึกอึดอัด พออายุมากขึ้นยังไม่สะดวก พี่โสเคยได้ไปจองคิวที่โรงพยาบาลเมื่อ พ.ศ. 2564 โดยพี่โสเองก็เป็นหนึ่งกำลังสำคัญในการรณรงค์เรื่องสิทธิบัตรทองเรื่องการผ่าตัดเพื่อยืนยันเพศ เพราะมันเกี่ยวกับเรื่องของสุขภาวะและจิตใจ

“ในกระบวนการนี้ หมอด้านศัลยกรรมจะมาประเมินเรื่องลักษณะการผ่าตัด หลังจากประเมินด้วยหมอแล้วก็ต้องประเมินสุขภาพจิตด้วย จิตแพทย์ เราก็เล่าว่ามีความปรารถนามาตั้งแต่เด็ก แล้วต้องไปพบหมอต่อมไว้ท่อด้วย เราเองพบหมอต่อมไว้ท่อด้วย 2 ลักษณะ คือ ความเป็น intersex ของตัวเอง เราอยากรู้ว่ามิโครโมโซมอะไรยังไง หมอจะแนะนำว่าต้องเทกฮอร์โมนใหม่ หรือไม่เทกฮอร์โมนก็แล้วแต่เรา ถ้าเมื่อก่อนคงโอเค แต่ตอนนี้รู้สึกว่าจะไม่อยากเทกฮอร์โมนแล้ว บ้านของเรามีกรรมพันธุ์หัวล้าน แม้ว่าที่ผ่านมามีไม่เทกฮอร์โมนเลย แต่ตัวเองน่าจะจะมีฮอร์โมนนี้อยู่ เพราะเริ่มล้านแล้ว หัวหงอกนี้กรรมพันธุ์ด้วย เลยไม่เทก กลัวตัวเองแก่เร็วด้วย กลัวตัวเองหัวล้านด้วย

“หมอเคยพูดเป็นทางเลือกไว้ ้วยของเราสามารถเทกฮอร์โมนได้ ไม่ต้องเต็มโดสก็ได้ เพราะเราไม่มีประจำเดือนแล้ว แต่เราคงไม่ลอง ถ้ามีฮอร์โมนเพิ่มอีก เราคงเสี่ยงแก่ มีหนวดอะไรขึ้นมาอีก ก็เลยว่าเขาแค่ได้ผ่าตัดเอาหน้าอกออกพอ แต่กว่าจะได้คือ พ.ศ. 2569 เราเองไม่ได้มีเงินเก็บ เคยมีน้องๆ หลายคนบอกว่าจะระดมทุนให้”

อนาคตของตนเองต่อจากนี้

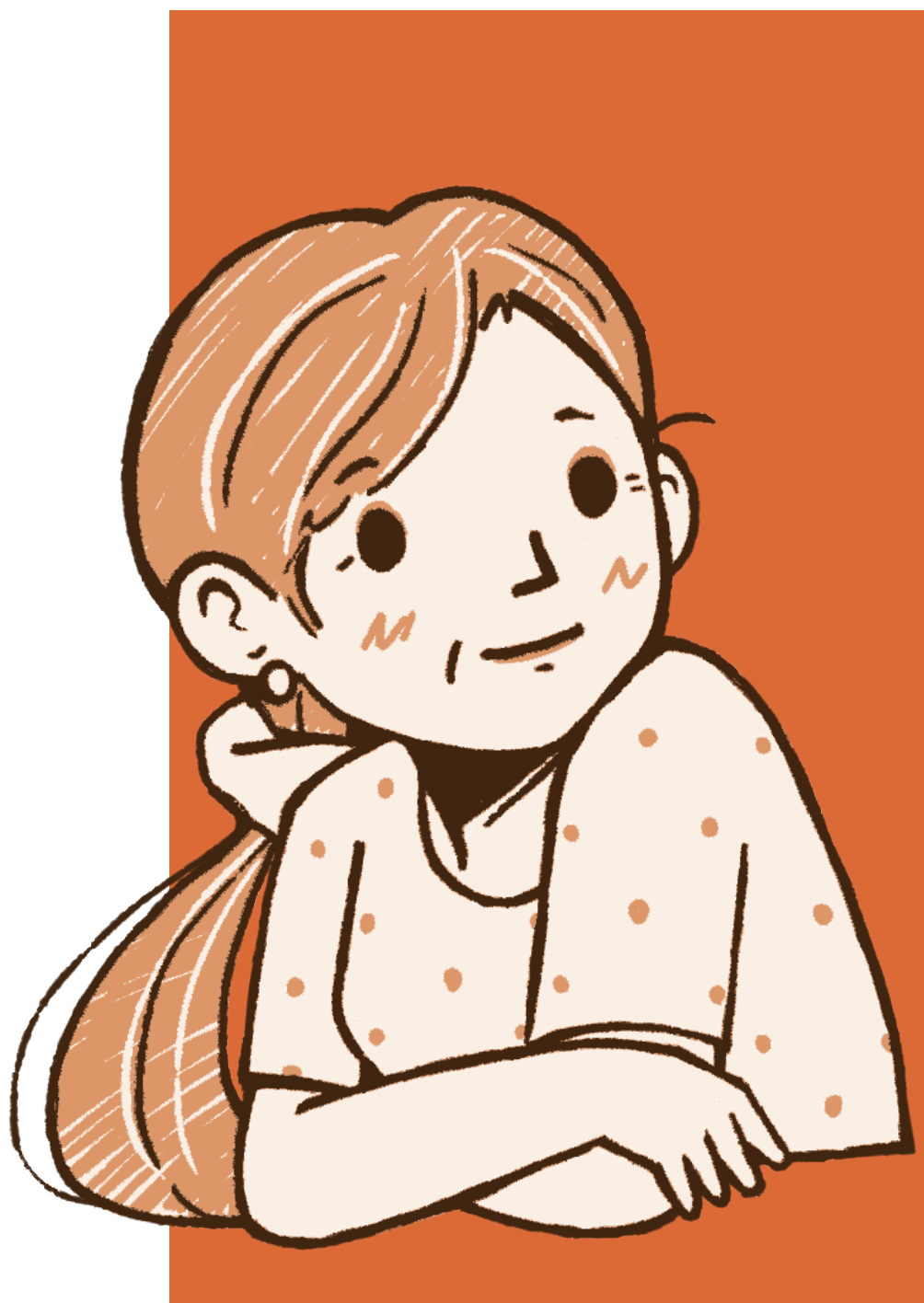
ปัจจุบันพี่ไผ่มีแฟนที่คบหากันอยู่โดยรู้จักผ่านโซเชียลมีเดีย แต่ไม่ได้อยู่ด้วยกัน แฟนพี่ไผ่เป็นคนไทยที่มีธุรกิจอยู่ต่างประเทศจึงไปๆ มาๆ แม้แฟนพี่ไผ่จะชวนให้ไปอยู่ด้วยกัน แต่พี่ไผ่เลือกไม่ไป เพราะอยากอยู่ประเทศไทย อยากใช้ชีวิตอยู่กับท้องนา ตนเองทำนาเองด้วย และอีกสิ่งสำคัญคือ พี่ไผ่คิดถึงการมีชุมชนของตัวเองอยู่ที่ไทย แต่สิ่งหนึ่งที่ยังเป็นความกังวลของเขาคือ ยามชราภาพหากไม่มีลูกหลานแล้วจะมีอะไรที่เป็นหลักประกันได้บ้าง

“กลุ่ม LGBT ถ้าไม่มีลูก ต่อไปเราจะอยู่ยังไง เราต้องคิดแล้ว ต่อให้มีแฟนดูแลกัน ไม่รู้ใครจะไปก่อนกัน แต่ละคนเริ่มมีอายุกันแล้ว ภายใต้กฎหมายที่ไม่รองรับอะไร เราคงต้องมีชุมชนของเรา เป็นสิ่งที่คิดและอยากทำให้เกิดขึ้น

“เราเป็นนักกิจกรรมความหลากหลายทางเพศมา 30 ปี เป็น NGO ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 ผลักดันให้เกิดกฎหมายด้านอื่นๆ มาบ้าง แต่ยังไม่ได้กฎหมายเรื่องของ LGBT สักฉบับเลย รายได้ของประเทศไทยนำเข้าจากการมี LGBT ทั้งพหุวิทยา ภูเก็ต เชียงใหม่ พวกเราทำงานอยู่ในหน่วยงานบริการเยอะมาก แต่ยังไม่มีความหมายที่ให้สิทธิพวกเราได้เท่าที่ควร เราปรารถนา 2 เรื่อง คือเรื่องสวัสดิการถ้วนหน้า และกฎหมายที่เป็นการรับรองให้เราเท่าเทียมกับคนอื่นในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง เราอยากให้สังคมมีกฎหมายออกมานับรวมเราเป็นมนุษย์ที่ต้องได้รับการดูแลปฏิบัติเท่าเทียมกัน”

พี่โสทิ้งท้ายกับเราว่า ตนเองอยากอยู่อย่างคนชราที่มีคุณภาพ ตายอย่างคนที่มีศักดิ์ศรีมีคุณค่า ไม่ใช่ตายแบบคนถูกทอดทิ้ง โดยเล่าเปรียบเทียบ กับคนรุ่นพ่อรุ่นแม่ของพี่โสว่าสมัยนั้นชีวิตพวกเขาลำบากกันมาก พ่อเป็นครูที่ต้องทำนาทำไร่ แม่เป็นแม่บ้านที่ต้องทำทุกอย่าง ชีวิตไม่มีทางเลือก แต่เดี๋ยวนี้กลุ่มความหลากหลายทางเพศมีทางเลือกมากขึ้น ควรต้องมีคุณภาพชีวิตและคุณค่าในชีวิตที่ดีขึ้น

เป็นแบบนี้ก็เป็นคนที่ ประสบความสำเร็จได้

ฟีดาวเกิดในครอบครัวคนจีน เป็นลูกสาวคนสุดท้องที่บ้านมีกังสีของครอบครัวเป็นโรงงานขนาดใหญ่ แต่เขาเลือกแยกไปทำธุรกิจของตัวเอง เคยทำร้านชุดเจ้าสาว ร้านเกมและอินเทอร์เน็ต ณ ปัจจุบันเขาทำรีสอร์ทและเป็นนายหน้าอสังหาริมทรัพย์

ในด้านตัวตนทางเพศ ฟีดาวนิยามตัวเองว่าเป็น 'เลสคิง (Les-King)' ที่คบหาได้ทั้งผู้หญิงและทอม ทว่าเส้นทางการเป็นเลสเบี้ยนของเขาไม่ราบเรียบ เต็มไปด้วยบาดแผลจากครอบครัว

คำว่า 'อีวิบริตผิดเพศ' คือคำติดปากที่แม่ด่าทอเขามาตลอดหลายปี แต่สำหรับตัวฟีดาวเอง สิ่งที่เขาเป็นไม่ใช่สิ่งผิดปกติ เขายืนยันกับตัวเอง แม่คือญาติ และเรา ทั้งด้วยน้ำตาและด้วยน้ำเสียงที่มั่นคง

จุดเริ่มต้นที่เจ็บปวด

ฟีดาวมีความรู้สึกที่ตัวเองไม่อยากเป็นผู้หญิง อยากเป็นผู้ชายตั้งแต่เด็กๆ เพราะมีพี่น้องหลายคน ฟีดาวเป็นลูกคนสุดท้อง สองคนแรกเป็นผู้ชาย ส่วนคนที่สามมาจนถึงฟีดาวเป็นผู้หญิงทั้งหมด แม่ของฟีดาวจึงคาดหวังว่าคนสุดท้ายจะเป็นลูกชาย พอฟีดาวเกิดมาเป็นลูกสาว ทางบ้านก็ส่งฟีดาวให้อาอี (น้าสาว) เลี้ยงตั้งแต่เล็ก ทำให้เขารู้สึกว่าไม่ได้รับความรักจากแม่

“เราอยากให้แม่รักเลยอยากเป็นลูกชาย จำได้ว่าเคยร้องไห้บอกให้แม่ปั๊มนมให้หนูหน่อย เพราะอยากเป็นผู้ชายด้วยนะ แต่พอเราอายุ 10 ขวบ แม่ก็ไปขอหลานชายมาเลี้ยงคู่กับเรา แล้วก็รักหลานชายมากกว่า”

ฟีดาวเล่าให้เราฟังด้วยรอยยิ้มที่ค่อยๆ จางหายว่า ตนเองเคยเห็นเตียงกับแม่ทะเลาะกันบ่อย จึงรู้สึกไม่ค่อยดีกับเพศชาย ไม่ชอบผู้ชายในเชิงที่ดูก้าวร้าว อีกทั้งฟีดาวเคยมีประสบการณ์ถูกลวนลามจากสมาชิกในครอบครัว

“มันเป็นเรื่องในครอบครัวที่เราปิดบังทุกคนมาตลอด พี่ชายเราที่สร้างกิจการ สร้างเนื้อสร้างตัว สร้างอาชีพให้ทุกคนในบ้าน คนที่เราเคารพมาก ใจดี และเป็นคนดีในสายตาของทุกคน เขาลวนลามเรา ตอนนั้นเรายังเด็กมาก 6-8 ขวบ ก่อนจะไปโรงเรียน เราก็ยืนรอเพื่อขอเงินที่บ้าน ตอนนั้นเดียวกับแม่ไม่อยู่ คนอื่นก็เตรียมตัวไปโรงเรียน พี่ชายทำงานหน้าบ้าน อยู่ๆ เขาก็ดึงเราเข้าไปกอดไปหอม จี๊เอว แล้วก็จับอวัยวะเพศเรา ครั้งแรกเราก็ไม่รู้เรื่องหรอก วังหนีไป หลังจากนั้นทุกเช้าก็เดินเลี้ยวพี่ชาย แต่มันก็มีครั้งต่อไป เขาพยายามล้วงเข้าไปข้างในของเรา เรากลัวมาก เข้าใกล้พี่ชายไม่ได้อีกเลย”

เมื่อเล่าเรื่องของพี่ชายเสร็จ พี่ดาวเปลี่ยนมาเล่าเรื่องของเตี้ยตนเอง ต่อ โดยเขามองว่าเตี้ยเป็นคนเจ้าชู้มีภรรยาหลายคน พี่ดาวเคยเห็นแม่ร้องไห้ เพราะทะเลาะกัน พี่ดาวรู้สึกว่ามันยุติธรรมกับแม่ของตนเลย ทั้งๆ ที่แม่ขยันทำงานมาก ทำไม่เตี้ยถึงไปหาผู้หญิงอื่น ประสบการณ์นี้ทำให้พี่ดาวรู้สึกไม่ดี ต่อเพศชายมากขึ้น

“จำได้เลยว่าตอน 10 ขวบ เตี้ยแม่ทะเลาะกัน แล้วเราก็ก๊วต เพราะไม่ไหวแล้ว จะทะเลาะอะไรกันหนักหนา”

แม้จะมีมุมที่ทำให้ลูกไม่สบายใจ อย่างไรก็ตาม พี่ดาวก็ยังรับรู้ว่าย่เตี้ยรัก และเป็นห่วงตน และดูเหมือนจะยอมรับอัตลักษณ์ทางเพศของเขาได้มากกว่า พี่แม่ยอมรับ

“แต่ถึงเตี้ยจะเจ้าชู้ แกก็สอนพี่ว่าเราเป็นผู้หญิง ห้ามใส่กางเกงขาสั้น ต้องกลับบ้านให้ตรงเวลา ต้องหัดต้มเหล้าเปียร์ไว้บ้างจะได้ไม่ถูกผู้ชายมอม คือแกจะเป็นห่วงเรา พอแกจะไปอยู่กับเมียบ่อย แกก็ขออนุญาตว่าเราจะอยู่ได้ไหม เพราะแม่เขาไม่ชอบที่มีผู้ชายมาชอบพี่ แต่พี่ไม่เอาใครเลย แม่รังเกียจที่เราชอบผู้หญิง คำว่าวิปริตผิดเพศ แต่เตี้ยแกไม่ว่า เราอยากคบใครก็คบไป”

เจอความรักใกล้ตัว

ตอนสมัยมัธยมต้น บุคลิกของพี่ดาวจะออกทอมบอย เสียงห้าวๆ เพื่อนๆ ก็เรียกว่าทอม เขาเองก็ชอบผู้หญิงสวยๆ มีเขียนจดหมายจีบสาวบ้าง แต่ก็แค่เล่นๆ กัน ไม่ได้เป็นทอม ในช่วงนั้นเริ่มมีผู้ชายเข้ามาจีบพี่ดาว และตัดสินใจตกลงคบหาเป็นแฟน โดยที่ไม่ได้มีความรู้สึกชอบเชิงชู้สาว มองเป็นพี่น้อง คบกันเพื่อให้แม่รู้สึกผิดสังเกตุกับอัตลักษณ์ทางเพศของตน ทว่าด้วยความแตกต่างทางศาสนา แม่ของพี่ดาวก็ไม่ยอมรับผู้ชายคนนั้น พี่ดาวจึงเลิกไปพร้อมกับความรู้สึกหงุดหงิดเล็กน้อยที่ไม่รู้ว่าแม่ต้องการอะไรกันแน่ และจุดเริ่มต้นของการมีแฟนเพศเดียวกันก็เริ่มต้นขึ้น

บางทีแม่อาจจะห่วงตน
อยากให้มมีชีวิตที่มั่นคง
แม้พี่ดาวเองก็ยังไม่เข้าใจ
ว่าจะเป็นห่วงอะไร

“ช่วงอายุ 16-17 ถึงเริ่มมีแฟนผู้หญิงคนแรก น้องเขาเป็นเด็กกำพร้า ที่อาอีเก็บมาเลี้ยง เป็นเด็กที่น่าสงสาร เพราะเป็นเด็กที่ขยันทำงาน แต่ถูกใช้งานหนัก ถูกตีบ่อยมาก แรกๆ เราก็สนิทเหมือนญาติกัน น้องเขาออกเป็นทอม ตั้งนานแล้วและแอบชอบเรา เดินตามเราด้อยๆ แต่เราไม่รู้ จนมีวันหนึ่งที่เราช่วยกิจการที่บ้านจนดึก แล้วเตี้ยไม่ยอมขับรถมารับ เราก็เลยต้องนอนห้องเดียวกับน้องเขาที่บ้านอาอีจู่ๆ เขาก็เข้ามาอดเรา เราก็เอ๊ะ ! ทำอะไรรู้สึกดีวะ หลังจากนั้นก็อดจูบกันนิดหน่อย และตกลงเป็นแฟนกัน”

หลังจากนั้นทั้งสองคนก็ตัวติดกันตลอด ไปมาหาสู่กันบ่อยๆ โดยไม่ได้ไปไหนมาไหนกันเพียงสองต่อสอง แต่จะไปเป็นกลุ่มใหญ่ๆ เพื่อป้องกันไม่ให้ที่บ้านสงสัย แต่ถึงกระนั้น ความลับก็ไม่มีในโลก เมื่อคนที่บ้านของพี่ดาวเริ่มสงสัยกับความสัมพันธ์นี้ จึงตัดไฟแต่ต้นลมโดยจับทั้งคู่แยกกัน

“คบกันได้ไม่นานนะ 4-5 ปี ก็โดนอาอีจับแยก เพราะเขาสงสัยว่าจะชอบกัน ตอนนั้นพี่ 20 ต้นๆ แล้ว เริ่มแยกออกมาทำงานร้านชุดเจ้าสาวของตัวเอง ส่วนหนึ่งเพราะอยากมาอยู่ใกล้ๆ น้องเขา แต่น้องก็ออกจากบ้านไม่ได้ ต้องทำงานหนักทุกวัน แล้วโดนตีตลอด วันหนึ่งน้องเขาโดนตีด้วยไม้กวาดจนตกท้องร้อง เพราะมาคบกับเรา โดนด่าว่าเป็นพวกวิปริตผิดเพศ พี่โกรธมาก และไม่ยอมให้เขาถูกทำร้ายแบบนี้แล้ว เลยให้เงินน้องเขาไปก้อนหนึ่ง เพื่อหนีออกจากบ้านไปหางานที่อื่นทำ เราเลยต้องห่างกัน ไม่ค่อยได้เจอกัน สุดท้ายก็เลิกกันไปเอง”

เมื่อความกลัวและความรักทำให้แม่ลูกห่างกัน

พี่ดาวเล่าให้เราฟังว่า เมื่อตัวเองเลือกที่จะหาความสัมพันธ์แบบที่ตัวเองต้องการ ตอนนั้นกลายเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้ตัวเองต้องถูกแม่ตำหนิมากขึ้น “แม่เขาไม่ยอมรับ เขาก็เรียกเราว่าอีพวกวิปริตผิดเพศ อีจัญไร เอาไม่ไ่ดีเลย คือมึงอย่ามาเข้าบ้านกูนะ ฟาดทั้งพี่ทั้งแฟนเลย จำได้ว่าตอนพี่อายุ 36 แล้วนะ กลับไปเยี่ยมแม่ เขาทำแบบนั้น แล้วแถมเรายังมั่งใจ ทั้งดีทั้งไ่เหมือนเราเป็นตัวกาลกิณี”

เหตุการณ์ปะทะกันระหว่างแม่ที่ไม่สามารถยอมรับความสัมพันธ์แบบเพศเดียวกันของลูกได้ กับลูกที่พยายามยืนยันในความเป็นตัวเอง ก่อตัวเป็นมวลอารมณ์ความรู้สึกที่หลากหลาย ทั้งโกรธ เสียใจ น้อยใจ ปะปนกันไปในตัวพี่ดาว

“ทำไมมึงไม่ชอบผู้ชาย มีคนมาชอบหน้าตาดี รวยๆ เยอะแยะ ทำไมไม่ชอบ” แม่พี่ดาวพูดด้วยน้ำเสียงที่รับรู้ได้ว่าไม่พอใจอย่างยิ่ง

“เราเถียงไปร้องไห้ไปว่า ถ้าหนูพูดไปแล้วแม่จะรับได้ไหม เพราะคนที่ทำหนูเนี่ยคือคนที่แม่รักที่สุดนะ แกกั๊งไปแล้วคาดคั้นว่าเราไปโดนอะไรมา แต่พี่ไม่ยอมพูด เพราะถ้าพูดก็เหมือนเราอกตัญญูต่อพี่ชายตัวเอง พูดไปแม่ก็เสียใจ สุดท้ายเราก็บอกไปว่า เพราะลูกชายสุดที่รักของแม่ มันทำแบบนี้กับหนู มันทำให้หนูกลัวผู้ชาย ขนาดคนที่หนูรักเคารพที่สุดยังทำกับหนูอย่างนี้เลย แล้วคนอื่นล่ะ แม่ก็อึ้ง ตอนแรกจะเรียกพี่ชายมาคุย เราก็บอกว่าไม่ต้องหรอก คุยแล้วจะได้อะไร เผลอๆ เขาอาจจะจำไม่ได้แล้ว หรือถ้าเขายอมรับ มันจะได้ประโยชน์อะไร มันจะไปทำลายความรู้สึกดีๆ ที่คนอื่นมองพี่ว่าเราเป็นคนดีมาตลอดหรือเปล่า แล้วถ้าเขาบอกเขาไม่ได้ทำ แม่จะเชื่อใคร เชื่อหนูหรือเขา แม่ก็ต้องเชื่อพี่ชายใช่ไหม”

พี่ดาวตัดบทสนทนากับแม่ โดยบอกว่าตนเองยอมเสียใจคนเดียวก็ได้ แต่ขอให้แม่หยุดต่อว่าตนเรื่องนี้ได้แล้ว หลังจากนั้นเป็นต้นมาแม่ของพี่ดาว ก็ไม่พูดเรื่องรสนิยมทางเพศของพี่ดาวอีกเลย แม้ข้างในใจลึกๆ ยังคงปฏิเสธ อุดลัทธิษณ์ทางเพศของลูกอยู่

ภายหลังเหตุการณ์ครั้งนั้น พี่ดาวจึงแยกออกมาทำธุรกิจของตนเอง ไม่ยุ่งเกี่ยวกับครอบครัวอีกเลย

“ตัวพี่ออกมาจากบ้านเลย ไม่อธิบายไม่อะไรทั้งสิ้น เพราะเราหาเงิน ด้วยตัวเองได้แล้ว ไม่เอาเงิน ไม่เอาสมบัติของแม่เลยแม้แต่ชิ้นเดียว... จริงๆ พี่ชายเขาเคยเป็นคนที่พี่รัก เคารพ และวางใจที่สุดในบ้าน เป็นคนดีที่สุด สำหรับทุกคนในบ้าน เขาเริ่มกิจการซึ่งทำให้บ้านร่ำรวยมั่นคงขึ้นมาได้ มันก็เลยมีความกระอักกระอ่วน เพราะเขาเป็นคนดูแลครอบครัว แต่อีกมุมหนึ่ง เขาก็เลวร้ายกับเรามากๆ ซึ่งก็ไม่รู้เหมือนกันว่าเขาทำกับคนอื่นด้วยไหม”

จนเวลาผ่านไป ก่อนที่แม่พี่ดาวจะเสียชีวิต พี่ดาวได้แฟนทอมที่เป็น ตำรวจมีตำแหน่งเป็นรองผู้กำกับฯ แม่พี่ดาวจึงยอมรับ พี่ดาวมองว่าคงเพราะ ด้วยเหตุผลทางหน้าที่การงาน

“ส่วนแฟนคนก่อนๆ ทำงานค้าขาย มันคงดูไม่มีเกียรติ ไม่มียศ ไม่มีตำแหน่ง ไม่มีหน้าตาอะไรให้แม่เขารู้สึกภูมิใจ เขาเลยเกลียด เมื่อก่อนเขาจะชอบพูดว่า ถ้ามีได้กับผู้ชาย ป่านี้นะรวยไปขนาดไหนแล้ว พอมาคบกับตำรวจ นี่แหละ ถึงเลิกพูดแบบนี้”

พี่ดาวคิดว่าบางทีแม่อาจจะห่วงตน อยากให้มีชีวิตที่มั่นคง แม่พี่ดาวเองก็ยังไม่เข้าใจว่าจะเป็นห่วงอะไร

“พี่คิดว่าแกคงจินตนาการไม่ออกว่าผู้หญิงกับผู้หญิงรักกันจะอยู่ด้วยกันยังไง มันดูไม่มั่นคง จะแบ่งทรัพย์สินสมบัติกันยังไง จะหาเลี้ยงกันได้ไหม แต่ความจริงก็คือ เราต่างคนต่างดูแลตัวเองนะ มีอะไรที่จนเจือกันได้ก็ช่วยกันอยู่กันแบบเอื้อเฟื้อกันไป ไม่ใช่ว่าอีกคนรวยกว่าเลยจะขอพึ่ง ซึ่งพี่ว่าถ้าอยู่กันแบบนั้น ไม่ว่าเพศไหนก็อยู่ด้วยกันยาก แล้วจริงๆ แฟนที่เป็นตำรวจ พี่เป็นคนดูแลเขามากกว่าเขาดูแลพี่ แต่ในความรู้สึกแม่ก็รู้สึกว่าเขาดูแลเราดี

“ส่วนเหตุที่คนรุ่นแม่รุ่นอาอีพี่ยอมรับเรื่องนี้ได้ยาก คงเป็นเพราะเขามองว่าคนเป็นทอมเป็นพวกเหลือขอ วิบริตไม่พอ ยังกร่าง นิสัยไม่ดี สูบบุหรี่กินเหล้า ฯลฯ ซึ่งจริงๆ แล้วคนที่พี่คบไม่มีนิสัยแบบนั้นเลย”

ภาพเหมารวมของสังคมในอดีตคงทำงานอย่างเข้มข้น จึงน่าจะทำให้คนรุ่นแม่ของพี่ดาวไม่สามารถยอมรับเรื่องนี้ได้

เลือกทางเดินของตัวเอง

พี่ดาวกล่าวว่าในสมัยก่อนคนยังไม่ค่อยรู้จักคำว่าเลสเบี้ยน จะมีเรียกแค่ทอมกับดี้ คนก็จะเรียกพี่ดาวว่าดี้ เพราะมีแฟนเป็นทอม แต่ถามว่าพี่ดาวชอบผู้หญิงสวยๆ ฝมยาวๆ หรือไม่ พี่ดาวตอบว่าตนเองก็ชอบและเคยมีเพศสัมพันธ์ด้วย ดังนั้นพี่ดาวจึงขอนิยามตนเองว่าเป็น ‘เลสคิง’ คือชอบผู้หญิงแต่ไม่ได้ตัดผมสั้นหรือวางตัวเป็นทอม

ด้วยความที่พี่ดาวยังแต่งตัวและแสดงออกเหมือนผู้หญิงคนอื่นๆ พี่ดาวจึงรู้สึกว่าตนเองไม่เคยมีประสบการณ์ถูกเลือกปฏิบัติในที่ทำงาน

“ส่วนหนึ่งอาจเป็นเพราะพี่เป็นดี้ด้วย ถ้าพี่เป็นทอมอาจจะมึนอยู่ เพราะว่าทอมบางคนจะดูแข็งๆ ห้วนๆ แสดงความเก๋าเหมือนผู้ชาย เลยถูกมองว่าก้าวร้าว ไม่น่าคบหา พอพี่เป็นผู้หญิงที่บุคลิกดี พุดจาเก่ง เลยไม่ค่อยมีกำแพงต่อกัน คล้ายๆ กับเกย์บางคนที่ดูเหมือนผู้ชาย เขาก็ไม่ค่อยถูกตัดสินเท่าไร”

แม้ในที่ทำงานจะไม่ถูกเลือกปฏิบัติ แต่กับญาติๆ ที่ใกล้ชิดตัวเข้ามา กลับมองพี่ดาวเหมือนเป็นคนผิดปกติ ต้องให้ลูกอยู่ห่าง

“มีพี่สะใภ้ เขาพูดว่าไม่อยากให้เราช่วยเลี้ยงลูกเขา เพราะกลัวลูกเขา จะเป็นแบบเรา เขาพูดต่อหน้าเลยว่าเกลียดมาก พวกทอมดี๊เนี่ย แต่ปรากฏว่าลูกเขาทั้งสองคนก็เป็นทั้งทอมทั้งดี๊เลย

“แต่วันหนึ่งลูกเขาไม่ยอมกลับบ้าน เพราะที่บ้านกีดกันเขากับแฟน พี่สะใภ้ก็โทร.มาร้องไห้ เราจึงแนะนำไปว่า อาซอ ถ้าอาซอรักลูกตัวเองก็ต้อง love me love my dog นะ ลูกซอรักอะไร เราก็ต้อง

รักสิ่งที่ลูกรัก เราต้องยอมรับเขาให้ได้ ถ้าลูก ซอกลับมาก็ต้องยอมให้เขาได้เจอกับ

แฟน แล้วซอจะได้ลูกสะใภ้มาเป็น

ครอบครัวเพิ่มอีกคน ลูกซอก็จะอยู่

ในสายตาอาซอตลอดไป แต่ถ้าไม่

ยอมรับ ไม่เอา สุดท้ายซอจะต้อง

เสียลูกไป เขาจะไปอยู่บ้านเมีย

เขาแล้วจะไม่มาหาซออีกเลย ให้

แกเอาไปคิดไปเลือกเองว่าจะเอา

ยังไง สุดท้ายแกก็รับลูกสะใภ้เข้า

บ้าน รับเอาทอมมาเป็นลูกเขย”

สุดท้ายพี่สะใภ้พี่ดาวก็เปลี่ยน

ความคิด พี่ดาวมองว่าอาจเป็นเพราะเขาเห็นว่า

แม้จะเป็นแบบนี้แต่ชีวิตก็สามารถประสบความสำเร็จได้

“พี่เป็นแบบนี้ แต่ก็เป็นคนที่เหมาะสมความสำเร็จในชีวิตได้ ไม่ได้ขอเงินใครกิน ไม่ได้เกะกะระรานใคร จะหญิงรักหญิง ชายรักชาย มันก็เป็นความรักเหมือนกัน เขาแค่ต้องยอมรับในสิ่งที่ลูกเป็น ซึ่งพอพี่โทร.ไปตามลูกให้แก ลูกแกก็ยื่นข้อเสนอแบบที่พี่พูด คือถ้าอยากให้กลับมาบ้านต้องให้แฟนเขาอยู่ด้วย จนถึงทุกวันนี้เขาก็อยู่ด้วยกันจะ 20 ปีแล้ว ลูกสะใภ้กับลูกเขยก็ช่วยทำมาหากินดี”

ชีวิตหลังจากนี้

เราชวนคุยเกี่ยวกับแผนการเตรียมตัวยามเกษียณ พี่ดาวมองว่าเรื่องเงิน พอมีเงินเก็บเป็นของตัวเอง บ้านก็มี ไม่ถึงกับร่ำรวยอะไร แต่ไม่ได้เดือดร้อนหรือกังวลอะไรมาก ถ้ามีอะไรต้องขอให้คนอื่นช่วยจริงๆ ก็มีน้องคนที่เคยเป็นแฟนเก่าซึ่งเขาอยู่จังหวัดเดียวกัน พี่ดาวให้เขามาดูแลรีสอร์ทที่พี่ดาวบริหารอยู่ พี่ดาวยังคงติดต่อพูดคุยกับเขาเหมือนเพื่อน เหมือนญาติอยู่ เป็นคนที่แม่ฝากฝังไว้ก่อนเสียชีวิตว่าให้ช่วยดูแลกัน อย่าทิ้งขว้าง เพราะแม้รักเอ็นดูเขาเหมือนลูกหลาน ฉะนั้นถ้ามันปลายไม่มีใครจริงๆ พี่ดาวเล่าว่าก็คงจะอยู่กับน้องเขา

แม้ว่าทุกวันนี้พี่ดาวจะมีแฟนแล้ว คบกันมากกว่า 4 ปี แต่ก็ไม่ได้อยู่ด้วยกัน และคงจะใช้ชีวิตคู่อยู่ด้วยกันสองคนแบบเพื่อนที่ดีต่อกัน ไม่ได้คิดอยากมีลูก

“ถ้าเราอยู่ด้วยกันตอนแก่เฒ่าคงจะลดจากเรื่องเพศไปแล้ว แต่ยังมีความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกัน ไปไหนก็ไปด้วยกัน มีความมั่นคงทางอาชีพและการเงิน อาจจะมีแมวหรือหมาสักตัวเป็นลูก หรือว่าไม่ต้องมีก็ได้ ส่วนการมีลูกนี้ต่างคนต่างไม่อยากมีนะ เพราะมันเป็นพันธะ ขนาดพ่อแม่เรา เรายังไม่ได้เลี้ยงเลย เราก็เลยคิดว่าถ้ามีลูกอาจจะทำให้เรากับแฟนอยู่กันไม่ได้ด้วยซ้ำ เพราะจะขัดแย้งกันอีกกว่าจะใช้น้ำเชื้อใคร”

พี่ดาวทิ้งท้ายเกี่ยวกับสิ่งที่อยากได้รับการสนับสนุนเพื่อให้คุณภาพชีวิตของกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศอย่างตนเองดีขึ้นคือการมีสมรสเท่าเทียม เพราะมันช่วยสร้างหลักประกันของคู่ชีวิต

“จริงๆ พี่อยากได้ พรบ.สมรสเท่าเทียมมานานแล้วนะ ตั้งแต่สมัยคบกับตำรวจเลย เพราะเราจะได้รับสิทธิ์ทางกฎหมาย ถ้าเรามีคู่สมรสเป็นตำรวจ เช่น สิทธิ์การรักษาหรือการกู้เงินรวมกัน พี่ก็เสียโอกาสในหลายๆ อย่าง ทั้งๆ ที่พี่ก็อยู่กับเขาเป็นสิบปีเลย แต่เราไม่ได้สิทธิ์ตรงนี้ หรือถ้าสมมติเราช่วยกันดูแลยามเจ็บไข้ได้ป่วย แต่พอฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายไป เงินทองทรัพย์สินถูกญาติพี่น้องเอาไปหมด เรากลายเป็นไม่ได้อะไรเลย ถ้าเขาไม่ทำพินัยกรรมไว้เป็นต้นนะ ฉะนั้นถ้ามีสิทธิ์จดทะเบียนสมรสกันได้เหมือนคู่ชายหญิง มันก็จะดีมาก”

เรื่องราวจากครูเจน พี่วัน พี่โส และพี่ดาวสะท้อนให้เราเห็นว่า สังคมไทยในอดีตจำกัดอิสรภาพและตีกรอบให้เพศหญิงมีโอกาสในสังคมน้อยกว่า แต่การที่พวกเขามีตัวตนและรูปแบบความสัมพันธ์ที่ไม่ได้ตรงตามความคาดหวังของสังคม ก็เปิดโอกาสให้หญิงรักหญิงและชายข้ามเพศในอดีตตกเป็นเป้าของการถูกล่วงละเมิดในรูปแบบต่างๆ ได้มากขึ้น ประสบการณ์ของกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่สังคมกำหนดให้พวกเขาเป็นเพศหญิง ทำให้เราเห็นว่าในการต่อสู้เพื่อให้สังคมไทยดีขึ้น เราสนใจเพียงแค่ ‘กะเทย’ หรือ ‘เกย์’ ไม่ได้ เพราะสังคมไทยมีรากของปัญหาอีกมากที่ลิดรอนสิทธิหญิงรักหญิงและชายข้ามเพศอยู่ และสังคมอาจจะยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับเสียงของพวกเขาเพียงพอ

บางทีสังคม
อาจจะ ใจดีกับเราบ้าง

ในส่วนท้ายของหนังสือรวมเรื่องเล่า เราขอเลือกเรื่องเล่าของกลุ่มคนที่หลากหลาย แต่มีจุดร่วมของประสบการณ์ที่เหมือนกันคือ การหลบหนีจากปัญหาและความรุนแรงจากสังคม ในช่วงเวลาที่ความเข้าใจเกี่ยวกับความหลากหลายทางเพศมีไม่มากนัก ในส่วนนี้เราเลือกประสบการณ์จากผู้ที่ไม่ต้องการนิยามเพศของตัวเองหนึ่งคน ผู้ชายที่เป็นไบเซ็กชวลสองคน และคูรััก ‘ทอมดี้’ อีกหนึ่งคู่ ซึ่งได้ถ่ายทอดประสบการณ์ของพวกเขาให้เราฟังว่า พวกเขาไม่ได้พบเจอการถูกเลือกปฏิบัติ หรือพบเจออุปสรรคในการใช้ชีวิตของตัวเองมากนัก ส่วนหนึ่งคือพวกเขาสามารถทำตามความคาดหวังของสังคมได้ หรือไม่ได้ให้ความสำคัญต่อการเปิดเผยตัวตนของตัวเองมากนัก ซึ่งอาจจะทำให้เราเข้าใจประสบการณ์ของกลุ่มความหลากหลายทางเพศในอดีตมากขึ้นว่า ในช่วงเวลาที่สังคมไม่ได้มีการสนับสนุนด้านสิทธิเสรีภาพให้กับพวกเขามากนัก นี่คือรูปแบบการรับมือกับปัญหาที่พวกเขาเลือก และทำให้พวกเขาสามารถใช้ชีวิตได้จนถึงปัจจุบัน แม้ว่าวิธีการเหล่านี้อาจจะไม่ใช่ทางที่ดีที่สุดในการขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในสังคม แต่อย่างน้อยประสบการณ์ของเพื่อนๆ ของเราในส่วนนี้ น่าจะทำให้ผู้อ่านเข้าใจเงื่อนไขการเอาตัวรอดของคนที่เติบโตมากับสังคมที่มีความเข้าใจน้อยกว่าปัจจุบันได้

เส้นทางชีวิต ที่อยู่เหนือ**นิยาม**เพศ

ก่อนเริ่มบทสนทนา เรามักจะถามผู้เล่าเรื่องเกี่ยวกับตัวตนของแต่ละคนว่าพวกเขานิยามตัวเองอย่างไร สำหรับ**พีกุง** เขาให้คำตอบว่า “พีเป็นตัวของพีเอง” เราถามรีเช็คอีกครั้งว่า จริงๆ แล้วเขากำลังหมายถึง ‘ทอม’ หรือเปล่า แต่พีกุงตอบว่า “ไม่ใช่ พีไม่ใช่ คำนั้นคือนิยาม แต่คนเราไม่จำเป็นต้องนิยามตัวเองก็ได้” เขายังยืนยันเช่นเดิมว่านิยามไม่ได้จำเป็นสำหรับเขา

เมื่อเราถามว่ามีคำไหนที่อยากให้ทางเราใช้เรียกพีกุงหรือเปล่า เขาบอกว่า “เป็นผู้หญิงผมสั้นที่เป็นตัวของตัวเองแล้วกัน”

ภายนอกหลายคนอาจมองว่าพีกุงเป็น ‘สาวหล่อ’ คนหนึ่ง ที่ทำงานเก่ง ทะมัดทะแมง แม้ว่าอายุจะย่างเข้า 60 แล้ว คนอื่นๆ อาจจะคิดว่าพีกุงน่าจะเป็นทอม แต่เรื่องราวของเขาสะท้อนให้เห็นว่าตัวตนและการใช้ชีวิตของพีกุงเป็นอิสระจากนิยามต่างๆ และเขาเต็มใจที่จะใช้ชีวิตโดยไม่จำกัดกรอบให้ตัวเอง จากเรื่องเล่าของพีกุง เราได้ทราบว่าสมัยอนุบาลและประถมเรียนในโรงเรียนที่แทบไม่มีผู้ชาย พอเข้ามัธยมก็เริ่มมีเพศอื่นๆ และหลังจากนั้นก็เรียนในมหาวิทยาลัยที่มีทุกเพศไม่ต่างจากสังคมทั่วไป แฟนคนแรกของเขาเป็นผู้หญิง ไม่เคยมีแฟนเป็นผู้ชายมาก่อน แฟนคนล่าสุดก็เป็นผู้หญิง ส่วนปัจจุบันเขาเป็นโสด เมื่อก่อนทำงานด้านเทคโนโลยี ได้เข้าตั้งแต่ระดับล่างไปจนถึงระดับบน

เป็นตัวของตัวเอง

พี่ก๊วงเล่าว่า “ตอนวัยเด็กไม่ได้รู้สึกว่าจะแตกต่างจากคนอื่น ตอนอนุบาล พี่เรียนโรงเรียนหญิงล้วน ไม่เชิงโรงเรียนหญิงล้วนสิ ในห้องมีผู้ชายประมาณ 3-4 คน พอ ป.1-ป.7 ในห้องก็ยังมีผู้ชายไม่กี่คน ตอนนั้นไม่เคยคิดถึงเรื่องเพศเลย ไม่ได้คิดว่าแฟนของฉันต้องเป็นผู้ชายหรือผู้หญิง ถ้าถามว่าเพศสภาพคืออะไร ก็ไม่ได้คิด เราใช้ชีวิตตามปกติเลย

“ตั้งแต่เกิดมาพี่ไม่เคยถูกแกล้งเลย เพราะปัญหาคือเวลาพี่ปล่อยให้ผมยาวแล้วจะหยิกจะหยักศก ซึ่งมันไม่สวย ถามว่าพี่ไว้ผมยาวได้ไหม ไว้ได้ แต่พี่ไว้ผมทรงนี้มา 60 ปีแล้ว ตอนอยู่ในวัยที่ไม่มีใครมาบังคับก็ชอบผมอย่างที่เป็น พี่เป็นคนผมยาวแล้วทรงไม่สวย เลยตัดผมสั้นมาตลอด แต่ข้างในใจก็ชอบไว้ทรงนี้นะ รู้สึกว่ามันเข้ากับเรามากที่สุด แต่พี่ไม่เคยคิดว่าอยากเป็นผู้ชาย ไม่เคยอยากตัดผม ไม่เคยอยากต่อไอนั้น ไม่เคยเทกฮอร์โมน เพราะมันไม่ใช่ตัวเอง อาจไม่เหมือนบางคน เพราะพี่เป็นตัวของตัวเองอย่างนี้แหละ อย่างการแต่งกาย ไม่ใช่ว่านุ่งกระโปรงไม่ได้นะ พี่นุ่งกระโปรงได้ ตอนทำงานบริษัทแล้วต้องนุ่งกระโปรง พี่ก็นุ่งได้ ไม่มีปัญหาอะไร”

พี่ก๊วงอธิบายต่อว่า “พี่แยกออกระหว่างสังคมกับตัวเรา ไม่ได้มีปัญหาแต่ถามว่าชอบแบบไหน พี่อยากใส่กางเกงทำงาน พอเราโตขึ้นแล้วทำงานหลากหลายขึ้น บริษัทฝรั่งไม่ค่อย mind เรื่องพวกนี้ พี่เลยจัดการกับตัวเองตามที่ต้องการ ด้วยความสามารถของเรา พี่ให้เลือกว่าเอาเราหรือเอาการแต่งกาย ปรากฏว่าไม่มีที่ไหนเลือกการแต่งกายเลย”

เมื่อเราได้รู้ว่าพี่กึ่งค่อนข้างใช้ชีวิตอย่างเป็นอิสระ และปรับตัวตามสถานการณ์ของพื้นที่นั้นๆ ได้ เราเลยถามพี่กึ่งเกี่ยวกับมุมมองต่อคำที่สังคมมักใช้ พี่กึ่งตอบว่า “คำว่า ทอม ใครเป็นคนบัญญัติ ทอมไม่มีสิทธิ์ชอบผู้ชายเลยใช่ไหม แล้วการเป็นทอมต้องอยากตัดนมด้วยปะ ทอมบางคนก็อยากตัดนม แต่พี่ไม่อยาก พี่ไม่เคยคิดว่าตัวเองชอบใครก็ได้ พี่ไม่เคยชอบผู้ชาย พี่อาจไม่เหมือนใครในโลกเลยก็ได้ คนที่พี่จะชอบจริงๆ คือผู้หญิงผมยาว แฟนทุกคนเป็นผู้หญิงผมยาวหมดเลย แล้วก็หน้าตาดีด้วย แต่ไม่ต้องมาบอกว่าพี่เป็นทอม ไม่จำเป็น เวลากรอกข้อมูลอะไร ถ้ามีช่องให้เลือก พี่ใส่ว่าไม่ต้องการตอบส่วนเอกสารราชการก็ใส่ผู้หญิง เพราะนั่นคือเพศกำเนิด

“พี่ไม่ชอบเวลาใครมาพูดว่า เฮ้ย ทอมนี่หว่า เพราะมันไม่ใช่ สมัยนั้นไม่มีการมาถามว่า ‘คุณเป็นเพศอะไร’ ไม่เข้าใจเหมือนกันทำไมสมัยนี้ต้องตั้งนิยาม มันไม่จำเป็นเลย พี่อยู่ในครอบครัวคนจีนที่พ่อแม่เลี้ยงมาแบบอิสระ ไม่ได้บังคับว่าลูกต้องนุ่งกระโปรง ลูกต้องมีแฟน ลูกต้องมีสามี แม้กระทั่งพี่พาเพื่อนผู้หญิงเข้าบ้าน แม่ไม่เคยว่าอะไร เขาคงรู้แหละ แต่ไม่เคยมาถาม ทำอะไรให้กินด้วย มีคำหนึ่งที่เขาเคยพูดคือ ‘ตามใจแก’ แม่เป็นคนน่ารักมาก พ่อเป็นไทยก็ไม่มายุ่งเรื่องชีวิตคู่ พี่น้องทั้งหมด 5 คน พี่สาวคนโตก็เป็นแบบเดียวกัน ปัจจุบันมีแฟนเป็นผู้หญิงด้วย บ้านของพี่เลี้ยงลูกผู้หญิงให้แข็งแรงดูแลคนอื่นได้ พี่เป็นคนสุดท้องก็แข็งแกร่งตามพี่สาวคนโต เขาเป็นนักธุรกิจ ส่วนพี่ชอบงานวิชาการ เก่งกันคนละทาง”

เราถามพี่กึ่งว่าการใช้ชีวิตตามแบบของตัวเอง ทำให้ตัวเองต่างจากคนอื่นมากๆ เคยเจอปัญหาอะไรบ้างหรือเปล่า “ถ้าในที่ทำงาน ไม่มีใครมาพูดว่า ‘พี่ชอบผู้หญิงปะเนี่ย’ คงถือเป็นการให้เกียรติกัน เท่าที่เจอคือผู้ชายมาพูดว่า ‘พี่จะทำได้หรือ’ ‘คงทำไม่ได้มั้ง’ เป็นการโดนพูดในเรื่องงานมากกว่า ถ้าภายนอกของเราเป็นผู้หญิงมากๆ อาจโดนมากกว่านี้ด้วย แต่ตัวพี่เป็นคนมองโลกในแง่ดีเลยเข้าใจได้ แล้วที่ผ่านมาก็ไม่ได้มีอะไรรุนแรงด้วย”

“มีเพื่อนที่ลูกแบบพี่เนี่ย อยู่ในครอบครัวคนจีน พ่อแม่ทำงานราชการ เขาชอบผู้หญิง แต่พ่อแม่รู้ไม่ได้เลย แล้วเขาปิดตลอด จนวันหนึ่งพ่อแม่ของเขาจะแวะมาบางอย่าง อาจมาจากจดหมาย ก็โดนสั่งห้าม สั่งให้เลิกคบ บ้าง แต่เห็นเขายังคบกันต่อเนะ พอเข้ามาวิทยาลัยก็ไม่ได้คุยกัน ครอบครัวของพี่ก็คนจีน แม่คงตามใจลูก พอพี่สาวคนโตเป็นคนเก่ง หาเลี้ยงครอบครัวได้ ช่วยที่บ้านทำกิจการเล็กๆ ทำได้ดีกว่าลูกชายในบ้านอีก คงเป็นเหตุผลที่ทำให้เขาทำได้ ถ้าตอนนั้นพี่สาวคนโตเหลวไหลหรือไปรักชอบใครที่ไม่โอเค การรับได้อาจไม่ตกทอดมาถึงพี่”

สำหรับพี่ก๊วง เขาเชื่อว่าความสามารถเป็นการพิสูจน์ตัวเอง ทำให้ที่บ้านและสังคมให้อิสระกับพี่ก๊วงได้ “บางคนมองว่าคนอย่างพวกพี่ไม่ค่อยมีอนาคต เหมือนว่าเลี้ยงดูใครไม่ได้ เพราะไม่ใช่ผู้ชาย ไม่ใช่ผู้ชายเต็มตัวเลย ฝากอนาคตของลูกไว้ไม่ได้ อาจไม่ค่อยยอมรับ ถ้าเราหน่อมแน้มก็คงเหมือนไม่โต พุทธอะไรกับใครก็ไม่โอเค เราเลยต้องผลักดันตัวเอง”

ความรักแบบอิสระและอิสระจากความรัก

พี่ก๊วงเล่าให้เราฟังว่า จริงๆ แล้วไม่อยากออกสื่อและให้สัมภาษณ์ใคร เพราะไม่รู้ว่าคนอื่นจะมองเขาอย่างไร เพราะที่ทำงานบางครั้งก็จะถูกถามและจับตามองบ้าง เมื่อมีคนสงสัยคิดว่าเขาไม่เหมือนผู้หญิงคนอื่น ๆ แต่พี่ก๊วงก็ไม่ได้รู้สึกว่าเป็นปัญหามากนัก มักจะให้การหลีกเลี่ยงและคิดว่าเรื่องความสัมพันธ์ การใช้ชีวิต และรสนิยมเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่จำเป็นต้องบอกใคร โดยเฉพาะคนใกล้ชิด “เรื่องเพศไม่ใช่ทุกคนที่จะยอมรับทั้งหมด อยู่ๆ มาบอกกันว่า ‘ผมเป็นเกย์’ ‘เราเป็นทอม’ เขาก็ต้องมองแปลกๆ อยู่แล้ว โอเค ปัจจุบันเปิดกว้างมากขึ้นก็จริง แต่บางเรื่องเราไม่ต้องเปิดก็ได้ไง”

พอเราเริ่มคุยกันเรื่องความสัมพันธ์ พี่ก็รู้ได้เลาประสบการณ์ในอดีต บางส่วนเกี่ยวกับคนที่คบหาในอดีตว่า “ตอนเรียนปี 2 คุยจนสนิทกัน โดดเรียน ไปเที่ยวไปดูหนัง คบกันโดยที่พี่ก็ไปบ้านของเขา แต่ไม่ให้พ่อแม่ของเขารู้ ส่วน พ่อแม่ของพี่ไม่ได้ว่าอะไร คบกันหลายปี หลังจากเรียนจบก็ยังคบกันต่ออีก สักพัก จนวันหนึ่งเขาโดนพ่อแม่จับแต่งงาน หลังจากนั้นอีกไม่กี่ปี เขาก็เสียชีวิต ด้วยการแพทย์ในสมัยนั้นเลยไม่รู้ว่าเสียเพราะอะไร ได้ยินข่าวมาว่า ขึ้นสมอง คำว่าขึ้นสมองมันก็คือความได้หลายแบบ เขาบอกว่าพ่อแม่บังคับให้ ไปแต่งงาน พี่ก็ไม่รู้ว่าเขารู้สึกยังไง ลึกๆ อาจชอบด้วยก็ได้ เราก็ hurt มาก แต่ พี่เป็นคนเสียใจหนักแคว้นเดียว เสียใจเต็มทีเลยวันนั้น กินเหล้าจนเมา พอวัน รุ่งขึ้นก็จบ

“ไม่เคยคิดถึงสังคมเลย คิดถึงตัวเขาเองนี่แหละ ทำไม ถึงไปแบบนั้น ทำไมต้องเลิกด้วย ทั้งที่เราทั้งคู่ได้ หาเลี้ยงได้ หลังจากนั้นก็มีแฟนอีกหลายคน บางคนคบไม่นาน บางคน คบเกินสิบปี พี่ไม่เคยขาดคู่เลย แฟนคนล่าสุดเป็นช่างทำผม เขาไปอยู่เมืองนอกแล้วไม่กลับมา พี่เลยใช้ชีวิตลำพัง มา 5 ปีแล้ว ไม่ได้คบใครยาวๆ เลย มี เข้ามาบ้างประปราย แต่พี่ไม่ได้ เดือดร้อน เพราะเตรียม สิ่งต่างๆ สำหรับการ อยู่คนเดียวไว้แล้ว”

การเลิกรา
และความเจ็บปวด
เป็น ‘เรื่องธรรมชาติ’

“พี่คิดว่าจะอยู่กันไปจนแก่เฒ่ากับทุกคน แต่ทุกคนก็ไปมีแฟน พ่อพ่อ
แม่อยากให้มีลูก พ่อเขาอยากแต่งงานมีสามี เขาก็ไป แม้แต่คนล่าสุดที่ไป
ต่างประเทศ เขาก็ไปแต่งงาน อยู่ทีอเมริกายาวๆ มี Green Card” จาก
ประสบการณ์ที่ผ่านความสัมพันธ์มามาก พี่กึ่งมองว่าการเลิกราและความ
เจ็บปวดเป็น ‘เรื่องธรรมชาติ’ “เพราะเราทำลูกให้เขาไม่ได้ ถ้าพ่อแม่อยากมี
ลูก ทำยังไงล่ะ จะไปเสียดังค์ทำกฟตก็ไม่ใช่มั้ง รักได้ก็เลิกได้ ปัจจุบันพี่ปล่อย
วางเรื่องความรักเยอะ ถ้าใครมาคบสั้นๆ แบบ 2 ปี 3 ปี สถานะไม่ชัดเจน
ไม่เปิดเผย พี่ก็เลิก เรามีเหตุผลอะไรที่ไม่เปิดเผยล่ะ พี่ก็ไม่ใช่ว่าหน้าตาไม่ดี
พี่ก็ไม่ใช่ว่าฐานะไม่ดี”

พี่กึ่งเคยเห็นตัวอย่างจากพี่สาวของตัวเองว่าคู่ของเขาคบกันมา 40
ปี สร้างทรัพย์สินด้วยกัน แต่ก็ด่ากันทุกวันเหมือนคู่ชายหญิง และเห็นตัวอย่าง
อื่นๆ ที่ทำให้เชื่อว่าความรักก็อาจจะไม่ได้สมบูรณ์แบบจนต้องมีให้ได้ขนาด
นั้น “บางคนมีที่ดินเป็นของตัวเอง มีความพร้อม บางคนก็ถูกทิ้งตอนแก่เหมือน
พี่นี่แหละ ในปัจจุบันคนโสดเยอะนะ ผู้หญิงโสดก็เยอะ ถ้าวันหนึ่งจะมองหน้า
ใครสักคน เขาก็โสด เราก็คโสด แล้วมาชอบกัน พี่ก็โอเคนะ คนอื่นไม่รู้ แต่พี่วาง
ไว้แล้ว มีบ้าน มีรถ มีเงินเก็บเพียงพอที่จะอยู่ระยะยาวแล้ว พี่ไม่มีความหนักใจ
เรื่องเงินเลย สวัสดิการสังคมก็มี พี่ส่งประกันสังคมตลอด รักษาพยาบาลก็ใช้
สิทธิ์ 30 บาทได้ คนเราจะอยู่ได้หรือไม่ได้ ไม่ใช่ต้องมีเงินมากมายเสมอไป
อยู่ที่เราพอใจกับมันแค่นั้นด้วย”

พี่กึ่งคิดว่าในอนาคตถ้าจะต้องอยู่คนเดียวก็คงพึ่งพาเพื่อน แฟนเก่า
หรือเพื่อนบ้านให้ช่วยดูแล เช่น เวลาเกิดอุบัติเหตุหรือมีปัญหาสุขภาพ พี่กึ่ง
คิดว่ากฎหมายสมรสเท่าเทียมก็มีความสำคัญสำหรับคู่รักเหมือนกัน “วันหนึ่ง
มีกฎหมายนี้ขึ้นมา คนสองคนอยู่ด้วยกัน ถ้าคนหนึ่งไม่สบายแล้วต้องผ่าตัด
ก็ไม่ต้องไปตามหาญาติ ซึ่งญาติอาจไม่รู้จักรักหรือสนิทกันด้วย อยากให้คนใน
สังคมมอง LGBT+ เหมือนกับคู่หนึ่ง ไม่ต้องบอกเลยว่าเป็นคู่ชีวิตเพศ
เดียวกัน ไม่ต้องเลย แค่มองเป็นคนที่รักกันสองคน เปลี่ยนจากคำว่าชายหญิง
ให้เป็นคำว่าบุคคลเท่านั้นเอง

“ไม่ต้องไปบอกเพศเดียวกัน ไม่จำเป็น คนหนึ่งเกิดมาเพศกำเนิดเป็นหญิง แต่ใจของเขาไม่ได้ชอบผู้ชาย คุณไม่ต้องไประบุว่าธรรมชาติไม่ได้สร้างแบบนั้น ธรรมชาติอาจจะสร้างผู้หญิงกับผู้ชายมาคู่กันก็ได้ แค่ไม่มีอยู่ในประวัติศาสตร์เท่านั้นเอง”

แม้ว่าฟีกังคิดว่าการมีความสัมพันธ์เป็นสิ่งที่ดีกับกลุ่มความหลากหลายทางเพศที่จะใช้ชีวิตเมื่ออายุมากขึ้น แต่สำหรับตัวฟีกังนั้นคิดว่าบ่อยครั้งที่พวกเขาอาจจะต้องลงเอยด้วยการใช้ชีวิตเพียงลำพัง

“ตอนนี้มีความสุข ไม่เหงา แต่บางทีตื่นเช้ามาก็ตกใจเหมือนกันว่าอะไรจะเนี่ย เราไม่เคยเตรียมตัวว่าจะต้องอยู่คนเดียวมาก่อนเลย แต่พี่เองมองว่า LGBT+ ส่วนใหญ่อยู่คนเดียวทั้งนั้นแหละ”

ฟีกังเป็นหนึ่งในไม่กี่คนที่ใช้ชีวิตเห็นอนิยามและความคาดหวังของสังคม และไม่ค่อยได้รับผลกระทบจากแรงกดดันของสังคมมากนัก เพราะเชื่อว่าตัวตนของตัวเองปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ได้ ถ้าจำเป็นต้องทำตามบทบาทผู้หญิงก็ทำได้ แต่ถ้ามีอิสระทำตามใจได้ก็อยากใช้ชีวิตในแบบที่ตัวเองเป็น อยากไฉ่ฉั่น อยากใส่กางเกง และอยากมีแฟนเป็นผู้หญิงผมยาวสวยๆ แม้ชีวิตของฟีกังไม่ได้รับผลกระทบที่บังคับหรือตีกรอบโดยตรง แต่เพราะความสัมพันธ์ที่นอกขนบซึ่งคาดหวังให้ชายหญิงจับคู่แต่งงานมีลูก ทำให้ท้ายที่สุดฟีกังตามหาผู้หญิงที่จะเดินร่วมทางกับเขาได้ยาก เหตุผลสำคัญหนึ่งคือ พวกเขาคิดว่าการอยู่ในความสัมพันธ์กับผู้ชายเหมือนผู้หญิงคนอื่นๆ ยังเป็นทางเลือกที่ดีมากกว่า แม้ฟีกังจะมีอิสระที่จะออกแบบชีวิตตนเองได้ เป็นตัวของตัวเอง และสบายใจที่ไม่เหมือนใคร แต่บนเส้นทางที่ผู้คนส่วนใหญ่ยังอยากที่จะทำตามค่านิยมกระแสหลัก การหาเพื่อนร่วมทางที่จะเดินไปด้วยกันได้นั้นก็ไม่ใช่เรื่องง่ายนัก

มันคือความแปลก ที่เป็นเรื่องปกติ

เมื่อเราพูดถึง ‘เพศที่สาม’ หรือ ‘กลุ่มความหลากหลายทางเพศ’ โดยทั่วไปคนในสังคมไทยจะนึกถึงกลุ่มคนที่แสดงออกขัดแย้งกับบทบาททางเพศที่สังคมคาดหวัง อย่างผู้ชายที่แต่งชุดเหมือนผู้หญิงหรือผู้หญิงที่แต่งชุดเหมือนผู้ชาย หลายคนอาจจะมองข้ามไปว่า bisexual เป็นอีกหนึ่งรสนิยมทางเพศที่สังคมเองมองว่าอยู่นอกขอบ แต่เพราะยังสามารถทำตามความคาดหวังบางส่วนได้ สถานะของกลุ่มคนที่รักได้สองเพศจึงคลุมเครือทั้งในสังคมกระแสหลัก และในกลุ่มความหลากหลายทางเพศเอง

ในการรวบรวมเรื่องราวประสบการณ์ครั้งนี้ เราได้มีโอกาสสัมภาษณ์ผู้ชายที่เรียกตัวเองว่าเป็น ‘ไบเซ็กชวล’ 2 คน และหนึ่งในนั้นคือ **พีธี** ผู้ชายบุคลิกดี สุขุม มีงานที่มั่นคง และไม่ได้แตกต่างจากผู้ชายคนอื่นๆ ที่สังคมไทยคาดหวังไว้ ย้อนไปสมัยที่พีธียังเรียนมหาวิทยาลัย เขาเป็นผู้ชายอีกคนที่เที่ยวกลางคืน เจ้าชู้ มีแฟนก่อนที่จะคบกันหลายปี แต่งงานและมีลูกด้วยกันแต่จริงๆ แล้วพีธีมีรูปแบบความสัมพันธ์อีกด้านหนึ่งควบคู่ไปด้วย แต่เพราะบรรยากาศของสังคมไทยในอดีตทำให้ชีวิตอีกด้านหนึ่งของเขาถูกซ่อนจากสายตาผู้คน

ในวัย 50 กลางๆ พี่ธีค่อยๆ บอกเล่าถึงความทรงจำในอดีต การเริ่มต้นและสิ้นสุดของหลายๆ ความสัมพันธ์ และยอมรับความผิดพลาดของการออกแบบความสัมพันธ์ที่ผ่านมา จนทำให้มุมมองที่มีต่อความสัมพันธ์ในปัจจุบันของเขาเปลี่ยนไป ในปัจจุบันพี่ธีตัดสินใจที่จะเริ่มต้นความสัมพันธ์ใหม่กับคู่รักเพศเดียวกัน หลังจากที่เคยคิดว่าตัวเองจะใช้ชีวิตอยู่คนเดียวในฐานะพ่อเลี้ยงเดี่ยว หลังจากที่ไม่ประสบความสำเร็จด้านชีวิตคู่มาหลายครั้ง

หนังสือเล่มนั้น

พี่ธีเล่าให้เราฟังว่า “ตอนเด็กผมเป็นเหมือนผู้ชายทั่วไปเลย ไม่เคยคิดชอบผู้ชายแม้แต่คนเดียว ช่วงผมเข้ามหาวิทยาลัย พี่ชายสอบเข้าตำรวจ เราเลยอยากพิชิตหุ่นบ้างเผื่อจะได้เข้าโรงเรียนเตรียมทหาร เวลาไปตามแผงหนังสือก็เปิดดูหนังสือเกี่ยวกับนักกล้าม ตอนนั้นไม่ได้มองเรื่องเพศเลย แค่อยากมีรูปร่างแบบนั้น แต่กลายเป็นว่าผมเริ่ม เอ๊ะ... มันไม่ใช่ถอดเสื้อแบบเล่นกล้ามด้วย เป็นภาพแบบหนังสือเกย์ในปัจจุบัน เราเลยลองซื้อมานั่งดูดูไปก็คิดไปว่ามันมีแบบนี้ด้วยหรอ เรารู้สึกแปลกๆ พร้อมกับมีคำถามว่าผู้ชายชอบผู้ชายได้ด้วยหรอ พอเห็นภาพผู้ชายกับผู้ชายแทนที่เราจะรู้สึกว่าไม่ชอบสุดๆ แต่ในใจรู้สึกว่ายัย โอเคนะ ไม่เลวนะ ตัวเราเริ่มมีภาวะที่เรียกว่าผู้ชายชอบผู้ชาย เริ่มรู้สึกว่าผู้ชายคนนั้นคนนี้ดูดี แต่เราต้องเก็บไว้ในใจ เพราะรู้ว่ามันไม่ใช่ ในหนังสือที่ซื้อมาจะมีคุยกันทางจดหมาย มีข้อมูลว่าเขาเป็นคนยังไง มีที่อยู่ พออ่านแล้วรู้สึกที่น่าสนใจ เราก็ติดต่อไป ส่งจดหมายไปสักกระยะแล้วนัดเจอกัน”

แม้ว่าพีธีจะสังเกตว่าเขารู้สึกดีดังคู่กับเพศชาย แต่ก็ยังใช้ชีวิตโดยทั่วไปไม่แตกต่างจากชายที่รักต่างเพศ “ต้องบอกว่าก่อนหน้านี้ฉันยังจับผู้หญิงอยู่เลยเราไปเที่ยวต่างจังหวัดด้วยกัน เที่ยวแบบไปกลับ ยังไม่ได้จับมือเลย สมัยนั้นการมีอะไรกับผู้หญิงเป็นเรื่องยาก ผู้หญิงที่ดีต้องไม่มีอะไรก่อนแต่งงาน ผมเริ่มเที่ยวผู้หญิงตอน ม.6 ช่วงเรียนมหาวิทยาลัยแล้วก็ยังไปเที่ยวผู้หญิงอยู่” เขาอธิบายเพิ่มเติมว่า “ไม่มีใครรู้เรื่องเลย ครอบครัวยุคเห็นหนังสือไปผู้ชายที่ผมซื้อมา เขาคงทะเลาะๆ แลละ มีถามว่ายังไงเหอ เราไม่ได้ตอบอะไรจริงจัง เขาก็ไม่ถามอีก คงเห็นว่าเราชอบผู้หญิงอยู่ ผมว่าเรื่องนี้ไม่จำเป็นต้องบอกใคร มันไม่ใช่ภาพลักษณ์ที่ดี ตอนนั้นคนไม่เข้าใจคำว่า ‘ไบ’ เกย์ก็เป็นเกย์ กะเทยก็กะเทย ผู้ชายก็ผู้ชาย”

โลกสองใบ

พีธีอธิบายให้เราฟังว่า สำหรับเขา ความสัมพันธ์กับเพศชายและเพศหญิงนั้นไม่เหมือนกัน “มันคือคำว่า ‘คูชีวิต’ กับ ‘คู่นอน’ ถ้าคู่นอน ผมนอนกับผู้ชายหรือผู้หญิงก็ได้ แต่การเลือกคูชีวิต มันต่างกัน สังคมกำหนดไว้แบบนั้น ผมโอเค ผมแฮปปี้ มีแฟนเป็นผู้หญิงตอนเรียนมหาวิทยาลัยปีท้ายๆ พอมีแฟนแล้วก็เลิกเที่ยวผู้หญิง เราควรจะซื่อสัตย์ต่อกันและกัน แต่ยังมีอะไรกับผู้ชายอยู่ เจอกันตามที่นัดพบต่างๆ โรงหนัง ชาน้ำ บาร์ ยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดของผมเลย เราไปมองว่าแค่คู่นอน ไม่ใช่ผู้หญิงด้วย เป็นการมองแบบเข้าข้างตัวเอง จนกระทั่งแต่งงานแล้วก็ยังเป็นอย่างนั้น พอเลิกงานแล้ว ผมหายไปไม่กี่ชั่วโมง เหมือนกลับบ้านช้าเพราะรูดติด

ถามว่าในปัจจุบัน
ผู้ชายกับผู้ชาย
อยู่ด้วยกันได้ไหม ก็อยู่ได้
อยู่ด้วยกันมานานแล้วละ
เปิดเผยหรือไม่เปิดเผย
เป็นอีกเรื่องหนึ่ง

“ผมแอบปีกับทั้งสองฝ่าย อยู่กับผู้หญิงจะมีความสุขแบบหนึ่ง กอดเขา นอนกับเขา มีเซ็กส์กัน ไม่ได้ฝัน พอเป็นผู้ชายเราก็มีความสุขอีกแบบหนึ่ง ตอนนั้นผมมองแค่เรื่องเซ็กส์อย่างเดียว” ซึ่งพี่คิดว่าสุดท้ายมุมมองที่มองการแบ่งความสัมพันธ์แยกขาดจากกันนั้นก็ได้ดีเท่าไรนัก “เนื่องจากเราให้คำตอบแบบเข้าข้างตัวเองมาตลอดใจ เพิ่งมาคิดได้ตอนหลังว่าผู้หญิงไม่ต้องการให้คุณมีคนอื่นเลย ไม่ว่าคนนั้นจะเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย”

พี่เล่าต่อว่าเขาใช้ชีวิตในฐานะสามีของภรรยาควบคู่ไปกับการหาคุณอนเพศชายนานถึงสิบปี จนภรรยาของพี่มีความสงสัย เนื่องจากมีบ่อยครั้งที่เขากลับบ้านผิดเวลา “แต่เขาไม่ได้คิดว่าเราไปหาผู้ชายหรือก คงคิดว่าเราไปหาผู้หญิงมากกว่า

“ช่วงหลังผมมีความคิดว่า การเจอผู้ชายหลายคนอาจทำให้ติดโรค งั้นเรามีก็สักคนดีไหม เป็นผู้ชายคงไม่เป็นอะไรหรอก เป็นความคิดที่ผิดมาก เราได้เจอผู้ชายคนหนึ่งที่มี story คล้ายกัน เขาเป็นเกย์ที่อยู่กับผู้หญิง แล้วผู้หญิงก็รู้ว่าเป็นเกย์ เราสองคนตัดสินใจคบกัน เนื่องจากเขาอยู่ต่างจังหวัด พอเรามีความสัมพันธ์กันมีความต่อเนื่องเรื่องการโทร.การคุย บางที่ผมเดินทางไปหา เคยขึ้นเครื่องบินตอนเช้าแล้วกลับตอนเย็น แล้วมาโป๊แตกจากสลีป บัตรเครดิตที่ซื้อตัวเครื่องบิน ผมทำใบสลีปหายไปแล้วภรรยาเจอ เลยมาคุยกัน ผมสารภาพว่ากำลังคบคนหนึ่ง แต่ไม่ใช่ผู้หญิง เขาเลยช็อกสองต่อ

“ถ้าเขาจับได้ตอนที่เรายังไม่มีความผูกพันมันคงเลิกได้ง่าย แต่ตอนนั้นผูกพันระดับหนึ่งแล้ว เราเลยบอกไปว่าไม่น่าเลิกได้ เขาเหมือนจะทำใจได้ แล้วบอกว่าอยากรู้จัก ผมเลยพามารู้จักกัน กลายเป็นว่าผมมี 2 บ้าน มีบ้านที่กรุงเทพฯ และอีกบ้านที่ต่างจังหวัด บางครั้งก็ไปเที่ยวด้วยกัน ตลกดี บนรถมีผู้ชาย ผู้หญิง ผู้ชาย แล้วก็ลูกด้วย”

ในช่วงเวลาดังกล่าวพีธีบอกว่าลูกของเขาได้รับรู้ว่าผู้ชายอีกคนหนึ่ง เป็น ‘เพื่อนของพ่อ’ แต่เวลาผ่านไปคนอื่นๆ ในครอบครัวอย่างพ่อแม่ของ คุณธีเองสงสัยมากขึ้นว่า ทำไมไม่มีผู้ชายคนนั้นเข้ามาคลุกคลีในครอบครัวมากขึ้น แต่ก็ไม่มีใครเข้ามายุ่งเรื่องภายในครอบครัว “ตอนนั้นผมมองว่าพวกเขา เข้ากันได้ดีด้วยซ้ำ แต่จริงๆ เขาเหมือนชิงดีชิงเด่นกันอยู่ เราเป็นคนลาเวนเดอร์ ตามเรื่องไป ไม่เห็นว่าแปลกอะไร พ่อของเราก็มีเมียหลายคน ถ้าอยู่ด้วยกัน ได้ก็ไม่เห็นจะเป็นปัญหา

“สังคมในปัจจุบันชอบผิวเดียวเมียวเดียว การมีอีกคนทำให้เขารู้สึกว่า โดนเอาใจออกหาก อย่างกรณีของผม ช่วงแรกภรรยาอาจยอมรับได้ แต่พอ ถึงจุดหนึ่งเขาเริ่มทำใจไม่ได้ เวลาผ่านไปผมกับภรรยามีปัญหาบางอย่างกัน แล้วเรื่องของเราก็ไปถึงพ่อแม่ของเขา อดีตพ่อตาของผมบอกว่ารับไม่ได้ ต้อง หย่ากัน ตอนนั้นผมอยู่ที่บ้านภรรยา รอบข้างเป็นญาติของเขาหมดเลย เป็น ช่วงเวลาที่เครียดมาก”

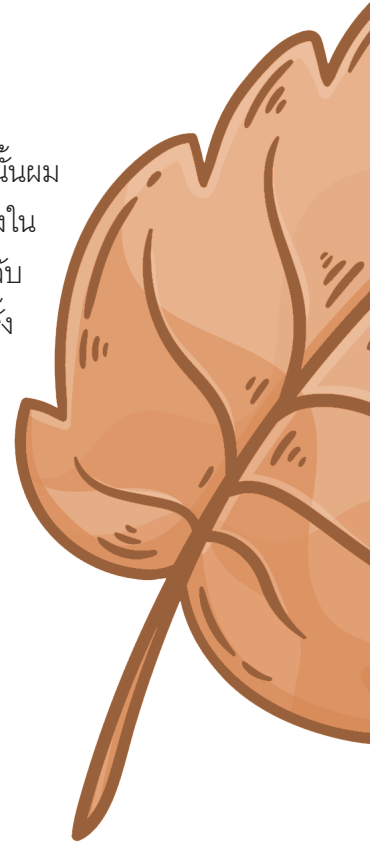
โลกทั้งสองใบแตกสลาย

พีธีเล่าให้ฟังว่าความสัมพันธ์กับภรรยาที่คบหาใจและใช้ชีวิตคู่ร่วมกันมาเกือบ 20 ปีต้องสิ้นสุดลง โดยที่ฝ่ายภรรยาเป็นคนดูแลลูกและเขามี โอกาสพบลูกค่อนข้างน้อย พีธีเลยตัดสินใจที่จะเริ่มต้นความสัมพันธ์กับผู้ชาย ที่ตัวเองคบหา “ผู้ชายคนนั้นเลิกกับแฟนผู้หญิงพอดี เขาเลยย้ายจากบ้านที่ ต่างจังหวัดมาอยู่กับผมที่กรุงเทพฯ อยู่ด้วยกันได้ 1 ปี ปรากฏว่าเขาอกใจ ตอนนั้นผมเลยเข้าใจความรู้สึกของผู้หญิงมากขึ้น เข้าใจว่าสิ่งที่เราเคยคิดนะะ มั่นผิด” สุดท้ายโลกทั้งสองใบที่พีธีพยายามเก็บไว้และเอามาทับซ้อนกันก็ แตกสลาย และไม่ได้ทิ้งอะไรไว้ให้เขา

เมื่อเข้าสู่วัย 40 ปี พี่ตัดสินใจเริ่มต้นความสัมพันธ์ครั้งใหม่ “เวลาผ่านไปไม่นาน ผมยังโอเคกับการคบผู้หญิงในแง่ของคู่ชีวิต อยากจะคบกับใครสักคนยาวๆ ผมเลยมีแฟนผู้หญิงอีกครั้ง เขาพูดจាន่ารัก ผิวพรรณดี แต่ครั้งนี้ไม่ได้แต่งงานกัน เวลาผ่านไปก็มีลูกด้วยกัน ตอนนั้นผมเลิกนัดเจอหมดเลย จริงๆ ผมอยากแต่งงานนะ แต่เราเพิ่งเลิกกับคนเก่าแค่ไม่กี่ปี อยู่ๆ มาแต่งงานใหม่อาจไม่เหมาะ หลังจากมีลูกแล้ว เขาเดินทางกลับบ้านที่ต่างจังหวัดแล้วประสบอุบัติเหตุเสียชีวิต ผมกลายเป็นพ่อเลี้ยงเดี่ยว ผมเสียใจกับการเห็นคนที่รักจากไป ครั้งแรกจากเป็น ครั้งที่สองจากตาย เป็นความเฟลครั้งที่สอง ไม่ใช่ไร ผมดูแลลูกสาวได้ เราชักเด็กอยู่แล้ว มีญาติๆ และเพื่อนบ้านมาช่วย ตอนนั้นผมคิดนะ สงสัยเราต้องอยู่คนเดียวแล้ว ไม่ใช่ไร คนเดียวก็คนเดียว”

ใบเลี้ยงเดี่ยวและต้นอ่อนต้นใหม่

หลังจากสูญเสียภรรยาจากอุบัติเหตุ พี่เล่าให้ฟังว่า “ช่วงนั้นผมมีลูกเป็นเพื่อน ไม่มีเวลาให้เหงาเลย นอกจากคิดเรื่องงาน ทุกอย่างในชีวิตเพื่อลูกหมดเลย ระหว่างวันผมส่งลูกไป nursery พอเลิกงานกลับมาผมดูแลเอง วันเสาร์อาทิตย์ก็ดูแลเอง มีญาติมาช่วยเป็นบางครั้ง บางคราวบ้าง พอเราโสดแล้ว ช่วงนั้นนัดเจอผู้ชายบ้าง แต่ก็น้อย เพราะมีเด็กเล็กที่ต้องดูแล จนมาเจอน้องคนปัจจุบัน เขามาออกกำลังกายที่เดียวกัน ตอนแรกคุยกันเรื่อยเปื่อย โสดเหมือนกันก็เลยแลกเปลี่ยนกัน ไม่ได้ซีเรียสกับการมีคู่แล้ว รู้สึกว่ามีลูกพอแล้ว วันหนึ่งน้องเขามาที่บ้านเรา ปรากฏว่าลูกของผมชอบเขา ผมถึงเพราะปกติลูกของผมไม่ค่อยให้ใครจับหรอก”

พีธีเล่าถึงคนรักปัจจุบันให้ฟังว่า “เขารักเด็กและเด็กก็รักเขา เขาไม่ใช่ผู้ชายคนแรกที่มาเจอลูกผม แต่เป็นคนแรกที่ลูกของผมชอบ ทุกอย่างค่อยเป็นค่อยไป จากตอนที่ผมไม่ได้ตั้งใจว่าจะมีคู่ ช่วงนั้นผมเหนื่อยกับการดูแลลูก ต้องการหาใครสักคนมาดูแลลูกและดูแลกัน อยากรู้ว่าเวลาอยู่ด้วยกันตลอด 24 ชั่วโมงจะเป็นยังไง มันก็โอเค เลยตกลงเป็นแฟนกัน เขาเป็นผู้ชายคนแรกที่แหกกฎในการที่คบกันนานๆ ผมไม่สามารถคบใครทางไกลได้ เพราะมีลูกที่ต้องดูแล ดังนั้นคุณต้องมาอยู่ด้วยกัน นั่นคือสิ่งสำคัญเลย ต้องดูแลลูก

ผมด้วย ถ้าคุณไม่ดูแลลูกผมก็ไม่ต้องมาคบกับผม ผมไม่สามารถที่จะคบลอยๆ ได้ เขาเลยย้ายมาอยู่ด้วยกัน” ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการเปลี่ยนมุมมองต่อเรื่องความสัมพันธ์และการมีครอบครัว

“การมองว่าคู่ชีวิตต้องเป็นผู้หญิงหรือผู้ชาย สังคมบอกว่าต้องเป็นเพศตรงข้ามกันเพื่อมีลูก นั่นคือสิ่งที่ เป็นธรรมชาติ คุณต้องยอมรับก่อน ผู้ชายผู้หญิง เพศผู้เพศเมีย ต้องมีอะไรกันเพื่อสืบทอดเผ่าพันธุ์ นั่นคือเรื่องปกติ แต่ในความเป็นคนเราแตกต่างจากสัตว์ตรงที่มีความคิดหลากหลาย

หลาย ผมไม่ได้มองว่าผิดปกติ แต่มันคือความแปลกที่เป็นเรื่องปกติ ผมมองว่าไม่แปลกนะ ถ้าคุณได้ศึกษาอดีตที่ผ่านมา ในบทละครหลายเรื่องมันมีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายกับผู้ชายเกิดขึ้น แต่ภาพลักษณ์ของสังคมทำให้คนอยู่ด้วยกันไม่ได้ สังคมไทยในอดีตก็เป็นแบบนั้น ถามว่าในปัจจุบันผู้ชายกับผู้ชายอยู่ด้วยกันได้ไหม ก็อยู่ได้ อยู่ด้วยกันมานานแล้วละ เปิดเผยหรือไม่เปิดเผยเป็นอีกเรื่องหนึ่ง”

พอเราทราบว่าปัจจุบันพีธีกับคนรักคนใหม่ใช้ชีวิตด้วยกันในบ้านและคนรักของพีธีก็ทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกด้วย เราเลยถามว่าเขาออกแบบความสัมพันธ์และบทบาทในครอบครัวอย่างไรบ้าง “พ่อของผมเป็นตำรวจ ผมเลยมองว่าการแสดงออกต้องมีขอบเขตที่เหมาะสม แม้ว่าทุกวันนี้ผู้ชายกับผู้ชายจู่มือกันจูบกันเป็นเรื่องปกติมากขึ้น ถูกต้องที่เรายอมรับได้ แต่ผมไม่ทำ เพราะว่าตัวเองโตมาแบบนั้น ขอบเขตของเราเป็นแบบนี้ ลูกสาวเรียกผมว่าพ่อ เรียกน้องผู้ชายว่าปะป๊า มีคนเคยบอกผมว่าน่าจะให้ลูกเรียกน้องผู้ชายว่าแม่ ผมบอกเลยว่าแม่ก็คือแม่ ไม่มีใครแทนเขาได้” พีธีอธิบายว่าสถานที่เรียนปัจจุบันของลูกก็พยายามเลือกสภาพแวดล้อมที่เปิดกว้าง เพื่อที่ว่าถ้าเพื่อนๆ ของลูกรับรู้ว่าเขาเป็นผู้ปกครองเป็นผู้ชายสองคน ลูกจะได้ไม่ถูกเพื่อนๆ ล้อหรือแกล้ง ส่วนลูกที่มีกับภรรยาคนแรก ปัจจุบันเรียนจบระดับปริญญาตรีแล้ว ซึ่งคิดว่าลูกเป็นผู้ใหญ่พอที่จะทำความเข้าใจและยอมรับความหลากหลายได้

พีธีบอกว่าหลังจากตัดสินใจใช้ชีวิตคู่กับคนรักปัจจุบัน มีเพื่อนบางส่วนที่รู้ และเขาไม่ได้ถูกเลือกปฏิบัติจากคนอื่นๆ พีธีคิดว่าตัวเอง “ไม่ปิดบัง แต่ก็ไม่อยากประกาศให้โลกรู้ บางคนก็คิดแหละว่าสองคนนี้ต้องเป็นแฟนกันแน่ๆ แต่ไม่มีใครถาม มีแค่เพื่อนสนิทมาถาม ผมว่าหลายคนคิดว่าเป็นเพื่อนกันเฉยๆ หลังจากคบกันไปสักระยะ เราสองคนเคยแลกแหวนกัน ไม่ถึงกับเปิดตัวขนาดนั้น เป็นการแสดงออกรวมๆ ให้คนรับรู้ว่าเป็นวันพิเศษ เราสองคนตัดสินใจว่าจะเป็นคู่ชีวิต เป็นความผูกพันอีกเลเวลหนึ่ง ผมไม่เจอใครพูดไม่ดี ในสังคมของผมมีแต่คนให้เกียรติกัน”

เมื่อพี่พูดถึงการใช้ชีวิตคู่เราเลยถามมุมมองเกี่ยวกับกฎหมายสมรสเท่าเทียม ซึ่งพี่ตอบว่า “กฎหมายควรมีอยู่แล้ว ถ้ามี คู่ของเราต้องจดทะเบียนอยู่แล้ว เพราะมันเป็นข้อดีของผม ทำให้ทุกอย่างง่ายขึ้น ถ้าใครสักคนเสียชีวิตกว่าจะตั้งผู้จัดการมรดก มันเสียเวลาค่อนข้างเยอะ แต่คุณอย่ามองโลกในแง่ดีเกินไป เวลาแต่งงานกัน ทุกคนพูดเหมือนกันว่าไม่หยา ทุกคนบอกว่าจะรักกันตลอดชีวิต แต่ถึงเวลานั้นอาจไม่ใช่ คนที่จดทะเบียนสมรสแล้วจะแยกกัน แต่อีกฝ่ายไม่ยอมจดทะเบียนหย่าก็มีเหมือนกันนะ เรื่องทรัพย์สินเป็นเรื่องสำคัญ หลายครั้งทำให้เกิดปัญหาตามมา การจะหย่ากัน ไม่ใช่คนสองคนที่สถิติๆ มาตกลง มันคือสองคนที่มีอีโก้ สองคนที่โคตรแรงมาคุยกัน

“เมื่อสัก 2-3 ปีก่อนเราเสมียนแต่งงานกัน เป็นการผูกพันกันในแง่ของคู่ชีวิต ระยะเวลาก็คงเป็นแบบนี้ไป ส่วนในเรื่องทางกฎหมาย ผมเขียนให้เขาเป็น ผู้จัดการมรดกไปแล้ว เขาอายุน้อยกว่าผมเยอะ ถ้าผมเป็นอะไรไปก็ต้องฝากลูกไว้กับเขา”

บุพพลังชีวิตที่สำคัญ จากครอบครัวที่เข้าใจ

หลังจากกฎหมายสมรสเท่าเทียมผ่านเพียงไม่กี่วัน เราได้เดินทางไปยังจังหวัดลพบุรี เมืองที่ได้ชื่อว่าเป็นเมืองทหาร เนื่องด้วยมีหน่วยทหารที่สำคัญตั้งอยู่กว่าสิบหน่วย ขณะที่พวกเรากำลังนั่งลงที่โต๊ะเพื่อจัดของเตรียมตัวสัมภาษณ์ ชายร่างสูงท่านหนึ่งที่มาพร้อมบุคลิกเข้มแข็งปอบอุ้มอยู่ในคราวเดียวกัน ด้วยเพราะหน้าตาที่ยิ้มแย้มตลอดเวลาส่งผลให้ผู้ที่อยู่ใกล้สัมผัสได้ถึงความอบอุ่นที่มีในตัวของเขา ได้เดินเข้ามาใกล้ทักทายพร้อมนั่งลงตรงหน้าเพื่อเตรียมสัมภาษณ์

พี่มะพร้าว ข้าราชการทหารที่เกษียณอายุด้วยยศพันโท ซึ่งจากการมองด้วยสายตาที่มงานนั้นประมาณการว่าอายุน่าจะราวๆ 50 ต้นๆ เท่านั้น จึงได้กล่าวพร้อมความประหลาดใจกับพี่มะพร้าวไปว่า ดูไม่เหมือนคนวัยเกษียณเลย

บทสนทนาระหว่างเราและพี่มะพร้าวจึงเริ่มต้นด้วยเรื่องการดูแลสุขภาพ ที่พี่มะพร้าวเองเป็นคนไม่สูบบุหรี่หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เลย อีกทั้งยังออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ

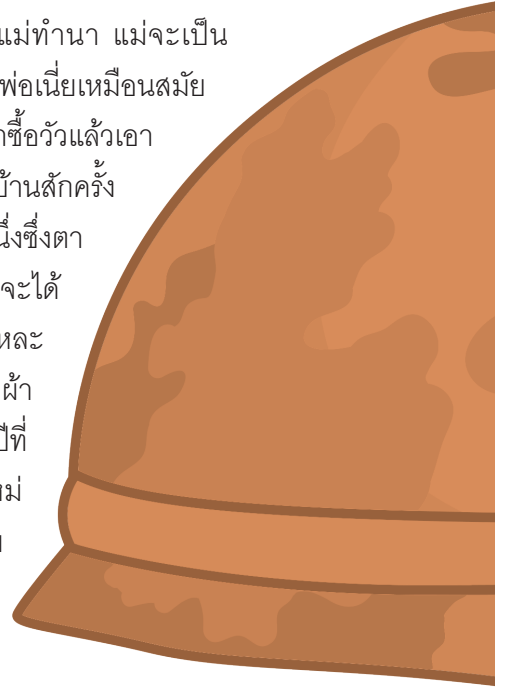
“ออกกำลังกายนะ ตอนรับราชการจะมีเวลาออกกำลังกาย แต่ตอนเกษียณแล้วนี่กลับมาอยู่บ้านก็เปลี่ยนจากวิธีการออกกำลังกายปกติกลายเป็นปลูกต้นไม้ พรวันดิน ถางหญ้า รดน้ำต้นไม้ แล้วก็ก็มีกิจกรรมอย่างอื่น อย่างตอนนี้คือทำขนมอะไรอย่างนี้แล้วให้พี่สาวไปขาย คือจริงๆ ไม่ได้คิดจะทำขาย แต่พอทำไปแจกให้เขาชิมแล้วเขาติดใจ อยากซื้ออยากอุดหนุนอะไรแบบนี้ ไหนๆ ว่างแล้วก็เลยทำนะครับ”

และช่วงต่อจากนี้จะเป็นเรื่องราวชีวิตของพี่มะพร้าว

จุดเริ่มต้นและจุดพลิกผัน

หลังจากพูดคุยเรื่องจิปาตะทั่วไป เราถามพี่มะพร้าวเกี่ยวกับชีวิตในช่วงวัยเด็ก เขาพยาย้อนกลับไปในอดีต ซึ่งบุคคลที่ถูกพูดถึงด้วยความรู้สึกว่าเป็นบุคคลสำคัญในชีวิตคือ ‘แม่’

“จำความได้ก็คือเกิดมาอยู่ในครอบครัวพ่อแม่ทำนา แม่จะเป็นเหมือนตัวหลักเพราะว่าแม่จะเป็นคนพาพี่ไปทำนา แต่พ่อเนี่ยเหมือนสมัยก่อนมีอาชีพที่เรียกว่าค้าขายวัว คือจะต้องตระเวนไปหาซื้อวัวแล้วเอาไปขายตามต่างอำเภอ ต่างจังหวัด นานๆ ถึงจะกลับมาบ้านสักครั้งหนึ่ง พี่จะอยู่กับแม่เป็นส่วนใหญ่แล้วก็มีพี่สาวแม่คนหนึ่งซึ่งตาพิการเป็นคนดูแลอีกทีหนึ่ง บางทีแม่พี่ออกไปทำนา ก็จะได้ป้าเป็นคนดูแลตั้งแต่เล็กๆ เลย โตขึ้นมาก็เข้าเรียน นี่แหละชีวิตมันเป็นแบบนี้ แต่มันเหมือนเรารู้จักริดผ้าเอง ซักผ้าเอง มีพี่สาวน้องสาวด้วย ก็เรียนมาเรื่อยๆ จนถึงมัธยมปีที่ 4 แม่เสีย คุณพ่อไปมีภรรยาใหม่ก็ไปอยู่กับภรรยาใหม่ ใจจริงตั้งใจไว้ว่าเรียนแล้วจะเอนทรานซ์เข้ามหาวิทยาลัย คิดว่าตัวเองเรียนเก่งพอสมควรนะ ได้ที่ 1-2 ตลอด”

แล้ววันหนึ่งจุดเปลี่ยนของทางเดินชีวิตพี่มะพร้าวก็มาถึง เมื่อสิ้นสุด
แม่อันเป็นที่รักลง จากที่เคยคิดฝันไว้ว่าวันหนึ่งจะเรียนต่อหมอ เพราะมอง
เห็นศักยภาพของตนเองที่เรียนหนังสือเก่ง พี่มะพร้าวประเมินแล้วว่าคงไม่
สามารถสานฝันนั้นได้ เพราะไม่มีใครช่วยเหลือเรื่องค่าใช้จ่ายอีกต่อไปแล้ว

“ก็นั่นแหละ ตอนนั้นพ่อคุณแม่เสียใจก็อยู่กับพี่สาวแล้วก็บ้า ก็เรียน
มาจนจบ ม.ศ.5 สมัยนั้นยังเป็น ม.ศ.5 อยู่นะ ก็เลยต้องเบนเข็มเพราะคิดว่า
ถ้าเรียนมหาวิทยาลัยจะไม่มีคนส่ง จะไปไม่รอด”

พี่มะพร้าวเล่าต่อว่าตนเองพยายามสอบเข้าเพื่อทำงานราชการอยู่
หลายแห่ง แต่ก็ผิดหวัง จนมีเพื่อนมาชวนไปทำงานที่กรุงเทพฯ อยู่ช่วงหนึ่ง
และวันนั้นก็มาถึง เมื่อถึงวัยเกณฑ์ทหาร พี่มะพร้าวต้องกลับบ้านไปจับใบแดง
ใบดำ และคงไม่ต้องสงสัย เพราะพี่มะพร้าวจับได้ใบแดง จึงต้องหันทิศไปเป็น

พลทหาร แต่ก็เหมือนโชคชะตายังรับฟังความฝันของพี่มะพร้าวอยู่บ้าง

เป็นทหารที่กรุงเทพฯ อยู่ช่วงหนึ่งก็ได้ย้ายกลับมาอยู่หน่วย

ตรวจโรค แม้จะไม่ได้เรียนหมอตามที่ปรารถนา แต่ใน

วันนั้นพี่มะพร้าวก็ได้มาทำงานที่ได้ช่วยเหลือคนอื่น

ในหน่วยแพทย์ทหาร

“ไปอยู่หน่วยตรวจโรค...ที่นี้พอมมาเป็น
ทหาร2ปีเจ้านายเขาเห็นนิสัยก็เลยสนับสนุน
ให้เรียนนักเรียนนายสิบ และส่งไปเรียน
นักเรียนนายสิบปีหนึ่ง เหล่าแพทย์ที่
โรงพยาบาลที่ลพบุรีนี้แหละ พอจบมานับ
ก็ได้ไปบรรจุลงที่หน่วยเดิม”

ประสบการณ์ครั้งแรกกับการค้นพบอัตลักษณ์แห่งตน

ฟังพี่มะพร้าวเล่าชีวิตวัยเด็กของตนเองมาจนก้าวสู่รั้วมหาวิทยาลัยแล้ว เราก็ยิ่งสนใจเรื่องราวของพี่มะพร้าวมากขึ้น โดยเฉพาะเรื่องการค้นพบอัตลักษณ์ทางเพศของพี่มะพร้าว

พี่มะพร้าวอธิบายว่าตัวเองเป็น ‘ผู้ชายปกติ’ คนหนึ่ง จนกระทั่งมาเป็นทหารที่กรุงเทพฯ “มันมีรุ่นพี่ที่...ถ้าโบราณก็คือกะเทย เดินกระตุงกระดิง ก็เหมือนประมาณว่ามาสอนเรา มามีอะไรกับเรา” ซึ่งจากเหตุการณ์นั้นก็เป็นที่ครั้งแรกที่ทำให้เขาได้มีประสบการณ์ทางเพศกับคนเพศเดียวกัน

พี่มะพร้าวเชื่อว่าอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เขาไม่ค่อยรู้สึกดึงดูดกับเพศหญิง เพราะประสบการณ์วัยเด็กที่ทำให้เห็นว่าความสัมพันธ์แบบชายหญิง ไม่ได้สวยงาม “ตอนก่อนที่แม่พี่จะเสีย พ่อไปมีเมียน้อยอีกคน แล้วเหมือนเขา มาด่าแม่พี่ตอนที่แม่ใกล้จะเสีย ช่วงที่นอนป่วยอยู่ ยืนด่าหน้าบ้าน

“ครั้งแรกที่เรามีเพศสัมพันธ์ มันทำให้เรารู้ว่ามันมีอะไรกันได้นะว่า เออประมาณนั้นไง หลังๆ มากก็เริ่มแบบว่ามันสะดวกดีกว่าผู้หญิงที่เราไม่ยอมให้เขาเข้ามา พุดง่าย ๆ ถ้าเราไปมีอะไรกับผู้หญิง มันรู้สึกแย ไม่ปลอดภัย กลัวมาจับเราเป็นแฟนอะไรอย่างนี้”

ในระหว่างการเล่าเรื่องราวชีวิตของตนเอง พี่มะพร้าวได้กล่าวถึงคำที่ตนเองรู้สึกที่น่าจะบ่งบอกอัตลักษณ์ทางเพศของตนเองได้เหมาะสมที่สุด

“คนอื่นจะมองพี่ยังไง พี่บอกว่าพี่เป็นมนุษย์พันธุ์ใหม่อะไรที่แบบว่า สามารถพุดง่าย ๆ ว่ามีเพศสัมพันธ์ได้กับทั้งผู้หญิง ผู้ชาย กะเทย โอเคได้หมด อะไรอย่างนี้ มันอยู่ที่ว่าเราเลือกที่เราจะมีอะไรกับใคร เหมือนไปเช็กชวลจะ fit in กับเรามากที่สุด”

ความรักครั้งแรก

พื้มะพร้าวพักดื่มน้ำสักครู่หนึ่ง แล้วหันกลับมาถามเราว่าอยากฟังเรื่องราวความรักของพี่ด้วยใช่ไหมหรือเปล่า ซึ่งแน่นอนว่าการได้ฟังประสบการณ์ด้านความสัมพันธ์น่าจะทำให้เรารู้จักเขามากขึ้น พื้มะพร้าวจึงเริ่มเล่าถึงความสัมพันธ์ของตนเองและคู่ชีวิตที่คบกันมายาวนานเกือบ 40 ปี และทำความเข้าใจถึงช่วงที่พบกันครั้งแรก

“แฟนเป็นผู้ชาย เขาอยู่กรุงเทพฯ ก็มีบ้านมีกิจการส่วนตัวของเขา สมัยที่ทำงานพี่จะนั่งรถตู้จากลพบุรีไปหาเขา พอมีโควิดมันไม่สะดวกที่จะขึ้นรถตู้ไปก็อาจจะขับรถไปหาสักครั้ง แต่ตอนนี้พอมายู่บ้านมันกลายเป็นว่าพี่ยังไม่มีเวลา กลายเป็นว่าเขามีเวลา เขาก็จะนั่งรถมาหาเพราะพี่อยู่บ้าน อีกอย่างถ้าพี่ขับรถไปหาเขา พี่ก็ไม่มีอะไรทำ พี่ไปนอนเฝ้าบ้านให้เขาเฉยๆ เขาก็ออกไปทำมาค้าขาย แล้วมันเหมือนเสียเวลาช่วงนี้ไปโดยใช้เหตุกับค่าน้ำมันรถที่ไปกลับอีกเป็นพัน”

สถาบันเทียงยามคำคืนเป็นจุดเริ่มต้นของการปลูกต้นรักของทั้งคู่ และดูเหมือนความรักครั้งนี้จะเป็นดั่งไม้ยืนต้นที่ยาวนานกว่า 40 ปี ลบข้อครหาของสังคมที่ว่า การพบกันในที่เที่ยวกกลางคืนมักเป็นความสัมพันธ์ที่ไม่ยั่งยืน

เกาะกลุ่มกัน
ที่เป็นเสมือนชุมพลังชีวิต
ที่สำคัญมากของพี่มะพร้าว
คือครอบครัว

“ช่วงนั้นที่พี่เข้าไปอยู่กรุงเทพฯ ใหม่ๆ พี่ไปเจอเขาไปเที่ยวกลางคืน แล้วก็รู้จักกัน คบกันมาจนถึงตอนนี้น่าจะประมาณ 40 ปีแล้ว ตอนนั้นเขาก็มีที่พักที่กรุงเทพฯ แล้วไง เขาก็ชวนไปพักที่บ้านเขาจึงไปมาหาสู่กันประมาณนั้น”

การทำงานด้านความสัมพันธ์ไม่ได้อาศัยแค่การปรับตัวระหว่างคนสองคน แต่อีกส่วนหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญไม่แพ้กันคือครอบครัวฝั่งคนรัก ที่ในยุคนั้นความสัมพันธ์ระหว่างเพศชายกับเพศชายยังไม่ได้รับการยอมรับ และไม่สามารถเปิดเผยให้คนอื่นรับรู้ ทั้งคู่จึงมองว่าการให้ครอบครัวรับรู้ในสถานะเพื่อนกันน่าจะเหมาะสมและปลอดภัยกับทุกฝ่ายมากที่สุด

“เขาแนะนำกับครอบครัวว่าเป็นเพื่อน ไม่เคยบอกว่าเป็นแฟนหรือคนรัก เหมือนเขารู้กันเองถ้าใครมาถามว่าเป็นใคร เขาก็บอกว่าเพื่อน แต่พี่ว่าตอนนี้เขาคงรู้แล้วว่าเป็นอะไร แล้วที่บ้านเขาเป็นคนจีนด้วยนะ เขาเป็นลูกชายคนโต มีพี่สาวคนหนึ่ง ทางบ้านเขาก็ไม่อะไรนะ สมัยแรกๆ เขาก็ไม่ได้รังเกียจพี่ เพียงแต่ว่าเขาทำตัวปกติ แต่ปัจจุบันเขาเหมือนกับว่าชอบ มารักพี่แล้ว เวลาพี่ไม่ไป เขากลับบ้านคนเดียว ที่บ้านจะถามหาประมาณนั้น พี่ว่ามันไม่จำเป็นต้องบอก เหมือนให้เขาเข้าใจเองรู้เอง มันไม่จำเป็นต้องไปโฆษณาว่าเราเป็นแฟนกันนะ เขาก็ไม่เห็นว่าย่างไร เขาอาจจะรู้สึกว่าจะดวกแบบนี้ด้วยซ้ำไป”

เพศนอกขนบความเป็นชายชาตึกหา

ในสมัยที่เป็นทหาร ด้วยความที่พี่มะพร้าวมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ และแสดงออกถึงลักษณะที่สังคมคาดหวังต่อความเป็นเพศชาย เช่น ขยัน อดทน แข็งแรง ไม่เกียจงาน จึงเป็นที่ยอมรับของผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา การใช้ชีวิตอยู่ในรั้วทหารจึงพบเจอการเลือกปฏิบัติในหน่วยของตนเองค่อนข้างน้อย แต่อาจจะมีบ้างจากหน่วยอื่น พี่มะพร้าวยกตัวอย่างกรณีที่มีคู่แข่งสอบ ทียกเอาเรื่องรสนิยมทางเพศของพี่มะพร้าวไปบอกผู้ที่มีอำนาจตัดสินสอบ เพื่อหวังว่าจะให้เรื่องเพศเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้พี่มะพร้าวสอบไม่ผ่าน อย่างไรก็ตาม เมื่อเกษียณและกลับมาอยู่บ้านที่ยังเป็นสังคมกึ่งชนบทอยู่ การเปิดกว้างเรื่องความหลากหลายทางเพศจึงอาจมีจำกัด พี่มะพร้าวจึงพบเจอแรงเสียดทานจากคนรอบข้างบ้าง

“กลับไปอยู่บ้าน เขาไปพูดกัน เห็นว่าเราเรียบร้อย อย่างวันก่อน พี่ยืนล้างจานอยู่หลังบ้านแล้วมันมีเด็กขี่รถผ่านบ้านพี่ เด็กพวกนี้น่าจะ ม.ต้น หรืออะไรสักอย่าง มันก็คุยกันดังไปหน่อยไง แล้วเหมือนไ้เด็กผู้ชายมันเอ่ยขึ้นมาว่า ‘นี่ไง? บ้านกะเทย’ คือเขาเห็นพี่ไม่มีเมีย คือคนเขาเห็นว่าไม่มีเมียปั๊บ ก็เข้าใจไปเองเหมือนมโนนะ มโนไปเองว่าไ้ฉันมันต้องเป็นกะเทย”

การรู้ว่าตนเองเป็นอย่างใดและการวางตัวเป็นการรับมือกับแรงเสียดทานจากภายนอกได้ดีที่สุด คือสิ่งที่พี่มะพร้าวยึดถือ “คนบอกพี่เป็นกะเทยพี่ยังเฉยๆ เลย เพราะพี่รู้ว่าพี่เป็นอะไร เราไม่จำเป็นต้องแคร์เสียงคนอื่น คนรอบข้างเรารักเราก็พอ”

แม้สังคมภายนอกจะเป็นอย่างไรก็ตาม แต่เกราะคุ้มกันที่เป็นเสมือน ชุมพลังชีวิตที่สำคัญมากของพีมะพร้าวคือครอบครัว “บ้านพีไม่มีแม่ก็จริงแต่ มีพี่สาว มีหลาน มีคนรอบข้างที่เขาคือห่วงเป็นใย ถึงเวลาพี่สาวก็โทร.มาหรือ ไม่ก็ให้หลานมาดู กินอะไรวันนี้ แล้วเขาจะไปซื้อมาให้ประมาณนั้น กลับบ้าน ผิดเวลาแกก็โทร.มาแล้ว อยู่ไหน... ก็สนิทกับพี่สาว ตอนนี้คนที่เราสนิทมาก ที่สุดนอกจากแฟนก็คือพี่สาว”

การเตรียมพร้อมเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ

สำหรับการเตรียมความพร้อมสู่การเป็นผู้สูงอายุ ด้วยความที่พีมะพร้าวเองรับราชการทหารมาก่อนเกษียณ จึงมีบำนาญราชการเพื่อการใช้จ่ายในแต่ละเดือน ตลอดจนการให้ความสำคัญกับเรื่องสุขภาพตั้งแต่สมัยยังหนุ่ม ไม่ดื่มเหล้า ไม่สูบบุหรี่ และออกกำลังกายสม่ำเสมอ แม้ว่าทุกอย่างดูเหมือนจะเพียงพอแล้ว โดยพีมะพร้าวบอกว่า “ไม่ได้ร่ำรวย แต่ก็พอมีพอใช้”

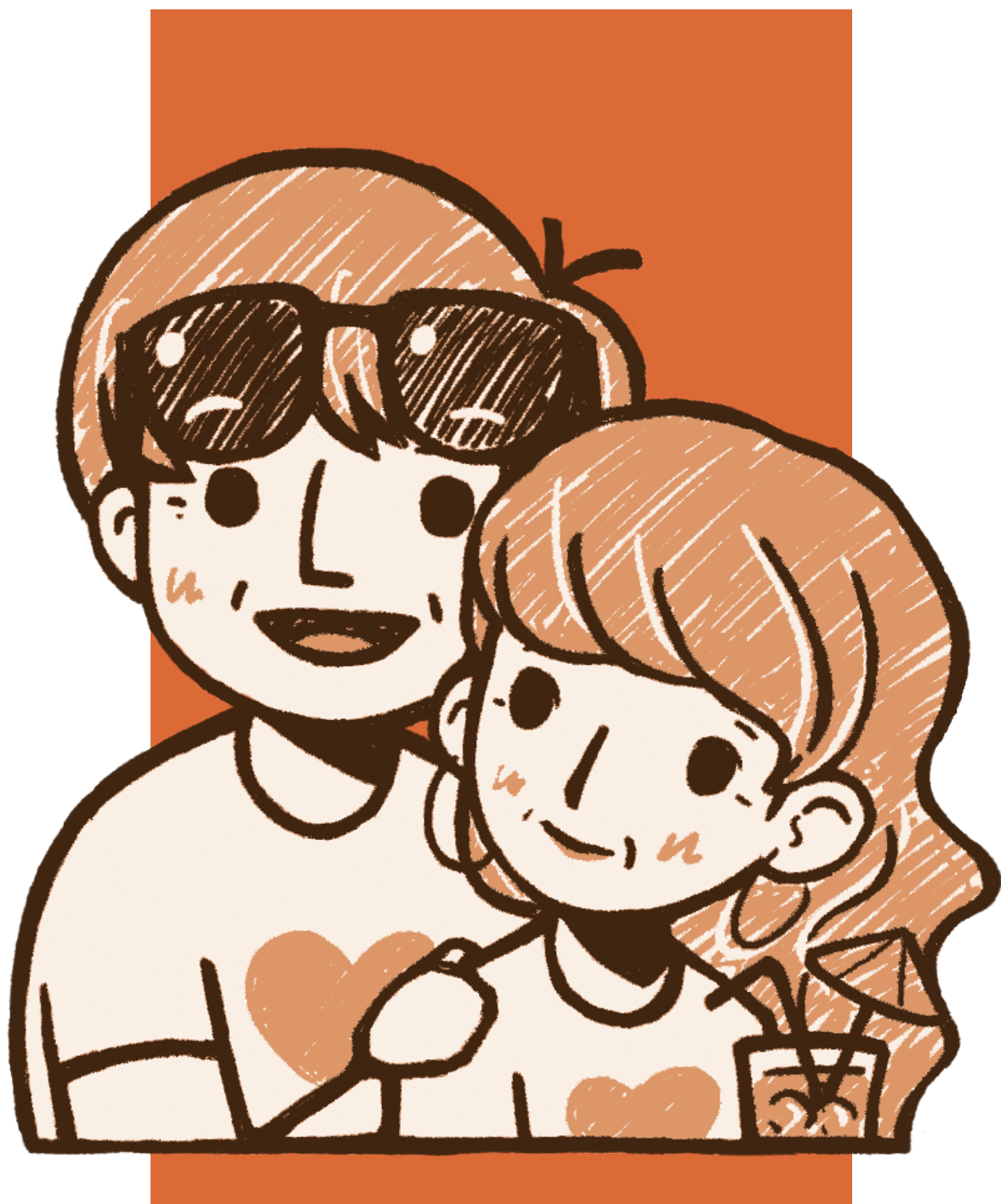
เมื่อเราถามถึงผู้ที่จะดูแลตนเองยามอายุมาก พีมะพร้าวก็นิ่งไปชั่วครู่และพูดออกมาว่า “พีก็มึนคิดนิดหน่อยนะ เพราะจริงๆ ตอนนี้เรามีบ้านมีรถ มีเงินเก็บนิดหน่อย ก็มีลูกของหลานสาวคนที่กำลังเรียนที่ว่าเราส่งเสียเขาเนี่ย เด็กคนนี้นิสัยดีมากขยันเรียน ขยันกิน บางทีพีก็บอกเขาขยันกินไป ตอนนี้เขาทำขนมขาย พอดีพี่สาว ยายเขานะพี่สาว เขาเป็นลูกของลูกพี่สาวของพี เขาก็เรียกพี่สาวว่ายายเรียกพี่ว่าตา ตอนที่พ่อเขาทิ้งไป หลานสาวเสียใจมาอยู่กับผมตั้งเป็นเดือน ก็เลยจับเขาเปลี่ยนนามสกุล เปลี่ยนเป็นนามสกุลผม ก็คือพูดง่าย ๆ ถ้าไม่มีอะไร ตามที่ผมคิดหวังไว้นะ ถ้าเกิดเขาเป็นคนดี ผมก็จะยกสมบัติให้เขา เพราะว่าลูกน้องสาวเนี่ยถือว่าส่งให้เขาไปพอแล้วไง”

แม้ว่า ณ วันที่ทีมงานได้สัมภาษณ์นี้มีแนวโน้มว่ากฎหมายสมรสเท่าเทียมมีโอกาสสูงที่จะผ่านสภาฯ แต่พี่มะพร้าวกลับมองว่าในความสัมพันธ์แบบคู่วิตของพวกเรา ที่ต่างคนต่างมีสวัสดิการในการดูแลตนเอง และได้ครองความสัมพันธ์กันมายาวนานกว่า 40 ปี การจดทะเบียนสมรสจึงมิใช่จุดหมายที่สำคัญของพวกเราอีกต่อไป

“เรื่องการสมรสเท่าเทียม กับพี่และคู่วิตที่รู้สึกเฉยๆ คงไม่ได้คิดจะไปจดทะเบียนอะไร แต่มันก็ดีสำหรับคนที่เขาต้องการ”

ประสบการณ์ของพี่มะพร้าวน่าจะเป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของผู้ที่แม้จะมีรสนิยมทางเพศและตัวตนที่ขัดกับสิ่งที่สังคมคาดหวังไว้ แต่การที่สังคมในอดีตไม่เอื้อให้พวกเขาแสดงตัวตนออกมามากนัก ทำให้พวกเขาเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้เข้ากับระบบ หลีกเลี่ยงการเผชิญหน้า และทำตามหน้าที่ในบทบาทของตัวเองเท่าที่จะทำได้ เพื่อแลกเปลี่ยนกับอิสรภาพที่จะใช้ชีวิตในแบบของตัวเองได้ กรณีของพี่มะพร้าวยังตอกย้ำให้เห็นว่า ในช่วงเวลาที่สังคมยังไม่ได้ให้การยอมรับความหลากหลายทางเพศมาก ครอบครัว คนรอบข้าง และเพื่อนๆ ที่เข้าใจและยอมรับในตัวตนของพวกเขาก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้พวกเขาสามารถใช้ชีวิตในสังคมมาได้ แม้ว่าในอดีตจะยังไม่มีกฎหมายหรือค่านิยมที่สนับสนุนตัวตนของพวกเขาก็ตาม

ชีวิตในฐานะผู้ชายคนหนึ่ง และผู้ดูแล

เรื่องราวและประสบการณ์ของผู้เล่าเรื่องก่อนหน้านี้ หลายคนพูดถึงการอยู่ในความสัมพันธ์ระยะยาว และมองไปในอนาคตว่าตัวเองจะใช้ชีวิตกับคู่ของตัวเองอย่างไร ถือเป็นโอกาสที่ดีของเราในการเก็บรวบรวมเรื่องราวในครั้งนี้ได้สัมผัสกับผู้รักหนึ่งคู่คือ **พีร์** และ **พีชวัลย์** ซึ่งน่าจะเป็นอีกตัวอย่างของคู่รักเพศเดียวกันที่ทำลายอคติของคนในสังคมว่าคนกลุ่มนี้ไม่มีวันเจอรักแท้ และไม่มีวันมีความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนเหมือนคนอื่น ๆ

พีร์เกิดและเติบโตที่จังหวัดสงขลา เรียนและทำงานเป็นข้าราชการที่จังหวัดปัตตานีกว่า 20 ปี จนถึงทุกวันนี้ตัดสินใจย้ายกลับมาทำงานที่บ้านเกิดอีกครั้ง เพื่อดูแลคุณพ่อที่อยู่ในวัยสูงอายุมากแล้ว จากการพูดคุยกันว่า 2 ชั่วโมง พีร์เป็นคนยิ้มง่าย น้ำเสียงอ่อนโยน และเรียกอีกฝ่ายว่าน้องทุกคำ ไม่ว่าถามคำถามอะไร พีร์ก็ยินดีตอบคำถามด้วยใจจริง จึงไม่แปลกใจนักที่พีร์จะเล่าว่าคนรอบข้างมักเติมตำแหน่งไว้ข้างหน้าชื่อพีร์ด้วยคำว่า ‘เณร’ หรือ ‘หลวง’ เสมอ

เมื่อมองย้อนกลับไปในชีวิต 50 กว่าปีที่ผ่านมา พี่อรรค์รู้สึกว่าตัวเองเป็นผู้ชายตั้งแต่เกิด เด็กชายชอบเล่นแบบผู้ชาย สมมติว่าตนเองเป็นจอมยุทธ์ในหนังจีน ร่ายรำท่ามวย บ้างก็ไปวิ่งเล่นกับเพื่อนตามท้องร่องท้องนา ยิ่งนกตกปลา ปีนต้นไม้ กับกลุ่มเพื่อนผู้หญิง พี่อรรค์เล่นด้วยบ้างเล็กน้อย แต่ส่วนใหญ่จะรู้สึกว่าเป็นผู้ชายในกลุ่ม จึงมีหน้าที่ต้องปกป้องดูแลเพื่อน อย่างไรก็ตาม พี่อรรค์ไม่เปิดเผยเรื่องนี้กับครอบครัวจนเรียนจบมหาวิทยาลัย แม้ทวดจะเคยพูดกับพ่อแม่ว่าเด็กคนนี้เป็นผู้ชายไม่ใช่ผู้หญิงก็ตาม

“พ่อเล่าว่าตอนได้ลูกคนแรกก็บอกว่าคนนี้เป็นผู้ชาย ผลก็คลอดออกมาเป็นผู้ชาย พอคนที่สองและสาม พ่อก็ทำนายอีกและตรงอีก พอคนที่สี่ซึ่งหมายถึงพี่ แกบออกมาเป็นอะไรก็ได้ ก็เลยเป็นอย่างนี้ คือร่างเป็นผู้หญิง แต่ใจเป็นผู้ชาย พี่ก็เลยหยอกพ่อว่า เนี่ยแหละตัวอะไรก็ได้ เป็นที่สนุกสนานในครอบครัว เพราะพอพี่โตขึ้นมา พี่ก็รู้ว่าพี่เป็นผู้ชาย แต่ก่อนหน้านี้หมกเม็ดเอาไว้ ไม่ได้บอก มีแต่กลุ่มเพื่อนที่รู้กัน”

พี่อรรค์เริ่มมีความรู้สึกชอบผู้หญิงด้วยกันตอนมัธยมต้น แต่ไม่กล้าบอกความรู้สึกกับอีกฝ่าย จนช่วงมหาวิทยาลัยจึงกล้าเปิดเผยตัวตนว่าเป็นทอม เริ่มคบหาผู้หญิง แม้ว่าตอนนั้นจะไฉ่ฉาน เป็นสาวสวยคนหนึ่ง มีเพื่อนผู้ชายมาชอบ แต่พี่อรรค์ปฏิเสธ เพราะไม่เคยมีความรู้สึกเชิงชู้สาวกับผู้ชายด้วยกันเลยแม้แต่ครั้งเดียว

“ขนาดว่ามีเพื่อนทั้งผู้หญิงผู้ชายมานอนที่บ้านเพื่อเตรียมตัวไปสอบ ผู้หญิงนอนในห้อง พวกเพื่อนผู้ชายก็นอนนอกห้อง แต่เพื่อนไม่หลับ กลัวจะพลาดไปกอดไปอะไรเขา เลยออกมาอนข้างนอกกับเพื่อนผู้ชาย คือกับพวกผู้ชายที่ไม่มีความรู้สึกเลย แต่ถ้าเป็นผู้หญิง พี่หั่นไหว”

พิสูจน์ตนเพื่อความรัก

ตลอดชีวิตที่ผ่านมา พี่อมีแฟนผู้หญิงหลายคน คนที่คบหาอยู่ปัจจุบันนั้นใช้เวลาร่วมกันนานกว่า 13 ปี เรียกได้ว่าเป็นคู่ชีวิตที่ตกลงปลงใจกันในระยะยาว พี่อคิดว่าหากคบใครจริงจังก็ต้องเข้าหาผู้ใหญ่ของแฟนเสมอ จึงใช้ประโยชน์ที่ตัวเองเป็นทอม ค่อยๆ ทำความรู้จักกับพ่อแม่ของแฟน จนผู้ใหญ่รู้สึกเอ็นดู แล้วค่อยบอกว่ากำลังคบหากัน ถือเป็นคติของพี่อเลยว่า ถ้าหากจะคบใครแล้วก็ต้องจริงจังกับคนคนนั้นและครอบครัวของเขา

พี่อเริ่มเล่าจุดเริ่มต้นของการรู้จักพี่ขวัญให้เราฟัง “ครั้งแรกที่เจอแฟนคนปัจจุบัน พี่ไปร่วมประชุมงานหนึ่ง ทำให้ได้เจอน้องซึ่งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน พี่ก็เริ่มรู้สึกถูกชะตา พอมีโอกาสทำงานด้วยกันก็ชอบอธัยาศัยเขา เขาเป็นช่างเสริมสวย พี่ก็ไปสืบหาว่าร้านเขาอยู่ที่ไหน ลุยไปตัดผม จำได้ว่าเขาคิด 200 บาท ก็เลยได้ตัดผม 200 บาทตลอดชีพ เวลาพี่ขับรถผ่านหน้าบ้านเขาก็จะร้องฮู้! หยอกเขา เขาก็ยิ้มๆ พี่ทำแบบนี้ทุกวัน ชวนคุยเรื่อย จนไปขอคบเขาที่งานวัด วันนั้นก็เลยเป็นวันแรกที่เราคบกัน พี่คิดเสมอเลยว่าถ้าเราจะคบผู้หญิงสักคน เราต้องให้เกียรติผู้ใหญ่ก็คือพ่อแม่เขา ตอนแรกก็ทำเนียนเป็นเพื่อนไปก่อน พอเราเห็นว่าหัวใจพ่อแม่เขาละลายกับเรา เขารักและเอ็นดูเรา ก็บอกตรงๆ ส่วนใหญ่ผู้ใหญ่ก็รับได้และยอมรับเราเป็นลูกอีกคน”

อย่างไรก็ดี แม่ของพี่ขวัญไม่ยอมรับพี่อในช่วงแรกๆ จึงเลียงและหนี พี่อไปบ้านเพื่อน พี่อก็ตามไปหาเพื่อไปไหว้ทุกครั้ง ถ้าที่บ้านของพี่ขวัญมีงานอะไร พี่อจะรีบไปช่วย ทำให้ไม่ใช่แค่แม่ของแฟนเท่านั้นที่ค่อยๆ เปิดใจ แต่เพื่อนของแม่ น้องชาย และญาติๆ ต่างรู้สึกสนิทใจ

“แรกๆ แม่ไม่ยอมคุยด้วยเท่าไรหรอกก็นั่งคุยกับเพื่อนแม่ ตีสนิทไปเรื่อย ๆ จนสุดท้ายก็ใจอ่อน เหตุการณ์ที่รู้ว่าเราเริ่มต้นชีวิตกับแฟนได้แล้ว คือมีนายทหารคนหนึ่งมาชอบแฟนพี่ แต่แม่ พุดจาไม่ดี พี่ก็เลยบอกว่าถ้าแม่จริงให้มาพูดกันแบบลูกผู้ชายตอนที่แม่มา สุดท้ายเลยต้องอยู่คนเดียวดีกว่าเขาจะกลับ บ้านพี่ก็อยู่ไกล น้องเลยให้เราค้างด้วย พอตอนเช้าเราก็เห็นแม่ยืนจังก้าอยู่ที่หน้าประตูห้องเลยรีบบอกขอโทษแม่ เมื่อคืนลูกอยู่ดีก็เพราะติดต้องเคลียร์ปัญหานิดหน่อย ปรากฏว่าแม่บอกว่า ‘นอนเถอะ แม่ไม่ว่าอะไร’ หลังจากนั้นถ้ามีโอกาส พี่ก็ไปนอนด้วยทุกคืน ไปช่วยงานบ้านทุกอย่าง ทำครัว ปั่นนวดให้แม่ อย่างน้องชายแฟนพี่ เมื่อก่อนเขาเกลียดหอมมากๆ เพราะเจอหอมทำตัวงกเลยไม่อยากเข้าใกล้ แต่พอมารู้ว่าน้องชายบอกว่าไม่รู้ว่าทำไมกับพี่อ เขายอมรับโดยไม่รู้ตัว”

จนกระทั่งวาระสุดท้ายของแม่พี่ขวัญที่ป่วยเป็นมะเร็งปากมดลูก พี่อก็ช่วยดูแล พาไปหาหมอ อาสาไปเฝ้า ปั่นนวด ทำธุระต่างๆ ให้ ทำให้แม่รักและเอ็นดูพี่อมากเหมือนเป็นลูกอีกคน

ตัดใจเพื่อยอมรับ

ตั้งแต่วัยเด็กจนถึงวัยรุ่น พี่อเลือกเก็บเรื่องที่ตนเองเป็นทอมเอาไว้ใช้ชีวิตปกติ ไปเรียน ใช้เวลากับเพื่อนๆ เพราะคิดว่าพ่อแม่อาจจะรับความจริงไม่ได้ ซึ่งพอรู้ความจริงหลังเรียนจบมหาวิทยาลัยก็เป็นเช่นนั้นจริงๆ

“แม่แกเสียใจร้องไห้เลย แก่ก็มีความหวังว่าอยากให้พี่กลับมาเป็นปกติ อยากให้เป็นผู้ใหญ่ มีลูก อยากให้แต่งงาน เพราะแกเป็นห่วงพี่ว่า ถ้าแกตัวจะไม่มีใครดูแล แต่พี่ทำให้ไม่ได้ ตอนที่เรียนก็มีเพื่อนผู้ชายมาชอบ มารอเป็นสิบปีให้พี่เปลี่ยนใจ บางคนมาขอแต่งงานกับพ่อแม่พี่ แต่พ่อกับแม่ก็บอกว่าให้ไปคุยกับพี่ แต่ว่าพี่ก็ไม่เอา พี่รับผู้ชายไม่ได้จริงๆ”

แม้อย่างหวังกับพี่อรจนอายุ 48 ปี พี่อรรถวຈພນ້ອຍອກໃນມດລູກ
หมอแนะนำให้ตัดมดลูกและรังไข่ออกทั้งหมด พี่อรผ่าตัด หลังจากนั้นแม่จึง
เลิกหวังให้ลูกคนนี้เป็นผู้หญิง ด้านพ่อของเขานั้นยอมรับได้ตั้งแต่แรก เพียง
แค่หวังให้พี่อรเป็นคนดีมีความรับผิดชอบต่อตัวเองและสังคม

เมื่อถามว่าเคยถูกเลือกปฏิบัติเพราะตัวเองเป็นทอมจากชุมชนหรือ
ที่ทำงานบ้างไหม พี่อรรถตอบทันทีว่า “ไม่มีเลยสักครั้ง” อาจเป็นด้วยอัยยาศัย
ใจคอพี่อรเป็นคนจิตใจดี สุภาพอ่อนโยนมีหน้าที่การงานดีจึงได้รับความเอ็นดู
มาก พี่อรรถตัวอย่าง กลุ่มออมทรัพย์ซึ่งจะมีเงินสำหรับฌาปนกิจศพของ
สมาชิก ซึ่งเดิมจะจ่ายให้เฉพาะผู้ชายหญิง แต่เมื่อมีพี่อรและพี่ขวัญซึ่งเป็น
คู่หญิงรักหญิงไปเป็นสมาชิก กรรมการก็ยินดีแก้ไขกฎระเบียบเพื่อให้
ครอบคลุมสมาชิกที่เป็นคู่รักเพศเดียวกัน คู่ของพี่อรถือเป็นคู่แรก หลังจากนั้น
จึงมีคู่อื่นๆ ตามมา

“อาจจะเพราะโลกเดี๋ยวนี้นี้มีการเปิดเผยกันเยอะ บางคนอาจจะไม่
ชอบเรา แต่ไม่ได้แสดงออกมา อีกส่วนมาจากตัวพี่เกิดมาในครอบครัวที่อบอุ่น
ตั้งแต่เล็กๆ พี่จะนอนกับทวด ทวดก็จะสอนนั่นสอนนี่จนพี่ติดนิสัยมา พ่อกับ
แม่ก็ชอบให้เราทำนั่นทำนี่เลยมีจิตอาสาตั้งแต่เล็กๆ ชอบอาสาไปทั่ว เพราะ
ทำแล้วมันเกิดประโยชน์กับคนอื่น ลูกพี่อัยยาศัยดีทุกคน และพี่พูดจาดี ไม่
กระซอกโฮกฮาก ไม่พูดห้าวๆ การกระทำต่างๆ เราก็ทำด้วยใจบริสุทธิ์ ช่วย
เหลือคนอื่นก็ช่วยด้วยใจบริสุทธิ์ ทั้งคนเฒ่าคนแก่เด็กเลยรักเราหมด จนคน
เขาเรียกพี่ว่า พี่หลวง”

อยากให้เป็นผู้หญิง มีลูก
อยากให้แต่งงาน
เพราะแก่เป็นห่วงพี่ว่า
ถ้าแก่ตัวจะไม่มีใครดูแล
แต่พี่ทำให้ไม่ได้

กำหนัดกัในฐานะเสาหลัก

คุณพ่อของพี่อรอายุ 85 ปีแล้ว เดินเหินไม่สะดวก ต้องใช้รถพุงเดิน เป็นตัวช่วย และมีโรคประจำตัวคือเบาหวาน นอกช่วงเวลางาน พี่อรจะอยู่กับพ่อตลอด เช่น ทุกๆ พักเที่ยงเขาจะขับรถกลับมาดูแลและกินข้าวกับพ่อ เมื่อทำงานเสร็จ ทุกเย็นก็กลับไปดูแลเรื่องอาหารการกิน ปีนวด ต้มยาสมุนไพร ให้หากมีอะไรที่ต้องการพ่อก็โทร.หาได้ตลอด เพราะที่ทำงานกับบ้านนั้นห่างกันไม่กี่กิโลเมตร

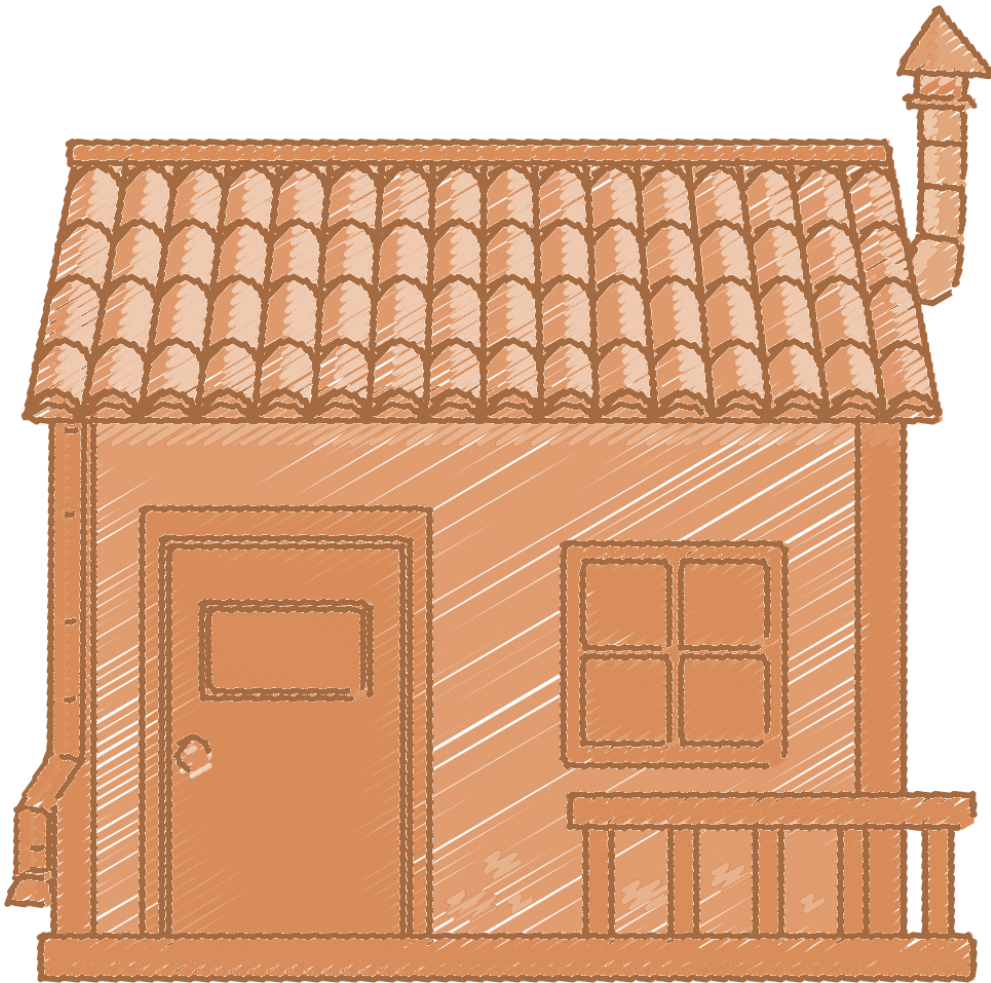
“พ่อเขาอยู่ด้วยตัวเองได้ แต่เขาติดเรานะ เราอยู่แล้วเขาคุ่นใจ ไม่อยากให้เราเลย เวลาพี่จะไปหาแฟน พี่ต้องไหว้วานพี่น้องคนอื่นให้ช่วยมาอยู่หน่อย พี่จะไม่ค่อยอยากบอกพ่อก่อนนานๆ แต่จะบอกใกล้ๆ เพราะพ่อแะใจไม่ดี แะจะอ้อน บอกว่าวันนี้ไม่ค่อยไหวเลย เมื่อก่อนพี่หายไปได้ 2-3 วัน แต่เดี๋ยวนีไปนอนได้สักคืนก็ต้องรีบกลับมาหาพ่อแล้ว เพราะสงสารเอ็นดูพ่อ แะอยากให้เราอยู่ด้วย ไม่ห่างไปไหน”

สำหรับพี่อรการอยู่กับผู้สูงอายุถือเป็นเรื่องที่ดีมีความสุข อาจเป็นเพราะเขามีพื้นฐานที่อยู่กับทวดตั้งแต่เล็กๆ จึงรู้สึกอบอุ่นใจที่ได้อยู่ใกล้ ยิ่งเป็นพ่อของตนเองที่รักกันมากก็ตั้งปณิธานไว้ว่าอยากจะทำอยู่ดูแลใกล้ชิด

“เมื่อก่อนทุกเช้าพ่อจะเป่าขลุ่ยให้ฟังเพื่อเรียกแม่และลูกๆ มากินข้าว พ่อทำครัวทำอาหารเองหมดเลย หุงข้าวทำอาหารไว้ให้เสร็จเรียบร้อย บางทีพี่แกลังไม่ลูกจนกว่าพ่อจะเป่าขลุ่ย แล้วค่อยออกไปจะเอ้แะตอนเช้า ความสุขของพี่อคือตั้งแต่เล็กจนกระทั่งถึง ม.6 พี่นอนกับพ่อตลอด ทุกคืนพ่อต้องเล่านิทานให้ฟังหนึ่งเรื่อง จนพี่เข้ามหาวิทยาลัยนั้นแะถึงได้แยกกันนอน พุดง่าย ๆ คือพี่เป็นลูกที่ติดพ่อมากๆ แล้วหน้าตาทำทางบุคลิกต่างๆ ถอดมาจากพ่อเลย พ่อมาดูแลพ่อ พี่เลยมีความสุข เพราะตอนเด็กๆ พี่ก็กวนพ่อไว้เยอะ ติดพ่อแะ ตอนนีพี่ก็ติดพี่แะเสมอกัน ไม่เคยคิดว่าพ่อเป็นภาระเลย พี่คิดเสมอว่าพ่อคือคนที่พี่ต้องดูแลให้มากที่สุด เป็นหน้าที่ของลูกที่พึงกระทำให้กับบุพการี”

อุปสรรคเพียงอย่างเดียวของฟ็อร์คือเป็นลูกคนเดียวที่เป็นผู้ดูแลหลัก พี่น้องคนอื่นไม่ค่อยอาสามาช่วยเท่าไรนัก ทำให้เขาไม่ค่อยมีโอกาสได้เจอ คนรักบ่อยๆ

ตอนอายุ 48 ฟ็อร์มีอาการปวดท้องมากจนเดินไม่ไหว หมอตรวจพบก้อนเนื้อในมดลูกและแนะนำให้ตัดมดลูกออกทั้งหมด ทำให้หลังจากผ่าตัด ฟ็อร์ตกอยู่ในภาวะขาดฮอร์โมนเพศหญิง และหมอไม่แนะนำให้กินฮอร์โมนเพิ่ม เพราะจะเสี่ยงต่อการเป็นมะเร็งเต้านม ช่วงนั้นทำให้เธอตกอยู่ในภาวะวิตกกังวล กังวล กลัว นอนไม่หลับ ทำงานทำการไม่ได้

“รู้จักผิบบิจีนใหม่ เราจะจ้องๆ ตอนกินข้าว เอาข้าวมาจ่อที่ปากแล้ว แต่มือมันค้าง แพนต้องเอามือมาดันให้ข้าวเข้าปาก เดี๋ยวก็ท้อๆ หมุนตัวไม่ได้ แพนต้องหมุนให้ บางทีก็ร้องไห้ กลัวที่ทำงานเขาให้ลาออก แต่โชคดีที่ที่ทำงานเข้าใจ เขาก็ช่วยเรา หมอบอกว่ามันคืออาการวิตกกังวลเนื่องจากฮอร์โมน พอกินยาของโรงพยาบาลเพื่อลดความวิตกกังวล ลึนก็ขาดปาก พุดอะไรลำบาก พี่เลยตัดสินใจตัดยา เพราะพี่รู้ว่ายามันกดประสาท พี่เลยหักดิบมาใช้วิธีการทำกรรมฐานของหลวงพ่ोजรัญ อธิษฐานจิตของตัวเอง เติมน้ำมัน ค่อยเป็นค่อยไป ประมาณ 2 สัปดาห์ก็ดีขึ้น”

หลังจากนั้นไม่กี่ปี พี่อริก็มีการปวดหัวซีกขวาอย่างมาก จนสุดท้ายใบหน้าซีกขวาบวม ตาขวาก็แทบถลนออกมาจากเบ้า เมื่อไปโรงพยาบาลก็พบว่า เป็นโรคหลอดเลือดสมองผิดปกติ AVM ซึ่งเกิดจากความผิดปกติของหลอดเลือดสมองที่อันตรายถึงชีวิต หมอบอกว่าวิธีการรักษาคือต้องสอดเครื่องมือเข้าไปในเส้นเลือดใหญ่ในสมองซึ่งอันตรายมากและรอคิวเข้ารับการรักษาซึ่งใช้เวลานานมาก พี่อริจึงอธิษฐานจิตว่าขอให้เจอหมอและวิธีการรักษาโรคที่ไม่เกิดอันตรายต่อตนเอง หลังจากนั้นไม่นานก็มีญาติของพี่ขวัญแนะนำให้ไปรักษากับแพทย์แผนจีนและสมุนไพรไทย ซึ่งทำให้พี่อริมีอาการดีขึ้นและไม่ต้องผ่าตัด

“พอหลังจากที่ทำครั้งแรกพี่ก็หายกลับมาขับรถได้ สายตาดีขึ้น ทำเดือนละครึ่งอยู่ประมาณปีหนึ่งถึงหายเป็นปกติ พี่ไปนั่งหน้าพระประธานองค์ใหญ่ นั่งสมาธิ แม่เมตตาให้เจ้ากรรมนายเวรแล้วไปหาหมอเพื่อให้เขาตรวจอีกครั้ง เขาก็ตรวจไม่พบว่าเป็น AVM อีก สุดท้ายจึงยกเลิกการรักษาไป มันเป็นเรื่องน่าเหลือเชื่อนะ ส่วนใหญ่คนจะเป็นโรคนี้ตั้งแต่อายุ 20 กว่า แต่พี่เจอตอน 40 กว่า”

สำหรับสุขภาพในปัจจุบัน พี่อริว่ามีแค่ค่าน้ำตาลและไขมันที่เกินเกณฑ์ ซึ่งก็พยายามระวังและออกกำลังกายมากขึ้น เพื่อรักษาร่างกายให้แข็งแรงที่สุด พยายามไม่ให้อ่อนขึ้น โดยพี่อริพูดติดตลกว่า “ตอนที่เสียชีวิตคนที่มาแบกโลงศพให้จะได้ไม่หนักมาก”

ชีวิตคู่ที่เกือบลูกกันและกัน

ด้านพี่ขวัญที่คบหาอยู่กับพี่อรมานานกว่า 13 ปี จนกลายเป็นคนในครอบครัว เพราะพี่ขวัญช่วยดูแลพ่อแม่ฝั่งพี่อร ดูแลกันและกันทั้งในยามทุกข์ยามสุขมาเป็นเวลานาน แต่ทั้งคู่ไม่เคยมีทายาท เพราะกังวลว่าหากมีลูกโดยการรับสุจิคนอื่นมาอาจจะมีปัญหาในอนาคต กลัวลูกจะสับสน และยังอายๆ เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ การตั้งท้องเองก็เป็นเรื่องยาก ทั้งคู่จึงเน้นดูแลหลานๆ ของญาติทั้งสองฝ่าย เป็นคุณลุงคุณป้าที่จะพาหลานๆ กินข้าวกันทุกเดือนแทน

เธอรามพี่อรว่าเคยมีความต้องการจะข้ามไปเป็นเพศชายบ้างหรือเปล่า โดยพี่อรตอบกลับว่า “ไม่เคยเลย เรื่องเปลี่ยนร่างกาย เมื่อก่อนพี่ไม่มีความรู้เลย พอมีข้อมูลเรื่องนี้มากขึ้นก็คิดบ้างเหมือนกันว่าจะแปลงตัวเองให้เป็นผู้ชายเต็มตัวดีไหม คุยกับแฟน เขาก็บอกว่า ถ้าพี่แปลงเพศน้องเล็ก เพราะอะไรรู้ไหม เพราะเขาบอกว่าเขาคบพี่เพราะตัวตนของพี่ ไม่ใช่เพราะมีไฉ่เจี้ยว ถ้าเกิดว่ามีไฉ่เจี้ยวขึ้นมา เขาคบกับผู้ชายแท้ๆ ไม่ได้ดีกว่าหรือ และไม่ยอมให้พี่ต้องเจ็บตัวด้วย เพราะอายุก็มาก มันต้องผ่าตัด พี่ก็เลยซึ่งใจกับเขาที่ยอมรับในตัวตนที่พี่เป็นอยู่ แสบปี้แล้วไม่ต้องทำอะไร”

ชีวิตคู่ของพี่อร์ดำเนินไปด้วยดีไม่มีปัญหา เข้าใจและเกือบลูกซึ่งกันและกัน แม้ว่าช่วงหลังมานี้จะมีเวลาเจอกันน้อยลง แต่ก็ใช้ video call กันบ่อยๆ แทน เมื่อถามว่าพี่อรอยากได้อะไรอีกเพื่อสนับสนุนชีวิตคู่ของตัวเองบ้าง พี่อรตอบทันทีว่าต้องการนโยบายสมรสเท่าเทียม เพราะอยากแต่งงานกับพี่ขวัญอย่างเป็นทางการ มีทะเบียนสมรส ทั้งคู่จะได้มีสิทธิ์และสถานะดูแลกันและกันได้เต็มที่

“คนอื่นเขาจะได้รู้ว่าเป็นภรรยาของฉัน เพราะไม่อย่างนั้น คนอื่นก็จะคิดว่าระหว่างพี่กับน้องเป็นแค่เพื่อนกัน ไม่ใช่เป็นคู่ครอง แต่สำหรับตัวเราเอง เรามองว่าเราเป็นคู่ครองกัน ถ้ากฎหมายนี้ผ่าน พี่ก็ต้องไปคุยกับน้องก่อนว่าเขายินดีที่จะจดทะเบียนกับพี่ไหม เรื่องทรัพย์สินจะจัดการอย่างไร ตัวพี่เองไม่คิดจะยุ่งหรือตะต้องมรดกของน้องเขา เราแค่อยากดูแลซึ่งกันและกัน”

ชีวิตคู่ในช่วงบั้นปลาย

ในวัย 50 กลางๆ พี่อ้อมก็รับบทคนที่ดูแลคนอื่น ช่วยแก้ปัญหาให้เพื่อนๆ น้องๆ ญาติๆ แต่หากพี่อ้อมมีปัญหาอะไรก็จะมีแฟนที่ช่วยรับฟังและช่วยดูแล ด้านพี่อ้อมเองก็ช่วยดูแลค่าใช้จ่ายของคู่ชีวิตด้วย โดยทำประกันชีวิตให้ อีกทั้งแบ่งเงินแบ่งบัญชีไว้สำหรับดูแลตัวเอง แฟน ค่าใช้จ่าย ค่าทำศพต่างๆ

“พี่เตรียมวางแผนไว้แล้ว ทั้งเงินทำศพสำหรับ 2 คน เรื่องความเป็นอยู่โดยทั่วไปก็ดูแลรับผิดชอบ ค่าเช่าบ้าน ทำร้านเสริมสวยของน้อง พี่ก็จ่าย ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนพี่ก็ดูแล พี่ไม่ได้มีเงินมาก แต่ก็เหมือนมีแฟนอยู่ในอาณัติของเรา เราต้องดูแล เหมือนผู้ชายที่ต้องดูแลภรรยาของเขา อาจจะไม่มาก แต่เราก็ให้ด้วยใจเต็มร้อย”

ด้วยเหตุนี้พี่อ้อมจึงวางแผนว่าตนเองจะเกษียณอายุราชการตอนอายุ 60 ปี เพื่อได้เงินบำนาญเต็มเม็ดเต็มหน่วย สามารถดูแลครอบครัวและหลานๆ ได้ในระยะยาว

“พี่อยากเอาเงินไปช่วยเหลือพี่น้องที่ลำบากอยู่ ส่วนใหญ่จะคิดถึงแต่คนอื่นทั้งนั้นแหละ ตัวเองไม่ค่อยคิด แม้กระทั่งญาติแฟนบางคนเขาก็ช่วยดูแลหลานเขาก็รักเรา ดูแลกันเหมือนลูกหลาน”

ส่วนเรื่องที่อยู่อาศัย พี่อและพี่ชวญนั้นไม่มีประเด็นที่ห่วงกังวล เพราะพวกเขาทั้งคู่มีบ้านที่พ่อแม่ยกให้ดูแลต่อ แต่อนาคตจะอยู่บ้านหลังไหน ก็ต้องปรึกษากันต่อไป

พี่ออาจจะมีความกังวลบ้างว่าหากตนเองและคู่แก่ตัวไป ป่วยไข้ จะมีใครอยู่ดูแลตนเองเหมือนที่พี่อดูแลพ่อแม่ แต่สุดท้ายก็เลือกที่จะวาง ความกังวลเหล่านั้นลงและวางใจ เพราะเป็นสิ่งที่เกินควบคุม

“เรายังไม่รู้ เพราะอนาคตยังมาไม่ถึง อะไรจะเกิดมันก็ต้องเกิด เรา เตรียมปัจจุบันเอาไว้ให้ดีที่สุด เพื่ออนาคตข้างหน้าจะได้ไม่ลำบาก พี่ก็เตรียม เงินสำหรับกรณีฉุกเฉินทุกไว้แล้ว ถ้าพี่ตายก่อนหรือตายทีหลังก็ไม่ใช่ไร พ่อ พี่ก็เคยพูดว่าไม่มีใครปล่อยให้หมั้นตายหรอก มันต้องมีบ้างแหละสักคน พี่ก็ คิดว่าเราทำความดีมาตลอด ตอนนั้นปลายชีวิตคงส่งผลดีกับพี่บ้างไม่มาก ก็น้อย”

พี่อมองว่าชีวิตตอนนี้สุขสบาย ไม่มีหนี้สิน พอเพียง พอใจในสิ่งที่มี ดูแลตัวเองและคนรอบข้างได้ สิ่งที่ต้องการจริงๆ ก็คือมีเวลาให้คนใกล้ชิด ได้แก่ พ่อและภรรยาของพี่อมากขึ้นอีก

ในขณะนั้นเองพี่อก็ได้หันไปหาหญิงสาวที่เพิ่งเดินเข้ามานั่งข้างๆ และหันกลับมาหาทีมงานเพื่อเล่าเรื่องราวชีวิตต่อ

“น้องขวัญถามว่าทำไมพี่ไม่ไปเที่ยวโน่นนี่บ้าง พี่ก็เลยย้ายไปอีกว่า ตอนนีพี่ขอเวลาอยู่กับพ่อก่อน เพราะพี่ไม่รู้ว่าถ้าเกิดวันหนึ่งวันใดพี่ไปไหน แล้วพ่อเป็นอะไรขึ้นมา พี่จะเสียใจไปตลอดชีวิต ส่วนเวลาที่เหลือพี่ก็มอบให้น้องหมดเลย”

ชีวิตที่ทำตาม หัวใจตัวเอง

จากที่ฟังเรื่องราวฝั่งฟ็อร์ไปแล้ว ผู้อ่านน่าจะเห็นว่าพีชวัญเป็นตัวละครสำคัญตัวหนึ่งที่ปรากฏในเรื่องราวของฟ็อร์มาตลอด คราวนี้เราลองมาดูเรื่องราวผ่านมุมมองของพีชวัญกันบ้าง พีชวัญอายุ 50 กลางๆ เช่นกัน เป็นลูกสาวคนโตของบ้านที่มีลูกทั้งหมด 4 คน เกิดและโตที่ปัตตานี เมื่อเป็นวัยรุ่นย้ายไปอยู่ที่บ้านพ่อในจังหวัดสงขลา ในช่วงวัยรุ่น พีชวัญเป็นคนหัวๆ เหมือนทอมบอย ชอบสาวๆ สวยๆ เคยคบหากับแฟนที่เป็นดีและเปิดธุรกิจร่วมกันมากกว่า 10 ปี อย่างไรก็ดี เมื่ออายุมากขึ้น แม่ก็เริ่มบงการให้ลองคบผู้ชายจะได้มีลูกหลานคอยดูแลยามแก่เฒ่า ก็ตามใจแม่และลองคบหา แต่ก็พบว่าชอบผู้ชายไม่ได้จริงๆ จึงจบความสัมพันธ์และใช้ชีวิตเป็นสาวโสดอยู่พักใหญ่ จนสุดท้ายพีชวัญพบรักครั้งใหม่ ซึ่งความสัมพันธ์ครั้งนี้ยืนยาว จวบจนปัจจุบัน นั่นก็คือฟ็อร์นั่นเอง

เส้นทางชีวิตของพีชวัญนั้นได้อยู่ในความสัมพันธ์มาแล้วหลายรูปแบบ ผู้หญิง-ทอม-ดี และไม่พบว่ามันเป็นปัญหาอะไร ไม่รู้สิกว่าเคยถูกเลือกปฏิบัติหรือกลายเป็นคนอื่นเลย เพราะเขาทำตามหัวใจที่อยากทำ

เป็นทุกอย่างที่ใจต้องการ

พี่ขวัญเติบโตมาด้วยความรู้สึกที่ตัวเองเป็นผู้ชายตั้งแต่ตอนเด็กๆ ด้วยเพราะไม่ชอบใส่กระโปรงและชอบเล่นหรือทำกิจกรรมแบบเด็กผู้ชาย เช่น การเตะฟุตบอล กิจกรรมโอดโณนต่างๆ ซึ่งครอบครัวไม่ได้ว่าอะไรกับตัวตนของพี่ขวัญในขณะนั้น จนเริ่มเข้าสู่ชีวิตวัยรุ่น เรียนในระดับมัธยมศึกษา พี่ขวัญเริ่มให้นิยามอัตลักษณ์ทางเพศของตัวเองว่าเป็นทอม ชอบผู้หญิงสาว ๆ สวย ๆ โดยทางบ้านของพี่ขวัญก็ไม่ได้คิดอะไรมาก มองว่าพี่ขวัญยังเด็กอยู่ คงคบหากันแบบเพื่อน

เมื่อพี่ขวัญเข้าเรียนระดับมหาวิทยาลัยต้องขึ้นไปเรียนที่กรุงเทพฯ พี่ขวัญก็ได้ใช้ชีวิตที่อิสระมากขึ้น และดูเหมือนจะเริ่มจริงจังกับการคบหาดูใจกับคนรักมากยิ่งขึ้น และอยู่ในการรับรู้ของครอบครัว “พอพี่ไปเรียนต่อปริญญาตรีที่กรุงเทพฯ ก็ไปเจอสาวที่เป็นช่างเสริมสวย เราชอบเขาก็ไปจีบเขา จนสุดท้ายสาวอยากเปิดร้านเสริมสวย เราก็ไปขอเงินแม่เพื่อไปเปิดร้านให้สาว แม่ก็ไม่ได้ว่านะ ให้อด้วย แต่บอกให้เราไปเรียนเสริมสวยเพิ่ม เพราะถ้าจะเปิดร้านจริงๆ จะไปยืมจุมูกเพื่อนหายใจอย่างเดียวไม่ได้ เราก็โอเค ไปเรียนเพิ่มตามที่แม่ขอ”

พี่ขวัญมองว่าสาเหตุที่ครอบครัวพี่ขวัญยอมรับในอัตลักษณ์ทางเพศของเขา และการคบหากับคนเพศเดียวกัน อาจเป็นเพราะลูกพี่ลูกน้องของพี่ขวัญก็เป็นเลสเบี้ยน มีคนที่เป็นรุ่นพี่รุ่นน้อง ในสมัยวัยรุ่นเขาก็คบผู้หญิงแบบนั้น แม้ตอนหลังเขาจะแต่งงานกับผู้ชาย

พี่ขวัญเล่าว่าภายหลังจากเลิกกับแฟนคนนี้ไป เคยมีช่วงหนึ่งที่พี่ขวัญลองคบหาผู้ชายดู แต่ก็พบว่ายังไม่ใช่ จนกระทั่งมาเจอกับพี่อรแฟนคนปัจจุบัน

“ตอนหลังพี่ก็เลิกกับคนนี้ไป พอพ่อพี่ไม่สบาย พี่ก็ย้ายกลับมาอยู่บ้าน กลับมาเปิดร้านเสริมสวยที่สงขลา ตอนที่กลับมาบ้าน ช่างนอกเราเป็นสาวผมยาวคนหนึ่ง ที่บ้านก็บอกให้ลองคบผู้ชายหน่อยเถอะ ประมาณว่าเราก็อายุเท่านี้แล้ว แม่เป็นห่วงว่าถ้าแก่ตัวไปเราจะลำบาก เราจะมีลูกคอยดูแล พอมีผู้ชายมาจีบ เราก็ลองคบดูอยู่พักหนึ่งเลย แม่ก็ชอบเขาเพราะเขาเป็นคนดี แต่เราไม่ชอบ มันไม่ใช่ คบได้ประมาณปีหนึ่ง สุดท้ายก็ขอเขาเลิก เพราะไม่ได้จริงๆ แม่ก็ไม่ได้บังคับอะไรต่ออีก

“ตอนนั้นพี่จะคบผู้ชายก็ไม่ได้ จะเปลี่ยนมาเป็นผู้หญิงก็ได้อีก พอพี่เจอแฟนคนปัจจุบัน เขาเป็นทอมและมาจีบ พี่ก็เปลี่ยนอีก มาเป็นดี คือชีวิตเป็นมาหมดแล้วทุกอย่าง”

พี่ขวัญมองว่าตอนวัยรุ่นที่ตนเองแสดงออกเป็นทอม อาจเพราะเป็นทอมตามเพื่อน พออายุมากขึ้น เริ่มคิดว่าไม่ได้อยากเป็นผู้ชายขนาดนั้น แต่รู้ว่าตนเองคบกับผู้ชายไม่ได้จริงๆ เพราะแม้ภายหลังจะมีผู้ชายเข้ามาจีบอีก พี่ขวัญก็ไม่ได้มีความรู้สึกในเชิงคนรักกับผู้ชาย รู้สึกชอบผู้หญิง จนได้มาเจอกับพี่อูซึ่งเป็นทอม พี่ขวัญรู้สึกดีด้วย เพราะนิสัยใจคอดี เอาใจใส่ อบอุ่น จึงตกลงคบหากัน

การปฏิเสธจากคนในครอบครัว

พี่ขวัญเล่าเหตุการณ์การพบกันครั้งแรกระหว่างพี่อูและตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับที่พี่อูได้เล่าไว้ก่อนหน้านี้คือ ได้พบกันในที่ประชุมองค์การบริหารส่วนตำบล ตอนนั้นพี่อูมาทำงานแถวบ้าน พี่ขวัญมีหน้าที่ไปประชุมแทนผู้ใหญ่บ้าน ในวันนั้นพี่ขวัญไปสายและพูดเสียงดัง ซึ่งเป็นสาเหตุให้พี่อูจำได้

ในหมู่บ้านมีกลุ่มออมทรัพย์
ที่มีการฃาปนกิจศพ
ให้คู่สมรสชายหญิง
พอพี่เข้าไปในกลุ่ม
พี่ก็ขอให้เขาเปลี่ยนระเบียบ
เพื่อให้คู่หญิงรักหญิง
ที่เป็นสมาชิกกลุ่มได้สิทธิ์ตรงนี้
เขาก็ยินดีเปลี่ยนให้

“ตอนนั้นพี่เปิดร้านเสริมสวยอยู่ น้องคนหนึ่งบอกว่า เดี่ยวจะพาหัวหน้าที่เป็นทอมและย้ายมาใหม่มาตัดผม หลังจากนั้นเลยได้เริ่มคุยกัน จีบกัน”

การเปิดตัวว่าตนเองคบหากับทอมของพีชวัญ ไม่ได้โรยด้วยกลีบกุหลาบเสียทีเดียว เพราะครอบครัวพีชวัญกลับไม่ยอมรับ ซึ่งพีชวัญเองก็ยังไม่เข้าใจเหตุผลของแม่ในขณะนั้น แต่ในที่สุดด้วยความเสนอต้นเสมอปลายความดีของพี่อ และระยะเวลาที่ผ่านมานาน แม่พีชวัญก็ยอมรับในที่สุด

“พอพี่มีแฟนเป็นทอม กลายเป็นว่าแรกๆ แม่พี่ไม่ยอมรับนะ ไม่รู้ทำไมเหมือนกัน เวลาพี่อจะมาหา แม่ก็หนีไปบ้านเพื่อนตลอด พี่อต้องตามไปสวัสดีถึงบ้านเพื่อนแม่ตลอด พี่อก็ตีสนิทไปเรื่อยๆ จนสุดท้ายแม่ยอมรับ” พีชวัญบอกว่าพักหลังๆ ก่อนแม่จะเสียกลายเป็นว่าแม่จะรักพี่อมากกว่าตัวเองแล้ว

จากการครองความสัมพันธ์กับคนรักคนปัจจุบันมานานกว่าสิบปี ณ เวลานี้ พีชวัญได้ให้นิยามอัตลักษณ์ทางเพศของตนเองว่าเป็น ‘ดี’ โดยตนเองและคนรักก็ไม่ได้รู้สึกว่าถูกเลือกปฏิบัติจากสังคมแต่อย่างใด พีชวัญบอกว่าตนเองก็ไม่ได้รู้สาเหตุเหมือนกันว่าทำไมคนรอบข้างไม่ได้ปฏิบัติกับคู่ของเขาไม่ดี อย่างกรณีของกลุ่มออมทรัพย์ของหมู่บ้านที่พี่อยกตัวอย่างก็เป็นสิ่งที่พีชวัญมองว่าคู่ของเขาได้รับสิทธิเป็นคู่แรก ทั้งๆ ที่เป็นคู่รักเพศเดียวกัน “เพราะอะไรพี่ก็ไม่รู้นะ คนรอบข้างเขาก็ไม่ได้อะไรกับเรามาก เช่น ในหมู่บ้านมีกลุ่มออมทรัพย์ที่มีการฉาบฉวยให้คู่สมรสชายหญิง พอพี่เข้าไปในกลุ่ม พี่ก็ขอให้เขาเปลี่ยนระเบียบเพื่อให้คู่หญิงรักหญิงที่เป็นสมาชิกกลุ่มได้สิทธิตรงนี้ เขาก็ยินยอมเปลี่ยนให้ พี่เลยเข้ากลุ่มกันทั้งครอบครัวพ่อแม่ลูกเลย คือชุมชนค่อนข้างเปิดรับ”

พี่ขวัญมองว่าสิ่งที่ทำให้ตนเองและคนรักครองรักกันมายาวนานกว่าสิบปี คงเป็นเพราะตนเองเริ่มคบกันตอนที่อายุมากแล้ว เลยไม่ได้มีความสนใจในการมองหาสิ่งใหม่ แม้อาจมีอุปสรรคเรื่องระยะทางบ้าง เนื่องด้วยพี่อรอยู่สงขลา ส่วนพี่ขวัญอยู่สระบุรีบ่อย เจอกันเดือนละ 1-2 ครั้ง โดยสลับกันไปมาหาสู่ และอีกเหตุผลสำคัญคือ การยอมรับจากครอบครัวของพี่อร จึงทำให้การใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันไม่ต้องเผชิญกับปัญหาที่เกี่ยวข้องกับคนใกล้ชิด

พี่ขวัญเล่าว่าสมัยก่อน เวลาพี่อรมีแฟน แม่พี่อรไม่ยอมรับนะ เหมือนว่าแม่พี่อรไม่ยอมให้พี่อรคบแฟนต่างศาสนา อย่างศาสนาอิสลาม แต่พอพี่ขวัญเข้าไป แม่กลับไม่ได้ว่าและยอมรับพี่ขวัญอย่างดี ถึงขนาดบอกให้พี่อรต้องเคลียร์กับคนอื่นให้เรียบร้อย ห้ามพี่อรเจ้าชู้ อย่าทำให้พี่ขวัญเสียใจ

ภาพฝันครอบครัว

ในหลายๆ คู่รักอาจมีภาพฝันได้สร้างบ้านใหม่ มีครอบครัว พ่อแม่ลูก แต่นั่นอาจไม่ใช่ภาพของพี่ขวัญที่มองว่าตนเองคงไม่คิดจะสร้างบ้านใหม่เพื่ออยู่กับคนรัก เพราะต่างฝ่ายต่างก็มีบ้านของพ่อแม่ฝั่งตนเอง โดยสิ่งที่คาดหวังมากกว่าสิ่งของภายนอกคือการได้มีเวลาอยู่ด้วยกันมากขึ้นกว่านี้ พี่ขวัญเล่าว่ามีความคิดว่าถ้าวันหนึ่งพ่อพี่อรไม่อยู่แล้ว พี่อรจะขอย้ายมาทำงานแถวบ้าน พี่ขวัญจะได้มีเวลาอยู่ด้วยกันเยอะๆ แถบบอกว่าที่นี้ชนบทกว่า อยู่แล้วมีความสุขกว่าอยู่ในเมือง

ส่วนหนึ่งที่พี่ขวัญไม่ได้มีความคิดว่าอยากจะมีลูก คงเป็นเพราะทุกวันนี้ตนเองรู้สึกได้รับรู้ถึงความเป็นครอบครัว การดูแล บ่มเพาะเด็กคนหนึ่งที่มีความเกี่ยวข้องทางสายเลือดอยู่แล้ว

“ตอนนี้พี่อยู่สะบาย่อยกับหลานและครอบครัวฝั่งน้องชาย ซึ่งส่วนใหญ่พี่ดูแลพวกเขามากกว่า อย่างหลานที่เป็นลูกหลง คนนี้อายุแค่ 8 ขวบ พี่ๆ คนอื่นๆ โตะจนจบนักเรียนนายสิบแล้ว เด็กคนนี้พี่เลยดูแลทุกอย่าง เสื้อผ้า หน้าผม ดูแลเหมือนลูกคนหนึ่ง” พี่ขวัญเลยได้รับบทเป็นแม่ และพี่อภิลายเป็น ‘ลุงอว’ ของหลานๆ

แม้พี่ขวัญจะไม่ได้คาดหวังว่าอยากจะมีลูก ถึงกระนั้นก็มีเสียงจากแม่ของแพนที่รู้สึกอยากให้ทั้งคู่มีลูกด้วยกัน

“มีครั้งหนึ่งแม่เคยบอกมาให้พี่มีลูกสักคนด้วย คือรับน้ำเชื้อของลูกชายแคนไหนก็ได้มา แต่พี่บอกว่าไม่เอาดีกว่า กลัวว่าจะมีปัญหาตามมาทีหลัง ไม่อยากทำให้เด็กสับสน คนไหนพ่อคนไหนแม่ ใครเป็นคนให้อสุจิอะไรแบบนี้”

สุขภาพและการเตรียมพร้อมชีวิตในบั้นปลาย

ดูจะคล้ายกับคนอายุมากมาย คนที่มักมีปัญหาสุขภาพคือเรื่อง การควบคุมน้ำตาลและไขมันในเลือด โดยพี่ขวัญเองก็เป็นเช่นนั้น และมีต้องทานยาบ้างเพื่อควบคุมสิ่งเหล่านั้น เมื่อประเมินภาพรวมสุขภาพก็ปกติดีทุกอย่าง ทางจิตใจก็มีความสุขดีไม่มีอะไรหนักใจ ด้วยความที่พี่ขวัญเป็นคนไม่คิดอะไรมาก เพราะพี่ขวัญมองว่าสุขภาพเป็นเรื่องสำคัญมากสำหรับการเตรียมพร้อมเพื่อจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีในช่วงบั้นปลาย และเพื่อเพิ่มความมั่นใจก็ยังมีการเตรียมความพร้อมอื่นๆ ทั้งด้านประกันชีวิต มีฝากออมไว้กับกองทุนการเงินแห่งชาติ เงินเหล่านี้เอาไว้เผื่อเจ็บป่วย ไม่สบาย พี่ขวัญจะมีเงินรักษา เพราะวันหนึ่งหากตนเองไม่มีเงินแล้ว คนรอบตัวก็อาจจะไม่ได้มาอยู่ช่วยเหลือเรา ยามแก่ชราจริงๆ ก็ไม่รู้ว่าหลานจะมาดูแลได้มากน้อยเท่าใด การมีตมตรงนี้ไว้ใช้ยามเกษียณ อย่างน้อยที่สุดถ้าตายก็ยังส่งต่อให้หลานได้ ซึ่งพี่ขวัญไม่ได้รู้สึกกังวลใจกับเรื่องการเตรียมพร้อมทางเศรษฐกิจ

“ไม่กังวลเลยคะ เพราะรู้สึกว่าจะเก็บไว้พอสมควร และตอนนี้รายได้พี่ก็มีเรื่อยๆ ส่วนมากมาจากสวนยาง ซึ่งเป็นที่ดินของพ่อแม่ พี่รับดูต่อได้ประมาณเกือบ 20 ปีแล้ว ตอนนี้พี่ก็ฝากน้องชายดูแล แล้วแบ่งรายได้ครึ่งหนึ่งให้เขา ส่วนร้านเสริมสวยพี่ก็ทำคนเดียว ไม่ได้จ้างใคร ทำเหมือนจะเป็นงานอดิเรกคะ เพราะว่าถ้าอยู่เฉยๆ พี่จะเบื่อ เปิดร้านเรายังได้เจอลูกค้าประจำเรื่อยๆ แต่ส่วนมากพี่ปิดร้านบ่อย ไปนั่นไปนี่ เวลากลักรับมาร้านพี่ลูกค้าก็ตรึมเลย”

เมื่อจบบทสัมภาษณ์นี้ พี่ขวัญได้หันไปคุยเล่นกับพี่อรด้วยรอยยิ้มให้บรรยากาศคนรักที่เหมือนเพิ่งจับกันใหม่ๆ แต่ก็ดูอบอุ่นไปพร้อมๆ กันเหมือนคนที่รักและดูแลกันมายาวนาน พร้อมกับที่ทั้งคู่ทั้งทำว่า “ถ้ากฎหมายสมรสเท่าเทียมผ่านก็จะไปจดทะเบียนสมรสกัน” ซึ่งในวันที่เราสัมภาษณ์พี่อรและพี่ขวัญยังไม่มีข่าวว่ากฎหมายสมรสเท่าเทียมได้รับพิจารณาเห็นชอบโดยวุฒิสภาแล้ว ซึ่งคิดว่าหลังจากที่ทั้งคู่ได้รับข่าวนี้ พี่อรและพี่ขวัญน่าจะเตรียมวางแผนเพื่อจดทะเบียนสมรสตามที่ตัวเองหวังไว้แล้ว

บทปิดท้าย

จากเรื่องเล่าทั้งหมดที่ทุกท่านได้เปิดอ่านไปข้างต้นนี้ ซึ่งได้ร้อยเรียงไว้ระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ที่ถูกเลือกปฏิบัติ จนสู่การรับมือ และก้าวข้ามแรงกดดันต่างๆ ตั้งแต่บนเส้นทางของการพิสูจน์ตัวเองในฐานะคนนอกของสังคม จากอดีตที่เคยหลบซ่อนสู่การต่อสู้เพื่อขับเคลื่อนสังคม เสี่ยงที่หายไป ในสังคมชายเป็นใหญ่ และบางที่สังคมอาจจะใจดีกับเราบ้าง

เพื่อให้ผู้อ่านได้ร่วมมีประสบการณ์กับเพื่อนๆ ของพวกเรา และเห็นแง่มุมต่างๆ ตั้งแต่การถูกคุกคามทางเพศ การที่สังคมมองบุคคลที่นิยามตนเองว่าเป็นกะเทยเป็นเพียงตัวตลก การกดทับความเป็นตัวตนของตัวเอง การไร้ตัวตนในสายตาคนรอบข้างและครอบครัว ไปจนถึงการปรับตัว รับมือ และการเอาตัวรอดในสังคมที่ยังไม่เปิดรับความหลากหลายทางเพศจนเริ่มเปิดกว้างมากขึ้น

แม้ว่าวันที่หนังสือเล่มนี้ได้รับการเผยแพร่ กฎหมายสมรสเท่าเทียมได้ผ่านที่ประชุมวุฒิสภาแล้ว และไทยยังนับเป็นประเทศแรกในอาเซียนที่มีกฎหมายสมรสเท่าเทียม ถือเป็นหมุดหมายแห่งชัยชนะหนึ่งของการคืนความเป็นมนุษย์ให้กับเพื่อนๆ ของพวกเรา เพราะเรื่องสมรสเท่าเทียมไม่ใช่แค่เพียงการทำให้ความรักของคนสองคนถูกกฎหมาย แต่มันคือการมอบสิทธิและเสรีภาพที่กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศสมควรได้รับเทียบเท่ากับบุคคลทั่วไป

อย่างไรก็ตาม กฎหมายฉบับนี้ย่อมมีผลกับกฎหมายลูกหรือแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ตามมาในทุกภาคส่วน รวมถึงยังมีกฎหมายอื่นๆ ที่สนับสนุนสิทธิให้กับกลุ่มความหลากหลายทางเพศอีกมากที่ยังคงรอคอยการขับเคลื่อนในอนาคต ดังนั้นจึงไม่ได้หมายความว่าการทำงานเพื่อมอบสิทธิความเป็นมนุษย์คืนแก่ผู้มีความหลากหลายทางเพศเสร็จสิ้นแล้ว แต่จุดที่เรายืนตอนนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นในการทำงานกับอคติ วิถีคิดของคนในสังคมในทุกภาคส่วนอย่างเข้มข้นต่อกัน

สุดท้ายนี้ ผู้เขียนขอชื่นชมหัวใจที่กล้าหาญของเพื่อนๆ พวกเราที่ถ่ายทอดเรื่องราวประสบการณ์ชีวิต อุปสรรค ความท้าทาย ตลอดจนการก้าวข้ามสิ่งต่างๆ เรื่องราวของทุกคนเป็นทั้งบทเรียน จุดประกายความคิด การตั้งคำถามต่อความเป็นไปในสังคม ตลอดจนแรงบันดาลใจให้แก่ผู้เขียนในการถ่ายทอดเรื่องราว และขอชื่นชมผู้อ่านทุกท่านที่เปิดใจร่วมเดินทางกับเรามาถึงบทส่งท้ายนี้ หวังว่าผู้อ่านทุกท่านจะได้รับประสบการณ์หรือการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไปตามประสบการณ์และบริบทของแต่ละท่าน ผู้เขียนหวังว่าหนังสือ *Surviving Pieces - Voices of LGBTIQNA+ Older Adults* เศษเสี้ยวที่ยังคงอยู่ - เสียงจากกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศรุ่นใหญ่เล่มนี้ จะเป็นส่วนหนึ่งของการสร้างสังคมที่เคารพในความเป็นมนุษย์ และโอบรับความหลากหลายที่มีอยู่ต่อไป

จิตติกาญจน์ อัครสกุล
หัวหน้าโครงการวิจัย

